

Reisen din begynner her: Bruksanvisningen

Gratulerer så mye med kjøpet av din nye bobil! Du har valgt et høykvalitets og pålitelig kjøretøy som vil gi deg mange uforglemmelige reiser og eventyr. Vi takker for tilliten du viser vårt produkt.

Denne bruksanvisningen skal hjelpe deg med å bli bedre kjent med kjøretøyet ditt, samt å bruke det på en trygg og komfortabel måte. Ta deg tid til å lese merknadene og instruksjonene grundig, spesielt sikkerhetsanvisningene i det aktuelle kapittelet.

Henvend deg ved behov til en av våre servicestasjoner. De ansatte ved disse autoriserte verkstedene er godt kjent med kjøretøyet ditt og hjelper deg gjerne med spørsmål eller henvendelser.

Følg også alltid bruksanvisningene for basiskjøretøyet og de innebygde apparatene.

Vi ønsker deg god tur, uforglemmelige øyeblikk og mye glede med din nye bobil!

Begrepene som er brukt for vektangivelsene i denne bruksanvisningen er forklart i detalj en gang til på slutten av bruksanvisningen (juridiske merknader til vektrelaterte opplysninger). For ytterligere detaljer om vektangivelser, se også nettstedet vårt under seksjonen «Vektinformasjon» på

www.sunlight.de/nn/informasjon-om-vekt hhv. www.carado.com/no/nb/informationen/vektinformasjon.

1	Innledning..... 5	4.9	Ta av/sette på puten på baksetet..... 46
1.1	Generelt..... 6	4.10	Nakkestøtter..... 47
1.2	Miljøvernansvisninger..... 6	4.11	Sitteplassforordning..... 47
2	Sikkerhet..... 8	4.12	Setesokkel..... 48
2.1	Brannvern..... 8	4.13	Ekstra setesokler..... 49
2.1.1	Hvordan unngå brannfare..... 8	4.14	Klappsete..... 51
2.1.2	Brannslukking..... 8	4.15	Elektrisk vindusheis..... 52
2.1.3	Ved brann..... 8	4.16	Elektrisk justerbare ytterspeil..... 52
2.2	Generelt..... 9	4.17	Fylle diesel..... 53
2.3	Trafikksikkerhet..... 10	4.18	Ad-Blue®..... 53
2.4	Sleping..... 11	4.19	Sleping..... 53
2.5	Gassanlegg..... 12	5	Oppstilling av bobilen..... 54
2.5.1	Generelle råd..... 12	5.1	Håndbremse..... 54
2.5.2	Gassflaske..... 13	5.2	Stigtrinn..... 54
2.6	Elektrisk anlegg..... 14	5.3	Oppkjøringsklosser..... 54
2.7	Vannanlegg..... 14	5.4	Støtter..... 54
2.8	Utstyr for ryggeassistanse..... 15	5.4.1	Generelle råd..... 54
3	Før kjøring..... 16	5.4.2	Støttebein..... 55
3.1	Første igangsetting..... 16	5.5	230 V-tilkobling..... 55
3.2	Registrering..... 16	5.6	Kjøleskap..... 55
3.3	Tilleggslast..... 16	5.7	Markise..... 56
3.3.1	Begrep..... 17	6	Å bo i bobil..... 58
3.3.2	Beregning av tilleggslast..... 20	6.1	Dører..... 58
3.3.3	Sikring og fordeling av last..... 22	6.1.1	Førerør, inngangsdør, utvendig..... 58
3.3.4	Bakre lasteluke/bakre oppbevaringsrom..... 26	6.1.2	Inngangsdør, innvendig..... 59
3.4	Kobling av tilhenger..... 28	6.1.3	Inngangsdør, innvendig (dørhåndtak, halvrund)..... 59
3.5	Tilhengerkobling..... 28	6.1.4	Førerør, innvendig (I-modell)..... 60
3.5.1	Sykelstativ..... 29	6.1.5	Myggnetting til inngangsdøren, uttrekkbart..... 60
3.6	Stigtrinn..... 30	6.2	Utvendige luker..... 61
3.7	Blendingsfoldegardin for front- og sideruter..... 31	6.2.1	Klaffelås, elliptisk form..... 61
3.8	Forheng for førerhus..... 31	6.3	Ventilasjon..... 62
3.9	Teppe i førerhus-inngang (I-modell)..... 31	6.4	Vinduer..... 62
3.10	PVC-gulvbelegg..... 32	6.4.1	Skyvevindu uten lås..... 63
3.11	Fjernsynsapparat..... 32	6.4.2	Vindu som kan åpnes utover med armer med automatisk låsing..... 63
3.12	Strengsperre (I-modell)..... 32	6.4.3	Blendingsfoldegardin og insektnettsjalusi..... 65
3.13	Motorlukk (I-modell)..... 33	6.4.4	Blendingsgardin og insektnettsjalusi..... 66
3.14	Påfylling av spylevæske (I-modell)..... 33	6.4.5	Takvindu med dreiearmer..... 67
3.15	Kjettinger..... 34	6.4.6	Blendingsfoldegardin og myggnetting..... 68
3.16	Trafikksikkerhet..... 34	6.4.7	Plissegardin på vinduet til den alternative karosseridøren..... 69
4	Under kjøring..... 37	6.5	Takluker..... 69
4.1	Kjøring med bobilen..... 37	6.5.1	Takluke med smekklås..... 70
4.2	Kjørehastighet..... 38	6.5.2	Heki-takluke (mini og midi)..... 71
4.3	Bremser..... 38	6.6	Forlengelse av kjøkkenbenkeplaten..... 73
4.4	Sikkerhetsbelter..... 38	6.7	Bord..... 74
4.4.1	Generelt..... 38	6.7.1	Anhengsbord med leddet støtteben..... 74
4.4.2	Riktig feste av sikkerhetsbeltet..... 39	6.7.2	Hevebord..... 75
4.5	Barnesikringssystemer..... 39	6.7.3	Bord med sammenleggbar bordplate..... 76
4.6	Isofix-barnesikring..... 40		
4.6.1	For Isofix-godkjente sitteplasser..... 41		
4.7	Isofix-barnesikring for ekstra setesokler..... 45		
4.8	Fører sete og passasjer sete..... 45		

6.8	Lamper.....	76	8.6	230 V-spenning	119
6.8.1	Spotlight.....	76	8.6.1	230 V-tilkobling (CEE-stikkontakt).....	119
6.8.2	LED-lampe (I-modell)	77	8.6.2	Koble til 230 V-forsyning	119
6.9	TV-anlegg	77	8.7	LTE-WiFi-ruter (tilleggsutstyr)	121
6.10	Senger	79	8.8	Solaranlegg (tilleggsutstyr).....	121
6.10.1	Belastning	79	8.9	Ekstralys (tilleggsutstyr)	122
6.10.2	Sovealkove	80	8.10	Sikringer	122
6.10.3	Nedfellbar seng	81	8.10.1	Sikringer 12 V	123
6.10.4	Køyeseng.....	89	8.10.2	230 V-sikringsboks	128
6.10.5	Fast seng (gassfjærer)	90	9	Innebygde apparater.....	129
6.10.6	Dobbeltseng (kjøretøy T433Q).....	91	9.1	Generelt.....	129
6.10.7	Klaffseng.....	92	9.2	Varmeanlegg/varmtvannsberedning ..	130
6.10.8	Liggeflate fra bakre enkeltenger	93	9.2.1	Modeller med eksosavtrekk på høyre side.....	131
6.10.9	Oppstigningshjelp bakre seng (A60/A132)	93	9.2.2	Sikkerhetsbryter.....	131
6.11	Ominnredning til senger	94	9.2.3	Riktig oppvarming.....	132
6.11.1	Midtre sittegruppe	94	9.2.4	Varmeanlegg og varmtvannsberedning (Truma Combi)	132
6.11.2	Buesofa med langsgående benk	95	9.2.5	Dieselvevarmer og varmtvannsberedning (Truma Combi D / DE).....	134
6.11.3	Buesofa med langsgående sete	96	9.2.6	Sikkerhets-/avtappingsventil.....	134
6.11.4	Buesofa (nødseng).....	97	9.2.7	Veggpipe	135
6.11.5	Sittegruppe med motstående sittebenker (T7033P).....	97	9.2.8	Elektrisk gulvvarme (tilleggsutstyr).....	136
6.11.6	Sittegruppe med motstående sittebenker (T7433S/Q)	99	9.3	Kokeplass	137
6.11.7	Sittegruppe med klaffseng.....	100	9.3.1	Gasskomfyr	137
7	Gassanlegg.....	101	9.3.2	Gass-stekeovn med grill (Thetford Duplex)	138
7.1	Generelt	101	9.4	Kjøleskap.....	140
7.2	Gasflasker	102	9.4.1	Kjøleskapets luftegitter	140
7.3	Gassforbruk	103	9.4.2	Thetford serie N4000.....	140
7.4	Å bytte gassflaske	104	9.4.3	Kjøleskapdør-lås	143
7.5	Gassavstengeventiler	105	9.5	Klimaanlegg Truma Aventa Compact Plus (tilleggsutstyr).....	144
8	Elektrisk anlegg	106	10	Sanitæranlegg	145
8.1	Generelle sikkerhetsanvisninger	106	10.1	Vannforsyning, generelt	145
8.2	Begreper	106	10.2	Vanntank	146
8.3	12 V-spenning	107	10.2.1	Drikkevann-påfyllingsstuss med deksel	146
8.3.1	Boenhetsbatteri Type AGM	107	10.2.2	Påfylling av vannanlegget	147
8.3.2	Litiumbatteri TELECO TLI 104 (tilleggsutstyr)	109	10.2.3	Etterfyll med vann	148
8.3.3	Batterilading over 230 V-forsyning	111	10.2.4	Redusere vannmengden for kjøring ..	148
8.3.4	Batterilading via kjøretøymotor (dynamo).....	111	10.2.5	Tappe av vann.....	149
8.3.5	Lade startbatteri.....	111	10.2.6	Tømme vannanlegg	149
8.3.6	Lade-Booster for boenhets-batteri.....	112	10.2.7	Monteringssted for sikkerhets-/avtappingsventilen	150
8.4	Strømsentral (TEB310).....	113	10.3	Spillvannstank	151
8.4.1	Batteri-skillebryter	115	10.4	Toalettrom	151
8.4.2	Batteri-valgbryter	115	10.5	Vario-toalettrom	153
8.4.3	Batteriovervåking	115	10.5.1	Vario-toalettrom med to svingarmvegger	153
8.4.4	Batterilading.....	116	10.5.2	Vario-toalettrom med svingarmvegg og plisségardin	154
8.4.5	Kabeltilordningen "SAT-klargjøring" ..	116			
8.5	Panel (TP 310)	116			
8.5.1	Hovedbryter 12 V	117			
8.5.2	LED-visning for batterispenning	117			
8.5.3	LED-skala for tanknivå	118			

10.6	Toalett.....	155
10.6.1	Svingbart toalett.....	156
10.6.2	Toalett med fast benk.....	156
10.6.3	Tømme kloakktanken.....	157
10.6.4	Vinterdrift.....	157
10.6.5	Midlertidig avstengning.....	158

11 Stell 159

11.1	Utvendig stell.....	159
11.1.1	Generelt.....	159
11.1.2	Vask med høytrykkspyler.....	159
11.1.3	Vaske kjøretøyet.....	159
11.1.4	Vindusruter av akrylglass.....	160
11.1.5	Undergulv.....	160
11.1.6	Stigtrinn.....	161
11.1.7	Solaranlegg.....	161
11.2	Innvendig stell.....	161
11.3	Vannanlegg.....	162
11.3.1	Rengjør vanntanken.....	162
11.3.2	Rengjøring av vannledninger.....	163
11.3.3	Desinfisere vannanlegget.....	163
11.3.4	Spillvannstank.....	164
11.4	Stell ved bruk av kjøretøyet om vinteren.....	164
11.4.1	Forberedelser.....	164
11.4.2	Vinterdrift.....	164
11.4.3	Etter vintersesongen.....	165
11.5	Lagring.....	165
11.5.1	Midlertidig lagring.....	165
11.5.2	Lagring over vinteren.....	166
11.5.3	Igangsetting av kjøretøyet etter midlertidig lagring eller etter overvintring.....	167

12 Vedlikehold..... 169

12.1	Lovlige kontroller.....	169
12.2	Inspeksjonsarbeider.....	170
12.3	Vedlikeholdsarbeid.....	170
12.4	Utskifting av lyspærer, utvendig.....	170
12.4.1	Frontbelysning.....	171
12.4.2	Belysning bak.....	172
12.5	Utskifting av lyspærer, innvendig.....	173
12.6	Reservedeler.....	174
12.7	Typeskilt.....	174
12.8	Varsel- og henvisningsklistremerker ..	175
12.9	Reservenøkkel.....	175
12.10	Forhandler.....	175

13 Hjul og dekk 176

13.1	Generelt.....	176
13.2	Dekkvalg.....	177
13.3	Betegnelser på dekket.....	178
13.4	Håndtering av dekkene.....	178
13.5	Tiltrekkingsmoment.....	178
13.6	Dekktrykk.....	179
13.7	Bytte hjul.....	180

14 Feillokalisering..... 182

14.1	Ryging.....	182
14.2	Bremseanlegg.....	182
14.3	Elektrisk anlegg.....	182
14.4	Gassanlegg.....	185
14.5	Kokeplass.....	185
14.6	Varmeanlegg/varmtvannsbereder.....	186
14.7	Kjøleskap.....	187
14.8	Vannforsyning.....	187
14.9	Karosseri.....	189

15 Tekniske data 190

15.1	Dimensjoner og tillatt antall personer.....	190
------	---	-----

16 Verdifulle tips 191

16.1	Trafikkbestemmelser i utlandet.....	191
16.2	Hjelp på Europas veier.....	191
16.3	Gassforsyning i europeiske land.....	192
16.4	Veiavgiftsbestemmelsene i de europeiske landene.....	192
16.5	Tips for sikker overnatting når man er underveis.....	192
16.6	Tips for vintercampere.....	193
16.7	Reisesjekklistre.....	193

17 Juridisk informasjon om vektrelatert informasjon 196

Stikkord 199

Vennligst les bruksanvisningen før første start!

Før første igangsetting av kjøretøyet:

- Les ombordboken hhv. sikkerhetsboken som følger med kjøretøyet, og oppbevar den lett tilgjengelig.
- Last også ned denne bruksanvisningen, les den og oppbevar den slik at den er lett tilgjengelig. Internettadresse:
www.sunlight.de/nn/informasjonsmaterieill hhv.
www.carado.com.no/nb/service/nedlastinger

► Fare for personskader dersom dette tegnet ignoreres.

► Fare for skader på eller i kjøretøyet dersom dette tegnet ignoreres.

► Dette tegnet viser til anbefalinger eller spesielle forhold.

► Dette tegnet viser til miljøvennlig opptreden.

En mappe med følgende bildokumenter følger med bobilen din:

- Bruks- og monteringsanvisninger for forskjellige innbyggingsapparater
- Komplette dokumentasjon fra chassis-produsenten
- Kontrollbekreftelse for gassanlegg etter tyske bestemmelser

Denne bruksanvisningen inneholder avsnitt hvor modellavhengig utstyr eller tilleggsutstyr er beskrevet. Disse avsnittene er ikke spesielt merket. Det kan hende at ditt kjøretøy ikke er utstyrt med dette tilleggsutstyret. Utstyret i kjøretøyet kan derfor avvike fra enkelte bilder og beskrivelser.

På den annen side kan ditt kjøretøy være utstyrt med mer tilleggsutstyr, som ikke er beskrevet i denne bruksanvisningen.

Tilleggsutstyret beskrives når du trenger en forklaring.

Se de separat vedlagte bruksanvisningene.

► Angivelsene "høyre", "venstre", "foran", "bak" refererer alltid til kjøretøyet sett i kjøreretningen.

► Alle mål- og vektangivelser er "circa"-verdier.

Oppstår det skader på kjøretøyet som følge av at anvisningene i denne bruksanvisningen ikke overholdes, bortfaller garantiansvaret.

Våre kjøretøyer utvikles stadig videre. Vi ber om forståelse for at vi tar forbehold om endringer vedr. form, utstyr og teknikk. Av denne grunn kan det ikke stilles krav overfor produsenten på bakgrunn av bruksanvisningen. Bruksanvisningen beskriver det utstyr som var kjent og i bruk på trykkingstidspunktet.

Opptrykk, oversettelse og kopiering er ikke tillatt uten skriftlig tillatelse fra produsenten.

1.1 Generelt

Bobilen er et produkt fra Capron GmbH.

Kjøretøyet er konstruert på grunnlag av nyeste tekniske standard og anerkjente sikkerhetstekniske regler. Likevel kan personer eller kjøretøyet bli skadet hvis sikkerhetsanvisningene i denne bruksanvisningen ikke overholdes.

Før første igangsetting, sørg for at kjøretøyet er utrustet med lovlig påkrevet utstyr (f.eks. førstehjelpsskrin, refleksvest, varseltrekant osv.). Ved utenlandsreiser må de gjeldende regler for utrustningen overholdes.

Kjøretøyet må kun brukes i teknisk feilfri tilstand. Følg bruksanvisningen.

Feil som kan redusere passasjerenes og kjøretøyets sikkerhet, må straks repareres av fagfolk. For å unngå ytterligere skader må brukeren overhold sin plikt til å redusere skadeomfanget når det foreligger feil.

Bremseanlegget, gassanlegget og det elektriske anlegget til kjøretøyet må kun kontrolleres og repareres av et autorisert fagverksted.

Forandringer på karosseriet må kun utføres med tillatelse fra produsenten.

Reservedeler må være godkjent av produsenten.

Kjøretøyet er bare beregnet til transport av personer. Det kan kun tas med bagasje og tilbehør inntil teknisk tillatt totalvekt.

Overhold de foreskrevde kontroll- og inspeksjonsfrister som produsenten har fastsatt.

1.2 Miljøvernanvisninger

- ▷ Vis hensyn til naturen.
- ▷ Prinsipielt gjelder følgende: Spillvann og avfall må ikke etterlates i renne- steiner eller i naturen.
- ▷ Samle spillvann om bord kun i spillvannstanken eller i nødstilfeller i eg- nede beholdere som er beregnet til dette.
- ▷ Spillvannstank og kloakktank må kun tømmes på deponier, camping- plasser eller oppstillingsplasser. Følg lokale og kommunale anvisninger eller informer deg om videre deponeringsstasjoner.
- ▷ Tøm spillvannstanken så ofte som mulig, selv om spillvannstanken ikke er helt full (hygiene).
Når det er mulig bør man spyle spillvannstanken og evtl. avløpsled- ningen med rent vann ved hver tømning.
- ▷ Pass på at kloakktanken aldri blir for full. Tøm kloakktanken senest når fyllnivåmåleren lyser.
- ▷ Også på tur bør man kildesortere; glass, hermetikk, plastikk og våt søp- pel. Forhør deg om deponeringsmulighetene der du befinner deg. Tøm ikke søppelet ditt i søppelkassene på parkeringsplasser.
- ▷ Tøm avfallsbeholderne så ofte som mulig i containere som er beregnet til dette. På denne måten unngår man lukt og problematisk oppsamling av søppel om bord.
- ▷ Ikke la motoren gå unødig på tomgang. En kald motor frigjør miljøskade- lige stoffer når den går på tomgang. Motorens driftstemperatur oppnås raskest under kjøring.

- ▷ Bruk små doser av miljøvennlige og biologisk nedbrytbare kjemikalier til toalettet.
- ▷ Under lengre opphold i byer og kommuner bør du oppsøke de spesielle parkeringsplassene for bobiler. Lokale myndigheter gir informasjon om parkeringsmuligheter.
- ▷ Sørg for at oppstillingsplassen er ren når du forlater den.

Kapitteloversikt

I dette kapitlet finner du viktige sikkerhetsanvisninger. Sikkerhetsanvisningene beskytter personer og eiendeler.

2.1 Brannvern

2.1.1 Hvordan unngå brannfare

- ▶ Etterlat aldri barn alene i kjøretøyet.
- ▶ Hold brennbare materialer borte fra varme- og kokeapparater.
- ▶ Bruk aldri bærbare varme- eller kokeapparater.
- ▶ Kun autoriserte fagfolk skal endre det elektriske anlegget, gassanlegget eller innbyggingsapparatene.

2.1.2 Brannslukking

- ▶ Ha alltid med et tørrpulver-brannslukkingsapparat i kjøretøyet. Brannslukkingsapparatet må være godkjent, kontrollert og lett tilgjengelig.
- ▶ Brannslukkingsapparatet er ikke inkludert i leveringen av kjøretøyet.
- ▶ Sørg for at autoriserte fagfolk kontrollerer brannslukkingsapparatet regelmessig. Sjekk kontrolldato.
- ▶ Ha et brannteppe i nærheten av kokeplassen.
- ▶ Følg lands- og stedsspesifikke krav til brannslukking på stedet der du er, og sørg for å ha de nødvendige hjelpemidlene tilgjengelig.

2.1.3 Ved brann

- ▶ Evakuer alle passasjerer.
- ▶ Slå av strømmen og koble kjøretøyet fra strømmettet.
- ▶ Steng gassflaskens hovedventil.
- ▶ Slå alarm og varsle brannvesenet.
- ▶ Slukk ilden, dersom dette er mulig uten fare.

- ▷ Gjør deg kjent med hvor nødutgangene befinner seg og hvordan de betjenes.
- ▷ Hold rømningsveiene frie.
- ▷ Les bruksanvisningen for brannslukkingsapparatet.

Alle dører og vinduer som oppfyller følgende kriterer, kan brukes som nødutganger:

- Åpning ut eller forskyvning i horisontal retning
- Åpningsvinkel på minst 70°
- Diameter på åpning minst 450 mm
- Avstand fra kjøretøyets gulv maks. 950 mm

2.2 Generelt

- ▶ Oksygenet i luften inne i kjøretøyet forbrukes av passasjerenes pusting og ved bruk av gassdrevne innebygde apparater. Derfor må den brukte luften stadig skiftes ut. Derfor er det montert inn luftesystemer i kjøretøyet (f.eks. takluker med automatisk luftesystem). De automatiske luftesystemet må ikke blokkeres eller dekkes til, f.eks. med en vintermatte, verken fra innsiden eller utsiden. Hold det automatiske luftesystemet fritt for snø og løv. Det er fare for kvelning på grunn av høynet CO₂-konsentrasjon.
- ▶ Stuerom og bakre lasteluke må ikke brukes som soveplass eller oppholdsplass for mennesker eller dyr. Disse rommene er ikke mekanisk ventilert. Det er en kvelningsfare på grunn av surstoffmangel og oppvarmingsluft.
- ▶ Ta hensyn til dørenes høyde.

- ▷ For de innebygde apparatene (varmeanlegg, kokeplass, kjøleskap osv.) og for basiskjøretøyet (motor, bremsen osv.) gjelder de respektive driftsinstruksjoner/bruksanvisninger. Disse må følges.
- ▷ Montering av tilbehør eller tilleggsutstyr kan forandre kjøretøyets dimensjoner, vekt og kjøreforhold. Deler må i enkelte tilfeller føres inn i vognkortet.
- ▷ Bruk kun felger og dekk som er tilpasset kjøretøyet. Se vognkortet for informasjon om tillatte dimensjoner på felger og dekk, eller spør hos autoriserte forhandlere og servicestasjoner.
- ▷ Dra alltid håndbremsen på ved parkering av kjøretøyet.
- ▷ Tråkk ikke på panseret til halvintegrerte modeller.

- ▷ Steng alle dører, utvendige luker og vinduer når kjøretøyet forlates.
- ▷ Rettslig påkrevet utrustning (f.eks. førstehjelpsskrin, refleksvest, varsel trekant, osv.) må alltid være med. Ved utenlandsreiser gjelder de tilsvarende reglene i oppholdslandet.
- ▷ Kjøretøyet skal bare brukes i veitrafikk når føreren av kjøretøyet har gyldig førerkort for kjøretøyklassen.
- ▷ Ved salg av kjøretøyet må ny eier få den komplette bruksanvisningen for kjøretøyet og de innebygde apparatene.

2.3 Trafikksikkerhet

- ▶ Før start må det kontrolleres at signal- og lysanlegg, styring og bremsesystem fungerer.
- ▶ Har kjøretøyet stått stille over lengre tid (ca. 10 måneder), må bremse- og gassanlegg kontrolleres på fagverksted.
- ▶ Før avreise må den nedfellbare sengen sikres.
- ▶ Før avreise, og også etter korte stopp, skal det kontrolleres at stigtrinnene er trukket helt inn.
- ▶ Før start skal samtlige seter dreies i kjøreretningen og blokkeres. Under kjøring skal de dreibare setene være låst i kjøreretningen.
- ▶ Før avreise må fjernsynsapparatet oppbevares på et sikkert sted.
- ▶ Under kjøring må passasjerene kun sitte på de foreskrevne sitteplassene (se kapittel 4). Se vognkortet for tillatt antall sitteplasser.
- ▶ Det er påbudt å bruke sikkerhetsbelte.
- ▶ Før avreise må man feste sikkerhetsbeltene og man må ha dem festet under hele kjøreturen.
- ▶ Det er forbudt å oppholde seg i alkoven under kjøring.
- ▶ Barn under 13 år som er kortere enn 150 cm, skal sikres med et egnet og lovlig barnesikringssystem under kjøring.
- ▶ Under kjøring må man spenne fast barna og passe på at de er fastspent under turen.
- ▶ Plasser barnesikringssystemer kun på seter som er spesielt utpekt til dette. Vær oppmerksom på advarselsskiltene på kjøretøyet.
- ▶ Bruk aldri bakovervendte barnesikringssystemer på et sete med aktivert kollisjonspute foran. Dette kan føre til død eller at barn blir alvorlig skadet. Vi anbefaler på det sterkeste å montere barnesikringssystem i den andre seterekken.
- ▶ Basiskjøretøyet er et nyttekjøretøy (liten lastebil). Kjøremåten må tilpasses dette.
- ▶ I underkjøringer, tunneler eller liknende vær oppmerksom på totalhøyden til kjøretøyet (inkludert taklast).
- ▶ Fjern snø og is fra taket før start.
- ▶ Før start eller annenhver uke skal dekktrykket kontrolleres. Feil dekktrykk fører til forhøyet slitasje og kan føre til alt fra skade på dekkene til punktering. Sjåføren kan miste kontrollen over kjøretøyet (se avsnittet 13.6).
- ▶ Ikke bruk varmeanlegget på bensinstasjoner. Eksplosjonsfare!
- ▶ Ikke bruk varmeanlegget i lukkede rom. Kvelningsfare!

- ▷ Fordel lasten jevnt i kjøretøyet før avreise (se kapittel 3).
- ▷ Ved lasting av kjøretøyet og ved senere lasting av f.eks. bagasje eller proviant, skal det tas hensyn til teknisk tillatt totalvekt og teknisk tillatt totalvekt på akslene (se vognkortet).
- ▷ Steng skap- og toalettromsdørene samt alle skuffer og klaffer før hver avreise. Fest sikringen på kjøleskapsdør.
- ▷ Før du starter kjøringen må du lukke vinduer og takluker.
- ▷ Steng og lås samtlige utvendige luker og klaffelåser før avreise.
- ▷ Fjern eksterne støtter før avreise.
- ▷ Plasser antennen til satellittanlegget i parkeringsposisjon før avreise.
- ▷ Under den første turen og etter hvert dekkskifte skal hjulskruene/hjulmutrene ettertrekkes etter 50 km. Senere skal de også kontrolleres regelmessig. Tiltrekningsmoment se kapittel 13.
- ▷ Dekkene må ikke være eldre enn 6 år, fordi materialet blir slitt med tiden (se kapittel 13).
- ▷ Bruk av kjettinger er en ekstra belastning for dekk, hjulopphengning og styringssystem. Når man bruker kjettinger må man kjøre sakte (maks. 50 km/t) og kun på veier som er helt dekket med snø. Ellers kan kjøretøyet skades.

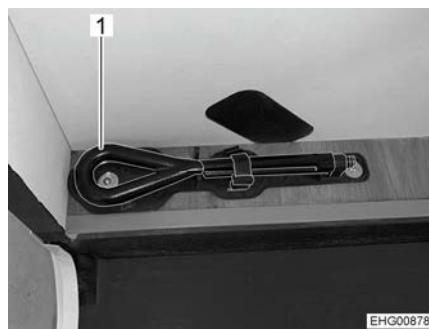
2.4 Sleping

- ▷ Kjøretøyet må kun slepes forfra. Kjøretøyet har intet slepeøye bak.
- ▷ Se bruksanvisningen for basiskjøretøyet.

- ▷ I bruksanvisningen til Ford-basiskjøretøyet er det beskrevet at slepeøyet er plassert under passasjeretet. Men i bobilen finner du slepeøyet (Bilde 1,1) på en festeanordning på gulvet i den bakre lasteluken.

Bilde 1 Slepeøye

2.5 Gassanlegg

2.5.1 Generelle råd

- ▶ Operatøren av gassanlegget er ansvarlig for å gjennomføre regelmessige kontroller, og for å overholde vedlikeholdsintervallene.
- ▶ Før avreise, når kjøretøyet forlates eller når gassapparatene ikke brukes, må alle gass-stengeventiler og hovedventilen på gassflasken stenges av.
- ▶ Under tanking på ferjer eller i garasje må alle gassdrevne apparater være slått av (varmeanlegg, kokeplass, stekeovn, grill, kjøleskap, avhengig av utrustning). Eksplosjonsfare!
- ▶ Dersom et apparat drives med gass, skal det ikke være i drift i lukkede rom (f.eks. garasjer). Forgiftnings- og kvelningsfare!
- ▶ Gassanlegget må vedlikeholdes, repareres eller endres kun av et autorisert fagverksted.
- ▶ Før igangsetting skal gassanlegget alltid kontrolleres på autorisert fagverksted, i samsvar med de nasjonale forskrifter. Dette gjelder også for kjøretøy som ikke er registrert. Ved endringer på gassanlegget må gassanlegget straks sjekkes på autorisert fagverksted.
- ▶ Gasstrykkregulatoren, gasslangene og avgassrørene må også kontrolleres. Gasstrykkregulatoren og gasslangene skal byttes ut i samsvar med tidsfristene som er fastlagt nasjonalt (senest etter 10 år). Kjøretøyets eier er ansvarlig for at dette tiltaket utføres.
- ▶ Ved defekt på gassanlegget (gasslukt, høyt gassforbruk) er det fare for eksplosjon! Steng snarest gassflaskens hovedventil. Åpne vinduer og dører og luft godt.
- ▶ Ved feil på gassanlegget: Ikke røyk, ikke bruk åpen ild og ikke betjen noen elektriske brytere (lysbrytere osv.). Sjekk tettheten av gassførende deler og rør med lekkasjesøkingsspray. Ikke bruk åpen flamme for å sjekke.
- ▶ Kun tiltenkte apparater skal kobles til den innvendige tilkoblingsstussen. Ikke bruk apparatet utenfor kjøretøyet hvis det er koblet til en innvendig tilkoblingsstuss.
- ▶ Det er forbudt å varme opp under kjøring.
- ▶ Det er forbudt å lage mat under kjøring.
- ▶ Luft godt før komfyren settes i gang. Åpne vindu eller takluke.
- ▶ Gassdrevne komfyrer og bakeovner må ikke brukes som varmeapparat.
- ▶ Benyttes flere gassapparater, må hvert gasapparat ha en egen gassavstengeventil. Når enkelte gassapparater ikke er i bruk, skal de respektive gasavstengeventilene stenges.
- ▶ Tennesikringene må lukkes innen ett minutt etter at gassflammen går ut. I denne forbindelse høres en klikking. Kontroller funksjonen fra tid til annen.
- ▶ De installerte gassapparatene er kun konstruert for drift med propan eller butangass eller en blanding av disse gassene. Gasstrykkregulatoren og alle installerte gassapparater er konstruert for et driftstrykk på 30 mbar.

- ▶ Propangass beholder sin gassform til $-42\text{ }^{\circ}\text{C}$, butangass derimot bare til $0\text{ }^{\circ}\text{C}$. Ved lavere temperaturer forsvinner gasstrykket. Butangass er derfor ikke egnet til vinterdrift.
- ▶ På grunn av sin funksjon og konstruksjon er gasskapet et rom som er åpent mot utsiden. Det automatiske luftesystemet som er montert som standard må aldri tildekkes eller blokkeres. Ellers kan ikke gass som strømmer ut bli ledet ut.
- ▶ Gasskapet må ikke brukes som oppbevaringsrom.
- ▶ Sørg for at uvedkommende ikke har adgang til gasskapet. Lås tilgangen for å sørge for dette.
- ▶ Gassflaskens hovedventil må være lett tilgjengelig.
- ▶ Koble kun til gassdrevne apparater (f.eks. gassgrill) som er konstruert for et gasstrykk på 30 mbar.
- ▶ Eksosrøret må kobles tett og fast til varmeanlegget og pipen. Eksosrøret må ikke være skadet.
- ▶ Eksos må slippe uhindret ut i det fri og friskluft må komme uhindret inn. Derfor skal eksosavtrekk og innsugningsåpninger holdes rene og fri (for f.eks. snø og is). Det må ikke ligge snøskavler eller is på kjøretøyet.

2.5.2 Gassflaske

- ▶ Fulle eller tomme gassflasker utenfor kjøretøyet skal kun håndteres når hovedventilen er lukket, og med beskyttelseshette på.
- ▶ Gassflasker skal kun oppbevares i gasskapet.
- ▶ Sett gassflaskene loddrett i gasskapet.
- ▶ Surr fast gassflaskene slik at de ikke kan dreies eller vippes.
- ▶ Koble gasslangen spenningsfritt til gassflasken.
- ▶ Sett alltid beskyttelseshetter på gassflaskene når de ikke er koblet til gasslangen.
- ▶ Lukk hovedventilen på gassflasken før du fjerner gasstrykkregulatoren eller gasslangen fra gassflasken.
- ▶ Avhengig av kobling, skru av gasslangen for hånd eller med spesialnøkkel og skru tilbake på gassflasken. Skruforbindelsen på gassflasken er som regel venstregjenget. Ikke trekk for hardt til.
- ▶ Bruk kun spesielle gasstrykkregulatorer med sikkerhetsventil i bobil. Andre gasstrykkregulatorer er ikke tillatt og tåler ikke så store belastninger.
- ▶ Ved temperaturer under $5\text{ }^{\circ}\text{C}$, brukes avisingsanlegg (Eis-Ex) for gasstrykkregulator.
- ▶ Bruk kun gassflasker på 11 kg eller 5 kg. (Gassflaskestørrelser kan variere fra land til land.)
- ▶ Bruk kortest mulige slanger for eksterne gassflasker (maks. 150 cm).
- ▶ Blokker aldri luftåpningene i bunnen under gassflaskene.

2.6 Elektrisk anlegg

- ▶ Arbeid på det elektriske anlegget må kun utføres av fagpersonell.
- ▶ Før det utføres arbeid på det elektriske anlegget må alle apparater og lamper slås av, batteriet kobles fra og kjøretøyets strømforsyning fra strømmettet kobles fra.
- ▶ Bruk kun originalsikringer med angitte verdier.
- ▶ Defekte sikringer skal kun byttes ut når årsaken til feilen er kjent og feilen er utbedret.
- ▶ Sikringer må aldri kortsluttes eller repareres.
- ▶ Hvis det elektriske varmeelementet (tilleggsutstyr Truma Elektro) til varmeanlegget er i drift, må du ikke bruke elektriske apparater med stort effektbehov som vannkoker, kaffemaskin eller hårføner samtidig for å unngå å utløse sikringen på landstrømtilkoblingen og overbelaste landstrøm-stikkkontakten.

2.7 Vannanlegg

- ▶ Vann som blir stående i vanntank og i vannledninger blir ubrukelig etter kort tid. Sørg derfor for at vannledningene og vanntanken rengjøres grundig hver gang før du tar i bruk kjøretøyet. Sørg for at vanntanken og vannledningene tømmes helt etter bruk av kjøretøyet.
- ▶ Hvis kjøretøyets vannanlegg er ute av bruk i mer enn en uke, må det desinfiseres før det tas i bruk igjen (se avsnittet 11.3).

▷ Skader på vannpumpen mulig!

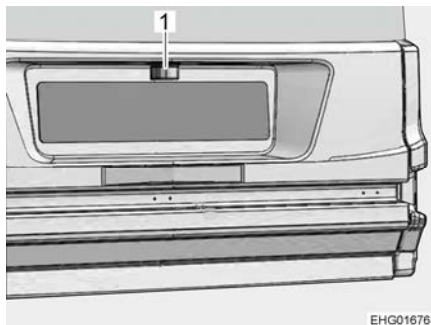
Dersom kjøretøyet ikke skal benyttes på flere dager, eller dersom det ikke står på varme ved frostfare, skal hele vannanlegget tømmes. Kontroller at 12 V-forsyningen på panelet er slått av. Ellers går vannpumpen varm og kan skades. La vannkranene stå åpne i midtstilling. La alle tappekranene stå åpne. Derved unngås fare for frostskafer på innbygde apparater, frostskafer på kjøretøy og avlagringer i vannførende komponenter.

2.8 Utstyr for ryggeassistanse

- ▷ Radarsystemet erstatter ikke de vanlige sikkerhetstiltakene ved rygging. La deg helst instruere av en annen person.

Bilde 2 Baksiden av kjøretøyet

Bilde 3 Visningsapparat

1 Sensor

Kjøretøyet er utstyrt med et radarsystem for assistanse ved rygging. Radarsystemet består av en sensor (Bilde 2,1) og et visningsapparat (Bilde 3).

Sensoren er montert over det bakre registreringsnummeret.

Visningsapparatet er montert på dashbordet.

Radarsystemet aktiveres ved å sette bilen i revers. Akustiske signaler og visningen på visningsapparatet varsler dersom et hinder (f.eks. en fotgjenger) befinner seg bak kjøretøyet.

Feilmeldinger/feil

Eventuelle funksjonsfeil eller feil vises på visningsapparatet (Bilde 3) ved hjelp av optiske og akustiske signaler. Enhver feil eller feilmelding kan føre til svikt i de tekniske innretningene for overvåking av området bak kjøretøyet.

Oppsøk et autorisert fagverksted ved feilmeldinger/feil.

- ▷ Hvis systemet ikke fungerer eller er defekt, må du la en annen person veilede deg ved rygging.

Kapitteloversikt

I dette kapitlet finner du viktige opplysninger om hva du skal passe på og hva du må gjøre før start.

På slutten av kapitlet finner du en sjekkliste hvor de viktigste punktene er sammenfattet en gang til.

3.1 Første igangsetting

- Under den første turen og etter hvert dekkskifte skal hjulskruene/hjultrekkene ettertrekkes etter 50 km. Senere skal de også kontrolleres regelmessig. Tiltrekningsmoment se kapittel 13.

Et nøkkelsett med nøkler til basiskjøretøyet og til karosseriet leveres sammen med bobilen.

Sørg for å ha en reservenøkkel utenfor kjøretøyet. Noter samtlige nøkkelnummer. Ved tap kan våre autoriserte forhandlere og verksteder hjelpe deg videre.

Ved første igangsetting eller etter en lengre uten drift, må det elektriske anlegget settes i gang på følgende måte:

- Slå på sikringen eller (dersom sikringen er trukket ut) sett inn sikringen.
- Slå på batteri-skillebryteren.
- Slå på 12 V-forsyning.

3.2 Registrering

Kjøretøyet ditt er et registreringspliktig kjøretøy. Følg de nasjonale registreringsbestemmelsene.

Vær oppmerksom på at enkelte land krever et separat nasjonalitetsmerke til tross for EU-nummerskilt.

3.3 Tilleggslast

- Hvis kjøretøyet eller akslenes totalvekt overskrides, kan dette f.eks. føre til at styresystemets reaksjonsevne reduseres (endret kjøreadferd), at dekkene overbelastes og dermed til at det foreligger økt risiko for at dekkene eksploderer, eller til at bremsestrekningen øker. Dette fører til fare for at du mister kontrollen over kjøretøyet og at du setter deg selv og andre trafikanter i fare.
Hvis du ikke er sikker på om det lastede kjøretøyet overholder teknisk tillatt totalvekt, kan du veie/kontrollere kjøretøyet på en offentlig vekt eller hos enkelte handelspartnere.
- Vognkortet inneholder bare den teknisk tillatte totalvekten i kjøreklar tilstand, hhv. vekten inkludert tilleggsutstyr fra fabrikk (faktisk kjøretøyvekt), men ikke kjøretøyet med last (se avsnittet 3.3.1). For din egen sikkerhet anbefaler vi å veie det fullastede kjøretøyet (med alle gjenstander som skal tas med på reisen og med alle personer) på en offentlig vekt før turen starter.
- Tilpass hastigheten til lasten. For høy last øker bremsestrekningen.

- ▷ Teknisk tillatt totalvekt som er angitt i vognkortet og teknisk tillatt totalvekt på akselen må ikke overskrides under lasting av bagasje.
- ▷ Innebygd tilbehør og tilleggsutstyr reduserer muligheten for ytterligere belastning.
- ▷ Ved lasting må man påse at tyngdepunktet til lasten er direkte på kjøretøygulvet. Ellers kan kjøretøyets kjøreegenskaper forandres.

- ▷ Hvis kjøretøyet overskrider produsentens angitte teknisk tillatte totalvekt under praktisk kjøring, truer rettslige konsekvenser, f.eks. bot eller tap av forsikring.

Maksimal tillatt belastning

Betegnelse	Belastning (kg)
Sykelstativ	60
Bakre lasteluke og oppbevaringsrom	150 ¹⁾

¹⁾ Hvis det er montert en tilhengerkobling på kjøretøyet, er tillatt belastning 250 kg.

- ▷ Informasjon om maksimalt tillatt belastning for sengene, se avsnittet 6.10.1.

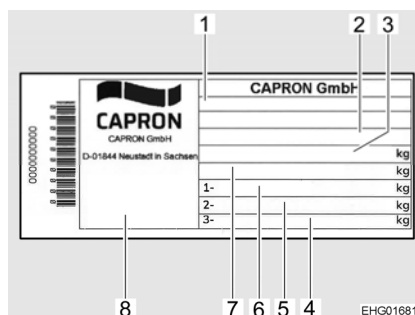
3.3.1 Begrep

- ▷ Innen teknikken har begrepet "masse" i mellomtiden avløst begrepet "vekt". I generell språkbruk er det imidlertid mest vanlig å bruke begrepet "vekt". For at det skal være lettere å forstå, blir derfor i de følgende avsnittene begrepet "masse" kun brukt i faste formuleringer.

Teknisk tillatt totalvekt

Teknisk tillatt totalvekt er en verdi som produsenten har fastlagt og som kjøretøyet av sikkerhetsgrunner heller aldri må overskride i belastet (f.eks. 3500 kg) tilstand. Opplysninger om teknisk tillatt totalvekt på den modellen du velger, finner du i godkjenningsskjemaet og på produsentens typegodkjenningsskilt som er anbrakt på kjøretøyet.

Bilde 4 Typegodkjenningsskilt

- 1 Godkjenningsskilt
- 2 VIN
- 3 Totalvekt
- 4 Aksellast aksel 3
- 5 Aksellast aksel 2
- 6 Aksellast aksel 1
- 7 Totalvekt for kjøretøykombinasjonen
- 8 Karosserinummer

Teknisk tillatt totalvekt i lastet tilstand er den **faktiske kjøretøyvekten og tilleggslasten**.

Teknisk tillatt totalvekt i lastet tilstand er oppgitt av produsenten i vognkortet.

Faktisk kjøretøyvekt Den faktiske kjøretøyvekten er vekten til kjøretøyet i kjøreklar tilstand pluss vekten til eventuelt tilleggsutstyr.

Vekt i kjøreklar tilstand Vekten i kjøreklar tilstand er vekten til det kjøreklare standardkjøretøyet (uten tilleggsutstyr fra fabrikk).

Vekten i kjøreklar tilstand utgjøres av:

- Tomvekt (massen til det tomme kjøretøyet) med innmontert standardutstyr fra fabrikk (uten tilleggsutstyr fra fabrikk)
- Vekten til sjåføren
- Vekten til grunnutstyret
- Påfylt smørefett, oljer og kjølevæsker
- Opptil 100 % fylt ferskvannstank
- Opptil 100 % fylt aluminiumsgassflaske
- Opptil 90 % fylt drivstofftank

Som vekt for sjåføren blir det alltid beregnet 75 kg, uavhengig av den virkelige vekten til sjåføren.

Grunnutstyret omfatter alt utstyr og væsker som er nødvendig for sikker og forskriftsmessig bruk av kjøretøyet. Vekten til grunnutstyret består av:

- Et fylt ferskvannsystem
- Et fylt varmeanlegg
- Et fylt toalettspyleanlegg
- En kabeltrommel for 230 V-forsyningen

Spillvannstank og kloakktank er tom.

Eksempel på beregning av grunnutstyr

Vanntank med 100 l (fyllemengden kan av hensyn til vekten, reduseres på fabrikk ved å åpne en overløpsventil)	100 kg
Gassflasker (11 kg _{gass} + 5 kg _{aluminiumsgassflaske})	+ 16 kg
Varmtvannsbereder på 10 l	+ 10 kg
Kabeltrommel for 230 V-forsyningen	+ 4 kg
Sum	= 130 kg

Vekten i kjøreklar tilstand og den faktiske kjøretøyvekten er oppgitt av produsenten i vognkortet.

Gjenværende nyttelast

For å beregne gjenværende lastemulighet er det viktig at du kjenner kjøretøyet faktiske vektverdi. Derfor undersøker vi det ferdige kjøretøyet faktiske vekt først ved produksjonsslutt. Dette omfatter vekten i kjøreklar tilstand pluss vekten på alt tilleggsutstyr og tilbehør som ble bestilt og montert på fabrikk.

Ut fra denne faktiske vektverdien kan du beregne gjenværende lastemulighet for bagasje eller annet tilbehør.

Eksempel:

Teknisk tillatt totalvekt - faktisk vektverdi - passasjervekten = gjenværende lastemulighet

$$3500 \text{ kg} - 3000 \text{ kg} - 225 \text{ kg} (3 \times 75 \text{ kg}) = 275 \text{ kg}$$

- ▷ Vær oppmerksom på at i fabrikkens beregning av gjenværende lastemulighet er det anslått en standardvekt for sjåfør (inkludert i faktisk vektverdi) og passasjervekt på 75 kg pr. sete. Avvikende kroppsvekt kan virke inn på kjøretøyets faktiske gjenværende lastemulighet.
- ▷ Kjøretøyets faktiske vektverdi kan senere også variere ubetydelig på grunn av værforholdene, f.eks. gjennom opptak eller reduksjon av fuktighet. All annen senere endring på kjøretøyet, f.eks. på grunn av ettermontering av tilbehør hos handelspartner eller andre påbygg/ombygginger, påvirker kjøretøyets meddelte faktiske vektverdi og følgelig også gjenværende lastemulighet. Ansvar for å forhindre at teknisk tillatt totalvekt overskrides ligger hos handelspartneren fra kjøretøyet hentes fra fabrikken og til det leveres til deg. Når handelspartneren har levert kjøretøyet til deg, er dette ditt ansvar. Hvis du ikke er sikker på om det lastede kjøretøyet overholder teknisk tillatt totalvekt, kan du veie/kontrollere kjøretøyet på en offentlig vekt eller hos enkelte handelspartnere.
- ▷ Kjøretøyets faktiske vektverdi som vi fastslo ved fabrikken og følgelig resterende lastemulighet meddeler vi til handelspartneren i samband med fremleggelse av faktura. Han er forpliktet til å gi denne opplysningen videre til deg. Hvis dette ikke er skjedd, kan du ta kontakt med din handelspartner og be om opplysningene. Bilene våre oppfyller alle krav i henhold til lovbestemmelser og standarder og blir regelmessig vedlikeholdt, inspisert og kalibrert. Likevel er det teknisk ikke mulig å unngå ubetydelige toleranser. I tillegg kan vekten på kjøretøyet variere noe på grunn av værforhold og f.eks. opptak og avgivelse av fuktighet. Derfor kan kjøretøyets faktiske vekt avvike noen få kilo fra den meddelte faktiske vekten.

Tilleggslasten består av:

- Konvensjonell belastning
- Tilleggsutstyr
- Personlig utstyr

- ▷ Kjøretøyets tilleggslast kan økes idet kjøretøyets faktiske vekt reduseres. Til dette er det eksempelvis tillatt å tømme væskebeholderne eller å ta ut gassflaskene.

Forklaringer til de enkelte bestanddelene i tilleggslast finner du i den følgende teksten.

Konvensjonell belastning

Konvensjonell belastning er vekten som er beregnet for passasjerene og oppgitt av produsenten.

Konvensjonell belastning betyr: For hver sitteplass som produsenten har beregnet, blir det beregnet 75 kg, uavhengig av hvor mye passasjerene egentlig veier. Førersetet er allerede inkludert i vekten i kjøreklar tilstand og skal **ikke** regnes med.

Antall sitteplasser oppgis i vognkortet av produsenten.

Tilleggsutstyr

Tilleggsutstyr omfatter alt utstyr som ikke er inkludert i standardutstyret og som er montert til kjøretøyet under produsentens ansvar.

- Tilhengerkobling
- Takreling
- Markise
- Sykkel- eller motorsykkelstativ
- Satellittanlegg

- Klimaanlegg
- Solaranlegg
- Litiumbatteri
- LTE-WiFi-ruter

Vektangivelsene for forskjellig tilleggsutstyr fås hos produsenten.

Personlig utstyr

Personlig utstyr omfatter alle gjenstander som er tatt med i kjøretøyet og som ikke er inkludert i den konvensjonelle belastningen eller tilleggsutstyret. Personlig utstyr er for eksempel:

- Matvarer
- Servise
- Klær
- Sengetøy
- Leker
- Bøker
- Toalettsaker
- Små elektriske apparater (f.eks. kaffetrakter)

Dessuten regnes følgende som personlig utstyr, uavhengig av hvor det er plassert:

- Dyr
- Sykler
- Sportsutstyr (f.eks. surfebrett, båter)

For personlig utstyr må produsenten planlegge en minstevekt etter gjeldende bestemmelsepunkt i en minstevekt som kan regnes ut etter følgende formel:

Formel Minstevekt M (kg) = $10 \times N + 10 \times L$

Forklaring N = maks. antall personer inklusive fører iht. til produsentens opplysninger
 L = Kjørtøyets totale lengde i meter

3.3.2 Beregning av tilleggslast

- ▶ Teknisk tillatt totalvekt i lastet tilstand må aldri overskrides!
- ▶ Vognkortet inneholder bare den teknisk tillatte totalvekten i kjøreklar tilstand, evt. vekten inkludert tilleggsutstyr fra fabrikk (faktisk vekt), men ikke kjøretøyets vekt med last (se avsnittet 3.3.1). For din egen sikkerhet anbefaler vi å veie det fullastede kjøretøyet (med alle gjenstander som skal tas med på reisen og med alle personer) på en offentlig vekt før turen starter.

Tilleggslasten (se avsnittet 3.3.1) er vektforskjellen mellom

- teknisk tillatt totalvekt i lastet tilstand og
- den faktiske kjøretøyvekten.

**Eksempel på beregning
av tilleggslast**

	Beregnet vekt i kg	Beregning
Teknisk tillatt totalvekt iht. vognkortet	3500	
Faktisk kjøretøyvekt inklusive standardutstyr iht. vognkortet	- 3070	
Fremgår som tillatt last	430	
Totalverdi på 10 kg per meter kjøretøylengde (i eksempelet: 7,00 m)	- 70	
Konvensjonell belastning, f.eks. 3 personer à 75 kg	- 225	
Tilleggsutstyr og tilbehør	- 40	
Utgjør til personlig nyttelast	= 95	

Nyttelasten beregnes på grunnlag av forordningen (EU) nr. 1230/2012.

Beregningen av tilleggslasten ut fra differansen mellom teknisk tillatt totalvekt i lastet tilstand og den faktiske kjøretøyvekten som er angitt av produsenten, er imidlertid kun en teoretisk verdi.

Kun når kjøretøyet veies på en offentlig vekt med fylte tanker (drivstoff og vann), fylte gassflasker og komplett tilleggsutstyr (og tilbehør), kan den virkelige tilleggslasten registreres.

Gå fram på følgende måte:

- Kjør først kjøretøyet opp på vekten med bare framhjulene og vei.
- Deretter kjører du kjøretøyet opp på vekten med bare bakhjulene og veier.

De enkelte verdiene angir det momentane aksellastene. Disse er viktige for riktig belastning av kjøretøyet (se avsnittet 3.3.3). Summen av verdiene gir den momentane vekten av kjøretøyet.

Differansen mellom teknisk tillatt totalvekt i lastet tilstand og den veide vekten til kjøretøyet gir den virkelige tilleggslasten.

Ut fra dette kan man igjen bestemme hvilken vekt som blir igjen til personlig utstyr:

- Registrer vekten til personene som er med og trekk den fra verdien for den virkelige tilleggslasten.

Resultatet er vekten som virkelig kan lastes på det personlige utstyret.

3.3.3 Sikring og fordeling av last

- ▶ Av sikkerhetsmessige grunner må teknisk tillatt totalvekt i lastet tilstand ikke overskrides.
- ▶ Fordel lasten jevnt på venstre og høyre side av kjøretøyet.
- ▶ Fordel lasten jevnt på begge akslingene. Vær oppmerksom på den teknisk tillatte totalvekten på akselen, som er angitt i kjøretøydokumentene. Overhold i tillegg dekkenes tillatte bæreevne (se kapittel 13).
- ▶ Tunge laster bak bakakslingen kan avlaste forakslingen på grunn av vektarmprinsippet ($\frac{1}{2} \frac{1}{2}$). Det gjelder spesielt ved langt utspring på bakstativet, når det transporteres en motorsykkel på stativ bak eller når bakke oppbevaringsrom er tungt lastet. Avlastningen av fremre aksel har negativ virkning på kjøreegenskapene spesielt på biler med forhjulsdrift.
- ▶ Plasser alle gjenstander slik at de ikke sklir. For å få til dette, kan du for eksempel plassere gjenstandene ved siden av hverandre slik at det ikke oppstår noe tomrom mellom dem, og at de ikke kan gli. Bruk gjerne antisklimatter.
- ▶ Tyngre gjenstander (fortelt, hermetikkbokser o. l.) plasseres i nærheten av akslingene. For oppbevaring av tunge gjenstander er fremfor alt de nedre oppbevaringsrommene, hvis dører ikke lar seg åpne i kjøretøretningen, spesielt godt egnet.
- ▶ Lettere gjenstander (tøy) plasseres i takskapene.
- ▶ Sykkelstativet må kun lastes med sykler (maks. 4 stykker).

- ▷ Takskap (skap med klaff) skal lastes med maksimalt 10 kg per løpeme-ter eller hhv. med 5 kg per avdeling.
- ▷ Øvre hyller ("svalereder" uten klaff) skal lades med maksimalt 5 kg per avdeling.
- ▷ Skap og større oppbevaringsrom på høyde med gulvet (med eller uten dør) skal lastes med maksimalt 5 kg per avdeling.
- ▷ Skuffene må ikke lastes med mer enn 10 kg hver.
- ▷ Bestikkskuffene må ikke lastes med mer enn 5 kg.
- ▷ Forlengelse av kjøkkenbenkeplaten må ikke lastes med mer enn 5 kg. Ta hensyn til klistremerker.

Store oppbevaringsrom har også plass til store gjenstander. Dette kan føre til at akseltrykket på forakselen eller bakakselen overskrides.

De enkelte akslene må imidlertid aldri overbelastes. Derfor er det viktig med hvilken avstand fra akslingene lasten blir plassert.

Ta hensyn til følgende merknader når du skal laste kjøretøyet for å sikre trygg kjøring:

- Bagasje og andre gjenstander som medføres i kjøretøyet må fordeles jevnt mellom kjøretøyetts venstre og høyre side.
- Tunge eller store gjenstander bør helst ligge ned mot bunnen i rommene som er beregnet på lagring og nær akselen samt være sikret mot forskyvninger.
- Lette og andre gjenstander kan oppbevares i skapene og oppbevaringsrommene.

- Pass alltid på at dørene og lukene på skapene og oppbevaringsrommene er sikret på forsvarlig måte.
- Bruk kun egnede festesystemer til sikring mot forskyvning. Kontroller alle festemidler en gang til før reisen begynner.

- Ujevn lastning påvirker kjøreadferden negativt. Spesielt vil for stor hekklast gjøre at forakselen får mindre belastning (vektstangprinsippet) og traksjonskraften reduseres. Dette gjør styresystemets reaksjonsevne dårligere (endret kjøreadferd) og overbelaster dekkene som risikerer å eksplodere. Dette øker faren for at du mister kontrollen over kjøretøyet og at du og andre trafikanter settes i fare. Når lasten er jevnt fordelt på hele kjøretøyet, blir kjøreadferden optimal under hele reisen.

- Teknisk tillatt totalvekt samt teknisk tillatt totalvekt på akselen må ikke overskrides. Særlig hvis lasten anbringes i hekk eller du laster tungt utstyr eller utstyr som lastes tungt (som f.eks. motorsykelstativer eller sykkelstativer), skal aksellasten kontrolleres og overholdes. Hvis du ikke er sikker på om det lastede kjøretøyet overholder teknisk tillatt totalvekt eller teknisk tillatt totalvekt på aksel, kan du veie/kontrollere kjøretøyet på en offentlig vekt eller hos enkelte handelspartnere.
- For enkelte modeller har produsenten av ettermonteringene fastsatt en maksimal lastgrense for skap, skuffer eller andre oppbevaringsrom. Den finner du på etiketten som ble limt på på stedet og skal alltid følges. Teknisk tillatt totalvekt samt teknisk tillatt totalvekt på akselen skal ikke i noe tilfelle overskrides. Vær derfor oppmerksom på at angitt maksimal last ev. ikke kan utnyttes helt hvis teknisk tillatt totalvekt eller teknisk tillatt totalvekt på akselen i så fall ville overskrides.
- Mer informasjon om riktig lastning finner du i avsnittene "Teknisk tillatt totalvekt" (side 17), "Teknisk tillatt totalvekt på aksel (aksellast)" (side 24) og "Bakre lasteluke/bakre oppbevaringsrom" (side 26).

For å fordele lasten riktig trenger man en vekt, et målebånd, en kalkulator og litt tid.

Ved hjelp av to enkle formler kan man beregne hvordan vekten av lasten virker på akslingene:

Formler

$A \times G : R = \text{Vekt på bakakslingen}$

$\text{Vekt på bakakslingen} - G = \text{Vekt på forakslingen}$

Forklaring

A = Avstand mellom oppbevaringsrom og foraksling i cm

G = Vekt til lasten i oppbevaringsrommet i kg

R = Kjøretøyets hjulavstand (avstand mellom akslingene) i cm

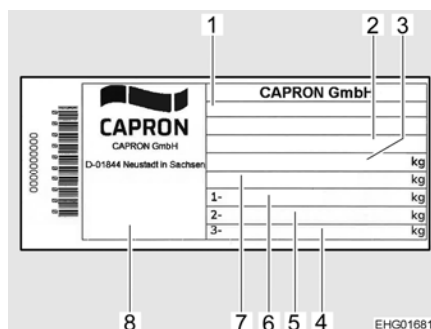

- Mål avstandene utenfor kjøretøyet vannrett fra midten av framhjulet til midten av oppbevaringsrommet eller til midten av bakhjulet.

Teknisk tillatt totalvekt på aksel (aksellast)

Teknisk tillatt totalvekt på aksel eller akselgruppe (heretter kalt aksellast) betegner den tillatte kjøretøy- og akselspesifikke belastningen som overføres fra hjulene på en aksel eller akselgruppe og til veibanen. Aksellast er en verdi som produsenten har fastlagt og som kjøretøyet av sikkerhetsgrunner aldri må overskride i lastet tilstand. Opplysninger om aksellasten på ditt kjøretøy finner du i godkjenningsskiltene og på produsentens typegodkjenningsskilt som er anbrakt på kjøretøyet.

- 1 Godkjenningsnummer
- 2 VIN produsent trinn 1
- 3 Teknisk tillatt totalvekt
- 4 Teknisk tillatt maksimalt aksellast aksel 3
- 5 Teknisk tillatt maksimalt aksellast aksel 2
- 6 Teknisk tillatt maksimalt aksellast aksel 1
- 7 Teknisk tillatt totalvekt for kjøretøy-kombinasjonen
- 8 Karosserinummer

Bilde 5 Typeskilt

- ▶ Ved overskridelse av teknisk tillatt totalvekt på aksel kan kjøretøyet bli skadet (f.eks. på grunn av brudd i aksel eller eksplosjon i et dekk) og påvirke kjøreadferden betydelig. Dette øker faren for at du mister kontrollen over kjøretøyet og at du og andre trafikanter settes i fare. Derfor anbefaler vi å veie det endelig lastede kjøretøyet inkludert alle passasjerene før reisen starter, slik at det er garantert at aksellast og teknisk tillatt totalvekt overholdes. I slike tilfeller kan kjøretøyet veies/kontrolleres på offentlige vekter eller hos enkelte handelspartnere.

- ▷ Vær oppmerksom på at aksellasten på de ulike akslene eller akselgruppene kan avvike fra hverandre. Les derfor nøye angivelsene om dette i godkjenningsskiltene.
- ▷ Hvis kjøretøyet overskrider produsentens angitte teknisk tillatte totalvekt på akselen under praktisk kjøring, truer rettslige konsekvenser, f.eks. bot eller tap av forsikring.
- ▷ Det er mulig at chassisprodusenten for ditt kjøretøy angir en lav belastning på forakselen for å oppnå optimal kjøreadferd. Ta derfor alltid hensyn til angivelsene om dette i bruksanvisningen fra chassisprodusenten.
- ▷ Mer informasjon om riktig lastning finner du i avsnittene "Lastsikring og lastfordeling" (side 22) og "Bakre lasteluke/bakre oppbevaringsrom" (side 26).

Beregne aksellast:

- Multipliser avstanden mellom oppbevaringsrommet og forakslingen (A) med vekten til lasten i oppbevaringsrommet (G) og del resultatet med hjulavstanden (R). Derav får man vekten som lasten i oppbevaringsrommet belaster bakakslingen med. Noter denne vekten og oppbevaringsrommet.
- I neste trinn trekker man vekten i oppbevaringsrommet (G) fra vekten som nettopp er utregnet. Hvis det blir en positiv verdi (eksempel 1), betyr det at forakslingen blir avlastet med denne summen. Hvis det blir en negativ verdi (eksempel 2), betyr det at forakselen blir belastet. Noter denne verdien.

- På denne måten beregnes alle oppbevaringsrommene i kjøretøyet.
- Som et siste trinn beregnes alle vektene til bakaksellasten som er beregnet for bakakselen og alle vektene for foraksellasten som er beregnet for forakselen, eller man trekker fra disse.
Hvordan bakaksellast og foraksellast beregnes, er beskrevet i avsnittet 3.3.2.

Når den beregnede verdien overskrider den tillatte aksellasten, må lasten plasseres annerledes.

Når bakakselen blir avlastet for sterkt, reduseres dekkenes festeevne til kjørebanelen (traksjon), spesielt på kjøretøy med framhjulsdrift. Også i dette tilfellet må lasten plasseres annerledes.

Eksempel på beregning

		Eksempel 1	Eksempel 2
Avstand til forakslingen	A	(A1) 450 (cm)	(A2) 250 (cm)
Vekt i oppbevaringsrommet	G	x 100 (kg)	x 50 (kg)
Kjøretøyets hjulavstand	R	÷ 325 (cm)	÷ 325 (cm)
Belastning på bakakslingen (må regnes til aksellasten)		138,5 (kg)	38,5 (kg)
Vekt i oppbevaringsrommet		- 100 (kg)	- 50 (kg)
Avlastning på forakslingen (trekkes fra aksellasten)		38,5 (kg)	
Belastning av forakslingen (må regnes til aksellasten)			-11,5 (kg)

Økning og reduksjon av nyttelasten

Hvis nyttelasten økes, økes som regel også kjøretøyets teknisk tillatte totalvekt, teknisk tillatt totalvekt på aksel og dermed også betinget gjenværende lastemulighet for bagasje, campingutstyr osv., fordi chassiset da er endret.

Hvis nyttelasten reduseres, i motsetning til hvis den økes, reduseres som regel også kjøretøyets teknisk tillatte totalvekt, teknisk tillatt totalvekt på aksel og dermed også betinget gjenværende lastemulighet for bagasje, campingutstyr osv. Som regel fører ikke dette til endring på chassiset.

- ▷ På grunn av endret teknisk tillatt totalvekt kan økning eller reduksjon av nyttelasten ha innflytelse på tillatt antall seter, chassiset og aksellasten. Hvis du har spørsmål om dette, kan du gjerne be om råd hos en ansvarlig teknisk kontrollinstans.
- ▷ Økning eller reduksjon av nyttelasten kan medføre at andre lovbestemmelser må tas hensyn til som et resultat av kjøretøyets nye teknisk tillatte totalvekt. Dette gjelder spesielt for de lovsatte kravene som stilles i vegtrafikkloven, i loven om registrering av kjøretøyer samt i skatte- og forsikringstekniske bestemmelser. Økning av teknisk tillatt totalvekt til mer enn 3500 kg kan f.eks. påvirke førerkortklassen eller føre til at andre hastighetsgrenser eller gjennomkjørings- samt forbikjøringsforbud gjelder. Dette kan også ha betydning for kravene om betaling av bompenger på grunn av den nye teknisk tillatte totalvekten. Derfor bør du informere deg om gjeldende lovverk i forbindelse med kjøretøyets nye teknisk tillatte totalvekt, og innhente råd hos tilsvarende instanser. Vær oppmerksom på at nasjonale regler i et land du vil reise til og de landene som du reiser gjennom for å komme dit, kan avvike fra reglene i ditt hjemland.
- ▷ Mer informasjon om gjenværende lastemulighet finner du i avsnittet "Gjenværende lastemulighet" (side 18).

3.3.4 Bakre lasteluke/bakre oppbevaringsrom

- ▶ Ta hensyn til tillatt totalvekt på akslene og teknisk tillatt totalvekt ved lasting av bakre lasteluke og bakre oppbevaringsrom.
- ▶ Maksimalt tillatt last i bakre lasteluke/oppbevaringsrom er 150 kg. Hvis det er montert en tilhengerkobling på kjøretøyet, er tillatt belastning 250 kg. Ikke overskrid den teknisk tillatte totalvekten på bakakselen.
- ▶ Ujevn lasting eller overlast påvirker kjøreadferden negativt. Spesielt vil for stor hekklast gjøre at forakselen får mindre belastning (vektstangprinsippet) og traksjonskraften reduseres. Dette gjør styresystemets reaksjonsevne dårligere (endret kjøreadferd) og overbelaster dekkene som risikerer å eksplodere. Dette fører til fare for at du mister kontrollen over kjøretøyet og at du setter deg selv og andre trafikanter i fare. Når lasten er jevnt fordelt på hele kjøretøyet, blir kjøreadferden optimal under hele reisen. Hvis du ikke er sikker på om det lastede kjøretøyet overholder teknisk tillatt totalvekt eller teknisk tillatt totalvekt på aksel, kan du veie/kontrollere kjøretøyet på en offentlig vekt eller hos enkelte handelspartnere.
- ▶ Ved transport av kjøretøyer som fylles med bensin, diesel, gass eller andre brennbare stoffer, må det sikres at tanken på det kjøretøyet som transporteres, er fullstendig tømt. Ved transport av elsykler anbefaler vi dessuten at du fjerner batteriet og oppbevarer det på et trygt sted før turen begynner.
- ▶ Hekkgarasjer og bagasjerom er fra fabrikken ikke ment som sove- eller oppholdsrom for personer eller dyr. Disse rommene er ikke utstyrt med ventilasjonsanlegg fra fabrikken. Det er fare for kvalning grunnet oksygenmangel.

- ▷ Fordel lasten jevnt. Altfor tunge lastepunkter skader gulvbelegget.

Følg disse anvisningene når du laster bagasjerom og hekkgarasjer for å sikre sikker kjøring:

- Bagasje og andre gjenstander som lastes i bagasjerom og hekkgarasjer, må være jevnt fordelt i samsvar med avsnittet "Lastsikring og lastfordeling" (side 22).
- Samtlige gjenstander som lastes i hekkgarasjer og bagasjerom må være riktig festet og sikret med egnede festesystemer til de festepunktene som fabrikken har beregnet for dette.
- Før turen skal det sikres at hekkgarasjen / bagasjerommet er lukket og stengt forsvarlig.

- ▷ Følg alltid maksimalt tillatt last i hekkgarasje eller bagasjerom. Angitt maksimalt tillatt last av hekkgarasjen eller bagasjerommet kan påvirkes av hvilket annet tilleggsutstyr som velges, som f.eks. tilhengerkoblinger eller rammeforlengelser. Teknisk tillatt totalvekt samt teknisk tillatt totalvekt på akselen skal ikke i noe tilfelle overskrides. Særlig hvis lasten anbringes i hekk eller du laster tungt utstyr eller utstyr som lastes tungt (som f.eks. motorsykkelstativer eller sykkelstativer), skal aksellasten kontrolleres og overholdes. Vær derfor oppmerksom på at maksimal last ev. ikke må utnyttes helt hvis teknisk tillatt totalvekt eller teknisk tillatt totalvekt på akselen i så fall ville overskrides.
- ▷ Mer informasjon om riktig lasting finner du i avsnittene "Teknisk tillatt totalvekt" (side 17), "Teknisk tillatt totalvekt på aksel (akselast)" (side 24) og "Lastsikring og lastfordeling" (side 22).

- 1 Festemalje
- 2 Festeskinne

Bilde 6 Festemaljer (balre oppbevaringsrom)

Forskyve festemaljer:

- Drei festemaljen (Bilde 6,1) en halv omdreining mot urviseren. Festemaljen (Bilde 7) lar seg nå forskyve.

Bilde 7 Festemalje (skyvbar)

Bilde 8 Festemalje (klemt)

- Skyv festemaljen i festeskinnen (Bilde 6,2) til ønsket posisjon.
- Drei festemaljen en halv omdreining med urviseren. Festemaljen (Bilde 8) sitter igjen fast i festeskinnen.
- Kontroller at festemaljen sitter som den skal.

3.4 Kobling av tilhenger

- ▶ Vær forsiktig ved til- og frakobling av tilhenger. Risiko for ulykker og personskader!
- ▶ Ved til- og frakobling av tilhenger må ingen personer oppholde seg mellom bobilen og tilhengeren.
- ▶ Ta hensyn til tillatt støttelast og teknisk tillatt totalvekt på bakakselen til bobilen. Støttelasten og den teknisk tillatte totalvekten på bakakselen må ikke overskrides. Overhold verdiene for støttelasten og den teknisk tillatte totalvekten på bakakselen som finnes i vognkortet og i papirene for tilhengerkoblingen.

- ▷ Tilhenger med kollisjonsbremse: Tilhengeren må ikke kobles til eller fra når bremsen er aktivert.
- ▷ Tilhengerkobling med avtagbar kulehals: Ved feilmontering av kulehalsen kan tilhengeren rykkes løs. Følg bruksanvisningen til tilhengerkoblingen.

- ▷ Se instruksjonene for tilhengerkoblingen for å finne kjøretøyets maksimalt tillatte støttelast.

3.5 Tilhengerkobling

- ▶ Ved montering av tilhengerkobling finner du maks. støttelast og teknisk tillatt tilhengervekt i vognkortet.
- ▶ Etter 1 000 driftstimer trekkes festeskruene til tilhengerkoblingen til.

- ▷ Sykkelstativ (bakvegg) og tilhengerkobling kan ikke brukes samtidig.

- ▷ Hvis tilhengerkoblingen er bygd fra fabrikken er den oppført i vognkortet. De tilsvarende dokumentene skal alltid oppbevares i kjøretøyet..
- ▷ Hvis tilhengerkoblingen er ettermontert, er det nødvendig med en etterregistrering i vognkortet. De nødvendige dokumentene ligger vedlagt tilhengerkoblingen
- ▷ Følg bruksanvisningen til produsenten.

Bilde 9 Avtakbar tilhengerkobling (eksempelbilde)

Innføring i vognkortet

La forhandleren eller servicestasjonen montere tilleggsutstyr. De vil også ta hånd om alle formaliteter for deg.

3.5.1 Sykkelstativ

- ▶ Ta hensyn til tillatt totalvekt på akslene og teknisk tillatt totalvekt ved lasting av sykkelstativ.
- ▶ Sykler må ikke overskride kjøretøyets maksimale bredde. Still inn festene for syklene tilsvarende.
- ▶ Merk av overheng bak i samsvar med lokale forskrifter.
- ▶ Ikke bruk sykkelstativet som bagasjestativ eller som stige.
- ▶ Sykkelstativet må kun lastes med sykler.
- ▶ Ikke transporter mer enn tillatt antall sykler for sykkelstativet.
- ▶ Kontroller at syklene er godt festet til sykkelstativet etter 10 km kjøring, og deretter ved hver stans.

- ▷ Nummerskiltet og baklysene må ikke tildekkes.
- ▷ Ikke kjør med utfelt sykkelstativ dersom det er tomt.
- ▷ Før hver avreise skal det sjekkes om:
 - Sykkelstativet - uten sykler - er slått riktig sammen?
 - Syklene er festet godt til stativet med beltene?

Å laste sykler på sykkelstativet

Ta hensyn til tyngdepunktet ved lasting på sykkelstativet. Syklens tyngdepunkt må ligge helt inntil kjøretøyets bakvegg. Begynn alltid lastingen av sykkelstativet innerst.

Slik laster du sykkelstativet riktig:

- Avhengig av modell, slås sykkelstativet ned eller trekkes ut.
- Den tyngste sykkelen står inntil bakveggen.
- De lettere syklene står i midten eller ytterst på stativet.
- Fest henholdsvis framhjulet og bakhjulet på sykkelen med holdebøylene som finnes på sykkelstativet.
- I tillegg festes den ytre sykkelen, avhengig av modellen til sykkelstativet, på holdebøylen eller holdearmen hhv. med avstandsholderen.

Lastes sykkelstativet bare med **én** sykkel, skal den plasseres helt inntil bakveggen.

3.6 Stigtrinn

- ▶ Før avreise, og også etter korte stopp, skal det kontrolleres at stigtrinnene er trukket helt inn.
- ▶ Stå ikke i svingradiusen til stigtrinnene når de trekkes inn og skyves ut.
- ▶ Trå på stigtrinnet først når det er skjøvet helt ut. Fare for personskade!
- ▶ For å unngå sklifare må stigtrinnet rengjøres for snø, is eller gjørme før du går opp, dersom det er nødvendig.
- ▶ Man må aldri løfte eller senke personer med stigtrinnene.

- ▷ Stigtrinnenes dreielager og ledd må ikke smøres med fett eller olje (se kapittel 11).

- ▷ Knappen for betjening av stigtrinnet er plassert ved inngangsdøren inne i bobil.
- ▷ En varselsignal utløses hvis stigtrinnet ikke er korrekt kjørt inn og låst når tenningen slås på.

Kjøretøyene er delvist ikke utstyrt med et elektrisk stigtrinn, men med en lav coupé-inngang som er behagelig å gå på (I-modell).

Avhengig av modell, har kjøretøyene ett- eller to-trinns stigtrinn som kan kjøres ut elektrisk.

Bilde 10 Bryter stigtrinn

Kjør stigtrinnet helt ut før du trår på det.

- Skyve ut:** ■ Trykk nederst på vippebryteren (Bilde 10) til stigtrinnet er skjøvet helt ut.
- Trekke in:** ■ Trykk øverst på vippebryteren (Bilde 10) til stigtrinnet er trukket helt inn.

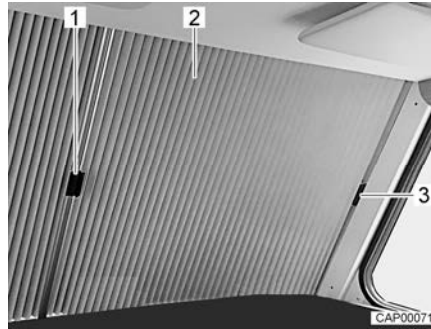
Nøddrift

Hvis den elektriske motoren til stigtrinnet faller ut, går du fram på følgende måte for å kjøre inn stigtrinnet manuelt:

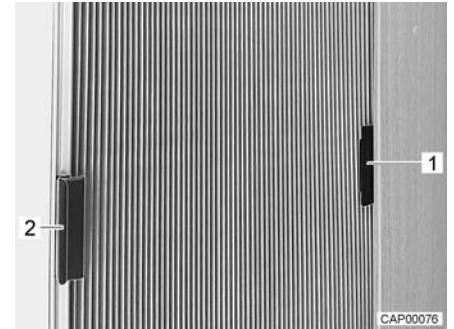
- Trekk ut låsesplinten på forbindelsen til motoren.
- Løsne rektangelforbindelsen til motoren med en egnet gjenstand (f.eks. skrutrekker).
- Skyv inn stigtrinnet for hånd og fest det med et egnet hjelpemiddel (f.eks. snor).
- Ta kontakt med kundeservice.

3.7 Blendingsfoldegardin for front- og sideruter

Bilde 11 Blendingsfoldegardin for frontrute (lukket)

Bilde 12 Blendingsfoldegardin for siderute (lukket)

Feste blendingsfoldegardin (frontrute):

- Skyv begge halvdelene til blendingsfoldegardinen (Bilde 11,2) med håndtaket (Bilde 11,1) utover under dekselet på A-søylen.
- Fest håndtaket på dekselet (Bilde 11,3). Blendingsfoldegardinen er dermed sikret mot utilsiktet lukking under kjøring.

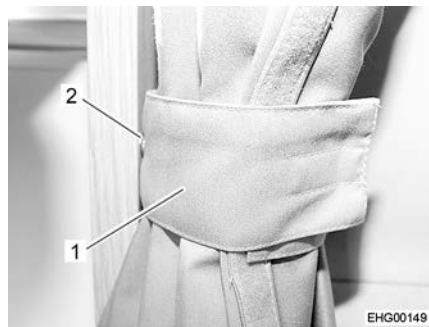
Feste blendingsfoldegardin (sideruter):

- Skyv blendingsfoldegardinen med håndtaket (Bilde 12,1) inn i påsatsen (Bilde 12,2). Blendingsfoldegardinen er dermed sikret mot utilsiktet lukking.

3.8 Forheng for førerhus

- Sørg for at forhenget er åpnet og sikret, før du kjører.

Bilde 13 Forheng, sikret

Sikre:

- Skyv begge halvdelene av forhenget til siden.
- Sikre begge halvdelene av forhenget med sløyfe (Bilde 13,1) og trykknapp (Bilde 13,2).

3.9 Teppe i førerhus-inngang (I-modell)

- Teppet i førerhus-inngangen skal ikke fjernes. Fare for å skli.

3.10 PVC-gulvbelegg

- Det er lagt gassledninger og elektriske kabler i gulvet. Bor ikke hull eller skru inn skruer i gulvet. Fare for gassseksplasjon, støt eller kortslutning ved skader på varmekabel.

- ▷ Sko med tynne hæler kan lage merker som ikke går bort på gulvbelegget av PVC. Bruk ikke sko med spisse hæler inne i kjøretøyet.
- ▷ Pålagte gumnimatter eller lengre tids påvirkning av f.eks. ketchup, gulrotsaft, kulepennblekk, blod eller lepestift kan føre til misfarging av PVC-gulvbelegget. Flekker på gulvet skal helst fjernes straks.

3.11 Fjernsynsapparat

- Før avreise må fjernsynsapparatet oppbevares på et sikkert sted.
- Før hver avreise skal du kontrollere at antennen er plassert i parkeringsstilling. Fare for ulykker! Parkeringsposisjon betyr: Antennen peker bakover, er helt senket og er låst i denne posisjonen.

3.12 Strengsperre (I-modell)

Boenhets-varmeanlegget og varmeanlegget til basiskjøretøyet kan kobles til hverandre eller skilles fra hverandre (via en strengsperre). Hvis de to varmeseksjonene er koblet til hverandre, kan for eksempel frontruten varmes opp selv om kjøretøyet er slått av og varmeanlegget til basiskjøretøyet derfor ikke fungerer.

På den annen side anbefales det å stenge strengsperren under kjøring og dermed skille varmeseksjonene fra hverandre. Dermed er den fulle effekten til varmeanlegget til basiskjøretøyet tilgjengelig for vinduene i førerhuset.

Skyvbryteren for strengsperren sitter til venstre på dashbordet.

Bilde 14 Skyvbryter for strengsperre

For å åpne strengsperre:

- Skyv skyvbryteren (Bilde 14,2) helt opp. Strengsperren (Bilde 14,1) er åpen. Boenhets-varmeanlegget varmer også opp frontruten.

For å stenge strengsperre:

- Skyv skyvbryteren (Bilde 14,2) helt ned. Strengsperren er stengt. Boenhets-varmeanlegget og varmeanlegget til basiskjøretøyet er koblet fra hverandre.

3.13 Motorlokk (I-modell)

- Fare for skader i motorrommet når motorlokket er åpent.
- Motoren kan fortsatt være varm selv om den har vært avslått lenge. Fare for at man kan brenne seg!
- Det må ikke utføres arbeid i motorrommet mens motoren går.
- Motorlokket må være lukket og låst under kjøring. Kontroller at låsen er gått i lås etter lukking. Trekk da i motorlokket.

Bilde 15 Låsespak (motorlokk)

Bilde 16 Motorlokk

For å åpne:

- Dra i låsespaken (Bilde 15,1) på dashbordet på kjøretøyets venstre side. Motorlokket (Bilde 16,1) åpner seg.
- Sving motorlokket i en bue forover og nedover.

For å stenge:

- Sving motorlokket i en bue oppover.
- Trykk midt på motorlokket til du hører at smekklåsen går i lås.
- Kontroller at motorlokket er ordentlig låst. Trekk da i motorlokket.

3.14 Påfylling av spylevæske (I-modell)

Bilde 17 Påfyllingsstuss (vindusspyler-væske)

- Frigjør og åpne motorlokket.
- Åpne lokket (Bilde 17,1) på påfyllingsstussen til spylevæsketanken.
- Fyll forsiktig på vindusspylervæske.
- Lukk lokket på påfyllingsstussen til spylevæsketanken.
- Lukk motorlokket.

3.15 Kjettinger

- ▷ For å velge passende kjettinger, se bruksanvisningen til basiskjøretøyet.
- ▷ Monter kjettinger kun når avstanden mellom dekkene og kjøretøyet's karosseri er minimum 50 mm.
- ▷ Bruk av kjettinger er en ekstra belastning for dekk, hjulopphengning og styringssystem. Når man bruker kjettinger må man kjøre sakte (maks. 50 km/t) og kun på veier som er helt dekket med snø. Ellers kan kjøretøyet skades.
- ▷ Følg monteringsanvisninger fra kjettingprodusenten.
- ▷ Bruk kun kjettinger som er godkjent av produsenten.
- ▷ Legg ikke kjettinger på lettmetallfelger.

Bruk av kjettinger er underlagt bestemmelsene i de enkelte landene.

- Legg alltid kjettinger på drivhjulene.
- Sjekk kjettingenes spenning etter noen få meters kjøring.

3.16 Trafikksikkerhet

► Livsfare!

Kontroller dekktrykket jevnlig med intervaller på 2 uker før kjøring. Feil dekktrykk fører til forhøyet slitasje og kan føre til alt fra skade på dekkene til punktering. Sjøføren kan miste kontrollen over kjøretøyet (se avsnittet 13.6).

- Delene kan utsettes for ugunstige forhold (storm, is, vibrasjoner osv.) og krever nøye inspeksjon til tross for grundig konstruksjon og produksjon. Sjekk derfor at delene sitter ordentlig med jevne mellomrom samt før lange reiser.

Bruk sjekklisten før hver avreise:

Basiskjøretøy

Nr.	Kontroll	Kontrollert
1	Alle bilpapirer om bord	
2	Dekk og lufttrykk i dekk i god stand	
3	Sjekk at kjøretøysbelysning, bremse- og baklys virker	
4	Oljenivået i motor, gir og servostyringen er kontrollert	
5	Kjølevæske og væske for vindusvisker-spyleanlegget fylt opp	
6	Bremsene fungerer	
7	Bremsene reagerer jevnt/regelmessig	
8	Kjøretøyet holder sporet under bremsing	

Boenhet utvendig

Nr.	Kontroll	Kontrollert
9	Markise kjørt helt inn	
10	Sjekk at det ikke er snø og is på taket (om vinteren)	
11	Utvendige tilkoblinger frakoblet og ledninger lagret	
12	Eksterne støtter fjernet	
13	Innebygde støttebein kjørt inn og festet	
14	Støtteklossene fjernet og stuert bort	
15	Stigtrinn kjørt inn (varselsignal)	
16	Utvendige luker lukket og låst	
17	Lukk inngangsdøren	
18	Kjøretøyets totalhøyde med pålastet takrail målt og notert. Totalhøyden skal oppbevares godt synlig i førerhuset	

Boenhet innvendig

19	Vinduer og takluker lukket og låst	
20	Fjernsynsapparatet er fjernet fra underlaget og trygt lagret	
21	Tv-antenne (hvis montert) trukket inn	
22	Alle løse gjenstander festet eller sikret	
23	Åpne hyller etc. tømt	
24	Vaskbeskyttelsen sikkert lagret	
25	Kjøleskapdør sikret	
26	Kjøleskap satt på 12 V-drift	
27	Alle skuffer og klaffer lukket	
28	Sikre stuedører og skyvedører	
29	Fjern alle gjenstander fra den nedfellbare sengen	
30	Nedfellbar seng er sikret i øverste posisjon	
31	Barneseter montert på seter med trepunkts sikkerhetsbelte ► Når den fremre kollisjonsputen på passasjeret foran er aktivert, kan bare forovervendte barnesikringssystemer, brukes på passasjeret foran.	
32	Svingsetelås for førersete og passasjerseater i lås	
33	Blendingsgardiner i førerhuset åpnet og sikret	
34	Satelittanlegget er utkoblet	

Gassanlegg

Nr.	Kontroll	Kontrollert
35	Fest gassflaskene i gasskapet slik at de ikke kan skli	
36	Sett alltid beskyttelseshetter på gassflaskene når de ikke er koblet til gasslangen	
37	Steng gassflaskens hovedventil og gassavstengeventilen ▷ Hvis det er installert en gasstrykkregulator med kollisjonssensor, kan hovedventilen og gassavstengeventilene forbli åpne.	

Elektrisk anlegg

38	Batterispenning/batterikapasitet (i %) for startbatteriet og boenhets-batteriet (se kapittel 8). Viser panelet for lav batterispenning/batterikapasitet, må det respektive batteriet lades. Legg merke til merknadene i kapittel 8 ▷ Start reisen med fullstendig oppladet start- og boenhets-batteri.	
----	---	--

Kapitteloversikt

I dette kapitlet finner du opplysninger vedrørende kjøring av bobilen.

4.1 Kjøring med bobilen

- ▶ Basiskjøretøyet er et nyttekjøretøy (liten lastebil). Kjøremåten må tilpasses dette.
- ▶ Før avreise, og også etter korte stopp, skal det kontrolleres at stigtrinnene er trukket helt inn. Hvis et varselsignal lyder når motoren startes, kan dette være en indikasjon på at stigtrinnet ikke er kjørt inn, eller ikke er ordentlig kjørt inn.
- ▶ Det er montert sikkerhetsbelte ved alle kjøretøyets godkjente sitteplasser. Under kjøring må man alltid bruke sikkerhetsbelte.
- ▶ Sikkerhetsbeltet må være festet under hele turen.
- ▶ Passasjerene må bli sittende på de fastlagte plassene.
- ▶ Dørlåsen må ikke åpnes.
- ▶ Unngå rykkete bremsing.
- ▶ Ved bruk av navigasjonsutstyr, må kjøremålet bare endres når kjøretøyet står i ro. Sving inn på en parkeringsplass eller et trygt stoppested når du ønsker å endre kjøremål.
- ▶ Ikke bruk skjermen på navigasjonsutstyret til avspilling av underholdningsinnhold under kjøring.

- ▷ Kjør langsomt på dårlige veier.
- ▷ Kjør særlig forsiktig ved innkjøring på ferger, ved ujevnheter i veien og ved rygging. Større kjøretøy kan begynne å slingre på grunn av det relativt lange overhenget, under dårlige kjøreforhold kan de subbe i bakken. Det kan føre til at undergulvet eller delene som er montert på det, f.eks. et motorsykelstativ, blir skadet.

- ▷ Produsenten påtar seg intet ansvar for ulykker eller skader som oppstår som følge av at disse punktene ikke er overholdt.
- ▷ Sikkerhetsforanstaltningene som er oppført i kapittel 2 må overholdes.
- ▷ Utelampen/Forteltlampen slutter automatisk å lyse når motoren startes.

4.2 Kjørehastighet

- ▶ Kjøretøyet er utstyrt med en kraftig motor. Dermed har man tilstrekkelig reserve i tunge trafikksituasjoner. Denne høye ytelsen muliggjør høy sluthastighet og krever kjøreferdigheter over gjennomsnittet.
- ▶ Kjøretøyet har en stor angrepsflate for vind. Det er spesielt farlig hvis det oppstår plutselig sidevind.
- ▶ Ujevn eller ensidig lasting forandrer kjøreegenskapene.
- ▶ På ukjente veier kan det være vanskelig veiforhold og det kan oppstå overraskende trafikksituasjoner. Tilpass derfor kjørehastigheten til den aktuelle trafikksituasjonen og omgivelsene forøvrig.
- ▶ Følg nasjonale regler for fartsgrenser.

- ▷ Enkelte deler kan bli skadet ved høyere hastigheter. Hvis kjøretøyet er utstyrt med påbygg (f.eks. satellittanlegg, takluke): Kjør aldri fortere enn 160 km/t.

4.3 Bremses

- ▶ Defekter ved bremseanlegget må straks repareres på autorisert fagverksted.

Ved hver kjørestart

Kontroller med prøvebremsing ved hver kjørestart:

- Fungerer bremsene?
- Reagerer bremsene jevnt?
- Holder kjøretøyet sporet under bremsing?

4.4 Sikkerhetsbelter

4.4.1 Generelt

Kjøretøyet er utstyrt med sikkerhetsbelter i boenheten på sitteplassene hvor det er påbudt med sikkerhetsbelte. Sitteplasser med sikkerhetsbelte kan brukes under kjøring. De nasjonale forskriftene gjelder for bruk av sikkerhetsbeltet.

- ▶ Før avreise må man feste sikkerhetsbeltene og man må ha dem festet under hele kjøreturen.
- ▶ Sikkerhetsbeltene må ikke skades eller klemmes. Defekte sikkerhetsbelter byttes ut på et autorisert fagverksted.
- ▶ Beltefestene, innrullingsautomatikken og beltelåsene må ikke endres.
- ▶ Hvert sikkerhetsbelte må kun brukes av **en** person.
- ▶ Ikke spenn fast gjenstander sammen med personer.
- ▶ Sikkerhetsbeltene er ikke beregnet for personer på under 150 cm. I slike tilfeller må det brukes ytterligere festeanordninger. Se kontrollsertifikatet.

- ▶ Plasser barnesikringssystemer kun på seter som er spesielt utpekt til dette. Når den fremre kollisjonsputen på passasjeret foran er aktivert, kan bare forovervendte barnesikringssystemer, brukes på passasjeret foran.
- ▶ Skift ut sikkerhetsbeltene etter ulykke.
- ▶ Under kjøring må ryggstøt til setet ikke være lent for langt bakover. Ellers fungerer ikke sikkerhetsbeltet som det skal lenger.

4.4.2 Riktig feste av sikkerhetsbeltet

- ▶ Sikkerhetsbeltet må ikke vris. Sikkerhetsbeltet skal ligge jevnt inntil kroppen.
- ▶ Sitt riktig i setet når du fester sikkerhetsbeltet.

Sikkerhetsbeltet er riktig festet når hoftebeltet under magen går over hoftebenet. Skulderbeltet må gå over brystet og skulderen (ikke halsen). Beltet må dessuten alltid sitte stramt på kroppen. Ta av klær med tykt fôr før turen begynner.

4.5 Barnesikringssystemer

- ▶ Barn under 13 år som er kortere enn 150 cm skal sikres med et egnet og lovlig barnesikringssystem under kjøring.
- ▶ Under kjøring må man spenne fast barna og passe på at de er fastspent under turen.
- ▶ Plasser barnesikringssystemer kun på seter som er spesielt utpekt til dette. Vær oppmerksom på advarselsskiltene på kjøretøyet.
- ▶ Bruk aldri bakovervendte barnesikringssystemer på et sete med aktivert kollisjonspute foran. Dette kan føre til død eller at barn blir alvorlig skadet. Vi anbefaler på det sterkeste å montere barnesikringssystem i den andre seterekken.

HYW09354

Bilde 18 Advarsel barnesikringssystem (solskjerm for passasjer)

Ikke bruk bakovervendte barnesikringssystemer på passasjeret

Passasjeret er utstyrt med en kollisjonspute. Når denne kollisjonsputen er aktivert, skal ingen bakovervendte barnesikringssystemer brukes på passasjeret. I en ulykke vil kollisjonsputen som utløses resultere i alvorlig skade eller død for barnet. På solskjerm er det plassert en advarsel (Bilde 18) som informerer om denne faren.

Kollisjonsputen på passasjeret kan deaktiveres, informasjon om dette finner du i bruksanvisningen til basiskjøretøyet.

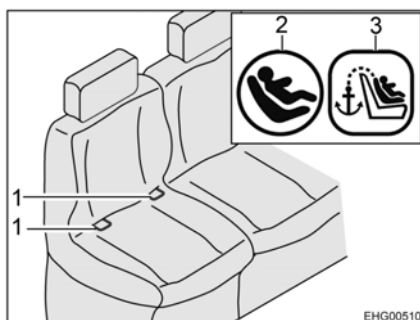
4.6 Isofix-barnesikring

- ▶ Følg produsentens bruksanvisning når du installerer og fjerner et barnesikringssystem med Isofix-festesystem.
- ▶ Sørg for at barnesikringssystemet og Isofix-festeordningen er godkjent i samsvar med produsentens opplysninger.
- ▶ Ikke bruk noen barnesikringssystemer med støtteben.
- ▶ Bruk kun barnesikringssystemer med Top-Tether.
- ▶ Fest Top-Tether sikkert på ankerpunktet.
- ▶ Det må ikke festes noen andre barnesikringssystemer eller belter og ingen gjenstander på Isofix-holdebøyler.
- ▶ Når avstanden mellom barnesikringssystemer og bordet er for stor, er det en fare for at barnas ben kommer i klem. Ved bruk av et barnesikringssystem må derfor: Bordet senkes til sengeposisjon (hevebord) eller skyves helt mot føreriset (bord med stiv bordfot) eller bordet fjernes (anhangsbord).

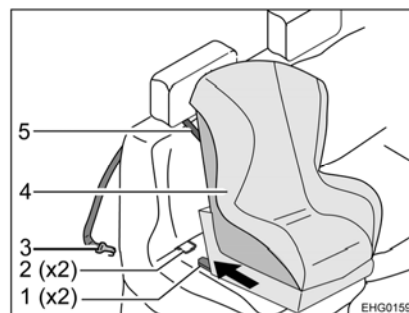

- ▷ Ved kjøretøy med L-sittegruppe (I/T68 og 69L) må puten på sideveggen fjernes når Isofix-barnesikring brukes.
- ▷ På kjøretøyene T7433S, T7433Q og T7033P må nakkestøttene fjernes før Isofix-barnesetet kan monteres.

Bilde 19 Sete med Isofix

- 1 Holdebøyle
- 2 Symbol Isofix
- 3 Symbol Top-Tether

Bilde 20 Feste med Top-Tether

- 1 Sperrearm
- 2 Holdebøyle
- 3 Festekrok
- 4 Barnesete
- 5 Top-Tether-belte

- La sperrearmene (Bilde 20,1) smekke på plass i holdebøylene (Bilde 19,1 og Bilde 20,2). En markant klukkelyd må være hørbar i den forbindelse.
- Foreta et kraftig rykk for å kontrollere at barnesetet (Bilde 20,4) sitter godt fast.
- Trykk nakkestøtten nedover.
- Før Top-Tether-selen (Bilde 20,5) mellom nakkestøtte og ryggpute.
- Hekt på festekroken (Bilde 20,3) på ankerpunktet på baksiden av kjøretøyet.

Demontering foretas i omvendt rekkefølge.

4.6.1 For Isofix-godkjente sitteplasser

Tabellene nedenfor gir informasjon om bruk av barnesikringssystemer.

Modellbetegnelse: T338 / T7003S	Sitteplass*			
Setenummer	1	3	4	6
Sitteplass egnet for kategorien "universal" med belte	-	-	X	X
i-Size-sitteplass	-	-	-	-
Sitteplass egnet for sidevendt testanordning (L1/L2) (ja/nei)	-	-	-	-
Største egnede bakovervendte testanordning (R3)	-	-	X	X
Største egnede forovervendte testanordning (F3)	-	-	X	X
Største egnede barnesete-testanordning (B2)	-	-	X	X
Største egnede barnesete-testanordning (B3)	-	-	-	X

EHG01682

Bilde 21 Sitteplasser

Modellbetegnelse: T7033P / T335; T7433S / T457; T7433Q / T459	Sitteplass*			
Setenummer	1	3	4	6
Sitteplass egnet for kategorien "universal" med belte	-	-	-	-
i-Size-sitteplass	-	-	-	-
Sitteplass egnet for sidevendt testanordning (L1/L2) (ja/nei)	-	-	-	-
Største egnede bakovervendte testanordning (R3)	-	-	X	X
Største egnede forovervendte testanordning (F3)	-	-	X	X
Største egnede barnesete-testanordning (B2)	-	-	X	X
Største egnede barnesete-testanordning (B3)	-	-	X	X

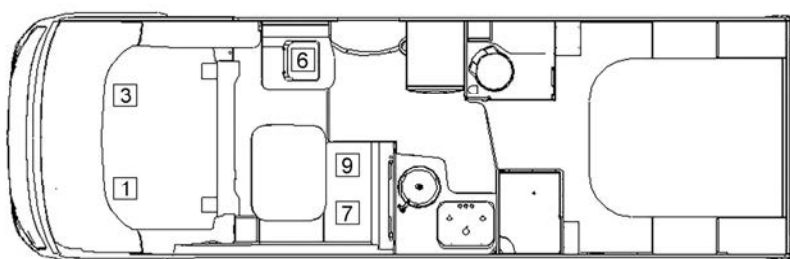

EHG01683

Bilde 22 Sitteplasser

Modellbetegnelse: T58 / T135; T66S / T328; T67 / T448; T68 / T447; V60 / V132; V66 / V337; V67S / V347; TS67 / T338S	Sitteplass*					
Setenummer	1	3	6	7	9	
Sitteplass egnet for kategorien "universal" med belte	-	-	-	X	X	
i-Size-sitteplass	-	-	-	-	-	
Sitteplass egnet for sidevendt testanordning (L1/L2) (ja/nei)	-	-	-	-	-	
Største egnede bakovervendte testanordning (R3)	-	-	-	X	X	
Største egnede forovervendte testanordning (F3)	-	-	-	X	X	
Største egnede barnesete-testanordning (B2)	-	-	-	X	X	
Største egnede barnesete-testanordning (B3)	-	-	-	-	X	
Forklaring: * = 1 - Førersete på første seterad; 3 - Passasjersele på første seterad; 6 - Andre seterad til høyre; 7 - Tredje seterad til venstre; 9 - Tredje seterad til høyre X = egnet sitteplass - = uegnet sitteplass						

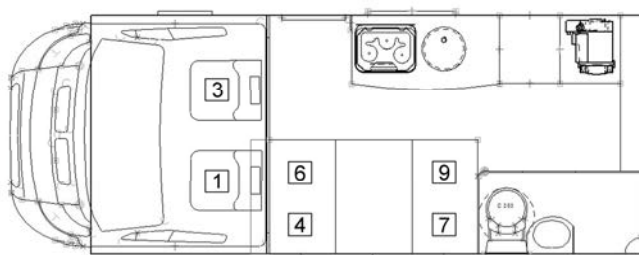

EHG01593

Bilde 23 Sitteplasser

Modellbetegnelse: A60 / A132; A68 / A361; A70 / A464	Sitteplass*					
Setenummer	1	3	4	6	7	9
Sitteplass egnet for kategorien "universal" med belte	-	-	-	-	X	X
i-Size-sitteplass	-	-	-	-	-	-
Sitteplass egnet for sidevendt testanordning (L1/L2) (ja/nei)	-	-	-	-	-	-
Største egnede bakovervendte testanordning (R3)	-	-	-	-	X	X
Største egnede forovervendte testanordning (F3)	-	-	-	-	X	X
Største egnede barnesete-testanordning (B2)	-	-	-	-	X	X
Største egnede barnesete-testanordning (B3)	-	-	-	-	-	X
Forklaring: * = 1 - Førersete på første seterad; 3 - Passasjersele på første seterad; 4 - Andre seterad til venstre; 6 - Andre seterad til høyre; 7 - Tredje seterad til venstre; 9 - Tredje seterad til høyre X = egnet sitteplass - = uegnet sitteplass						

EHG01594

Bilde 24 Sitteplasser

Modellbetegnelse: I67S / I338; I68 / I447	Sitteplass*					
Setenummer	1	3	6	7	9	
Sitteplass egnet for kategorien "universal" med belte	-	-	-	X	X	
i-Size-sitteplass	-	-	-	-	-	
Sitteplass egnet for sidevendt testanordning (L1/L2) (ja/nei)	-	-	-	-	-	
Største egnede bakovervendte testanordning (R3)	-	-	-	X	X	
Største egnede forovervendte testanordning (F3)	-	-	-	X	X	
Største egnede barnesete-testanordning (B2)	-	-	-	X	X	
Største egnede barnesete-testanordning (B3)	-	-	-	-	X	
Forklaring: * = 1 - Førersete på første seterad; 3 - Passasjersele på første seterad; 6 - Andre seterad til høyre; 7 - Tredje seterad til venstre; 9 - Tredje seterad til høyre X = egnet sitteplass - = uegnet sitteplass						

EHG01598

Bilde 25 Sitteplasser

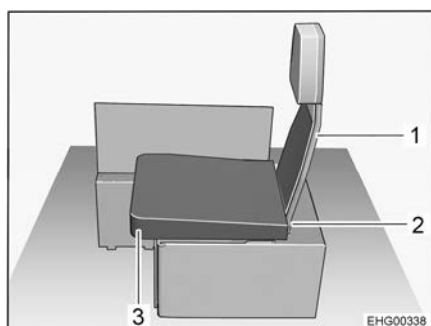

4.7 Isofix-barnesikring for ekstra setesokler

Isofix-barnesikringen kan også brukes på de ekstra setesoklene. Sperrearmene til Isofix-barnesikring og Top-Tether er festet til rundstangen i den nederste enden av ryggstøtten til setesokkelen. Sete som er godkjent for bruk med en isofix-barnesikring, er beskrevet i avsnitt 4.6.1.

- For at barnesikringssystemet skal ligge sikkert, må seteflaten på setesokkelen vippe litt bakover. Sitteputen til setesokkelen har en liten kileform. Forsikre deg om at den flatere siden av sitteputen vender mot ryggstøtten.

- 1 Ryggstø (uten ryggpute)
- 2 Rundstang (ikke synlig)
- 3 Sittepute

Bilde 26 Setesokkel

Fest barnesikringssystemet med Isofix:

- Sørg for at sitteputen (Bilde 26,3) ligger på setesokkelen, som på bildet Bilde 26.
- Ta av ryggputen fra ryggstøtten (Bilde 26,1).
- Fest Isofix-sperrearmen til venstre og høyre for rundstangen (Bilde 26,2) på ryggstøtten.
- Fest Top-Tether på barnesikringssystemet.
- Før Top-Tether-selen gjennom løkken på baksiden av setesokkelen.
- Hekt kroken på Top-Tether-selene på rundstangen på ryggstøtten (i midten).

- Følg også bruksanvisningen til produsenten av barnesikringssystemet.

4.8 Førersetet og passasjersestet

- Før start skal samtlige seter dreies i kjøreretningen og blokkeres.
- Under kjøring må alle seter være festet i kjøreretningen. De må ikke snus.

Førersetet og passasjersestet er en del av basiskjøretøyet. Justering av setene er beskrevet i bruksanvisningen til basiskjøretøyet.

Gjør som følger for å rotere setet uten at armlenet kolliderer med rattet:

Bilde 27 Skyv setet bakover

Bilde 28 Vipp ryggstøet fram

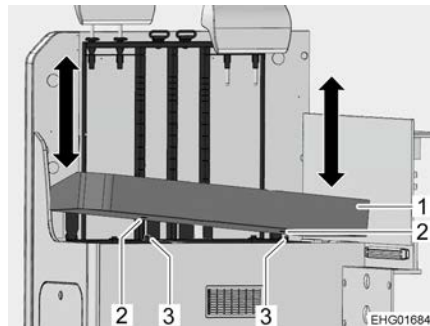
- Skyv setet helt bakover i skinnene (Bilde 27).
- Vipp ryggstøet ca. 45° fram (Bilde 28).
- Roter setet.

4.9 Ta av/sette på puten på baksetet

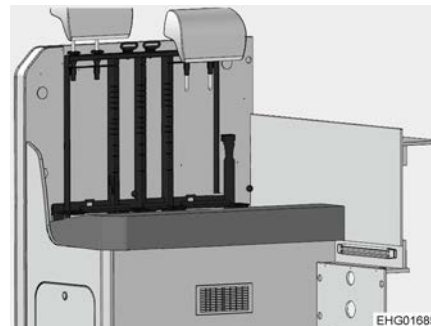

- ▷ Ikke fjern eller monter puten med makt.

Det er montert to tapper på belterammen til baksetet. Puten har to utsparringer som disse tappene føres inn i.

Bilde 29 Ta av puten

Bilde 30 Pute, riktig festet

Ta av puten:

- Løft puten (Bilde 29,1) på den ene siden og still den litt på skrå helt til den første tappen (Bilde 29,3) løsner.
- Løft puten på den andre siden til den andre tappen (Bilde 29,3) løsner.

Monter puten:

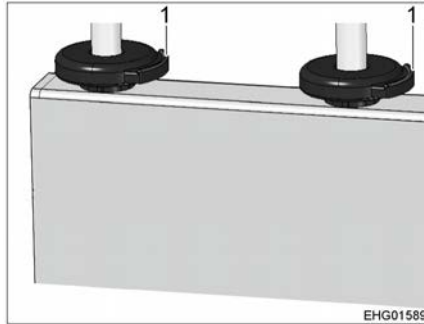
- Sett puten (Bilde 29,1) på skrå, og sørg for at de to utsparringene (Bilde 29,2) blir nøyaktig rettet inn over de to tappene (Bilde 29,3).
- Sett på puten på den andre siden.
- Trykk puten lett nedover til begge tappene sitter helt i fordypningene.
- Kontroller at puten er forsvarlig festet og ikke kan beveges. Korrigjer eventuelt posisjonen til puten.

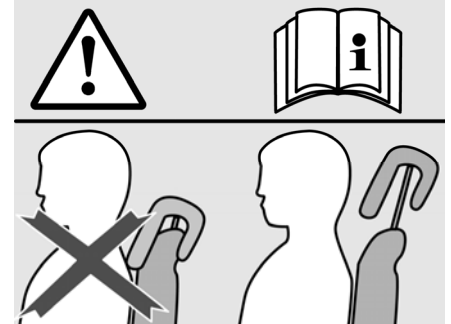
4.10 Nakkestøtter

- Før avreise må nakkestøttene innstilles slik at bakhodet støttes omtrent på høyde med ørene. Nakkestøttene må gå i lås i en av låseposisjonene. Mellomposisjonene til nakkestøttene (utenfor låseposisjonene) kan bare brukes når kjøretøyet står stille.

Bilde 31 Nakkestøtte-opplåsing

Bilde 32 Korrekt justering av nakkestøttene

Innstill nakkestøtter:

- Trykk på opplåsingsknappen (Bilde 31,1) på begge styrestengene til nakkestøtten.
- Trekk nakkestøtten oppover eller trykk den nedover til den smetter inn i den ønskede låseposisjonen (Bilde 32).
- Sikre at nakkestøtten har gått i lås.

4.11 Sitteplassforordning

- Under kjøring må passasjerene kun sitte på de godkjente sitteplassene. Se vognkortet for tillatt antall sitteplasser.
- Under kjøring er det forbudt å sitte på de langsgående benkene.
- Det er påbudt å bruke sikkerhetsbelte.

Bilde 33 Symbol "Sitteplass skal ikke brukes under kjøring"

Sitteplasser som ikke kan brukes under kjøring, er merket med et klistremerke (Bilde 33).

4.12 Setesokkel

- ▶ Setet skal bare benyttes mot kjøreretningen.
- ▶ Hvis setesokkelen er demontert: Legg bort og surr sikkert fast setesokkelen.

Avhengig av modell og utstyr, kan det monteres et ekstrasete på den langsående benken.

Setesokkelen er utstyrt med hoftebelte.

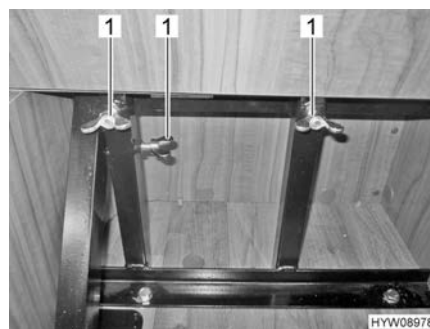
Bilde 34 Sittebenk

Montering av setesokkel:

- Ta av to puter (Bilde 34,1).

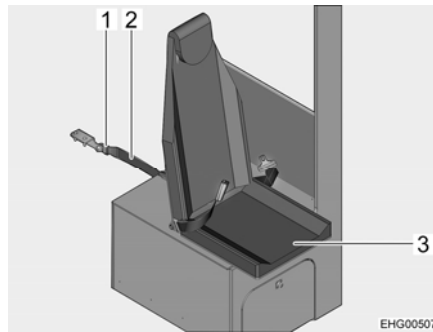

Bilde 35 Setesokkelen plasseres i holderen

Bilde 36 Setesokkelen sikres med vingemutre

- Setesokkelen (Bilde 35,1) settes inn i holderen (Bilde 35,2).
- Slå opp den halvdelen av sittebenkens lokk som kan foldes oppover, eller bruk den store hullet på sittebenkens lokk for å få tilgang til vingemutrene på staget.
- Setesokkelen sikres med vingemutre (Bilde 36,1).

Bilde 37 Sikre setesokkelen

- For kjøretøy med Ford-Basis: Skyv passasjersele helt ned og helt bak.
- Sett sikkerhetsselen (Bilde 37,2) inn i beltelåsen (Bilde 37,1).
- Stramme sikkerhetsselen. Sikkerhetsselen må ikke henge.
- Vipp ned seteflaten (Bilde 37,3).

- ▷ Hvis kjøretøyet er utstyrt med en nedfellbar seng, må du trykke på setesokkelen før du senker den nedfellbare sengen.

4.13 Ekstra setesokler

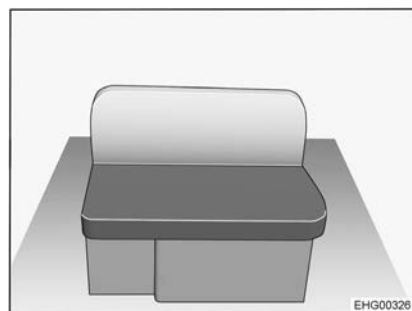
- ▶ Hvis setesoklene ikke er montert, kan ikke de langsgående benkene brukes under kjøring.
- ▶ Bruk setesoklene under kjøring kun med sikkerhetsbelte.
- ▶ Hvis én av de ekstra setesoklene er demonterte: Legg bort og surr sikkert fast ryggstøt til setesokkelen.

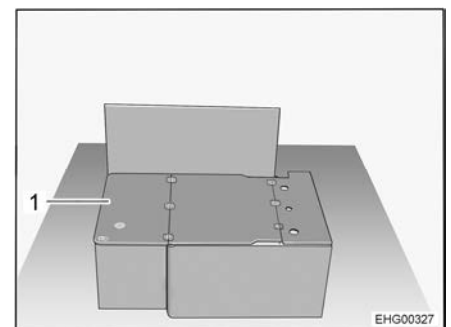
- ▷ Hvis kjøretøyet er utstyrt med en nedfellbar seng, skal du trykke på setesoklene før du senker den nedfellbare sengen.

Avhengig av modell og utstyr, kan det monteres en setesokkel på de venstre og høyre langsgående benkene (langsgående loungebenk). Setesoklene monteres på samme måte på venstre og høyre side.

Setesoklene er innrettet i kjøreretningen, er utstyrt med en sikkerhetssele, og kan brukes under kjøring.

Bilde 38 Langsgående benk, høyre

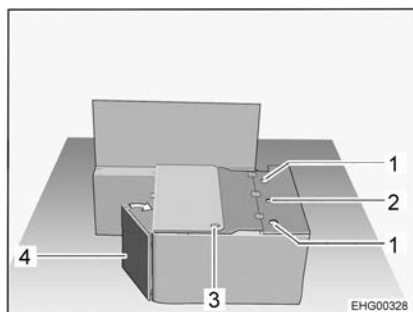

Bilde 39 Langsgående benk uten puter

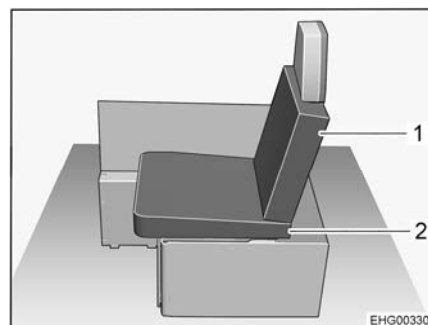

Montering av setesokkel:

- Ta av sitteputen og ryggputen fra den langsgående benken (Bilde 38).
- Vipp underlagsbrettet (Bilde 39,1) 180° og legg den på seteбенkens lokk.

Bilde 40 Under ominnredning

Bilde 41 Etter ominnredning

- Sving den fremre veggen på seteбенken (Bilde 40,4) i retning sideveggen.
- Før sikkerhetsselen med spennen gjennom åpningen (Bilde 40,3) i setelokket.
- Sett det medfølgende ryggstøt til setesokkelen inn i festeanordningene på siden (Bilde 40,1) og skru det fast med stjerneskrjern i den midterste festeanordningen (Bilde 40,2).
- Plasser en av sitteputene på den venstre langsgående benken som setepute (Bilde 41,2) på sitteбенken. Legg merke til kileformen på sitteputen: Sitteputen må være plassert litt skrått mot ryggen (se Bilde 41).
- Fest en av de medfølgende ekstraputene som ryggpute (Bilde 41,1) til ryggstøtten til setesokkelen.
- Legg bort resten av putene.

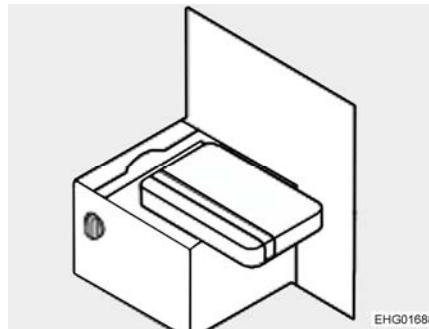
4.14 Klappsete

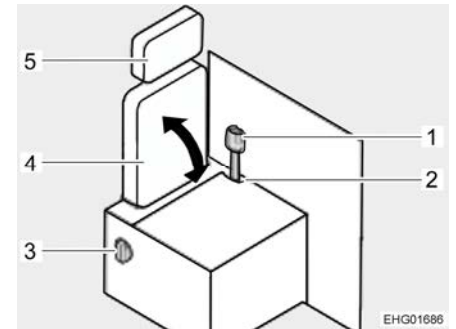
- ▶ Klappsetet må kun brukes under kjøring dersom det er riktig montert.
- ▶ Klappsetet skal kun brukes med sikkerhetssele.

- ▷ Ved senking av den nedfellbare sengen kan den nedfellbare sengen kollidere med klappsetet. For å unngå kollisjon og påfølgende skader: Klapp sammen klappsetet før den nedfellbare sengen senkes.

Bilde 42 Klappsete, slått sammen

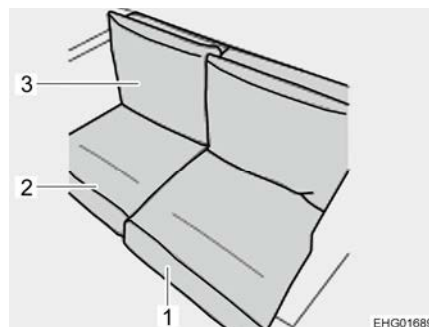

Bilde 43 Klappsete, oppbygd

- 1 Beltestropp
- 2 Åpning
- 3 Dreiehåndtak
- 4 Ryggstø
- 5 Nakkestøtte

Montere klappsetet:

- Ta av ryggputen og sitteputen fra sittegruppen.
- Klapp opp ryggstø (Bilde 43,4) på klappsetet ved å dreie på dreiehåndtaket (Bilde 43,3).
- Før beltestroppen (Bilde 43,1) gjennom åpningen (Bilde 43,2).
- Monter og juster nakkestøtten (Bilde 43,5) på klappsetet, se avsnittet 4.10.
- Monter ryggputen (Bilde 44,3) og sitteputen (Bilde 44,1 og 2).

- 1 Sittepute
- 2 Sittepute
- 3 Ryggpute

Bilde 44 Sittebenk

Klapp sammen klappsetet:

- Fjern ryggputen og sitteputen.
- Demonter nakkestøtten. Trykk på utløserne på føringsstengene for dette, se avsnittet 4.10.
- Sett beltestroppen (Bilde 43,1) inn i åpningen (Bilde 43,2)
- Bøy ryggstø (Bilde 43,4) bakover ved å dreie dreiehåndtaket (Bilde 43,3).
- Monter ryggputen (Bilde 44,3) og sitteputen (Bilde 44,1 og 2).

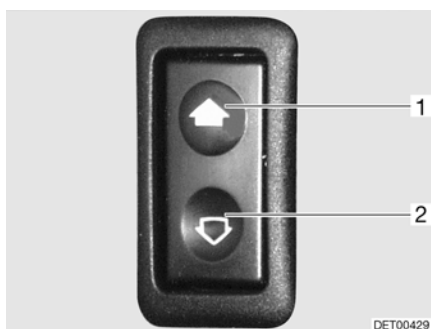

4.15 Elektrisk vindusheis

- ▶ Ukontrollert stenging av vinduet kan forårsake klemmeulykker.
- ▶ Trekk nøkkelen ut av låsen selv om du bare forlater bilen for en kort stund. Barn kan komme til å trykke på vindusåpneren og dermed skade seg på vinduet.

Kjøretøyet har elektrisk vindusheis på førersiden.

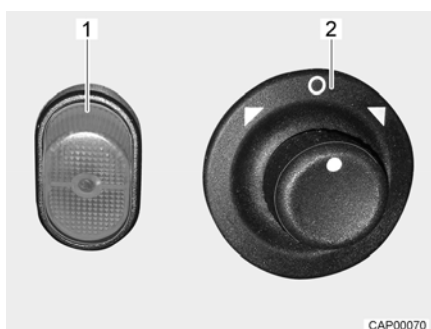
Bilde 45 Bryter for elektrisk vindusheis

- For å åpne:* ■ Trykk nederst (Bilde 45,2) på bryteren.
- For å stenge:* ■ Trykk øverst (Bilde 45,1) på bryteren.

4.16 Elektrisk justerbare ytterspeil

Avhengig av modell, er kjøretøyet utstyrt med to elektrisk juster- og oppvarmbare ytterspeil på høyre og venstre side. Bryterne for speiljustering og speiloppvarming befinner seg på dashbordet.

Vidvinkelspeilet (Bilde 47,1) kan ikke stilles inn elektrisk på integrerte kjøretøy.

Bilde 46 Brytere (elektrisk justerbare ytterspeil)

Bilde 47 Ytterspeil (I-modell)

- Justere speil:* ■ Velg speilet du ønsker å justere. Drei dreiebryteren (Bilde 46,2) mot venstre eller høyre.
- Still inn speilet. Trykk dertil bryteren (Bilde 46,2) i den ønskede retningen.
- Slå på varmeanlegg:* ■ Trykk bryteren (Bilde 46,1). Kontrolllampen i bryteren lyser oransje og viser at speiloppvarmingen er i drift.

4.17 Fylle diesel

- ▶ Under tanking på ferjer eller i garasje må alle gassdrevne apparater være slått av (varmeanlegg, kokeplass, stekeovn, grill, kjøleskap, avhengig av utrustning). Eksplosjonsfare!

Tankens drivstoffpåfyllingsstuss befinner seg på utsiden, foran på venstre side.

4.18 Ad-Blue®

- ▷ Informasjon og merknader om Ad-Blue® finnes i bruksanvisning til basiskjøretøyet.

4.19 Sleping

- ▶ Hvis ikke tenningsøkkelen kan vris i tenningslåsen, skal ikke kjøretøyet slepes. Styringssystemet er låst.

- ▷ Når motoren ikke går eller spenningen er forstyrret, fungerer ikke servo-støtten for styre- og bremsesystemene. For å styre og å bremse kreves stor fysisk styrke.

- ▷ Følg i tillegg henvisningene i bruksanvisningen til basiskjøretøyet.
- ▷ De nasjonale forskriftene gjelder ved sleping.

Hvis kjøretøyet på slepes bort, bør kjøretøyet om mulig fraktes på en transporter eller en tilhenger. Hvis det ikke er mulig, anbefaler vi å alltid bruke en slepestang ved sleping. Slepestangen må være godkjent for kjøretøyets vekt.

Kapitteloversikt

I dette kapitlet finner du opplysninger vedrørende oppstilling av kjøretøyet i campingdrift.

- ▷ Sett kjøretøyet slik at det står mest mulig vannrett. Bruk oppkjøringsklosser ved behov. Ellers kan ikke vannet renne riktig ut av dusjkaret.
- ▷ Sikre kjøretøyet slik at det ikke begynner å trille.
- ▷ Dyr (spesielt mus) kan forårsake store skader inne i bilen. For å unngå dette må kjøretøyet regelmessig kontrolleres for skader eller spor etter dyr.

5.1 Håndbremse

Dra alltid håndbremsen på ved parkering av kjøretøyet.

- ▷ Ved frostfare må man løsne håndbremsen av og til og deretter dra den på igjen. Slik unngår du fastfrysing eller fastrusting. Sikre kjøretøyet slik at det ikke ruller før du løser håndbremsen.

5.2 Stigtrinn

For å gå ut av kjøretøyet trekker du stigtrinnene helt ut, se avsnittet 3.6.

Gjelder ikke I-modellen på grunn av coupé-inngangen.

5.3 Oppkjøringsklosser

- ▷ Oppkjøringsklosser følger ikke med i leveringen. Tilbehørsforretninger tilbyr forskjellige modeller.

Oppkjøringsklosser utjevner høydeforskjellen ved stigninger og ujevne flater, slik at kjøretøyet kan parkeres vannrett.

5.4 Støtter

5.4.1 Generelle råd

- ▷ De innebygde støttene må ikke brukes til jekk. Støttene bidrar til å stabilisere kjøretøyet mot bakakselens innfjæring når det er stanset.
- ▷ Pass på at ingen personer legger seg under det løftede kjøretøyet.
- ▷ Ved oppstilling av kjøretøyet, påse at ingen av støttene belastes mer enn de andre.
- ▷ Trekk til håndbremsen.
- ▷ Før start må støttene skrus helt opp til anslag, kjøres helt inn og sikres.

- ▷ Er underlaget mykt eller ustabilt, bør det legges en stor plate under støttene for å forhindre at de synker ned i bakken.
- ▷ Still opp kjøretøyet slik at det står i vater. Ellers kan ikke vannet renne riktig ut av dusjkaret.

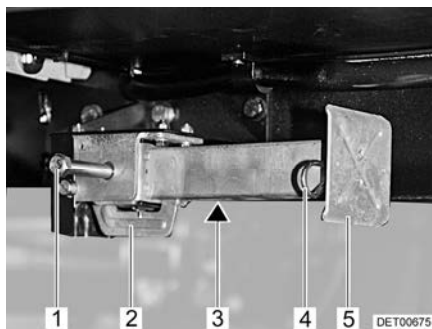
5.4.2 Støttebein

- Alt etter modell har sekskanten et ledd. Ved bruk av dette blir det enklere å bruke pipenøkkelen.

For å kunne opprettholde en feilfri funksjon, må rørene i støttebeina rengjøres regelmessig og smøres med fett.

Avhengig av modellen kan støttebeina justeres i lengden.

Bilde 48 Støttebein

Skyve ut:

- Sett pipenøkkelen på sekskanten (Bilde 48,1) og vri til støttebeinet står loddrett ned.
- Dersom lengden av støttebenina er regulerbar, trekk ut splinten (Bilde 48,4) av støttebeinforlengelsen (Bilde 48,5).
- Trekk støttebeinforlengeren ut til ønsket lengde.
- Stikk splinten inn i støttebeinforlengeren igjen.
- Skru på sekskanten til støttebeinet står støtt på bakken og kjøretøyet står vannrett.

Trekke in:

- Sett pipenøkkelen på sekskanten (Bilde 48,1) og vri til støttebeinet ikke lenger berører bakken.
- Dersom lengden av støttebenina er regulerbar, trekk ut splinten (Bilde 48,4) av støttebeinforlengelsen (Bilde 48,5).
- Skyv støttebeinforlengeren (Bilde 48,5) helt inn og stikk splinten (Bilde 48,4) inn i hullet i støttebeinforlengeren.
- Drei på sekskanten (Bilde 48,1) til støttebeinet er svingt opp og føringen (Bilde 48,2) står helt til enden av slissen (Bilde 48,3).

- Pass på før avreise: Er alle støttebein kjørt helt inn, alle støttebeinforlengere helt innskjøvet og sikret med splinten?

5.5 230 V-tilkobling

Kjøretøyet kan tilkobles en 230 V-forsyning (se kapittel 8).

5.6 Kjøleskap

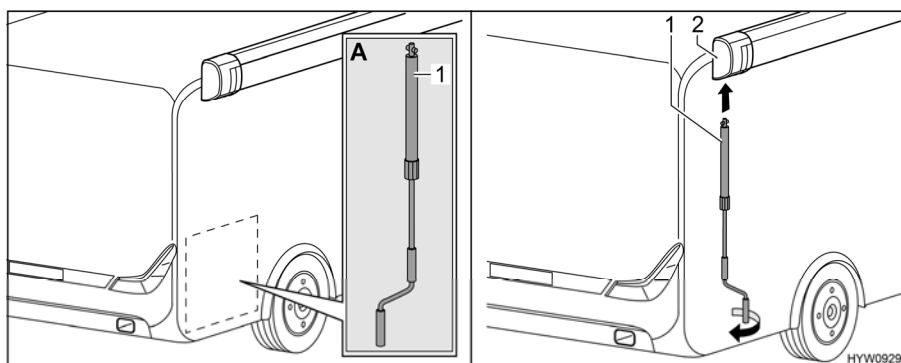
12 V-drift av kjøleskapet fungerer kun når kjøretøyetets motor er i gang. Når kjøretøyetets motor er stoppet settes kjøleskapet på 230 V-drift eller gassdrift.

5.7 Markise

- ▷ Når støttebenene ikke er satt opp, kjøres markisen ut maks. 1 m.
- ▷ Når det er kraftig vind, mye regn eller sne, kjøres markisen inn.
- ▷ Når det er litt regn, forkortes ett av støttebenene, slik at vannet kan renne av.
- ▷ Ved lett vind eller regn skal markisen strammes med tau på begge sider.
- ▷ Kjør inn markisen kun når duken er tørr. Hvis markisen må kjøres inn med våt duk: Kjør ut markisen igjen så fort som mulig for å få tørket duken.
- ▷ Fjern løv og smuss fra markisen før den kjøres inn.

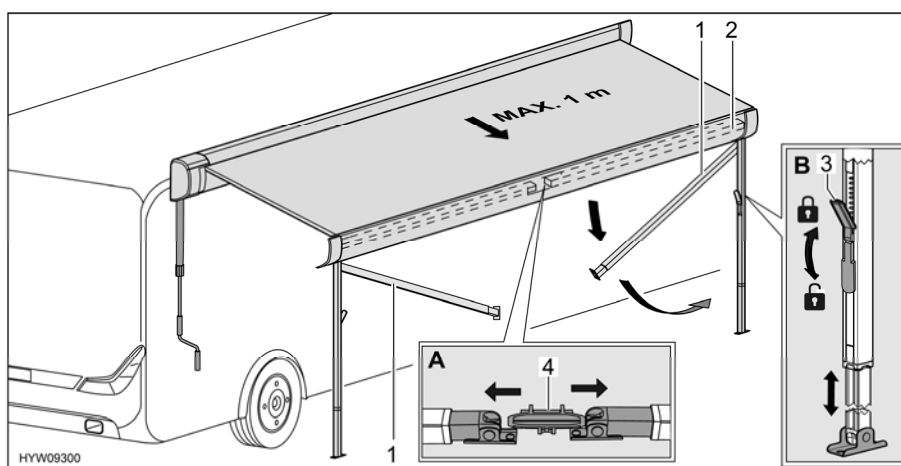

Bilde 49 Montere sveiv

- 1 Sveiv
- 2 Bajonettfeste

Kjøre ut markise:

- Ta sveiven (Bilde 49,1) ut av det bakre bagasjerommet (Bilde 49,A).
- Sett sveiv inn i bajonettfestet (Bilde 49,2) til markisen.
- Drei sveiven mot urviseren, helt til markisen er trukket ut maks. 1 m.

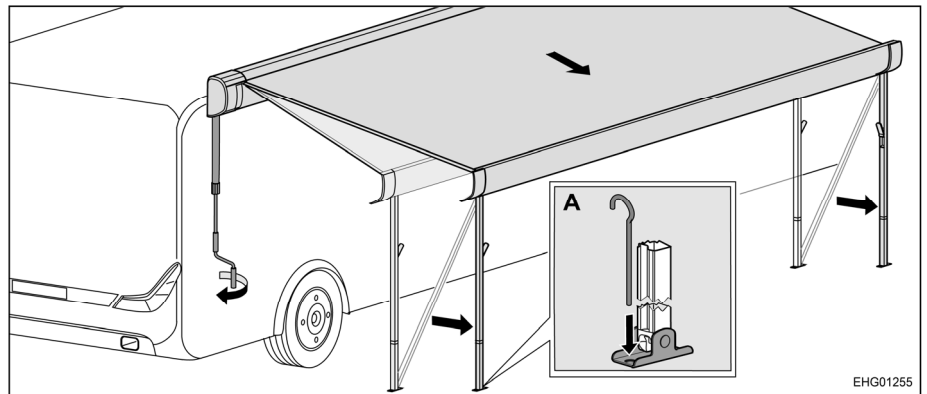

Bilde 50 Forberede støttebenene

- 1 Støtteben
- 2 Frontlist
- 3 Lås
- 4 Festeordning

- Løsne støtteben (Bilde 50,1) fra festeanordning (Bilde 50,4) i frontlisten (Bilde 50,2). Til dette trykkes støttebenene lett ut til siden (Bilde 50,A).
- Folde ut støttebenene.
- Løsne låsen (Bilde 50,3) til støttebenene. For å gjøre dette, folder du låsehåndtaket nedover.
- Trekk ut den nederste delen av støttebenene til ønsket lengde (Bilde 50,B).
- Sette opp støttebenene.
- Steng låsen (Bilde 50,3) til støttebenene. For å gjøre dette, folder du låsehåndtaket oppover.

Bilde 51 Sett markisen i endeposisjon

- Kjør markisen helt ut med sveiven. Når du gjør dette, må du repositionere støttebenene flere ganger.
- Stille inn støttebenene til endelig høyde.
- Trekk av sveiven og legg den i det bakre bagasjerommet.
- Fest støttebenene med teltplugger i underlaget (Bilde 51,A).

Kjøre inn markise:

- Hvis det finnes, fjern strammetau og teltplugger.
- Sett sveiven i bajonettfestet til markisen og dreii med urviseren, frem til markisen er kjørt inn til ca. 1 m.
- Om nødvendig, rengjør støttebenene.
- Åpne låsen på støttebenene. For å gjøre dette, vrir du låsehåndtaket nedover.
- Skyv inn den nedre delen av støttebenene fullstendig.
- Fold begge støttebenene etter hverandre oppover i frontlisten og la de gå i lås. Til dette trykkes støttebenene lett ut til siden.
- Dreii sveiven videre til markisen er kjørt inn fullstendig.
- Trekk sveiven ut av bajonettfestet og pakk den bort.

Kapitteloversikt

I dette kapitlet finner du opplysninger vedrørende det å bo i kjøretøyet.

6.1 Dører

- ▶ Dørene skal være lukket under kjøring.

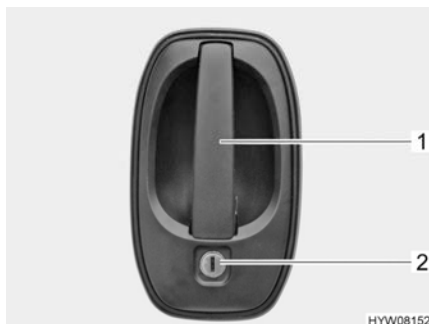

- ▷ Markisen på kjøretøysiden kan monteres i ulike vinkler (ettersom hvor mange skiver som brukes; se separat monteringsanvisning fra produsenten). Pass på at markisen ikke kolliderer med inngangsdøren når den kjøres ut eller inn, når du stiller inn hellingsvinkelen.

- ▷ Ved å låse dørene kan du forhindre at de åpner seg av seg selv, f.eks. ved uhell.
- ▷ Låste dører hindrer også uvedkommende i å trenge inn, f.eks. ved lyskryss. I nødsituasjoner gjør låste dører det vanskelig for hjelpemannskapet å ta seg inn i bilen.
- ▷ Lås alltid dørene når du forlater kjøretøyet.
- ▷ Låsene til førerdøren og passasjerdøren er på noen modeller en del av basiskjøretøyet. For disse modellene er åpning og lukking av førerdøren og passasjerdøren beskrevet i bruksanvisningen til basiskjøretøyet.

6.1.1 Førerdør, inngangsdør, utvendig

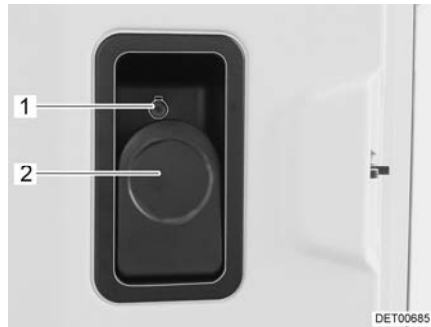

Bilde 52 Dørlås (førerdør/inngangsdør, utvendig)

- For å åpne:**
- Stikk nøkkelen i låsesylinderen (Bilde 52,2) og dreii den til dørlåsen åpnes.
 - Vri nøkkelen tilbake til midtstilling og dra den ut.
 - Dra i dørhåndtaket (Bilde 52,1). Døren er åpen.
- For å låse:**
- Stikk nøkkelen i låsesylinderen (Bilde 52,2) og dreii den til dørlåsen låses.
 - Vri nøkkelen tilbake til midtstilling og dra den ut.

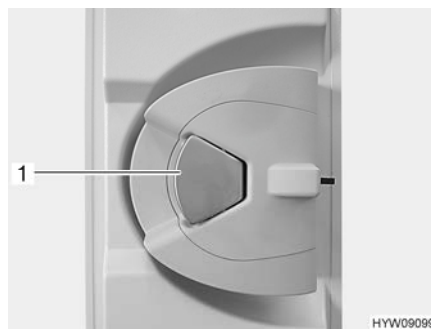
6.1.2 Inngangsdør, innvendig

Bilde 53 Dørlås (inngangsdør, innvendig)

- For å åpne:*
- Trekk stangen (Bilde 53,2).
- For å låse:*
- Trykk inn sikringsknappen (Bilde 53,1).

6.1.3 Inngangsdør, innvendig (dørhåndtak, halvrund)

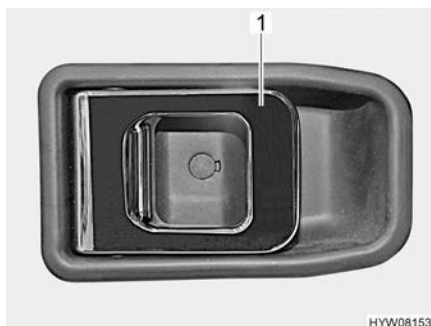

Bilde 54 Dørlås (inngangsdør, innvendig)

- For å åpne:*
- Når dørlåsen er låst: Dra én gang i dørhåndtaket (Bilde 54,1). Døren er låst opp.
 - Dra i dørhåndtaket (Bilde 54,1). Døren er åpen.
- For å låse:*
- Trykk på dørhåndtaket (Bilde 54,1).

6.1.4 Førerdør, innvendig (I-modell)

Bilde 55 Dørlås (førerdør innvendig)

For å åpne: ■ Dra i håndtaket (Bilde 55,1). Dørlåsen låses opp eller åpnes.

For å låse: ■ Trykk på håndtaket (Bilde 55,1). Dørlåsen låses.

6.1.5 Myggnetting til inngangsdøren, uttrekkbart

- ▷ Åpne myggnettingen helt, før inngangsdøren lukkes.
- ▷ Ikke trykk på myggnettingen når du åpner eller stenger den.
- ▷ Hold hunder og katter borte fra myggnettingen.
- ▷ Trekk myggnettingen helt inn i dørholderen før du forlater kjøretøyet.

Bilde 56 Myggnetting

For å stenge: ■ Trekk myggnettingen helt ut på listen (Bilde 56,1).

For å åpne: ■ Skyv myggnettingen tilbake til utgangsstilling på listen (Bilde 56,1).

6.2 Utvendige luker

- ▷ Steng og lås samtlige utvendige luker og klaffelåser før avreise.
- ▷ For å åpne eller lukke utvendige luker må alle lås på den utvendige luken åpnes eller stenges.

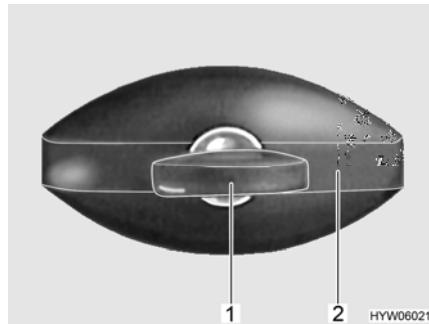
- ▷ Steng alle utvendige luker når du forlater kjøretøyet.

De utvendige lukene som er montert på kjøretøyet er utstyrt med enhetlige låsesylindere. Derfor kan alle låser åpnes med samme nøkkel.

6.2.1 Klaffelås, elliptisk form

- ▷ Det kan trenge vann inn i den åpne klaffelåsen når det regner. Steng derfor låsehåndtaket.

- 1 Nøkkel i låsesylindren
- 2 Låsehåndtak

Bilde 57 Klaffelås (ellipseformet, låst)

- For å åpne:**
- Stikk nøkkelen inn i låsesylindren (Bilde 57,1) og dreii den en kvart omdreining mot urviseren. Låsehåndtaket (Bilde 57,2) spretter ut.
 - Trekk ut nøkkelen.
 - Drei låsehåndtaket en kvart omdreining mot urviseren. Klaffelåsen er åpnet.
- For å stenge:**
- Steng igjen den utvendige luken.
 - Drei låsehåndtaket med urviseren til det står vannrett. Klaffelåsen er nå stengt, men ikke låst.
 - Stikk nøkkelen i låsesylindren.
 - Press inn låsehåndtaket med isatt nøkkel og dreii nøkkelen en kvart omdreining med urviseren. Låsehåndtaket forblir låst.
 - Trekk ut nøkkelen.

6.3 Ventilasjon

- Oksygenet i luften inne i kjøretøyet forbrukes av passasjerenes pusting og ved bruk av gassdrevne innebygde apparater. Derfor må den brukte luften stadig skiftes ut. Derfor er det montert inn luftesystemer i kjøretøyet (f.eks. takluker med automatisk luftesystem). Det automatiske luftesystemet må ikke blokkeres eller dekkes til, f.eks. med en vintermatte, verken fra innsiden eller utsiden. Hold det automatiske luftesystemet fritt for snø og løv. Det er fare for kvelning på grunn av høynet CO₂-konsentrasjon.

- ▷ Under enkelte værforhold kan det dannes kondens på metallgjenstander (f.eks. gulv-understellforskruinger) til tross for tilstrekkelig ventilasjon.
- ▷ Det kan også trekke ved skjøter og kanter (f.eks. ved takluker, påfyllingsstusser, luker osv.).

Kondens

Sørg for stadig tilførsel av frisk luft ved hyppig og målrettet lufting. Slik unngår man at det danner seg kondens i kaldt vær. Når varmeeffekt, luftfordeling og lufting er tilpasset hverandre, oppnår man et behagelig boklima i den kalde årstiden. For å forhindre gjennomtrekk, stenges luftdysene på dashbordet og luftspredningen i bobilen stilles på resirkulering. Ved lengre lagring bør kjøretøyet luftes godt med jevne mellomrom, særlig om sommeren, på grunn av stillestående, varm luft.

Luft også oppbevaringsrommene som er tilgjengelige fra utsiden. Hvis kjøretøyet er parkert i et lukket rom (f.eks. garasje), må også oppstillingsplassen luftes.

6.4 Vinduer

- ▷ Vinduene er utstyrt med blendingsgardiner og insektnettsjalousier. Når låsen frigjøres, spretter insektnettsjalousien og blendingsgardinen automatisk tilbake i utgangsposisjonen. For ikke å skade trekkmekanikken, anbefales det å holde blendingsgardinen/insektnettsjalousiene fast og langsomt føre dem tilbake til utgangsposisjonen.
- ▷ Hold ikke rullegardiner lukket over lengre tid, da man i så fall må regne med økt materialtretthet.
- ▷ Når blendingsgardinen er helt lukket, kan det ved sterkt sollys bli svært varmt mellom blendingsgardinen og vindusruten. Vinduet kan skades. Lukk derfor blendingsgardinen bare 2/3 ved sterkt sollys.
- ▷ Steng vinduene før kjøring.
- ▷ Hold vinduene lukket når været tilsier det, slik at det ikke kan trenge inn fuktighet.
- ▷ For å åpne eller lukke vinduet med åpning utover, må alle vinduets låsehåndtak åpnes eller stenges.

- ▷ Steng alltid vinduene når du forlater kjøretøyet.
- ▷ På innsiden av akrylglass-dobbeltvinduet kan det ved store temperaturforskjeller eller ekstreme værforhold dannes litt kondens. Vinduet er konstruert slik at kondens kan fordampe når utetemperaturen stiger. Det er ingen fare for skader på akrylglass-dobbeltvinduet på grunn av kondens.

6.4.1 Skyvevindu uten lås

Bilde 58 Skyvevindu uten lås

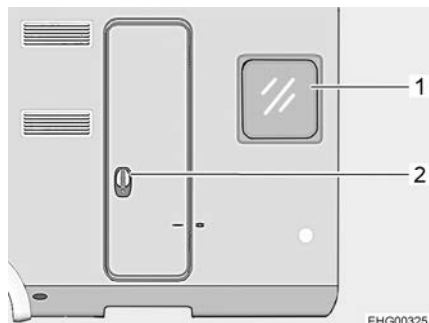
- For å åpne:*
- Trekk i luken med håndtak (Bilde 58,1) og skyv eller trekk samtidig håndtaket forover.
 - Åpne vindushalvdelen til ønsket stilling.

- For å stenge:*
- Lukk vinduet til anslag og la håndtaket smette i lås.

6.4.2 Vindu som kan åpnes utover med armer med automatisk låsing

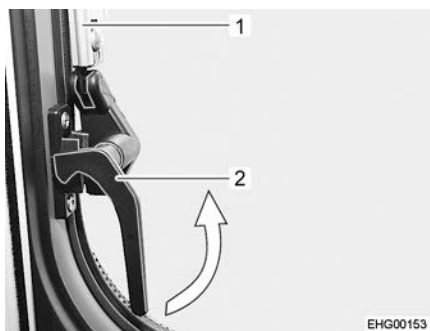

- ▷ Kontroller, at vinduet med åpning utover ikke står i stillingen "langvarig lufting" under kjøring.
- ▷ Påse at vinduet med åpning utover ikke forvris når det åpnes. Åpne og lukke vinduet jevnt.
- ▷ Åpne vinduet med åpning utover helt før du stenger det, for å frigjøre vindushaken.
- ▷ Når låsehåndtaket er utstyrt med en sikringsknapp, skal man ved hver betjening av låsehåndtaket trykke sikringsknappen.
- ▷ Hvis vinduet med åpning utover sittegruppen på høyre side av kjøretøyet er åpent: Lukk vinduet med åpning utover før åpning av karosseridøren (Bilde 59). Karosseridøren og vinduet med åpning utover kan ellers kollidere og bli skadet.

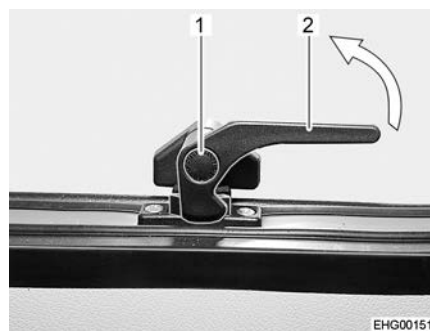

- 1 Vindu med åpning utover
- 2 Karosseridør

Bilde 59 Vindu med åpning utover ved siden av karosseridøren

Bilde 60 Låsehåndtak, på siden (stilling "lukket")

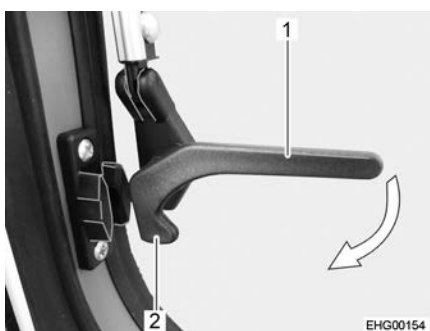

Bilde 61 Låsehåndtak, nede (stilling "lukket")

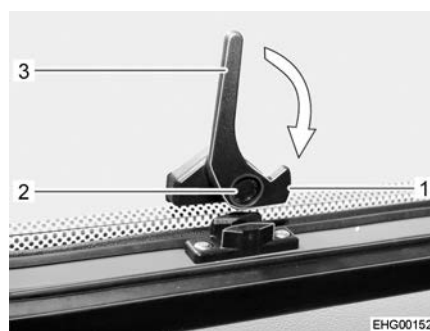
For å åpne:

- Drei låsehåndtakene på sidene (Bilde 60,2) en kvart omdreining mot midten av vinduet.
- Trykk inn sikringsknappen (Bilde 61,1) på det nedre låsehåndtaket (Bilde 61,2) og hold den inne.
- Drei det nedre låsehåndtaket (Bilde 61,2) en kvart omdreining mot midten av vinduet.
- Åpne vinduet med åpning utover til ønsket stilling. Armen (Bilde 60,1) låses automatisk.

Vinduet med åpning utover blir stående i ønsket posisjon.

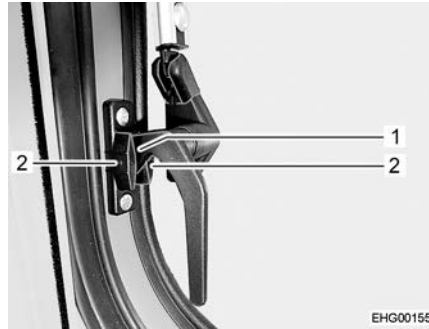
Bilde 62 Låsehåndtak, på siden (stilling "åpnet")

Bilde 63 Låsehåndtak, nede (stilling "åpnet")

For å stenge:

- Åpne vinduet så mye at haken frigjøres.
- Lukk vinduet.
- Drei låsehåndtakene på sidene (Bilde 62,1) en kvart omdreining mot vindusrammen, til låsetappene (Bilde 62,2) går i lås.
- Trykk inn sikringsknappen (Bilde 63,2) på det nedre låsehåndtaket (Bilde 63,3) og hold den inne.
- Drei de nedre låsehåndtakene (Bilde 63,3) en kvart omdreining mot vindusrammen, til låsetappene (Bilde 63,1) går i lås.

Bilde 64 Låsehåndtak, på siden (stilling "langvarig lufting")

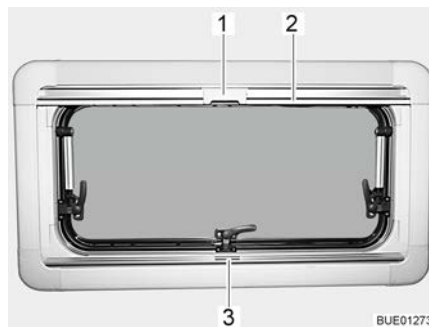
Langvarig lufting

Vinduet med åpning utover kan låses i stillingen "langvarig lufting" med låsehåndtaket.

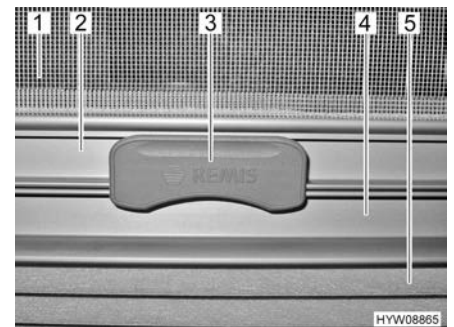
- Åpne vinduet med åpning utover, som beskrevet ovenfor.
- Skyv vinduet litt utover.
- Drei låsehåndtakene på sidene en kvart omdreining nedover. Kjør der ved låsetappen (Bilde 64,1) inn mellom begge halvdelene av låseblokken.
- Trykk sikringsknappen på det nedre låsehåndtaket.
- Drei de nedre låsehåndtakene en kvart omdreining nedover.
- Kjør låsetappen inn mellom begge halvdelene av den nedre låseblokken. Vinduet med åpning utover er nå i stillingen for langvarig lufting.

6.4.3 Blendingsfoldegardin og insektnettsjalusi

Vinduene er utstyrt med blendingsfoldegardiner og insektnettsjalusier. Insektnettsjalusi og blendingsfoldegardin vil enten være separert fra hverandre eller ha felles betjening.

Bilde 65 Vindu med åpning utover

Bilde 66 Haspe

Blendingsfoldegardin

Blendingsfoldegardinen (Bilde 66,5) er i nedre rullegardinskap.

For å stenge:

- Ta tak i blendingsfoldegardinen midt på listen (Bilde 65,3 og Bilde 66,4), dra nedenfra og oppover og slipp i ønsket høyde. Blendingsfoldegardinen blir stående i denne høyden.

For å åpne:

- Ta tak i blendingsfoldegardinen midt på listen og skyv den nedover.

Insektnettsjalusi Insektnettsjalusi (Bilde 66,1) er i øvre rullegardinskap.

- For å stenge:*
- Trekk insektnettsjalusien i listenen (Bilde 65,2 og Bilde 66,2) nedover til den støter mot listenen til blendingsfoldegardinen (Bilde 66,4).
 - Lås haspen (Bilde 65,1 og Bilde 66,3) på insektnettsjalusien med listenen på blendingsfoldegardinen. Når haspen er låst, kan blendingsfoldegardin og insektnettsjalusi betjenes samtidig.
- For å åpne:*
- Trykk haspen (Bilde 66,3) på insektnettsjalusien oppover.
 - Før insektnettsjalusien langsomt tilbake på listen (Bilde 65,2).

6.4.4 Blendingsgardin og insektnettsjalusi

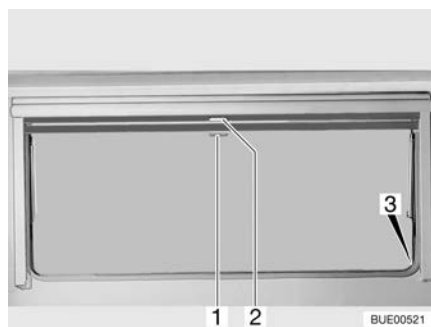

- ▷ Åpne rullegardinene før turen. Hvis rullegardinene er lukket, kan fjærakslingen bli skadet på grunn av vibrasjonene.

- ▷ Avhengig av vindusstørrelse er rullegardinene utstyrt med ett eller to håndtak.

Vinduene er utstyrt med blendingsgardiner og insektnettsjalusier. Blendingsgardin og insektnettsjalusi kan betjenes atskilt fra hverandre.

- 1 Håndtak, insektnettsjalusi
- 2 Håndtak, rullegardin
- 3 Låseknapp

Bilde 67 Vindu med åpning utover

Blendingsgardin Blendingsgardinen er i øvre rullegardinskap.

- For å stenge:*
- Trekk ned blendingsgardinen (Bilde 67,2). Når blendingsgardinen skal lukkes helt, skal blendingsgardinen henges fast i låsene (Bilde 67,3) på begge sider av vindusrammen.
- For å åpne:*
- Hvis blendingsgardinen er fullstendig lukket: Trykk håndtaket (Bilde 67,2) nedover samtidig som det skyves litt innover. Nå kan blendingsgardinen fjernes fra hakene på venstre og høyre side av vindusrammen.
 - Hvis blendingsgardinen står i mellomstilling: Trekk håndtaket (Bilde 67,2) litt nedover, til låsene er løsnet.
 - Ta tak i håndtaket og før blendingsgardinen forsiktig tilbake.

Insektnettsjalusi

Insektnettsjalusi er i øvre rullegardinskap.

For å stenge:

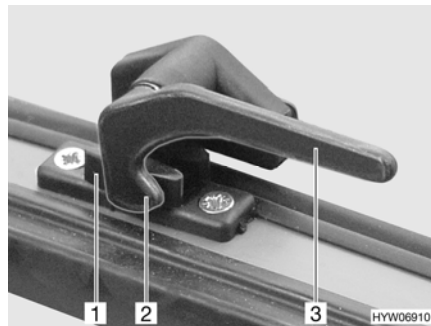
- Bruk håndtaket (Bilde 67,1) til å dra insektnettsjalusi nedover og fest den i hakene (Bilde 67,3) på begge sider av vindusrammen.

For å åpne:

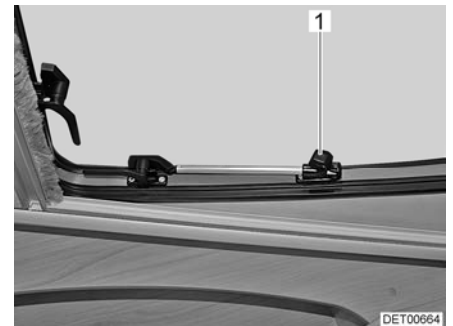
- Trykk håndtaket (Bilde 67,1) ned, og trekk samtidig håndtaket litt innover. Nå kan insektnettsjalousien fjernes fra hakene på venstre og høyre side av vindusrammen.
- Ta tak i håndtaket og før insektnettsjalousien forsiktig tilbake.

6.4.5 Takvindu med dreiearm

- ▷ Påse at ruten ikke forvris når takvinduet åpnes utover. Åpne og lukke takvinduet jevnt.

Bilde 68 Låsehåndtak i stilling "lukket"

Bilde 69 Takvindu med dreiearm, åpent

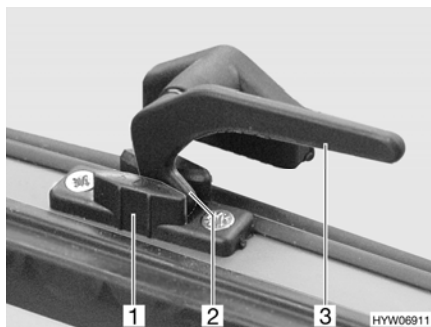
For å åpne:

- Drei låsehåndtaket (Bilde 68,3) en kvart omdreining mot midten av vinduet.
- Åpne takvinduet til ønsket posisjon og fest det med den riflete knappen (Bilde 69,1).

Takvinduet blir stående i ønsket posisjon.

For å stenge:

- Skru på den riflete knappen (Bilde 69,1) helt til haken frigjøres.
- Lukk takvinduet.
- Drei låsehåndtaket (Bilde 68,3) en kvart omdreining mot vindusrammen. Låsetappen (Bilde 68,2) ligger på innsiden av vinduslåsen (Bilde 68,1).

Bilde 70 Låsehåndtak i stilling "langvarig lufting"

Langvarig lufting

Takvinduet kan stilles i 2 ulike posisjoner med låsehåndtaket:

- I stilling "langvarig lufting" (Bilde 70)
- I stilling "lukket" (Bilde 68)

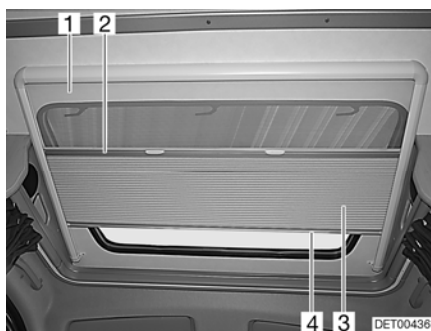
For å stille takvindu i posisjon for "langvarig lufting":

- Drei alle låsehåndtakene (Bilde 70,3) en kvart omdreining mot midten av vinduet.
- Skyv takvinduet litt utover.
- Vri alle låsehåndtakene tilbake igjen. Skyv så låsetappen (Bilde 70,2) inn i utsparingen i vinduslåsen (Bilde 70,1).

Takvinduet skal under kjøring ikke stå i stillingen "langvarig lufting".

Ved regn kan det komme vann inn i boenheten hvis takvinduet står i stillingen "langvarig lufting". Derfor bør takvinduet stenges helt.

6.4.6 Blendingsfoldegardin og myggnetting

Bilde 71 Takvindu

Blendingsfoldegardin

Blendingsfoldegardinen (Bilde 71,3) er festet til myggnettingen (Bilde 71,1).

For å stenge:

- Ta tak i blendingsfoldegardinen midt på avslutningslisten (Bilde 71,4) og trekk forsiktig nedover.
- Slip blendingsfoldegardinen i ønsket posisjon. Blendingsfoldegardinen blir stående i denne høyden.

For å åpne:

- Før blendingsfoldegardinen langsomt tilbake på avslutningslisten (Bilde 71,4).

Myggnetting

Myggnettingen er festet til blendingsfoldegardinen. Når man åpner myggnettingen, føres blendingsfoldegardinen med.

For å stenge:

- Ta tak i myggnettingen midt på avslutningslisten (Bilde 71,2) og trekk forsiktig helt ned.

For å åpne:

- Før myggnettingen langsomt tilbake på avslutningslisten på blendingsfoldegardinen (Bilde 71,4).

6.4.7 Plissegardin på vinduet til den alternative karosseridøren

- ▷ For å unngå varmeoppbygging ved vinduet på den alternative karosseridøren, la plissegardinen (Bilde 72,1) være åpen når den utsettes for direkte varme.

1 Plissegardin

Bilde 72 Alternativ karosseridør

6.5 Takluker

I kjøretøyet er det montert takluker med og uten automatisk luftesystem.

- ▶ Ventilasjonsåpningene i det automatiske luftesystemet skal alltid holdes åpne. De automatiske luftesystemet må aldri dekkes til, f.eks. med en vintermatte eller blokkeres. Hold det automatiske luftesystemet fritt for snø og løv.

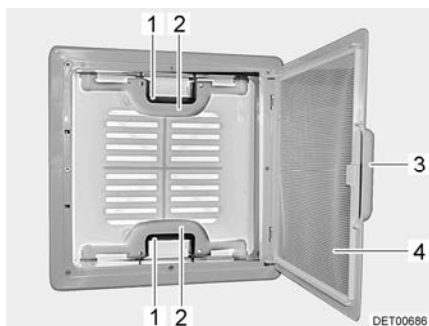
- ▷ Hold ikke rullegardiner lukket over lengre tid, da man i så fall må regne med økt materialtretthet.
- ▷ Når blendingsgardinen hhv. blendingsfoldegardinen er helt lukket, kan det ved sterkt sollys bli svært varmt mellom blendingsgardinen/blendingsfoldegardinen og takluken. Takluken kan skades. Lukk derfor blendingsgardinen/blendingsfoldegardinen bare 2/3 ved sterkt sollys. Åpne takluken litt eller sett den i luftestilling.
- ▷ Hold taklukene lukket når været tilsier det, slik at det ikke kan trenge inn fuktighet.
- ▷ Tråkk ikke på taklukene.
- ▷ Steng taklukene før kjøring.
- ▷ Kontroller at taklukene er stengt før avreise.

- ▷ Steng alltid taklukene når du forlater kjøretøyet.

6.5.1 Takluke med smekklås

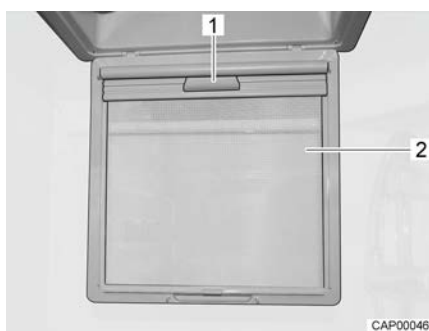
Bilde 73 Takluke med smekklås

Takluken kan åpnes på en eller begge sider.

- For å åpne:*
- Dra i håndtaket (Bilde 73,3).
 - Slå myggnettingen (Bilde 73,4) ned.
 - Trykk smekklåsen (Bilde 73,1) innover mot takluken. Press samtidig takluken oppover med håndtaket (Bilde 73,2).
 - Sving myggnettingen (Bilde 73,4) opp til den knepper inn i låsen.

- For å stenge:*
- Dra i håndtaket (Bilde 73,3).
 - Slå myggnettingen (Bilde 73,4) ned.
 - Ta takluke i håndtakene (Bilde 73,2) og trekk kraftig nedover til begge smekklåsene (Bilde 73,1) hakes i.
 - Sving myggnettingen (Bilde 73,4) opp til den knepper inn i låsen.

Blendingsgardin Avhengig av utstyret er takluken utrustet med et blendingsgardin. For å stenge og åpne blendingsgardinet:

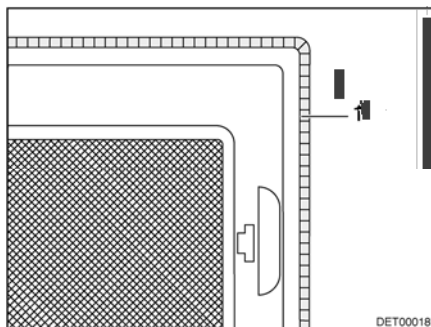

Bilde 74 Blendingsgardin

- For å stenge:*
- Dra i håndtaket (Bilde 73,3).
 - Slå myggnettingen (Bilde 74,2) ned.
 - Trekk blendingsgardinet ned i håndtaket (Bilde 74,1) til det går i lås på den motsatte siden.
- For å åpne:*
- Løsne blendingsgardinet via håndtaket (Bilde 74,1) og la det gå tilbake til utgangsposisjonen.
 - Sving myggnettingen (Bilde 74,2) opp til den knepper inn i låsen.

Automatisk luftesystem

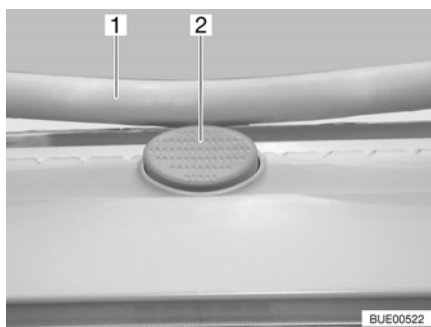
Avhengig av utstyret er takluken utrustet med automatisk luftesystem (Bilde 75, 1). Takluker med automatisk luftesystem er installert i boenheten og i toalettrommet.

Bilde 75 Automatisk luftesystem

6.5.2 Heki-takluke (mini og midi)

- ▷ Ved høy hastighet kan Heki-takluken bli skadet. Derfor skal kjøretøyet aldri kjøres raskere enn 160 km/t.
- ▷ Hvis kjøretøyet skal transporteres: Ikke rygg kjøretøyet opp på lasteplassen. Du kan risikere å skade Heki-takluken.

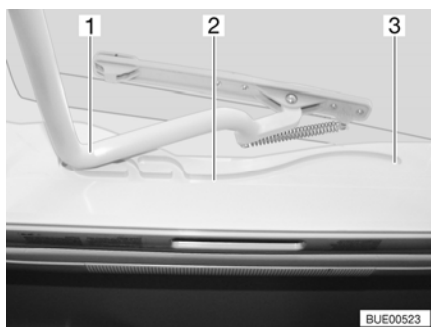

- 1 Bøyle
- 2 Sikringsknapp

Bilde 76 Sikringsknapp (Heki-takluke)

Heki-takluken åpnes en vei.

- For å åpne:**
- Trykk sikringsknapp (Bilde 76,2) og trekk bøylene (Bilde 76,1) nedover med begge hender.

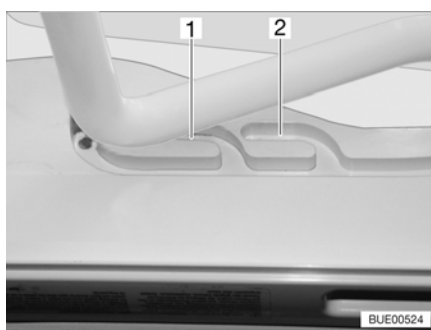
- 1 Bøyle
- 2 Føring
- 3 Posisjon "Takluke åpnet"

Bilde 77 Føring (Heki-takluke)

- Trekk bøylene (Bilde 77,1) i føringene (Bilde 77,2) til bakerste posisjon (Bilde 77,3).

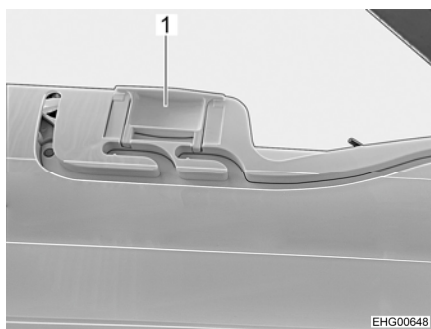
For å stenge:

- Trykk bøylene (Bilde 77,1) lett oppover med begge hender.
- Skyv bøylene tilbake i føringene.
- Trykk bøylene oppover med begge hender, til bøylene ligger over sikringsknappen (Bilde 76,2).

- 1 "Dårlig vær"-stilling
- 2 Midtstilling

Bilde 78 Føring (luftestilling)

- 1 Lås

Bilde 79 Lås (luftestilling)

Luftestilling

Heki-takluken kan stilles i to luftestillinger: "Dårlig vær"-stilling (Bilde 78,1) og midtstilling (Bilde 78,2). Avhengig av modell kan taklukent låses i midtstilling med de to boltene (Bilde 79,1) på venstre og høyre side av rammen på panseret.

- Trykk sikringsknapp (Bilde 76,2) og trekk bøylene (Bilde 76,1) nedover med begge hender.
- Trekk bøylene i føringene (Bilde 77,2) til ønsket stilling.

- Trykk bøylen lett oppover og skyv den i valgt føring (Bilde 78,1 eller 2), og lås den eventuelt.

Blendingsfoldegardin

For å lukke og åpne blendingsfoldegarden:

For å stenge:

- Trekk blendingsfoldegarden ut ved grepet og slipp den i ønsket posisjon. Blendingsfoldegarden blir stående i denne høyden.

For å åpne:

- Ta tak i håndtaket og skyv blendingsfoldegarden sakte til utgangsstilling.

Myggnetting

For å lukke og åpne myggnettingen:

For å stenge:

- Trekk myggnettingen i håndtaket til det ligger mot grepet på blendingsfoldegarden.

For å åpne:

- Trykk håndtaket til myggnettingen bakover. Hakene slipper taket.
- Ta tak i håndtaket og før myggnettingen forsiktig tilbake.

6.6 Forlengelse av kjøkkenbenkeplaten

- ▷ Belast forlengelse av kjøkkenbenkeplaten med maks. 5 kg.
- ▷ Ta hensyn til klistremerker.
- ▷ For modell T7033P, klapper du sammen forlengelsen av kjøkkenbenkeplaten før den nedfellbare sengen senkes.

Under kjøring og når den ikke er i bruk, foldes forlengelsen av kjøkkenbenkeplaten ned. Den holdes i denne posisjonen av en magnet.

Bilde 80 Forlengelse av kjøkkenbenkeplaten (kjøreposisjon)

Bilde 81 Forlengelse av kjøkkenbenkeplaten (arbeidsposisjon)

Vippe opp:

- Vipp opp forlengelsen av kjøkkenbenkeplaten (Bilde 80) og sving ut støttene til du møter motstand.

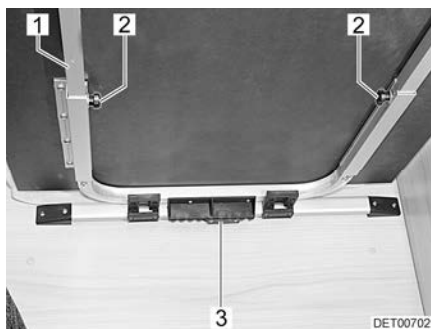
Slå ned:

- Sving støttene tilbake. Forlengelse av kjøkkenbenkeplaten foldes automatisk ned (enhåndsbevegelse).
- Kontroller låsemekanismen til forlengelsen av kjøkkenbenkeplaten (magnet).

6.7 Bord

6.7.1 Anhengsbord med leddet støtteben

Bilde 82 Forskyve/utvide anhengsbordet

Bilde 83 Ekstra bordplate

Bordet forskyves i kjøreretningen:

- Løft bordplaten foran.
- Bordet skyves forover eller bakover (ut fra kjøreretningen).
- Senk bordplaten i den ønskede stillingen og sett den ned på bordfoten.

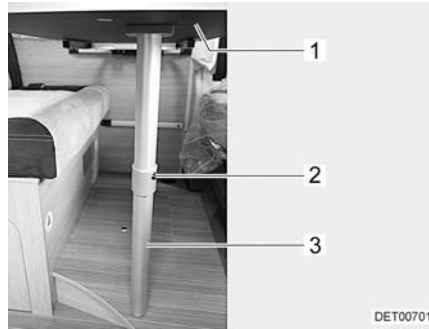
Bordflaten til anhengsbordet kan utvides ved å sette inn en ekstra bordplate (Bilde 83,1).

Utvide:

- Løsne fingerskruene (Bilde 82,2).
- Løft bordplaten litt foran og skyv den ut til stoppen. Bordforlengelsen (Bilde 82,1) er trukket helt ut.
- Heng på plass bordet.
- Legg ekstra bordplaten (Bilde 83,1) inn i bordforlengelsen.
- Løft bordplaten litt foran og skyv den tilbake til stoppen.
- Trekk til fingerskruene.

Forminske:

- Løsne fingerskruene (Bilde 82,2).
- Løft bordplaten litt foran og trekk den ut.
- Ta av den ekstra bordplaten (Bilde 83,1) og lagre den trygt.
- Løft bordplaten litt foran og skyv den tilbake til stoppen. Bordforlengelsen (Bilde 82,1) er skjøvet helt inn.
- Heng på plass bordet.
- Trekk til fingerskruene.

Bilde 84 Sengebase

Bord med leddet støtteben kan brukes som sengebase.

Ominnredning til sengebase:

- Løft bordplaten (Bilde 84,1) litt foran.
- Trykk på låseknappen (Bilde 84,2) og klapp nederste del av støttebenet (Bilde 84,3) sammen 90°.
- Sving bordplaten ca. 45° oppover og ta bordet ut av holdelisten.
- Sett bordet inn i den nederste holdelisten og sett det på bordfotleddet.

6.7.2 Hevebord

Bordplaten kan flyttes i tverrgående og langsgående retning.

Med tilleggsutstyret "seng" kan bordplaten også senkes til sengebunnen. Bordet har imidlertid ikke en kontinuerlig høydejustering. Kun to posisjoner er mulig (senket og ikke senket).

Bilde 85 Hevebord

Forskyve bordplate i langsgående eller tverrgående retning:

- Brett stangen til den sentrale bordlåsen (Bilde 85,1) ned.
- Skyv bordplaten til ønsket posisjon.
- Brett stangen til den sentrale bordlåsen opp.

Senke bordplaten for bruk som sengebase:

- Trekk bordplaten litt opp.
- Trykk bordplaten helt ned.

Plasser bordplaten i utgangsposisjon:

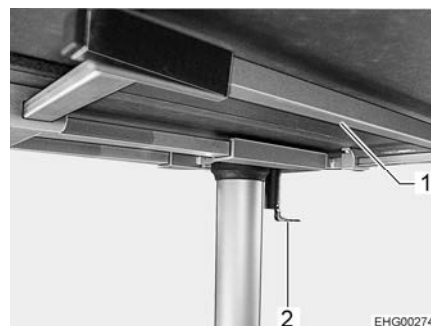
- Trykk bordplaten helt opp.
- Trykk bordplaten 20 mm ned.

6.7.3 Bord med sammenleggbar bordplate

Bilde 86 Bordplate

Bilde 87 Undersiden av bordet

Fold opp bordplate:

- Løft den bevegelige bordplaten (Bilde 86,1) opp og legg den forsiktig på den andre halvdel.
- Skyv inn støtterammen (Bilde 87,1) helt til anslaget.

- ▷ Hvis bordplaten er brettet ned uten at støtterammen er trukket ut, kan bordplaten brette.

Fold ned bordplate:

- Skyv ut støtterammen (Bilde 87,1) helt til anslaget.
- Brett bordplaten forsiktig ned og legg den på støtterammen.

Forskyve bordplate:

- Vipp ned låsehåndtaket (Bilde 86,2).
- Skyv bordplaten til ønsket posisjon.
- Fold låsehåndtaket oppover.

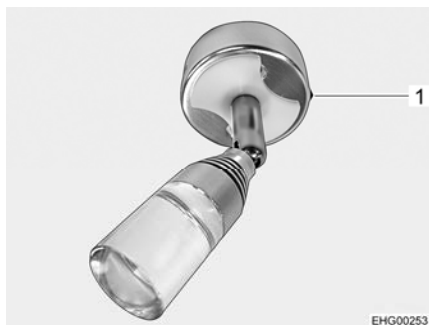
6.8 Lamper

- ▷ Lysbryteren er plassert forskjellig avhengig av modell. Lysbryterne befinner seg enten i stigtrinnsområdet direkte på lampen eller i lysområdet til denne, f.eks. i nærheten av sittegruppen.

6.8.1 Spotlight

I soveområdet er det montert justerbart spotlight.

Bilde 88 Spotlight (eksempelvis fremstilling)

Man kan velge to ulike lysstyrker på på/av-bryteren (Bilde 88,1).
I sokkelen til spotligthen er det montert en USB-stikkontakt.

6.8.2 LED-lampe (I-modell)

LED-lampene for den nedfellbare sengen er anbrakt i taket over den nedfellbare sengen.

Bilde 89 LED-lampe med touch-betjening

Slå LED-lampe på/av:

- Berøre LED-lampen (Bilde 89). LED-lampen er slått på.
- Berør LED-lampen på nytt. LED-lampen er slått av.

6.9 TV-anlegg

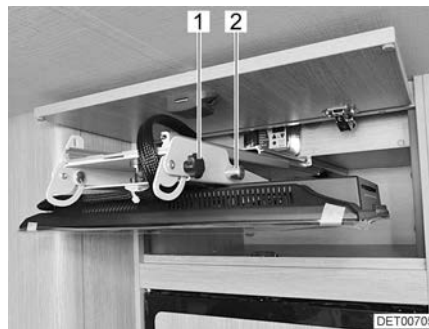
- Før avreise setter du flatskjermen (hvis tilgjengelig) og skjermholderen i kjøreposisjon.

- Informasjon om betjening av TV-anlegget finner man i den separate bruksanvisningen fra produsenten.

Flatskjerm i TV-skap

Flatskjermen er festet i et uttrekk i TV-skapet over kjøleskapet.

Bilde 90 Flatskjerm i TV-skap

Bilde 91 Flatskjerm i TV-posisjon

Sette flatskjermen i TV-posisjon:

- Åpne TV-skapet.
- Flatskjermen trekkes vannrett ut av TV-skapet.
- Hold flatskjermen fast og trekk i låsepluggen (Bilde 90,2).
- Sving flatskjermen ned i ønsket posisjon. Dersom flatskjermen ikke lar seg bevege noe særlig, åpnes de låsende håndtakene (Bilde 90,1) på hver side av holderen noe.
- Drei flatskjermen i ønsket posisjon. Trekk til låsende håndtak (Bilde 91,1) for hånd.

Sette flatskjermen i kjøreposisjon:

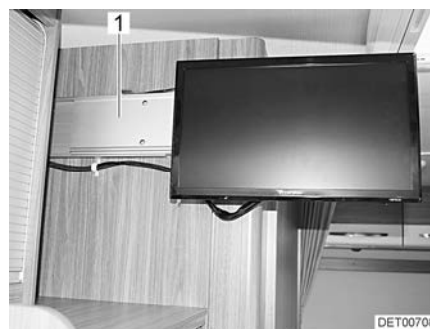
- Drei flatskjermen til den står parallelt med skapfronten.
- Åpne de låsende håndtakene (Bilde 91,1) på hver side av holderen noe.
- Sving flatskjermen opp, og trekk samtidig i låsepluggen (Bilde 90,2).
- Når flatskjermen ligger på holderen kan låsepluggen (Bilde 90,2) slippes fri. Låsepluggen skal raste på plass i boringen til holderen.
- Flatskjermen skyves vannrett inn i TV-skapet til det stopper ved anslaget.
- Lukk TV-skapet.

Flatskjerm på skapvegg

Flatskjermen er festet innvendig i skapveggen eller i et uttrekk på utsiden. Låsefjæren kan befinne seg på oversiden eller undersiden i henhold til monteringssted.

Bilde 92 Flatskjerm i kjøreposisjon

Bilde 93 Flatskjerm i TV-posisjon

Sette flatskjermen i TV-posisjon:

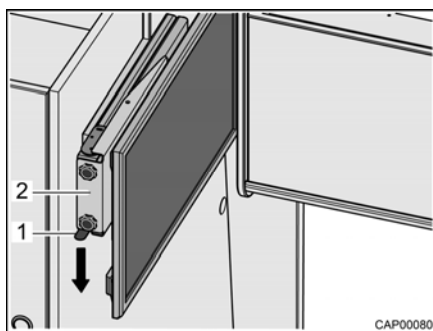
- Løsne låsefjæren (Bilde 92,1).
- Flatskjermen trekkes vannrett ut mot midten av kjøretøyet.
- Drei flatskjermen i ønsket posisjon.

Sette flatskjermen i kjøreposisjon:

- Drei flatskjermen til den står parallelt med skapveggen.
- Flatskjermen skyves vannrett inn i holderen (Bilde 93,1) til det stopper ved anslaget. Låsefjæren (Bilde 92,1) går hørbart i lås.

Flatskjerm over sittebenk

Flatskjermen er festet i et uttrekk over nakkestøttene til sittebenken.

Bilde 94 Uttrekk med flatskjerm

Sette flatskjermen i TV-posisjon:

- Låsefjæren (Bilde 94,1) trykkes nedover og uttrekket (Bilde 94,2) med flatskjerm trekkes vannrett ut mot midten av kjøretøyet.
- Drei flatskjermen i ønsket posisjon.
Flatskjermen kan dreies helt til man kan se på den fra det bakre området.

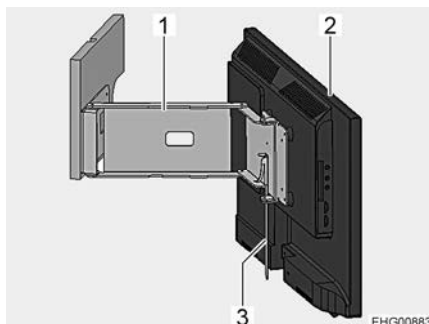

Sette flatskjermen i kjøreposisjon:

- Vri flatskjermen i utgangsposisjon.
- Skyv inn uttrekket (Bilde 94,2) med flatskjerm horisontalt til det stopper. Låsefjæren (Bilde 94,1) går hørbart i lås.

Flatskjerm på leddarm

Flatskjermen er festet til en leddarm.

Bilde 95 Flatskjerm på leddarm

Flatskjermens plassering:

- Legg ned stangen (Bilde 95,3). Leddarmen (Bilde 95,1) er opplåst.
- Drei flatskjermen (Bilde 95,2) i ønsket posisjon.

6.10 Senger

6.10.1 Belastning

- ▷ Ikke belast sengene punktvis. Informasjon for maksimalt tillatt belastning for sengene viser til overflatebelastning.

Seng	Maks. belastning i kg
Nedfellbar seng	250
Sovealkove	250
Køyeseng (per seng)	100
Enkelt seng	120
Klaffseng	120
Krysseng bak	250
Dobbeltseng	250
Fransk seng	250
Ved ombygging av en seng som dannes av en sittegruppe	80

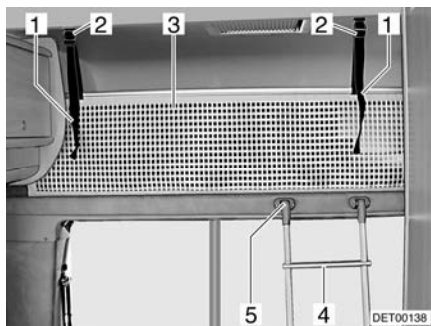
6.10.2 Sovealkove

- ▶ Bruk kun sovealkoven når sikringsnettet er spent opp.
- ▶ La aldri små barn ligge i sovealkoven uten oppsyn.
- ▶ Pass særlig på at små barn under 6 år ikke faller ut av sovealkoven.
- ▶ Bruk egnede, separate barnesenger eller reisebarnesenger til barn.

- ▷ Ikke belast sovealkoven uten madrass. Formdelen i plast kan brette!

Bilde 96 Sovealkove

Stige Bruk alltid stigen (Bilde 96,4) (standardutstyr) til å klatre opp i sovealkoven. Avhengig av golvplanen, kan festeanordningen på stigen være montert på forskjellige steder.

Feste: ■ Stigen festes i holdeanordningen (Bilde 96,5) på alkovepanelet.

Sikkerhetsnett Sikkerhetsnett (Bilde 96,3) er en del av standardutstyret og ligger mellom madrassen og sengebunnen. Spenn sikkerhetsnett fast først når personene befinner seg i alkoven.

Feste: ■ Smekk holdestroppene (Bilde 96,1) på plass i festeanordningen (Bilde 96,2) i taket.

Kjøreposisjon Det anbefales at sovealkoven foldes opp i kjøreposisjon før man kjører.

Bilde 97 Sovealkove i kjørestilling

Bilde 98 Sovealkove i soveposisjon

Sette sovealkove i kjøreposisjon:

- Skyv madrasshyllen (Bilde 97,2) og madrassen (Bilde 97,1) opp til anslaget.

Sette sovealkove i soveposisjon:

- Trykk på madrasshyllen (Bilde 97,2) for å løsne sperren.
- Trekk ned madrasshyllen og madrassen (Bilde 97,1) til madrasshyllen hviler på siderammen (Bilde 97,3).

6.10.3 Nedfellbar seng

- ▶ Belast den nedfellbare sengen med maks. 250 kg.
- ▶ De to skapene under den nedfellbare sengen på høyre og venstre side (hvis tilgjengelig) skal belastes med maksimalt 5 kg.
- ▶ Den nedfellbare sengen må ikke brukes til oppbevaring av bagasje. Når sengen ikke er i bruk, må kun sengetøy for to personer oppbevares der.
- ▶ Før avreise fjerner du stigen og alle løse gjenstander fra madrassen og legger dem trygt bort.
- ▶ Før avreise sikkerstilles at den nedfellbare sengen er rastet på plass i låsen.
- ▶ Bruk kun den nedfellbare sengen når fallsikringen er spent opp.
- ▶ La aldri små barn ligge i den nedfellbare sengen uten oppsyn.
- ▶ Pass særlig på at små barn under 6 år ikke faller ut av den nedfellbare sengen.
- ▶ Bruk egnede, separate barnesenger eller reisebarnesenger til barn.
- ▶ Slå av leselampene på undersiden av den nedfellbare sengen når sengen senkes ned. Brannfare!
- ▶ Slå av leselampene i den nedfellbare sengen når sengen skyves oppover. Brannfare!
- ▶ Modell T58: Slå av gasskomfyren og lukk dekselet før du senker den nedfellbare sengen til soveposisjon. Brannfare!

- ▶ For å unngå kollisjon mellom den nedfellbare sengen og klappsetet: Klapp sammen klappsetene før den nedfellbare sengen senkes.
- ▶ Ved lengre tids stillstand og ved sterkt sollys åpner du den nedfellbare sengen for å unngå at det samler seg varme.

- ▶ Den nedfellbare sengen er utstyrt med en lås i den øvre (lukkede) ende-posisjonen.

Bilde 99 Nedfellbar seng med lås

Bilde 100 Nedfellbar seng (I-modell)

Den nedfellbare sengen befinner seg over den fremre sittegruppen.

Senke ned nedfellbar seng:

- Sørg for at klappsetene er slått sammen.
- Slå av lampene på undersiden av den nedfellbare sengen.
- Skyv førersetet og passasjeretet helt framover.
- Legg ned ryggputen til den langsgående benken.
- Åpne låsen.
- Trekk den nedfellbare sengen ned med begge hender til den stopper.

Kjøre den nedfellbare sengen oppover:

- Slå av leselysene i den nedfellbare sengen.
- Løsne holdestroppene til sikkerhetsnettet, og legg sikkerhetsnettene under madrassen.
- Trekk den nedfellbare sengen opp med begge hender til den stopper.
- Det sikkerstilles at låsen raster hørbart på plass.

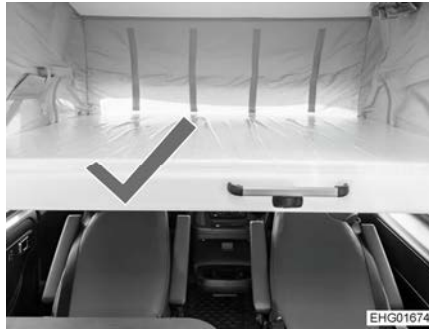
I-modell

Armlenene til førersetet og passasjeretet må være vippet opp før den nedfellbare sengen kan felles ned. Gå fram på følgende måte:

- Førersetet og passasjeretet dreies i kjøreretning, låses og skyves bakover.
- Lås opp ryggstø og klapp den helt frem (Bilde 101 og Bilde 102).
- Trekk opp blendingsgardinen i førerhuset.

Bilde 101 Førersete, ryggstø felt fremover

Bilde 102 Setene er riktig innstilt

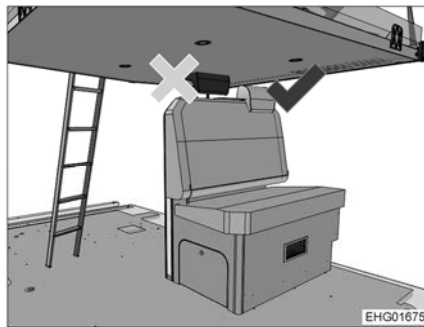

Bilde 103 Setene er feil innstilt

T-modell

Gå frem på følgende måte for at den nedfellbare sengen skal kunne senkes helt:

- Ved sittebank, på tvers: Still begge nakkestøtter i nederste posisjon.
- Ved sittebank, på langs, og klappsete:
 - Fjern nakkestøttene fra klappseter.
 - Slå sammen klappsetene.
 - Fjern ryggputen fra sittebenken.
 - Senk bordet.

Bilde 104 Nedfellbar seng over sittegruppe, på tvers

**Elektrisk nedfellbar seng
kjøretøy T7033P**

- Vær oppmerksom på skrapende, tunge eller rykkvise bevegelser når den nedfellbare sengen heves eller senkes.
- Så snart motoren går, må sengen bevege seg tilsvarende.
- Motoren til den nedfellbare sengen er utstyrt med en tvungen avstengning som aktiveres dersom motoren blir for varm på grunn av for hyppig bruk. Motoren er fullt funksjonell igjen etter avkjøling.
- La aldri barn være uten tilsyn i den elektriske nedfellbare sengen.
- Vær spesielt oppmerksom på at barn under 6 år ikke kan falle ut av den nedfellbare sengen.
- Bruk den nedfellbare sengen i midtposisjon kun som oppholdssted dersom tilleggsutstyr for ombygging av senger er integrert.
- Bruk eventuelt de monterte sikkerhetsnettene dersom den nedfellbare sengen brukes i en mellomposisjon.

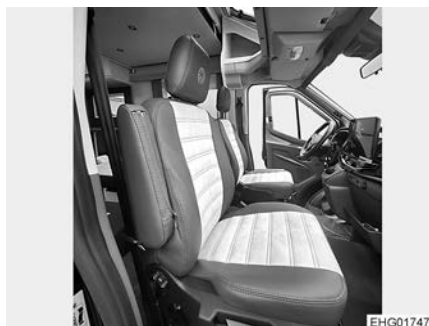
Fare for opphopning av varme!

Hvis kjøretøyet parkeres over lengre tid i høye temperaturer (> 25 °C) og med intens solinnstråling, er det risiko for varmeoppbygging. I slike tilfeller skal den nedfellbare sengen kun kjøres så langt opp at det forblir en åpning mellom takluken og tekstilsengengetøyet for tilstrekkelig ventilasjon.

Betjening av elektrisk nedfellbar seng:

Kontroller følgende før den nedfellbare sengen betjenes:

- Forlengelsen av kjøkkenbenkeplaten må være klappet ut.
- Ryggstøttene på fører- og passasjerseater må maksimalt være rettet opp til 90°, og setene må være skjøvet frem.

Bilde 105 Seter, førerhus

- Ryggputene på sittegruppen må fjernes.
- Bordet må være senket til laveste posisjon.
- Klappseater (hvis tilgjengelig) må være klappet ut i høyde med sitteputene. Fjern nakkestøttene for dette.
- Hyllene ved siden av den nedfellbare sengen må være tomme før kjøretøyet settes i bevegelse (fare for brudd). Gjenstander som stikker ut i området der sengen kjøres inn, må sikres mot å komme i klem (fare for brudd).
- Påbyggsglys på overskap og på veggene i førerhuset må ikke stikke ut i området der utstyr skal oppbevares.

Bilde 106 Situasjon under nedfellbar seng

- OBS: Den nedfellbare sengen må ikke kjøres mens det befinner seg personer under den.
- Trykknappen for betjening av den elektriske nedfellbare sengen er plassert på den skråstilte fronten.
- Slå på strømforsyningen for hele kjøretøyet via betjeningspanelet i inngangsområdet.
- Trykk på tastetrykket for å senke eller heve den nedfellbare sengen til ønsket posisjon er nådd. Den nedfellbare sengen stopper når den har nådd øvre eller nedre endeposisjon.

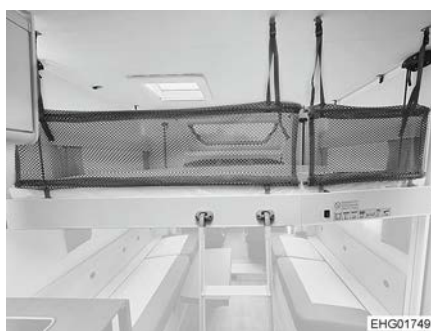
Før reisen fortsetter:

- Trykk på tasten for å nå øverste posisjon.
- OBS: Fjern stigen og alle løse gjenstander på madrassen, og sikre dem i de tilhørende oppbevaringsrommene.

Tilleggsutstyr for ominnredning av senger med nedfellbar seng

Vær oppmerksom på følgende for sikker bruk av den nedfellbare sengen:

- Før de svarte markeringene på skinner og vindusrammer med insektnett helt opp til den øvre kanten av madrassen. Stigen må kun brukes som adkomst til sengen i denne posisjonen.
- Monter alle fallsikringsnett på de tiltenkte festepunktene når den nedfellbare sengen er i midtposisjon.
- Oppbevar stigen i den bakre lastelukan før avreise.

Bilde 107 Sikkerhetsnett

Stige

Bruk alltid stigen (standardutstyr) til å klatre opp i den nedslagbare sengen.

- **Feste:** Heng stigen (Bilde 107,3) inn i stigeholderne (Bilde 107,4) på den nedfellbare sengen ved hjelp av begge bøyelene.

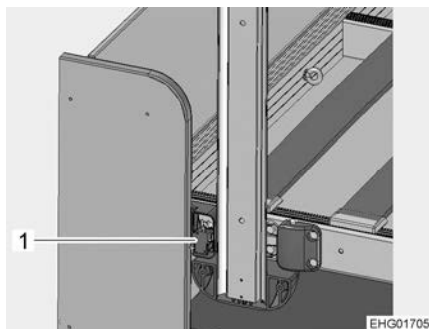
Sikkerhetsnett

- Sikkerhetsnettene (Bilde 107,2) med festestroppene ligger under madrassen.
- Spenn sikkerhetsnettene fast først når personene befinner seg i den nedfellbare sengen.
- **Feste:** La festestroppene (Bilde 107,1) klikkes på plass i festeordningene i taket.

- Brannfare dersom en spotlight ikke er slått av i høyden over den fullt nedsenkede nedfellbare sengen.

- Slå alltid av spotlighten ved sengen når sengen senkes helt ned. Hvis spotlight ikke slås av, er det innebygd en automatisk tvungen utkobling for sikkerhet.
- Sørg for at rullebryteren for automatisk tvungen utkobling av spotlight ikke er dekket av tekstiler eller andre gjenstander i høyde med den fullt nedsenkede nedfellbare sengen.
- Ved skade eller feil på rulleknappen må du oppsøke et autorisert verksted umiddelbart.

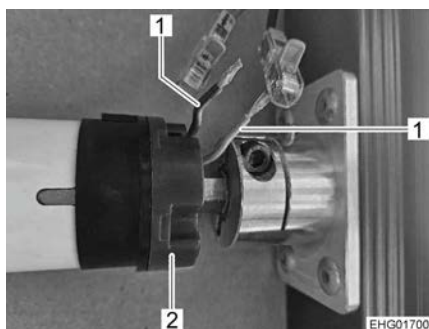
1 Rulleknapp

Bilde 108 Automatisk tvungen utkobling av spotlight

Når sengen kjøres opp i en høyere posisjon, vil spotlightene slå seg på igjen.

Nødbetjening for elektrisk nedfellbar seng

Hvis motoren blokkeres eller batteriet er tomt, kan den nedfellbare sengen kobles fra motoren for én enkelt heving/senking, og føres til en av endeposisjonene ved hjelp av en sveiv eller en batteridrevet skrumaskin.

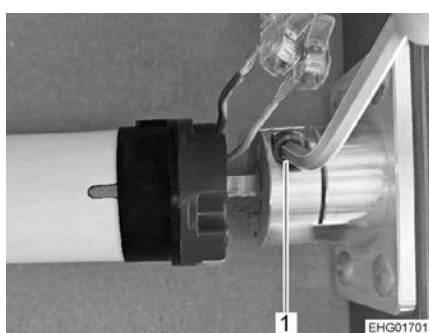

1 Kabel
2 Koblingsplugg motor/ledningsnett

Bilde 109 Nødbetjening (1)

Nødbevegelse – senke sengen:

- Koble fra tilkoblingsstøpselet til motoren/ledningsnettet (Bilde 109,2).

1 Klemmeskrue

Bilde 110 Nødbetjening (2)

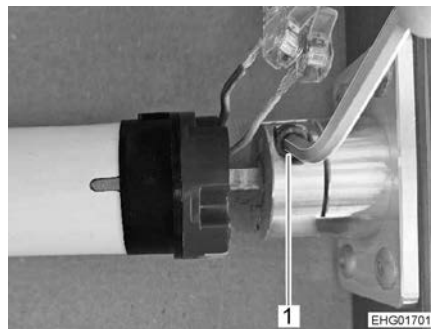
- Stram klemmeskruen (Bilde 110,1) med urviseren.

- 1 Bolt
- 2 Sikringssplint

Bilde 111 Nødbetjening (3)

- Trekk ut sikringsplinten (Bilde 111,2).
- Fjern bolten (Bilde 111,1).

- 1 Klemmeskrue

Bilde 112 Nødbetjening (4)

- Løsne klemmeskruen (Bilde 112,1) forsiktig mot urviseren, helt til den nedfellbare sengen kjører sakte ned.

Nødbevegelse – heve sengen:

- Fjern dekslet til serviceåpningen.
- Beveg den nedfellbare sengen oppover med en skiftenøkkel (13 mm).
- Stram klemmeskruen (Bilde 112,1) med urviseren.

- 1 Bolt
- 2 Sikringssplint

Bilde 113 Nødbetjening (5)

- Fest bolten (Bilde 113,1).
- Sikre bolten med en sikringssplint (Bilde 113,2).

Feilsituasjon/blokkering

Hvis den nedfellbare sengen ikke senkes ved betjening av bryteren, beveger seg ujevnt, ikke når endestoppet (motoren går, men den nedfellbare sengen beveger seg ikke) eller kjører i motsatt retning: OBS: Fare for skade!

Utfør følgende kontroll- og løsningstrinn:

- Kontroller om møbler eller interiørutstyr er plassert under sengen, og fjern disse fra kjøreområdet dersom nødvendig, som beskrevet. Følg de generelle merknadene i dette kapittelet.
- Fjern madrassen og kontroller om snurreviklingen under den hvite dekselplaten ser ut som på illustrasjonen (Bilde 114). Bruk eventuelt en lommelykt til dette. Det er ikke nødvendig å fjerne dekselet.

Bilde 114 Snurrevikling

- Viklingen må kun ha én rad.
- Viklingen må ligge tett inntil den påfølgende (for jevn heving og senking).
- Betjen bryter i retning «På». I denne sammenhengen bør den nedfellbare sengen heve seg. Hvis den i stedet senker seg, er akselen viklet feil.
- Hvis akselen er viklet feil: Ta en pute og legg den på høyre side foran styreskinnene på sengen.

Bilde 115 Nedfellbar seng

- Trykk forsiktig på bryteren oppover helt til sengen er senket fullstendig.
- Når sengen er i laveste posisjon, skal akselen vikles opp riktig ved å trykke på knappen «opp», og sengen skal bevege seg jevnt oppover.
- Kontroller fra både venstre og høyre side at viklingen ser ut som på bildet (Bilde 114) og at sengen har hevet seg jevnt.

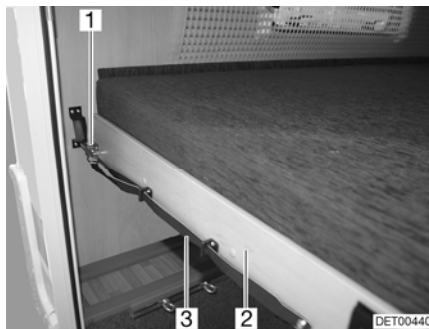
- Hvis akselen ikke ruller seg riktig opp til tross for tiltakene, hvis sengen ikke beveges oppover eller blir trukket skjevt, må du umiddelbart kontakte et fagverksted.

6.10.4 Køyeseng

- Belast køyesengen med maks. 100 kg.
- Bruk kun køyesengen når fallsikringen er satt på plass.
- La aldri små barn ligge i køyesengen uten oppsyn.
- Pass særlig på at små barn under 6 år ikke faller ut av køyesengen.
- Bruk egnede, separate barnesenger eller reisebarnesenger til barn.

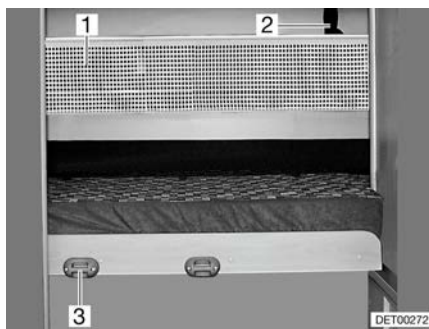
På enkelte modeller er det en køyeseng i bakre del. Køyesengen kan også brukes som lasteluke bak.

Bilde 116 Køyeseng (bak)

Ominnrede køyeseng til bakre lasteluke:

- Trekk i sløyfen (Bilde 116,3) og løsne låsen (Bilde 116,1).
- Trekk sengebunnen (Bilde 116,2) med madrassen framover til den knepper inn i låsen.

Bilde 117 Sikkerhetsnett

Stige Bruk alltid den medfølgende standardstigen til å klatre opp i den øverste sengen.

Feste: ■ Stigen festes i holdeanordningen (Bilde 117,3) på dekslet.

Sikkerhetsnett

Sikkerhetsnettet (Bilde 117,1) er en del av standardutstyret og ligger mellom madrassen og sengebunnen. Spenn sikkerhetsnettet fast først når personen befinner seg i sengen.

Feste: ■ Fest holdestroppene (Bilde 117,2) i krokene i taket.

6.10.5 Fast seng (gassfjærer)

- ▶ Den faste sengen er ikke utstyrt med sengehest på grunn av den lave høyden. Vær spesielt oppmerksom på at små barn under 6 år ikke kan falle ut av sengen. Ansvaret ligger hos foresatte.
- ▶ Bruk egnede, separate barnesenger eller reisebarnesenger til barn.

- ▷ Senk sengebunnen før du kjører.
- ▷ Ikke legg tunge gjenstander på sengen under kjøring.

Bilde 118 Fast seng

Det er et oppbevaringsrom under sengen. Fell opp sengebunnen når du skal legge noe i eller ta noe ut av oppbevaringsrommet inne i kjøretøyet.

For å åpne:

- Løft ut madrassen.
- Løft sengebunnen. Gasstrykkfjærene (Bilde 118,1) holder sengebunnen i åpen stilling.

For å stenge:

- Trykk sengebunnen ned mot motstanden til gasstrykkfjærene.

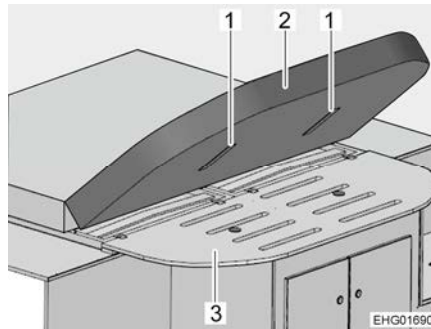
6.10.6 Dobbeltseng (kjøretøy T433Q)

- Ikke stikk hendene inn i fareområdet mellom klaffen og underskapet når dobbeltsengen senkes.

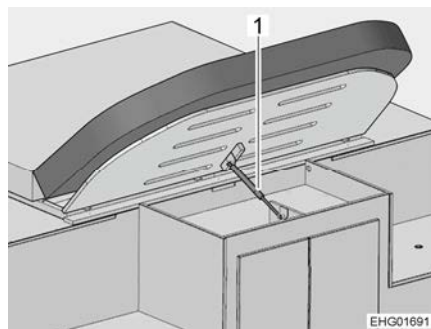

- ▷ Hvis kjøretøyet har stått parkert over lengre tid: Løft madrassen for å sikre lufting på undersiden.

- 1 Borrelås
- 2 Madrass
- 3 Klaff

Bilde 119 Dobbeltseng, madrass hevet

- 1 Gasstrykkfjær

Bilde 120 Dobbeltseng, madrass hevet og sikret

Justere dobbeltsengen:

- Åpne luken (Bilde 119,3). Løft luken i forkant og sving den opp til anslag.
- ▷ Madrassen (Bilde 119,2) er festet til klaffen med borrelås (Bilde 119,1) og beveger seg sammen med klaffen. I tillegg sikres klaffen og madrassen av en gasstrykkdemper (Bilde 120,1).
- Lukk klaffen: Senk klaffen sakte og kontrollert.

6.10.7 Klaffseng

- ▶ Bruk klaffsengen kun når sikkerhetsnettet er spent opp.
- ▶ La aldri små barn ligge i klaffsengen uten oppsyn.
- ▶ Pass særlig på at små barn under 6 år ikke faller ut av klaffsengen.
- ▶ Bruk egnede, separate barnesenger eller reisebarnesenger til barn.
- ▶ Klaffsengen kan belastes med maksimalt 120 kg.
- ▶ Bruk klaffsengen kun hvis den er sikret med sikkerhetsselen. Ellers kan klaffsengen foldes opp hvis opplåsingsknappen aktiveres ved et uhell. Personer i klaffsengen kan bli fanget mellom sengen og kjøretøyveggen.
- ▶ Når klaffsengen foldes opp, må du passe på at ingen deler av kroppen kommer i klem.

- ▷ Når kjøretøyet ikke er i bruk, sett klaffsengen til horisontal stilling for å sikre ventilasjon av madrassen. På denne måten unngår man at det danner seg mugg.
- ▷ Pass på at toppmadrassen (topper) alltid ligger på plass, selv når sengen er slått sammen.

Bilde 121 Klaffseng

Fold ned klaffseng:

- Fjern putene på enkeltbenken.
- Trekk i den øvre opplåsingsknappen (Bilde 121,2) og brett forsiktig ned klaffsengen (Bilde 121,4) til den klikker på plass i den nedre låsen i horisontal posisjon.
- Lukk sikkerhetsselen (Bilde 121,1) fra sideveggen til klaffsengen.
- Sett opp stigen.
- Ta sengehesten fram fra under madrassen og fest den til taket eller overskapet foran til venstre.

Folde opp klaffseng:

- Fjern sengehesten fra taket eller overskapet og oppbevar den under madrassen.
- Fjern stigen.
- Fjern dyne og pute.
- Løsne sikkerhetsselen.
- Trekk i den nedre opplåsingsknappen (Bilde 121,3) og vipp sengen forsiktig opp. Pass på at ingen deler av kroppen kommer i klem. Sengen må klikke på plass i den øvre låsen i vertikal posisjon.
- Sett putene på enkeltbenken.
- Lagre stigen på et sikkert sted.

6.10.8 Liggeflate fra bakre enkeltsenger

Avhengig av utstyret kan enkeltsengene bak ominnredes til en liggeflate.

- Konsollen mellom sengene trekkes for å utvides.
- Legg inn medfølgende ekstraputer.

6.10.9 Oppstigningshjelp bakre seng (A60/A132)

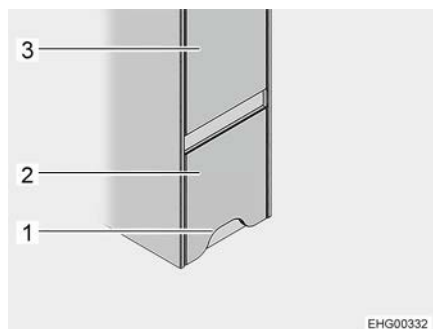
Modellene A60/A132 er utstyrt med oppstigningshjelp for den bakre sengen. I denne oppstigningshjelpen er også et oppbevaringsrom integrert.

Moneringssted

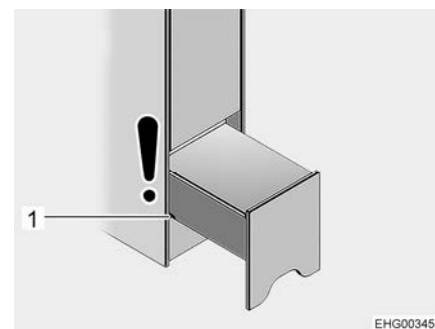
Oppstigningshjelpen er montert på høyre side av kjøretøyet under klesskapet (Bilde 122,3) foran bakre seng.

- ▷ Toalettromsdøren ligger over oppstigningshjelpen. Så lenge oppstigningshjelpen bare delvis er trukket ut ("nattstilling", se Bilde 123), kan toalettdøren fortsatt åpnes. Hvis oppstigningshjelpen trekkes helt ut for å få tilgang til oppbevaringsrommet, kan toalettromsdøren ikke lenger åpnes helt.

Bilde 122 Oppstigningshjelp (lukket)

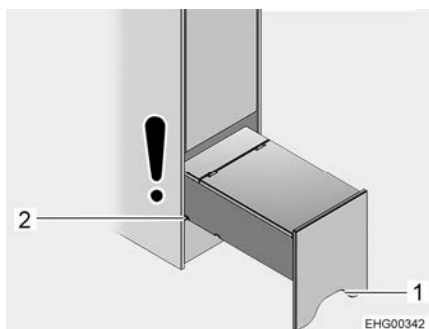
Bilde 123 Oppstigningshjelp (nattstilling)

- 1 Utsnitt
- 2 Oppstigningshjelp
- 3 Klesskap

- 1 Første mutter

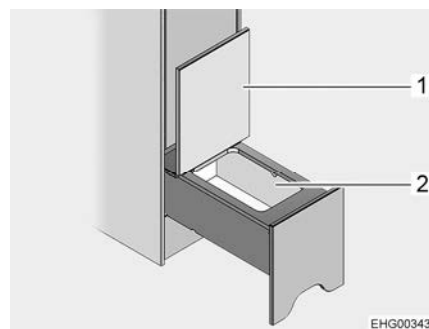
Bruk oppstigningshjelp:

- Ta tak i oppstigningshjelpen (Bilde 122,2) ved utsnittet (Bilde 122,1) løft litt og trekk ut til første mutter (Bilde 123,1) (nattstilling).

Bilde 124 Oppstigningshjelp (helt trukket ut)

- 1 Utsnitt
- 2 Andre mutter

Bilde 125 Oppbevaringsrom

- 1 Deksel
- 2 Oppbevaringsrom

Bruk oppbevaringsrom:

- Ta tak i oppstigningshjelpen ved utsnitt (Bilde 124,1), løft litt og trekk ut til andre mutter (Bilde 124,2).
- Slå dekslet (Bilde 125,1) opp og sammen. Oppbevaringsrom (Bilde 125,2) er tilgjengelig.

6.11 Ominnredning til senger

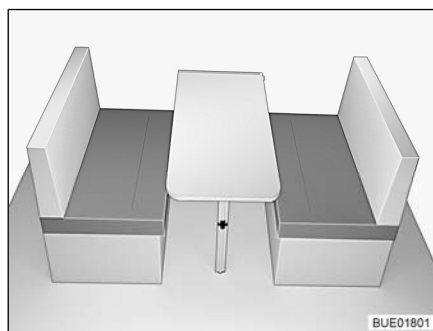

- ▶ På grunn av den lave høyden har ikke sittegruppene fallsikring – ikke engang om de er omgjort til en seng. Pass særlig på at små barn under 6 år ikke faller ut av den sengen. Ansvaret ligger hos foresatte.
- ▶ Bruk egnede, separate barnesenger eller reisebarnesenger til barn.

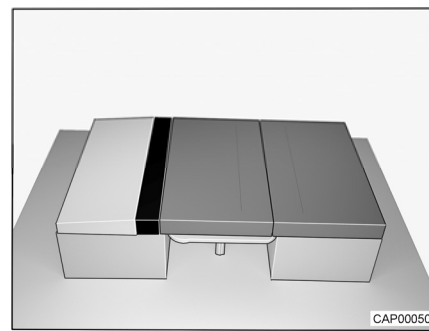

- ▷ Sittegruppen kan avhengig av modellen avvike i form og plassering fra den som vises her.
- ▷ Avhengig av modell må en eller flere ekstraputer brukes. Disse ekstraputene er ikke en del av standardutstyret på alle modeller.
- ▷ Før ombygging av bord til sengebase: Løft opp eller fold opp sitteputene, slik at bordplaten ikke treffer dem når den beveges.

6.11.1 Midtre sittegruppe

Bilde 126 Før ominnredning

Bilde 127 Etter ominnredning

- Ominnrede bordet til sengebase (se avsnittet 6.7.1)
- Fjern en ryggpute og legg den fra deg.
- Legg en sittepute på bordet.

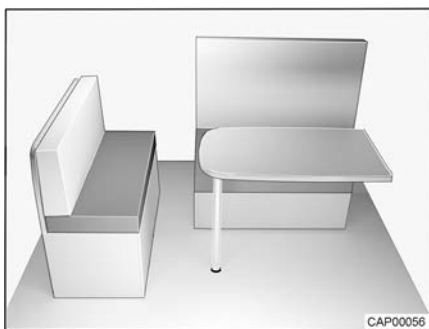

- Legg en ryggpute flatt på sittebenken.
- Plasser ekstraputen mellom ryggputen og sitteputen.

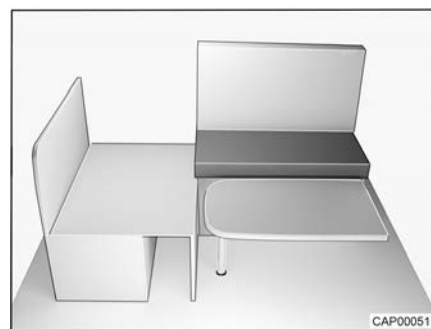
6.11.2 Buesofa med langsgående benk

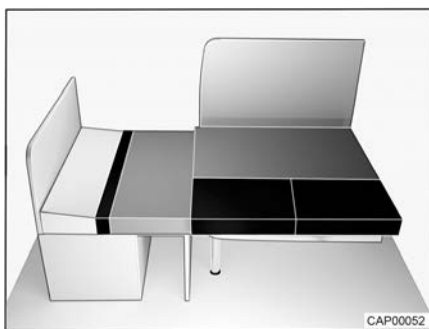
- ▷ Ikke stå på sengebenkforlengelsen hvis den er trukket ut. Sengebenkforlengelsen kan bli skadet av dette.

Bilde 128 Før ominnredning

Bilde 129 Under ominnredning

Bilde 130 Etter ominnredning

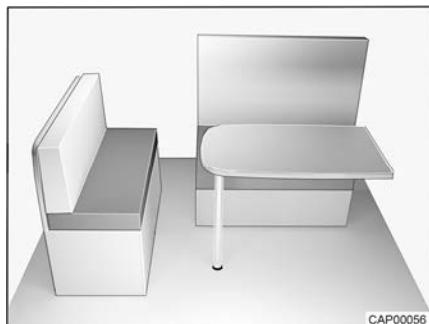
- Avhengig av modell, sett inn en ekstra golvplate på trinnet til førerområdet for å oppnå en flat anleggsflate.
- Fjern ryggputen og sitteputen til den langsgående benken og legg disse til side.
- Konvertert anhengsbordet til sengebase (se avsnittet 6.7.1).
- Vipp seteplaten til den langsgående benken oppover.
- Løft sengebenkforlengelsen litt på den langsgående benken.
- Trekk ut sengebenkforlengelsen på den langsgående benken så langt det går.
- Vipp seteplaten til den langsgående benken nedover.
- Vipp opp seteplaten til den langsgående benken.
- Plasser sitteputen til den langsgående benken på sengebenkforlengelsen til den langsgående benken.
- Legg ryggputen til den langsgående benken mellom sitteputen og ytterveggen.
- Legg sitteputen til buesofaen på bordplaten.
- Plasser to korte ekstraputer foran sitteputen.
- Legg den lange ekstraputen på sengebenkforlengelsen.

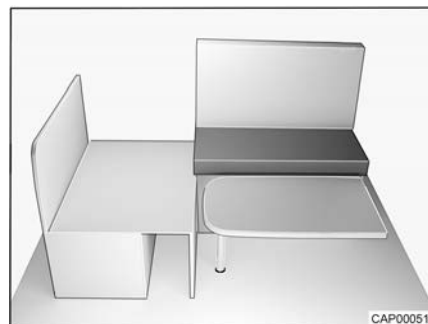
6.11.3 Buesofa med langsgående sete

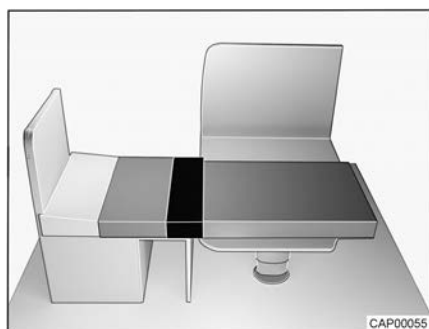
- Ikke stå på sengebenkforlengelsen hvis den er trukket ut. Sengebenkforlengelsen kan bli skadet av dette.

Bilde 131 Før ominnredning

Bilde 132 Under ominnredning

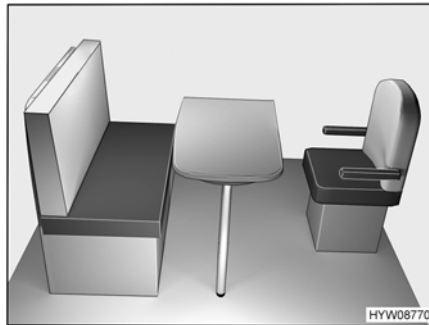

Bilde 133 Etter ominnredning

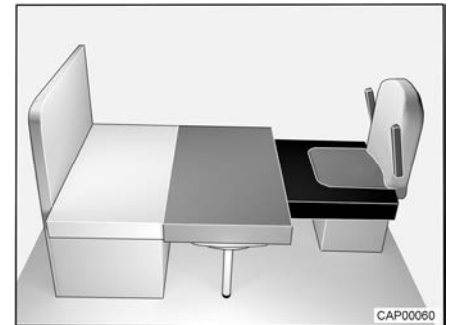
- T-modell: Sett inn en ekstra golvplate på trinnet til førerområdet for å oppnå en flat anleggsflate.
- Fjern ryggputen og sitteputen til det langsgående setet og legg disse til side.
- Ominnrede hevebordet til sengebase (se avsnittet 6.7.2).
- Vipp seteplaten til det langsgående setet oppover.
- Løft sengebenkforlengelsen litt på det langsgående setet.
- Trekk ut sengebenkforlengelsen på det langsgående setet så langt det går.
- Vipp seteplaten til det langsgående setet nedover.
- Vipp opp seteplaten til det langsgående setet.
- Legg sitteputen til det langsgående setet på sengebenkforlengelsen.
- Legg ryggputen til det langsgående setet mellom sitteputen og ytterveggen.
- Legg sitteputen til buesofaen på bordplaten.
- Legg ekstraputen på sengebenkforlengelsen.

6.11.4 Buesofa (nødseng)

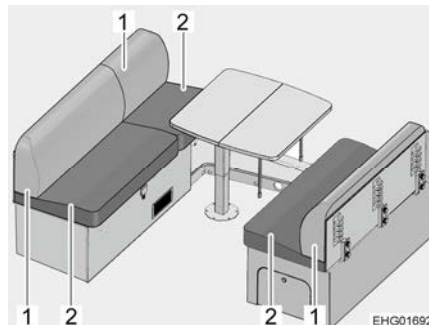
Bilde 134 Før ominnredning

Bilde 135 Etter ominnredning

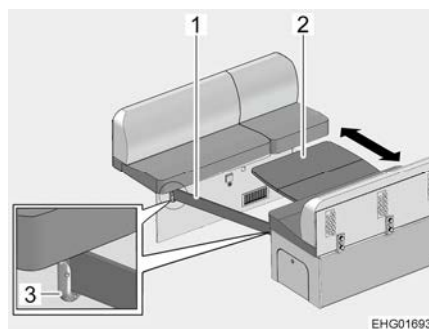
- Drei førersetet og skyv det helt framover.
- Ominnrede bordet til sengebase (se avsnittet 6.7.1).
- Dra sitteputen fremover.
- Legg ryggputen mellom sitteputen og bakveggen.
- Legg ekstraputen på førersetet.
- Skyv førerhuset eventuelt bakover igjen.

6.11.5 Sittegruppe med motstående sittebenker (T7033P)

Bilde 136 Utgangssituasjon for ombygging

- 1 Ryggpute
- 2 Sittepute

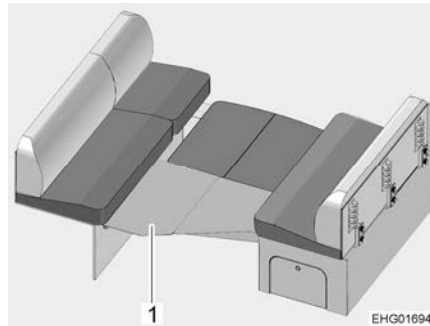
Bilde 137 Ombyggingssituasjon med tverrstykke

- 1 Tverrstykke
- 2 Bord
- 3 Festeinnretning

- Senk bordet (Bilde 137,2) og skyv det i retning førerhuset. Pass på at bordet ikke skyves for langt frem. Den todelte sengeplaten (Bilde 138,1) må kunne ligge stabilt.

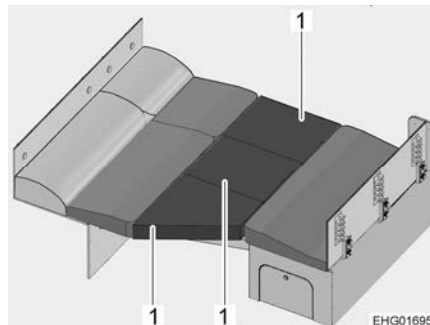
- Heng tverrstykket (Bilde 137,1) i de tiltenkte opphengene (Bilde 137,3).

1 Sengeplate

Bilde 138 Ombyggingssituasjon med sengeplate

- Legg inn den todelte sengeplaten (Bilde 138,1).

1 Ekstrapute

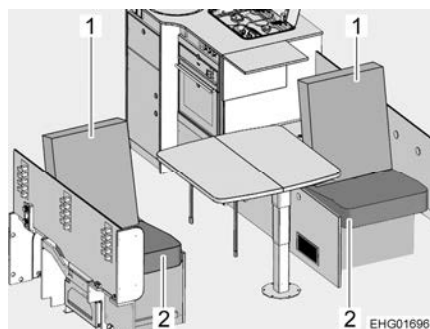
Bilde 139 Situasjon etter ombygging

- Plasser ryggputen, sitteputen og ekstraputen (Bilde 139,1) som vist i Bilde 139.

Monteringen tilbake utføres i omvendt rekkefølge.

Ombygging til klappseter

De to setebenkene kan hver især bygges om til et klappsete for kjøredrift.

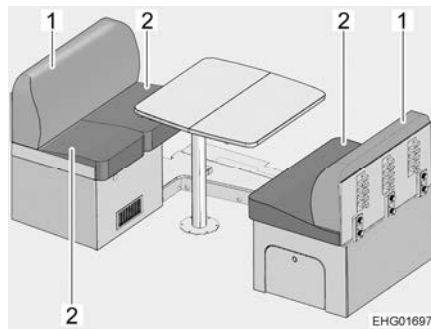
1 Ryggpute
2 Sittepute

Bilde 140 Klappseter, oppbygd

Ombyggingen er beskrevet i avsnittet 4.14.

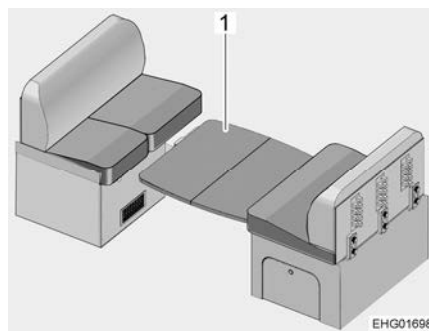

6.11.6 Sittegruppe med motstående sittebenker (T7433S/Q)

- 1 Ryggpute
- 2 Sittepute

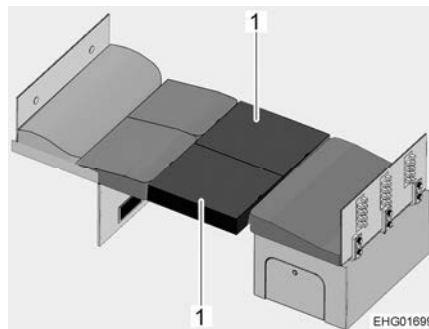
Bilde 141 Utgangssituasjon for ombygging

- 1 Bord

Bilde 142 Ombyggingssituasjon med bord

- Senk bordet (Bilde 142,1) til nederste posisjon.

- 1 Ekstrapute

Bilde 143 Situasjon etter ombygging

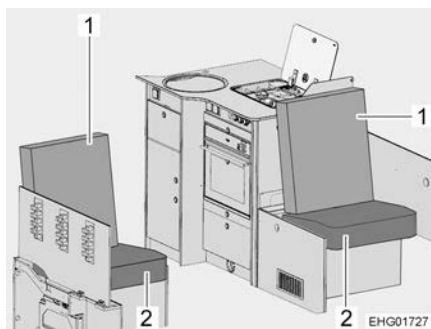
- Plasser ryggputen, sitteputen og ekstraputen (Bilde 143,1) som vist i Bilde 143.

Monteringen tilbake utføres i omvendt rekkefølge.

Ombygging til klappseter

De to setebenkene kan hver især bygges om til et klappsete for kjøredrift.

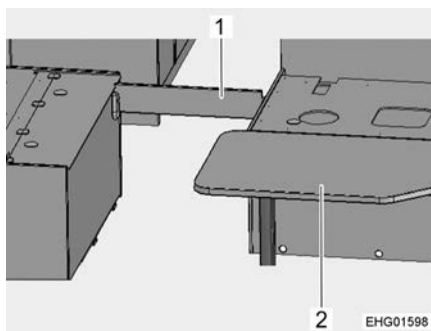
- 1 Ryggpute
- 2 Sittepute

Bilde 144 Klappseter, oppbygd

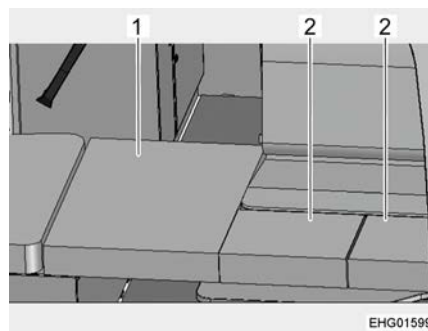
Ombyggingen er beskrevet i avsnittet 4.14.

6.11.7 Sittegruppe med klaffseng

Sittegruppen beskrevet nedenfor er kun tilgjengelig i kjøretøy som er utstyrt med klaffseng.

Bilde 145 Under ominnredning

Bilde 146 Etter ominnredning

- Ta av sitteputene og ryggputene og legg dem til side.
- Bygg om bordet (Bilde 145,2) til sengebase (se avsnittet 6.7).
- Fjern ekstraputene og støttebrettene fra oppbevaringsrommet.
- Klapp klaffsengen ned i sovestilling (se avsnittet 6.10.7).
- Sett på støttebrett (Bilde 145,1).
- Legg sitteputene på settebenkene og skyv dem helt inn mot veggen.
- Legg den store ekstraputen (Bilde 146,1) på støttebrettet i gangen.
- Legg de små ekstraputene (Bilde 146,2) på bordet.

Kapitteloversikt

I dette kapitlet finner du opplysninger om gassanlegget i kjøretøyet.

Betjeningen av de gassdrevne apparatene i kjøretøyet er beskrevet i kapittel 9.

7.1 Generelt

- ▶ Operatøren av gassanlegget er ansvarlig for å gjennomføre regelmessige kontroller, og for å overholde vedlikeholdsintervallene.
- ▶ Før avreise, når kjøretøyet forlates eller når gassapparatene ikke brukes, må alle gass-stengeventiler og hovedventilen på gassflasken stenges av.
- ▶ Under tanking på ferjer eller i garasje må alle gassdrevne apparater være slått av (varmeanlegg, kokeplass, stekeovn, grill, kjøleskap, avhengig av utrustning). Eksplosjonsfare!
- ▶ Dersom et apparat drives med gass, skal det ikke være i drift i lukkede rom (f.eks. garasjer). Forgiftnings- og kvelningsfare!
- ▶ Gassanlegget må vedlikeholdes, repareres eller endres kun av et autorisert fagverksted.
- ▶ Før igangsetting skal gassanlegget alltid kontrolleres på autorisert fagverksted, i samsvar med de nasjonale forskrifter. Dette gjelder også for kjøretøy som ikke er registrert. Ved endringer på gassanlegget må gassanlegget straks sjekkes på autorisert fagverksted.
- ▶ Gasstrykkregulatoren, gasslangene og avgassrørene må også kontrolleres. Gasstrykkregulatoren og gasslangene skal byttes ut i samsvar med tidsfristene som er fastlagt nasjonalt (senest etter 10 år). Kjøretøyets eier er ansvarlig for at dette tiltaket utføres.
- ▶ Ved defekt på gassanlegget (gasslukt, høyt gassforbruk) er det fare for eksplosjon! Steng snarest gassflaskens hovedventil. Åpne vinduer og dører og luft godt.
- ▶ Ved feil på gassanlegget: Ikke røyk, ikke bruk åpen ild og ikke betjen noen elektriske brytere (lysbrytere osv.). Sjekk tettheten av gassførende deler og rør med lekkasjesøkingsspray. Ikke bruk åpen flamme for å sjekke.
- ▶ Kun tiltenkte apparater skal kobles til den innvendige tilkoblingsstussen. Ikke bruk apparatet utenfor kjøretøyet hvis det er koblet til en innvendig tilkoblingsstuss.
- ▶ Det er forbudt å varme opp under kjøring.
- ▶ Det er forbudt å lage mat under kjøring.
- ▶ Luft godt før komfyren settes i gang. Åpne vindu eller takluke.
- ▶ Gassdrevne komfyrer og bakeovner må ikke brukes som varmeapparat.
- ▶ Benyttes flere gassapparater, må hvert gasapparat ha en egen gass-avstengeventil. Når enkelte gassapparater ikke er i bruk, skal de respektive gasavstengeventilene stenges.
- ▶ Tennesikringene må lukkes innen ett minutt etter at gassflammen går ut. I denne forbindelse høres en klikking. Kontroller funksjonen fra tid til annen.

- ▶ De installerte gassapparatene er kun konstruert for drift med propan- eller butangass eller en blanding av disse gassene. Gasstrykkregulatoren og alle installerte gassapparater er konstruert for et driftstrykk på 30 mbar.
- ▶ Propangass beholder sin gassform til -42 °C, butangass derimot bare til 0 °C. Ved lavere temperaturer forsvinner gasstrykket. Butangass er derfor ikke egnet til vinterdrift.
- ▶ På grunn av sin funksjon og konstruksjon er gasskapet et rom som er åpent mot utsiden. Det automatiske luftesystemet som er montert som standard må aldri tildekkes eller blokkeres. Ellers kan ikke gass som strømmer ut bli ledet ut.
- ▶ Gasskapet må ikke brukes som oppbevaringsrom.
- ▶ Sørg for at uvedkommende ikke har adgang til gasskapet. Lås tilgangen for å sørge for dette.
- ▶ Gassflaskens hovedventil må være lett tilgjengelig.
- ▶ Koble kun til gassdrevne apparater (f.eks. gassgrill) som er konstruert for et gasstrykk på 30 mbar.
- ▶ Eksosrøret må kobles tett og fast til varmeanlegget og pipen. Eksosrøret må ikke være skadet.
- ▶ Eksos må slippe uhindret ut i det fri og friskluft må komme uhindret inn. Derfor skal eksosavtrekk og innsugningsåpninger holdes rene og fri (for f.eks. snø og is). Det må ikke ligge snøskavler eller is på kjøretøyet.

7.2 Gasflasker

- ▶ Fulle eller tomme gassflasker utenfor kjøretøyet skal kun håndteres når hovedventilen er lukket, og med beskyttelseshette på.
- ▶ Gassflasker skal kun oppbevares i gasskapet.
- ▶ Sett gassflaskene loddrett i gasskapet.
- ▶ Surr fast gassflaskene slik at de ikke kan dreies eller vippes.
- ▶ Koble gasslangen spenningsfritt til gassflasken.
- ▶ Sett alltid beskyttelseshetter på gassflaskene når de ikke er koblet til gasslangen.
- ▶ Lukk hovedventilen på gassflasken før du fjerner gasstrykkregulatoren eller gasslangen fra gassflasken.
- ▶ Avhengig av kobling, skru av gasslangen for hånd eller med spesialnøkkel og skru tilbake på gassflasken. Skruforbindelsen på gassflasken er som regel venstregjenget. Ikke trekk for hardt til.
- ▶ Bruk kun spesielle gasstrykkregulatorer med sikkerhetsventil i bobilen. Andre gasstrykkregulatorer er ikke tillatt og tåler ikke så store belastninger.
- ▶ Ved temperaturer under 5 °C, brukes avisingsanlegg (Eis-Ex) for gasstrykkregulator.

- ▶ Bruk kun gassflasker på 11 kg eller 5 kg. (Gassflaskestørrelser kan variere fra land til land.)
- ▶ Bruk kortest mulige slanger for eksterne gassflasker (maks. 150 cm).
- ▶ Blokker aldri luftåpningene i bunnen under gassflaskene.

- ▷ Skrueforbindelser på gassflaskene har som regel venstregjenger.
- ▷ For gassdrevne apparater må gasstrykket reduseres til 30 mbar.
- ▷ Koble en ujusterbar gasstrykkregulator med sikkerhetsventil direkte på flaskeventilen.
- ▷ For påfylling og tilkobling av gassflasker i Europa fører tilbehørsforretninger passende euro-påfyllingssett hhv. euro-flaskesett.
- ▷ Ytterligere informasjon fås hos forhandlere eller servicestasjoner.

Gasstrykkregulatoren reduserer gasstrykket i gassflasken til gassapparatets driftstrykk.

Gasstrykkregulatoren er fast montert i gasskapet. Gassflasken kobles via en høytrykksslange til gasstrykkregulatoren.

Høytrykksslangene for gass og deres tilkoblinger er forskjellige i ulike land. Tilbehørsforretninger tilbyr tilsvarende landsspesifikke utførelser og adaptere.

7.3 Gassforbruk

- ▷ Data om gassforbruket til de enkelte gassapparatene er gjennomsnittlige og veiledende verdier.
- ▷ Gassforbruket til komfyren kan du finne i den separate bruksanvisningen fra produsenten eller på typeskiltet til komfyren.

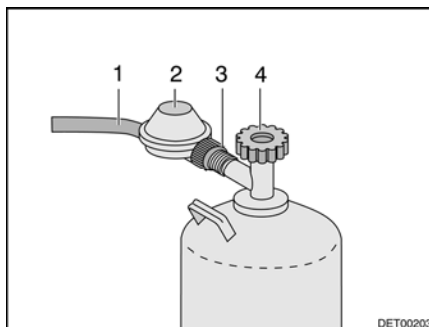
Strømforbrukende apparater	Gassforbruk i gram/time
Varmeanlegg	ca. 170 - 490 g/t
Kjøleskap	ca. 18 g/t

7.4 Å bytte gassflaske

- ▶ Ved bytting av gassflaskene må man ikke røyke og ikke antenne åpen flamme.
- ▶ Etter at gassflaskene er byttet ut, må det kontrolleres om det siver ut gass fra koblingspunktet. Spray koblingspunktet med en lekkasjesøkingspray. Tilbehørsforretninger har dette.

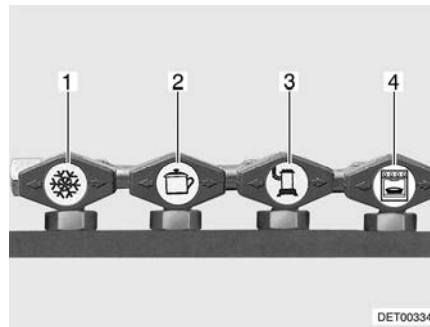

Bilde 147 Tilkobling gassflaske

- Åpne gasskapets utvendige luke (se avsnittet 6.2).
- Finnes det en beskyttelsesplate, skal beskyttelsesplaten felles ned.
- Steng gassflaskens hovedventil (Bilde 147,4). Vær oppmerksom på pilens retning.
- Hold fast gasstrykkregulatoren (Bilde 147,2) og åpne fingerskruen (Bilde 147,3) (som regel venstregjenge).
- Fjern gasstrykkregulatoren med gasslange (Bilde 147,1) fra gassflasken.
- Løsne remmene og ta ut gassflasken.
- Sett den fulle gassflasken inn i gasskapet.
- Fest gassflasken med remmene.
- Sett gasstrykkregulatoren (Bilde 147,2) med gasslange (Bilde 147,1) på gassflasken og skru til fingerskruen (Bilde 147,3) for hånd (vanligvis venstregjenge).
- Finnes det en beskyttelsesplate, skal beskyttelsesplaten felles opp.
- Steng den utvendige luken (se avsnittet 6.2).

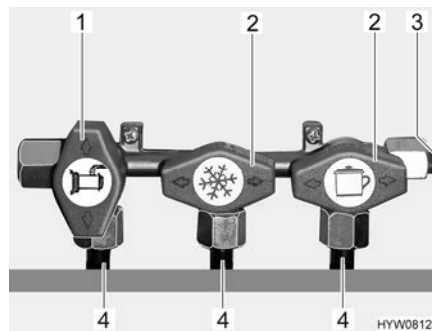
7.5 Gassavstengeventiler

- 1 Kjøleskap
- 2 Kokeplass
- 3 Varmeanlegg/varmtvannsbereder
- 4 Stekeovn

Bilde 148 Symboler på gassavstengeventilene

I kjøretøyet er det en gassavstengeventil (Bilde 148) for hvert gassapparat. Gassavstengeventilene befinner seg på kjøkkeninnredningen.

- 1 Gassavstengeventil åpnet
- 2 Gassavstengeventil stengt
- 3 Gasstilførselsledningen
- 4 Ledning til gassapparatet

Bilde 149 Posisjon gassavstengingsventiler (eksempel)

For å åpne: ■ Stil gassavstengeventilen til det respektive gassapparatet parallelt (Bilde 149,1) mot ledningen (Bilde 149,4) som fører til gassapparatet.

For å stenge: ■ Stil gassavstengeventilen til det respektive gassapparatet på tvers (Bilde 149,2) mot ledningen (Bilde 149,4) som fører til gassapparatet.

Kapitteloversikt

I dette kapitlet finner du opplysninger om det elektriske anlegget i kjøretøyet. Betjening av de elektrisk drevne apparatene i bobilens innredning er beskrevet i kapittel 9 og i de vedlagte bruksanvisningene.

8.1 Generelle sikkerhetsanvisninger

- ▶ Arbeid på det elektriske anlegget må kun utføres av fagpersonell.
- ▶ Alle elektriske apparater (f.eks. mobiltelefoner, radioer, fjernsynsapparater, DVD-spillere eller solaranlegg) som ettermonteres i kjøretøyet og brukes under kjøring, må ha visse egenskaper: Dette er CE-merking, EMC-kontroll (elektromagnetisk kompatibilitet) og el-kontroll. Bare dette kan garantere funksjonssikkerheten til kjøretøyet under kjøring. Hvis dette ikke skjer kan kollisjonsputen bli utløst eller elektronikken i kjøretøyet bli forstyrret.

- ▶ I tordenvær må 230 V-tilkoblingen kobles fra og antennene må trekkes inn for å beskytte de elektriske apparatene.

- ▶ Med hovedbryteren på panelet kan kretsen på 12 V-forsyningen slås av. (Unntak: Varmeanlegg, stigtrinn, sentral taklampe, satellittanlegg (hvis montert) og solcelleregulator (hvis montert) forblir i drift. Dette er nødvendig f.eks. for en WLTP-test (global standardisert testprosedyre for å bestemme eksosutslipp).

8.2 Begreper

Hvilespenning

Hvilespenning er batteriets spenning i hviletilstand, dvs. når det ikke tas ut strøm og batteriet ikke lades.

- ▶ Før målingen må batteriet være litt i ro. Etter siste lading eller siste strømforbruk fra forbrukere må du derfor vente ca. 2 timer før hvilespenningen måles.

Hvilestrøm

Noen elektriske komponenter, som f.eks. klokke og kontrollamper trenger kontinuerlig strøm. De betegnes som kontinuerlig innkoblede forbrukere. Denne hvilestrømmen finnes også når apparatet er slått av.

Fullstendig utlading

Det er fare for fullstendig utlading av batteriet når et batteri belastes av innkoblede forbrukere og av hvilespenning og hvilestrømmen faller under 12 V.

- ▶ Fullstendig utlading skader batteriet.

8.3 12 V-spenning

- ▷ For å koble **alle** elektriske 12 V-forbrukere fra spenningsforsyningen og unngå av boenhets-batteriet blir utladet, må du sette batteri-skillebryteren (Bilde 153,11) på strømsentralen til "Batterie Aus" (batteri av).

Når kjøretøyet ikke er tilkoblet 230 V-forsyningen, eller når 230 V-forsyningen er av, forsyner boenhets-batteriet boenheten med 12 V likespenning. Boenhets-batteriet har kun et begrenset energiforråd. Derfor må elektriske forbrukere som f.eks. kjøleskap eller varmeanlegg (resirkuleringsvifte) ikke stå på over lengre tid uten 230 V-forsyning.

Ved oppvarmingsdrift blir resirkuleringsventilatoren koblet inn og ut ved hjelp av termostattstyring. Dermed blir boenhets-batteriet belastet, når det ikke er tilkoblet noen 230 V-forsyning.

Når du går ut av kjøretøy bør du slå av de elektriske forbrukerne for å spare på energiforrådet i boenhets-batteriet. Det finnes to ulike scenarioer:

Variant 1 (borte i kort tid)

Når kjøretøyet skal forlates bare for kort tid, er det mulig å spare strøm ved å slå av alle elektriske forbrukere som ikke trenger å være i drift (f.eks. belysning). Slå derfor av de elektriske forbrukerne som ikke skal brukes med bryteren. Kjøleskapet og/eller varmeanlegget kan ved kortvarig fravær være i drift.

Variant 2 (borte i lengre tid)

Når kjøretøyet skal forlates for lengre tid, er det anbefalt å slå av mesteparten av de elektriske forbrukerne. Det kan gjøres ved å slå av hovedbryter 12 V på panelet (se avsnittet 8.5.1). OBS: Da blir også kjøleskapet slått av! Laderegulator for solcelleanlegg (tilleggsutstyr), den sentrale taklampen, varmeanlegget, stigtrinet (gjelder ikke I-modeller) og satellittanlegget blir værende i drift.

8.3.1 Boenhetsbatteri Type AGM

- ▷ Fra- og tilkobling, samt bytte av boenhets-batteri, skal bare utføres av fagfolk. Ved mangelfull tilkobling består det en fare for kortslutning og brann ved skurende kabel. For å få tilgang til boenhets-batteriet må setet og dets svingmekanisme demonteres på Stellantis-baserte kjøretøy. Disse komponentene er sikkerhetsrelevante og må monteres på fagkynig vis med skruesikring og under overholdelse av de foreskrevne dreiemomentene. På Ford-baserte kjøretøy må du fjerne sitteunderlaget fra sittebenken i sittegruppen for å få tilgang til boenhets-batteriet.
- ▷ Start alltid reisen med et fulladet boenhets-batteri. Lad derfor boenhets-batteriet minst 20 timer før du starter reisen.
- ▷ Benytt enhver anledning til å lade opp boenhets-batteriet under kjøring.
- ▷ Lad alltid boenhets-batteriet helt opp etter reisen.
- ▷ Lad alltid batteriet minst 20 timer før kortere lagring.
- ▷ Bruk tilgjengelig lademodul i strømsentralen for lading av boenhets-batteriet. Ved ekstern lading skal det brukes et godkjent ladeapparat som er egnet for batteritypen og kapasiteten til boenhets-batteriet.
- ▷ Ved lengre stillstand (4 uker og lengre) skal boenhets-batteriet kobles fra 12 V-spenningen ved hjelp av batteri-skillebryteren eller lades regelmessig.

- ▷ Ved bytte av boenhets-batteri skal det bare benyttes et batteri av samme type og med samme spesifikasjoner som det opprinnelig monterte batteriet. Avvikende batterier skal kun benyttes etter godkjenning fra bilprodusenten.
- ▷ Før frakobling og tilkobling av batteriet, må kjøretøyets motor slås av, og 230 V-forsyningen og 12 V-forsyningen og alle apparater være utkoplede. Kortslutningsfare!
- ▷ Når et batteri er koblet ut skal ikke tenningen slås på. Kortslutningsfare!
- ▷ Ta hensyn til batteriprodusentens vedlikeholdsanvisning og bruksanvisning.

- ▷ Batteriet er vedlikeholdsfritt. Vedlikeholdsfritt betyr:
Man trenger ikke å kontrollere syrenivået.
Man trenger ikke å smøre batteripolene.
Også et vedlikeholdsfritt batteri må lades regelmessig.
Anbefaling: Hver 6. til 8. uke må det gjennomføres en komplett ladesyklus. Avhengig av batterikapasitet og ladeapparat kan ladesyklusen vare fra 24 til 48 timer.

Monteringssted

Basiskjøretøy Stellantis: I førerområdet, under høyre sete.
Basiskjøretøy Ford: Under sittegruppen i boenheten.

Utladning

Hvilestrømmen, som forbrukes kontinuerlig av noen elektriske forbrukere, lader ut boenhets-batteriet.

- ▷ Fullstendig utlading skader batteriet. Det kan oppstå deformasjoner, varmeutvikling og brannskader.
- ▷ Lad batteriet til riktig tid.

Selv et fulladet boenhets-batteri kan lades fullstendig ut av hvilestrøm (kontinuerlig innkoblede forbrukere).

Tilgjengelig kapasitet reduseres ved lave utetemperaturer.

Batteriets selvutlading er avhengig av temperaturen. Ved 20 til 25 °C er selvutladingsraten ca. 3 % av kapasiteten/måned. Selvutladingsfrekvensen tiltar ved stigende temperaturer: Ved 35 °C er selvutladingsraten ca. 20 % av kapasiteten/måned.

Et eldre batteri har ikke lenger full kapasitet.

Jo fler elektriske forbrukere som er innkoblet, desto raskere forbrukes boenhets-batteriets energiforråd.

- ▷ Forbrukere som selve strømsentralen, panelet, varmeanlegget, laderegulatoren for solcelleanlegg (hvis montert) og andre apparater bruker litt standby-strøm og vil derfor med tiden lade ut boenhets-batteriet. Still derfor batteri-skillebryteren (Bilde 153,11) på strømsentralen på "Batterie Aus" (batteri av) når kjøretøyet ikke brukes over lengre tid.
Laderegulatoren for solcelleanlegg forblir i drift. For å deaktivere laderegulatoren for solcelleanlegg må den tilhørende sikringen (Bilde 153,10 "Solar") trekkes ut.

8.3.2 Litiumbatteri TELECO TLI 104 (tilleggsutstyr)

TLI 104 er et kraftig LiFePO₄-batteri som er utviklet spesielt for bruk i bobiler. For å sikre maksimal levetid bør du følge de følgende betjenings- og vedlikeholdsanvisningene.

- Les den originale bruksanvisningen for Teleco TLI litiumbatteri, som ligger vedlagt i kjøretøymappen, nøye.

Systembeskrivelse

Litiumbatterier tilbyr betydelig mer brukbar kapasitet og høyere lade- og utladingsstrømmer enn AGM-batterier ved samme dimensjoner. Et integrert **batteristyringssystem (BMS)** overvåker spenning, strøm og temperatur og beskytter cellene.

- **Standby-modus:** Ved varianter med Bluetooth forblir BMS aktivt og medfører et lavt egetforbruk.
- **Oppbevaring:** Ved lengre perioder med stillstand bør batteriet slås helt av hhv. kobles fra elektrisk, for å unngå en gradvis fullstendig utlading.
- **Kulde:** Ved temperaturer under 0 °C er lading ikke tillatt og vil bli sperret av BMS. I samsvar med Teleco-spesifikasjonen er utlading mulig ned til -20 °C med redusert ytelse.

Les av ladenivå:

- Trykk på batterisymbolet øverst til høyre på betjeningspanelet. De 4 blå LED-ene viser kapasiteten (avhengig av hvor mange LED-er som lyser):
 - ● ● ● (4 LED-visninger): **75 % – 100 %** (fullt operativ)
 - ● ● ○ (3 LED-visninger): **50 % – 75 %** (normal drift)
 - ● ○ ○ (2 LED-visninger): **25 % – 50 %** (ideell ladetilstand for lagring/vinterlagring)
 - ○ ○ ○ (1 LED): **opptil 25 %** (lad opp snart)
 - ○ ○ ○ (ingen LED): **Batteri tomt** – Lad umiddelbart for å unngå skader!

Informasjon om temperatur

Siden det ikke er installert et internt varmeanlegg, er batteriet ømfintlig for frost. BMS blokkerer ladeprosessen automatisk ved temperaturer under 0 °C. Batteriet tar først opp ladestrøm igjen når varmeanlegget har varmet opp interiøret.

Slå av (vinterlagring)

For å forhindre utlading fra skjulte forbrukere, må batteriet slås av manuelt ved bruksstans (lenger enn 1 til 2 uker).

Følg den beskrevne rekkefølgen ved avstenging nøye.

- Trekk ut solcellekontakten (kun ved tilleggsutstyr Solar): Koble fra den tredelte tilkoblingskontakten for solcelleanlegget fra EBL (blokk 6). Viktig: Koble alltid fra solcelleanlegget først.
- Slå på taklyset (for funksjonskontroll).

1 Knapp

Bilde 150 Knapp for litiumbatteri

Monteringssted tast

- Trykk på knappen (Bilde 150,1) og hold den inne i 5 sekunder.

Basiskjøretøy Stellantis (Fiat/Citroen): på siden i setet

Basiskjøretøy Ford: øverst på hvert batterihus (knappene må trykkes inn hver for seg)

- Utfør kontroll: Når batteriet er slått av, må taklyset slukkes.
- Still batteri-skillebryter på EBL til «Av».
- Trekk ut 50 A-sikringen og 20 A-sikringen på batteriet og oppbevar dem på en sikker måte, se avsnittet 8.10.1.

Viktig ved fornyet drift:

Gå frem i nøyaktig omvendt rekkefølge.

Sett alltid solcellekontakten inn som det siste trinnet når batteriet er aktivt og sikringene er satt.

Vedlikeholdsanvisninger

- Fare for fullstendig utladning: La aldri et batteri stå helt tomt (0 %) over lengre tid. Cellene i batteriet kan bli uopprettelig skadet.
- Unngå vedvarende lading på 100 %. Hvis kjøretøyet står tilkoblet landstrøm i ukesvis uten å være i bruk, belaster det cellene.
- Oppbevaring: Et ladenivå på 50 til 70 % er ideelt. Kontroller statusen hver 2. måned.

Feilsøking og hjelp

- Displayet på betjeningspanelet forblir svart: Kontroller om utkoblingstasten har blitt trykket inn ved et uhell.
- Batteriet lades ikke til tross for landstrøm: Ved frost – varm opp interiøret til over 5 °C.
- Vekke batteriet fra nødstop:
 - Koble til utvendig stikkontakt: Koble kjøretøyet til 230 V. Det interne EBL-laderen begynner å lade.
 - Slå på batteriet: Slå på/vekke batteriet ved å trykke på knappen.
 - Forhåndsladet: La det lade i minst 30 minutter, slik at spenningen blir tilstrekkelig igjen og det interne EBL-reléet kan styres.
 - Stram til relé: Slå på reléet igjen via displayet/betjeningspanelet.
 - Booster-lading: Deretter kan lading utføres via boosterens igjen mens motoren er i gang.

Monteringssted TLI 104

Basiskjøretøy Stellantis: under passasjeret (i stedet for AMG)

Basiskjøretøy Ford: i sittebenken til venstre eller høyre (i stedet for AGM)

8.3.3 Batterilading over 230 V-forsyning

Når kjøretøyet er tilkoblet 230 V-forsyningen, blir boenhets-batteriet og startbatteriet ladet via lademodulen i strømsentralen. Startbatteriet lades kun med en vedlikeholdslading. Ladestrømmen tilpasses batteriets ladetilstand. Overlading er derfor ikke mulig.

Slå av alle strømforbrukende apparater under lading slik at lademodulen i strømsentralen kan benyttes med full kapasitet.

8.3.4 Batterilading via kjøretøymotor (dynamo)

Når motoren er i gang, lades boenhets-batteriet og startbatteriet med kjøretøyet's dynamo. Hvis kjøretøyet's motor er avslått, blir batteriene automatisk skilt av et relé i strømsentralen. Det hindrer at startbatteriet utlades av strømforbrukende apparater i boenheten. Dette sikrer kjøretøyet's startevne. Boenhets-batteriets eller startbatteriets ladetilstand kan vises på panelet.

8.3.5 Lade startbatteri

- ▶ Batterisyre er giftig og etsende. Unngå enhver kontakt med hud eller øyne. Ved kontakt skyl grundig med mye vann (hud, øyne, klær, gjenstander) og oppsøk lege om nødvendig.
- ▶ Eksplosjonsfare under ladning med eksternt ladeapparat. Når polklemmene kobles på, kan det oppstå gnister. Batteriet må kun lades i godt ventilerte rom og på god avstand fra åpen ild eller gnister. Under lading kan batteriet utvikle og frigi gasser.
- ▶ For lading av startbatteriet med ekstern batterilader skal batteriet alltid tas ut av kjøretøyet.
- ▶ Når du kobler fra batteriet, alltid først koble ut minuspolen og deretter plusspolen. Koble til i motsatt rekkefølge.

- ▷ Aldri koble batterikabelen på feil pol (rød kabel -> plusspol, svart kabel -> minuspol).
- ▷ Når et batteri er koblet ut skal ikke tenningen slås på. Kortslutningsfare!
- ▷ Før frakobling og tilkobling av batteriet, må kjøretøyet's motor slås av, og 230 V-forsyningen og 12 V-forsyningen og alle apparater være utkopleet. Kortslutningsfare!
- ▷ Før lading av batteriet må man kontrollere om det eksterne ladeapparatet er godkjent for batteritypen.
- ▷ Ta hensyn til bruksanvisningene for basiskjøretøy og batterilader.
- ▷ Ved overlading blir batteriet skadet og kan ikke repareres.

Monteringssted

Basiskjøretøy Stellantis: I fotrommet ved det venstre førerhuset, under et plastdeksel.

Basiskjøretøy Ford: Under førersetet.

Å lade med eksternt ladeapparat

Når du lader startbatteriet med et eksternt ladeapparat, gjør du som følger (se den originale bruksanvisningen til chassis-produzenten):

- Slå av kjøretøymotoren.
- Slå av alle elektriske forbrukere.
- Slå av hovedbryter 12 V på panelet. Den kontrollampen slukkes.
- Slå av batteri-skillebryteren på strømsentralen.
- Trekk ut nettpluggen på strømsentralen.
- Steng samtlige gassapparater, alle gassavstengeventiler og gassflaskens hovedventil.
- Opprett tilgang til startbatteriet. For å gjøre dette tar du av plastdekselet i fotrommet i det venstre førerhuset.
- Fare for kortslutning når batteripolene frakobles. Koble derfor først fra minuspole på startbatteriet og tilslutt plusspolen.
- Ta startbatteriet ut av kjøretøyet.
- Sjekk at det eksterne ladeapparatet er av.
- Koble det eksterne ladeapparatet til startbatteriet. Påse at polene kobles til i riktig rekkefølge: Koble først polklemmen "+" på plusspolen på batteriet og klem deretter polklemmen "-" til minuspole på batteriet.
- Slå på det eksterne ladeapparatet.
- Informasjon vedrørende ladetid for batteriet finnes i bruksanvisningen for ladeapparatet.
- Informasjon vedrørende styrken på batteriet finner du i dataene for batteriet.
- Koble fra eksternt batterilader i omvendt rekkefølge.

8.3.6 Lade-Booster for boenhets-batteri

- ▶ Ikke gjennomfør vedlikehold eller reparasjoner på apparatet. Det er fare for elektrisk støt og brann.
- ▶ Hvis huset eller kablene er skadet: Ikke ta i bruk apparatet. Koble apparatet fra strømforsyningen.
- ▶ Sørg for at væske ikke kommer seg inn i apparatet.
- ▶ Deler av apparatet kan bli varme under drift. Ikke rør apparatet. Ikke oppbevar varmfølsomme gjenstander i nærheten av apparatet.

- ▷ Bruk kun boenhets-batterityper som støtter lade-boosteren.
- ▷ Når du skifter batteritype: La Lade-Booster tilbakestilles og programmeres i en servicestasjon.

Under kjøring lades boenhets-batteriet av kjøretøyets dynamo. Svingninger i ladestrømmen og et spenningsfall mellom dynamoen og boenhets-batteriet påvirker ytelsen til boenhets-batteriet. Lade-Booster brukes til å holde ladestrømmen fra dynamoen konstant og for å kompensere for eventuelle spenningsfall.

- ▷ Lade-Booster ble stilt inn til fabrikkstandard for boenhets-batteriet. Lade-boosteren arbeider automatisk så snart panelet er slått på. Når panelet er slått av, er også lade-boosteren deaktivert.

Hvis det er mye varme, sørger en innebygd vifte for at Lade-Booster ikke overopphetes.

**Monteringssteder
Sikringer
Spenningsensor**

Monteringssteder Sikringer Spenningsensor se avsnittet 8.10.1 "12 V-sikringer".

**Monteringssted Lade-
Booster**

Basiskjøretøy Stellantis: Under det venstre førerhussetet (bak strømsentralen).

Basiskjøretøy Ford: Under passasjeretsetet (bak strømsentralen).

8.4 Strømsentral (TEB310)

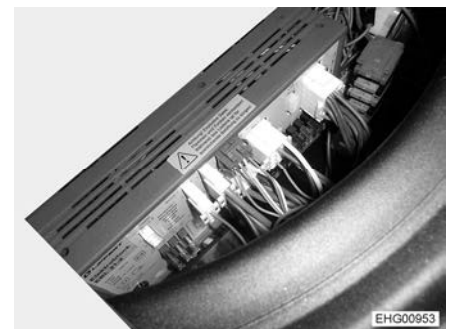
- ▷ Luftingsåpningene må ikke tildekkes. Fare for overheting!

- ▷ Det er ikke alltid at alle pluggplassene for sikringer er bestykket, dette avhenger av modellen.
- ▷ Ytterligere informasjon finnes i bruksanvisningen til produsenten som er vedlagt separat.

Bilde 151 Monteringssted for strømsentral (Stellantis), fig. lignende

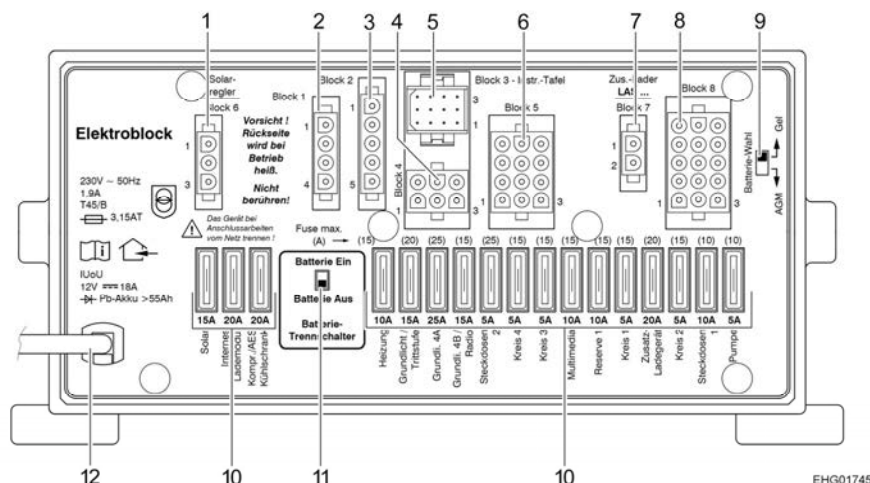

Bilde 152 Monteringssted for strømsentral (Ford), fig. lignende

Monteringssted

Basiskjøretøy Stellantis: Under det venstre førerhussetet.

Basiskjøretøy Ford: Under passasjeretsetet.

Bilde 153 Strömsentral (TEB310), fig. lignende

- 1 Blokk 6: Laderegulator for solcelleanlegg (hvis montert)
- 2 Blokk 1: Kjøleskap
- 3 Blokk 2: Styreledninger
- 4 Blokk 4: Varmeanlegg, grunnbelysning (belysning i inngangssonen), stigtrinn
- 5 Blokk 3: Panel
- 6 Blokk 5: Reserve, stikkontakter, grunnbelysning
- 7 Blokk 7: Ekstra ladeapparat
- 8 Blokk 8: Forbruker, TV, vannpumpe, reserve, multimedia, stikkontakter
- 9 Bryter batterivalg (Gel/AGM)
- 10 Sikringer
- 11 Batteri-skillebryter ("Batterie Ein/Aus" (batteri på/av))
- 12 Nettilkobling 230 V~

Oppgaver

Strömsentralen har følgende oppgaver:

- Strömsentralen lader boenhets-batteriet. Startbatteriet blir kun vedlikeholdsladet av strömsentralen.
- Strömsentralen overvåker spenningen i boenhets-batteriet.
- Strömsentralen fordeler strømmen til 12 V-strømkretsene og sikrer disse. Til stikkontaktene kan det tilkobles apparater med maks. 10 A.
- Strömsentralen har tilkoblinger for en laderegulator for solcelleanlegg, ekstra ladeapparat, samt ytterligere styre- og overvåkingsfunksjoner.
- Strömsentralen skiller startbatteriet elektrisk fra boenhetens batteri når kjøretøymotoren er slått av. På denne måten kan 12 V-forbrukerne i boenheten ikke lade ut startbatteriet.
- Batteri-skillebryteren i strömsentralen skiller alle forbrukerne fra boenhets-batteriet.

Strömsentralen virker kun i sammenheng med et panel.

Strømmen som forsynes fra den interne lademodulen til strömsentralen, er begrenset til 18 A, og er delt inn i ladestrøm og forbrukerstrøm.

8.4.1 Batteri-skillebryter

- ▷ Etter at batteri-skillebryteren er slått på igjen: Sette i drift grunnbelysning (belysning i inngangområde), stigtrinn, varmeanlegg og reserve 4 igjen (avhengig av modell). Slå på hovedbryter 12 V en liten stund. Dette gjelder også når boenhets-batteriet er frakoblet og tilkoblet igjen.

Batteri-skillebryteren slår av alle 12 V-forbrukerne i boenheten. I tillegg må sikringen til solcelleregulatoren trekkes ut. Dermed unngås en langsom utladning av boenhets-batteriet dersom kjøretøyet ikke brukes over lengre tid (f.eks. kortere lagring).

Batteriene kan videre lades fra strømsentralen, også når batteri-skillebryteren er avslått.

Slå på/av:

- Skyv batteri-skillebryter oppover: Batteri på ("Batterie Ein").
- Skyv batteri-skillebryter nedover: Batteri av ("Batterie Aus").

8.4.2 Batteri-valgbryter

► Eksplosjonsfare!

Hvis batteri-valgbryteren er feil innstilt, kan det dannes knallgass.

- ▷ Boenhets-batteriet kan skades dersom batteri-valgbryteren står i feil stilling.
- ▷ Ikke forandre fabrikkinnstillingen av batteri-valgbryteren.

Moneringssted

Batteri-valgbryteren befinner seg på strømsentralen.

8.4.3 Batteriovervåking

- ▷ Et utladet boenhets-batteri bør lades fullt opp på nytt så snart som mulig.

Batteriovervåkingen i strømsentralen kontrollerer spenningen i boenhets-batteriet.

Dersom batterispenningen synker under 10,5 V, kobler batteriovervåkingen i strømsentralen ut alle 12 V-forbrukere.

Tiltak:

- Slå av alle elektriske forbrukere som ikke er absolutt nødvendige med den tilhørende bryteren.
- Hvis nødvendig, slå på 12 V-forsyningen med 12 V-hovedbryteren for en liten stund igjen. Dette er kun mulig, når batterispenningen ligger over 11 V. Dersom spenningen ligger under dette, kan 12 V-forsyningen først gjeninnkobles når boenhets-batteriet er ladet.

8.4.4 Batterilading

Når motoren er i gang, blir boenhets-batteriet og startbatteriet koblet sammen med et relé i strømsentralen og lades med kjøretøyets dynamo. Hvis kjøretøyets motor er avslått, blir batteriene automatisk skilt av strømsentralen igjen. Det hindrer at startbatteriet utlades av strømforbrukende apparater i boenheten. Dette sikrer kjøretøyets startevne. Boenhets-batteriets eller startbatteriets polspenning kan vises på panelet.

Når kjøretøyet er tilkoblet 230 V-forsyningen via CEE-stikkontakten, blir boenhets-batteriet og startbatteriet ladet via lademodulen i strømsentralen. Startbatteriet lades kun med en vedlikeholdslading. Ladestrømmen tilpasses batteriets ladetilstand. Overlading er derfor ikke mulig.

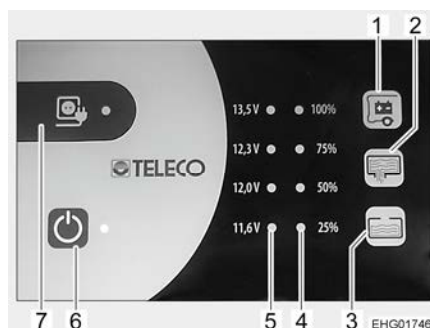
Slå av alle strømforbrukende apparater under lading slik at lademodulen i strømsentralen kan benyttes med full kapasitet.

8.4.5 Kabeltilordningen "SAT-klargjøring"

Tilordning på EBL

Ledningsfarge	Signal	Tilkobling
Svart	D+	Tilkoblingsfordeler rad 6 lilla
Brun	Pluss	Block 5/Pin 9 (sikring for grunnbelysning 15 A)
Hvit	Minus	Block 5/Pin 12

8.5 Panel (TP 310)

Bilde 154 Panel (TP 310)

- 1 Knapp for kontroll av spenningen i boenhets-batteriet
- 2 Knapp for kontroll av fylleenivå i ferskvannstanken
- 3 Knapp for kontroll av fylleenivå i spillvannstanken
- 4 LED-skala for visning av tanknivå
- 5 LED-skala for visning av batterispenning
- 6 Hovedbryter 12 V og grønn LED
- 7 Symbol for nettilkobling og gul LED

Bryterne og knappene på panelet er sensor-tastefelt. Koblingsfunksjonen utløses ved berøring.

Strømtilkobling

Den gule LED-en ved symbolet for strømtilkobling "⚡" (Bilde 154,7) lyser når kjøretøyet er koblet til en ekstern strømforsyning. LED-en lyser da også når panelet er slått av.

- Av hensyn til sikkerheten kan ikke hovedbryteren 12 V (Bilde 154,6) slås på mens kjøretøymotoren går, slik at panelet ikke kan betjenes under kjøring.

8.5.1 Hovedbryter 12 V

Hovedbryteren 12 V (Bilde 154,6) kobler panelet og 12 V-forsyningen til boenheten inn og ut.

Unntak: Avhengig av modell, forblir grunnbelysning (belysning i inngangsområdet), varmeanlegget, satellittanlegget og stigtrinn (ikke på I-modeller) driftsklare.

For å slå på:

- Trykk på bryteren "⏻" (Bilde 154,6): 12 V-forsyningen i boenheten er aktivert. LED-en lyser grønt.

For å slå av:

- Trykk på bryteren "⏻" (Bilde 154,6) igjen: 12 V-forsyningen i boenheten er deaktivert. LED-en slukker.

- Slå alltid av 12 V-forsyningen på panelet når du forlater kjøretøyet. Slik hindres unødvendig utlading av boenhets-batteriet.
- Forbrukere som styringsenheter (f.eks. laderegulator for solcelleanlegg eller panel) eller innebygde apparater (f.eks. stigtrinn) vil fortsatt ta strøm fra batterikapasiteten, selv om 12 V-forsyningen ved panelet er slått av. Derfor må boenhets-batteriet kobles fra kjøretøyet 12 V-spenning med bryteren på strømsentralen når kjøretøyet ikke skal benyttes på lengre tid.

8.5.2 LED-visning for batterispenning

LED-skalaen (Bilde 154,5) viser batterispenningen hos boenhets-batteriet som følger:

- Alle LED-ene lyser: Batteriet er ladet tilstrekkelig.
- Gul og rød LED lyser: Batteriet er delvis utladet.
- Kun den røde LED-en lyser: Batteriet er utladet.
- Rød LED blinker: Batteriet er fullstendig utladet.

Indikere batterispenning:

- Trykk på knapp "⏻" (Bilde 154,1): Boenhetbatteriets spenning indikeres.

Følgende tabeller hjelper til med å forklare den anviste batterispenningen til boenhets-batteriet på panelet.

Batterispenning (verdi ved løpende drift)	Kjøredrift (kjøretøyet kjører, ingen strømtilkobling)	Batteridrift (kjøretøyet står, ingen strømtilkobling)	Nettdrift (kjøretøyet står, strømtilkobling)
Under 11,0 V (rød LED blinker)	Batteriet er fullstendig utladet, ingen lading via dynamoen	Batteriet er fullstendig utladet	Batteriet er fullstendig utladet, ingen lading via strømforsyningen
12,2 V eller mindre	12 V-spenning overbelastet	Når forbrukere er utkoblet: Batteriet tomt	12 V-spenning overbelastet

Batterispenning (verdi ved løpende drift)	Kjøredrift (kjøretøyet kjører, ingen strømtilkobling)	Batteridrift (kjøretøyet står, ingen strømtilkobling)	Nettdrift (kjøretøyet står, strømtilkobling)
Fare for fullstendig utladning (batterialarm) (rød LED lyser)	Batteriene lades ikke av dynamoen	Når forbrukere er innkoblet: Batteri overbelastet	Batteriet lades ikke av strømsentralen, strømsentralen er defekt
12,7 V til 13,5 V (rød, gul og en grønn LED lyser)	12 V-spenning overbelastet ¹⁾	Normalt område	12 V-spenning overbelastet ¹⁾
	Batteriene lades ikke av dynamoen ¹⁾		Batteriet lades ikke av strømsentralen, strømsentralen er defekt ¹⁾
13,5 V (alle LED-ene lyser)	Batteriet lades	Inntre kun kort etter ladingen	Batteriet lades

¹⁾ Når spenningen ikke overstiger dette området etter flere timer.

8.5.3 LED-skala for tanknivå

LED-skalaen (Bilde 154,4) viser fylleenivået i ferskvannstanken eller spillvannstanken.

Indikere nivået: Trykk på knapp "☰" (Bilde 154,2): Ferskvannstankens fylleenivå vises med lysende LED-er.
Trykk på knapp "☷" (Bilde 154,3): Spillvannstankens fylleenivå vises med lysende LED-er.

Fyllenivåmåler

LED-visning	Tankfyllenivå
Alle LED-ene lyser	Tank full
3 LED lyser	Tank ca. 3/4 full
2 LED lyser	Tank ca. 1/2 full
1 LED lyser	Tank ca. 1/4 full
Nedre LED blinker	Tank tom

➤ Ytterligere informasjon finnes i bruksanvisningen til produsenten som er vedlagt separat.

8.6 230 V-spenning

- ▶ Arbeid på det elektriske anlegget må kun utføres av fagpersonell.
- ▶ Det elektriske anlegget i kjøretøyet må kontrolleres minst hvert tredje år av en elektrisk fagperson. Ved hyppigere bruk av kjøretøyet anbefales en årlig kontroll.

230 V-spenningen forsyner:

- Stikkontaktene med jordet kontakt for apparater med maks. 10 A
- Kjøleskapet
- Strømsentralen
- elektrisk oppvarming

De strømforbrukende apparatene som er tilkoblet 12 V-spenningen i boenheten, forsynes med strøm fra boenhets-batteriet.

Koble kjøretøyet til en ekstern 230 V-forsyning så ofte som mulig. På denne måten lader lademodulen i strømsentralen boenhets-batteriet automatisk. I tillegg blir startbatteriet vedlikeholdsladet med 6 A.

8.6.1 230 V-tilkobling (CEE-stikkontakt)

- ▷ Overspenning kan skade apparater som er tilkoblet. Årsaker til overspenning kan f.eks. være lynnedslag, uregulerte spenningskilder (f.eks. bensingeneratorer) eller strømtilkoblinger ved kjøring.

Krav til 230 V-tilkoblingen

- Tilkoblingsledningen, pluggforbindelsene til forsyningspunktet og pluggforbindelsen til kjøretøyet må tilsvare IEC 60309. Handelsbetegnelsen for pluggforbindelsene er "CEE blå".
- Bruk gummislangeledning H07RN-F med minst 2,5 mm² ledningstverrsnitt og maksimal 25 m lengde.
- Pluggforbindelser med jordet kontakt (schuko) er ikke tillatt. Seriekobling av CEE-/schuko-adaptore er heller ikke tillatt.

8.6.2 Koble til 230 V-forsyning

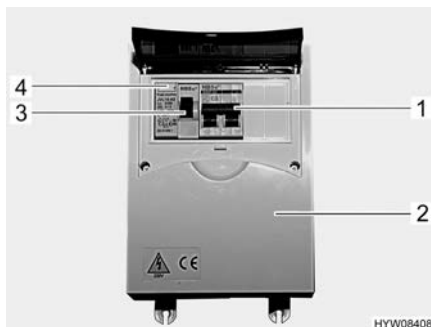
- ▶ Den eksterne 230 V-forsyningen må være sikret via en RCD (30 mA) (tidligere kjent som FI-bryter).
- ▶ Ledningen må være viklet helt av kabeltrommelen for å unngå opphetning.
- ▶ I tvilstilfeller eller hvis 230 V-forsyningen ikke er tilgjengelig eller er defekt, må du kontakte leverandøren av forsyningsanlegget.

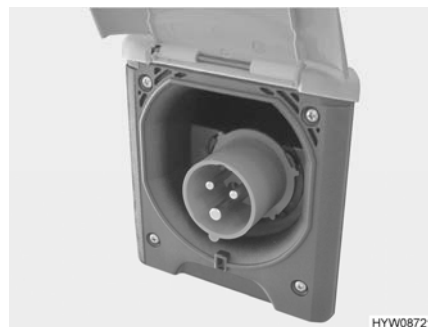
- ▷ 230 V-tilkoblingen i kjøretøyet er utstyrt med en jordfeilbryter.
- ▷ Sikringsboksen kan avvike i dimensjoner, antall ledningsbeskyttelsesbrytere og utløsningsverdi for ledningsbeskyttelsesbryterne fra den viste typen. Sikringsboksens utforming avhenger av modell, utstyr og landet der kjøretøyet er markedsført.

Kjøretøyet kan tilkobles en ekstern 230 V-forsyning.

Bilde 155 230 V-sikringsboks med ledningsbeskyttelsesbryter og jordfeilbryter (hovedbryter)

Bilde 156 230 V-tilkobling til kjøretøyet (CEE-stikkontakt)

Koble til kjøretøyet:

- Kontroller om strømforsyningsapparatet er egnet med tanke på tilkobling, spenning, frekvens og strøm.
- Kontroller om ledningene og tilkoblingene er egnet.
- Kontroller pluggforbindelsene og ledningene med tanke på synlige skader.
- Slå av jordfeilbryteren (hovedbryter, Bilde 155,3) i sikringsboksen (Bilde 155,2).
- Åpne dekselet for 230 V-tilkoblingen til kjøretøyet (Bilde 156) og sett i stikkontakten. Pass på at låsetappen til det fjærbelastede dekselet har gått i lås.
- Sett støpselet til tilkoblingsledningen i stikkontakten på strømforsyningsapparatet. Pass på at låsetappen på det fjærbelastede dekselet også har gått i lås.
- Slå på jordfeilbryteren (hovedbryter, Bilde 155,3) i sikringsboksen.

Kontrollere jordfeilbryter:

- Når kjøretøyet er koblet til 230 V, trykker du på prøvetasten (Bilde 155,4) på jordfeilbryteren (Bilde 155,3) i sikringsboksen (Bilde 155,2). Jordfeilbryteren må utløses.
- Slå på jordfeilbryteren (Bilde 155,3) igjen.

Koble fra forbindelsen:

- Slå av jordfeilbryteren (hovedbryter, Bilde 155,3) i sikringsboksen (Bilde 155,2).
- Løsne låsetappen på strømforsyningsapparatet og trekk støpselet til tilkoblingsledningen ut av stikkontakten.
- Løsne låsetappen på kjøretøyet, trekk ut stikkontakten og lukk dekselet for 230 V-tilkoblingen.

8.7 LTE-WiFi-ruter (tilleggsutstyr)

Bilde 157 LTE-WiFi-ruter

Kjøretøyet har en LTE-WiFi-ruter, en innvendig og en utvendig antenne. Datahastighetene (opplastings- og nedlastingshastighet) og datavolumet avhenger av brukerens avtale, nettleverandøren og kjøretøyets aktuelle plassering.

- Informasjon om betjening finnes i WiFi-systemets separate bruksanvisning.

8.8 Solaranlegg (tilleggsutstyr)

- Endringer i ledninger eller sikringer kan føre til problemer og sette sikkerheten i fare. Enhver uautorisert modifikasjon vil ugyldiggjøre garantien.
- Endringer på solaranlegget må kun utføres av en autorisert fagperson.

Solcellepaneler er montert på taket av kjøretøyet for å generere elektrisk energi. En laderegulator for solcelleanlegg, som styrer og optimaliserer ladeprosessen til batteriet, er installert bak strømsentralen og ladeforsterkeren.

Hvis 12 V-hovedbryteren og batteri-skillebryteren på strømsentralen er slått av, vil laderegulatoren for solcelleanlegg forbli aktiv. For å deaktivere laderegulatoren for solcelleanlegg må den tilhørende sikringen (Bilde 153,10 "Solar") trekkes ut.

- Laderegulatoren for solcelleanlegg er satt til fabrikkinnstillinger på leveringstidspunktet. Under det første oppsettet må batteritypen endres fra Gel til AGM via appen.

Første oppsett

Forutsetningen for førstegangsinnstilling er at Victron-appen er installert på et mobilt apparat. Victron-appen kan lastes ned fra Android Appstore eller iPhone Appstore.

For å kunne betjene solaranlegget via appen må appen kobles til solaranlegget via Bluetooth. Dette krever en PIN-kode. PIN-koden finnes på produktetiketten fra Victron, som ligger vedlagt kjøretøyets dokumentasjon. Oppbevar produktetiketten på et trygt sted.

Når forbindelsen er opprettet, kan solaranlegget betjenes via app.

Merknader for drift

For å kunne bruke solaranlegget så effektivt som mulig, følg følgende merknader.

- Unngå skygge. Hvis mulig, parker kjøretøyet på en slik måte at det ikke faller skygge fra bygninger eller trær på solcellepanelene. Pass på at deler ikke kaster skygge på solcellepanelene.
- Sørg for tilstrekkelig lufting. Hold luftingsåpninger frie (f.eks. fjern løv). Høye temperaturer kan redusere effektiviteten til solcellepaneler fordi de øker den elektriske motstanden.
- Kontroller tilstanden til de tilkoblede batteriene regelmessig. Kapasiteten til batteriene påvirker effektiviteten til systemet betydelig.
- Hold øye med energiproduksjon og ladeeffekt for å kunne reagere på redusert effekt på et tidlig tidspunkt.

▷ Merknader om stell finnes i avsnitt 11.1.7.

8.9 Ekstralys (tilleggsutstyr)

Hvis kjøretøyet er utstyrt med en tilleggslampe over førerhuset, styres tilleggslampen sammen med fjernlyset.

Pass på at andre trafikanter ikke blir blendet ved bruk av tilleggslampen.

Av/på-bryteren for tilleggslyset er montert til venstre på dashbordet, under bryteren ved rattstammen.

Feilmeldinger/feil

Oppståtte funksjonsfeil eller feil kan føre til at tilleggslyset ikke fungerer som det skal.

Ved feil oppsøker du et autorisert fagverksted så snart som mulig.

8.10 Sikringer

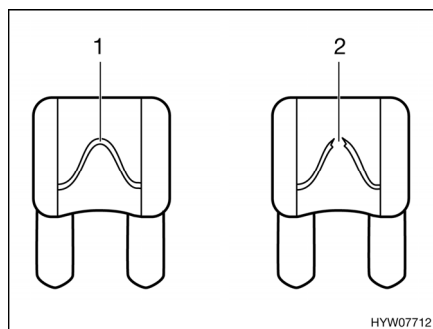

- ▶ Defekte sikringer skal kun byttes ut når årsaken til feilen er kjent og feilen er utbedret.
- ▶ Defekte sikringer skal kun byttes ut når strømforsyningen er frakoblet.
- ▶ Skruede sikringer må ikke skiftes selv. Oppsøk et autorisert fagverksted for å få dem skiftet ut.
- ▶ Sikringer må aldri kortsluttes eller repareres.
- ▶ Defekte sikringer må alltid skiftes ut med en ny sikring med samme verdi.

8.10.1 Sikringer 12 V

De strømbrukende apparatene som i boenheten er tilknyttet 12 V-forsyningen, er sikret med separate sikringer. Sikringene er tilgjengelige på forskjellige monteringssteder i kjøretøyet.

- 1 Uskadd sikringselement
- 2 Avbrutt sikringselement

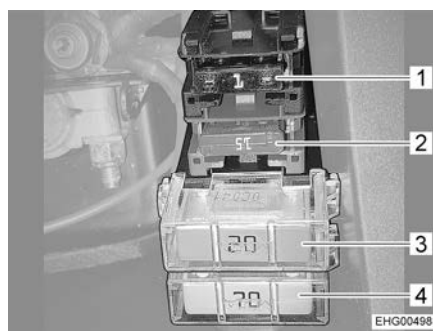
Bilde 158 Sikring 12 V

En intakt 12 V sikring kan registreres på det uskadede sikringselementet (Bilde 158,1). Når sikringselementet er avbrutt (Bilde 158,2), må sikringen byttes.

Før du skifter sikringene, må du følge angivelsene nedenfor vedr. funksjon, verdi og farge til de aktuelle sikringene. Ved skifting av sikringer, bruk kun bladsikringer med verdier som er angitt nedenfor.

Sikringer på startbatteriet

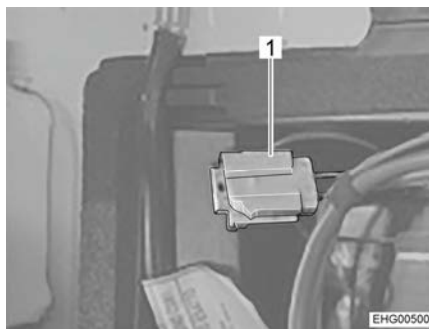
Sikringene er montert i nærheten av startbatteriet. Startbatteriet finner du under et deksel i fotrommet under det venstre førerhuset på kjøretøy med Stellantis-basis, og under førersetet på kjøretøy med Ford-basis.

- 1 Bladsikring 1 A/sort (spenningssensor startbatteri)
- 2 Bladsikring 15 A/blå (styring relé)
- 3 Stor bladsikring 20 A/gul (startbatteri for kjøleskap)
- 4 Stor bladsikring 70 A/beige (sikring startbatteri)

Bilde 159 Sikringer ved startbatteriet med Lade-booster

For I-modellen befinner det seg også en sikring for ytterspeilet på startbatteriet.

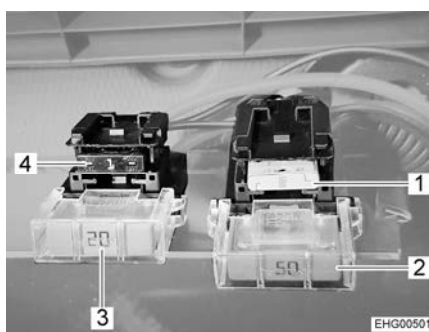

Bilde 160 Sikring for ytterspeil

- 1 Bladsikring 1 A/gul
(kontroll og varmeanlegg ytterspeil)

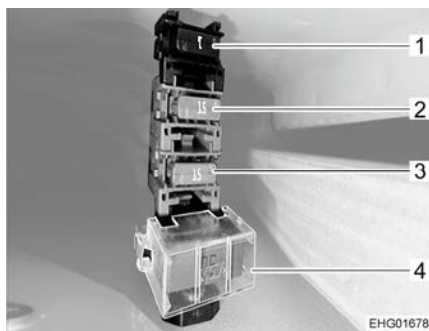
Sikringer på boenhets-batteriet

Sikringene er montert i setekonsollen til høyre førerhussete på kjøretøy basert på Stellantis, og i B-stolpen på kjøretøy basert på Ford.

Bilde 161 Sikringer ved boenhets-batteriet med Lade-booster (Stellantis)

- 1 Bladsikring 2 A/grå
(spenningssensor EBL)
- 2 Stor bladsikring 50 A/rød
(sikring boenhets-batteri)
- 3 Stor bladsikring 20 A/gul
(boenhets-batteri for kjøleskap)
- 4 Bladsikring 1 A/sort
(spenningssensor boenhets-batteri)

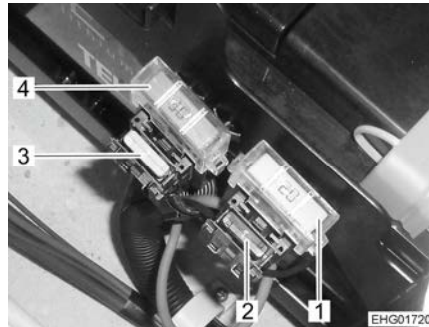
Bilde 162 Sikringer ved boenhets-batteriet med Lade-Booster (Ford)

- 1 Bladsikring 1 A/sort
(spenningssensor boenhets-batteri)
- 2 Bladsikring 15 A/blå
(ladekrets startbatteri)
- 3 Bladsikring 15 A/blå
(styring relé)
- 4 Stor bladsikring 50 A/rød
(sikring startbatteri)

Sikringer for litiumbatteri

Sikringene er montert under passasjeretet på basiskjøretøy av typen Stellantis, og i sittebenken under sittegruppen på basiskjøretøy av typen Ford.

- 1 Bladsikring 20 A/gul
- 2 Sikring 1 A/svart
- 3 Sikring 2 A/grå
- 4 Sikring 50 A/rød

Bilde 163 Sikringer litiumbatteri

Sikringer ved siden av strømsentralen

Sikringene er montert i setekonsollen til venstre førerhussete på Stellantis-baserte kjøretøy og under passasjeretet på Ford-baserte kjøretøy.

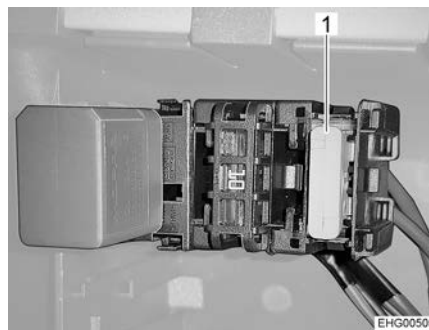

- 1 Bladsikring 2 A/grå (WiFi-ruter)
- 2 Bladsikring 5 A/beige (solarforberedelse)
- 3 Bladsikring 10 A/rød (satellittanlegg)
- 4 Bladsikring 5 A/beige (sidemarkeringslys)
- 5 Bladsikring 2 A/grå (styring D+)
- 6 Bladsikring 5 A/beige (sidemarkeringslys)

Bilde 164 Sikringer ved strømsentral

Sikring ved B-søyle (Stellantis)

På B-søylen på høyre kjøretøyside er sikringen for pluss-signalet "Tenning på, kjøretøy" montert.

- 1 Bladsikring 2 A/grå (pluss-signal "Tenning på, kjøretøy")

Bilde 165 Sikring ved B-søyle, høyre kjøretøyside (Stellantis)

På A-, T- og V-modeller er sikringen montert bak et plastdeksel, for I-modeller bak høyttaleren.

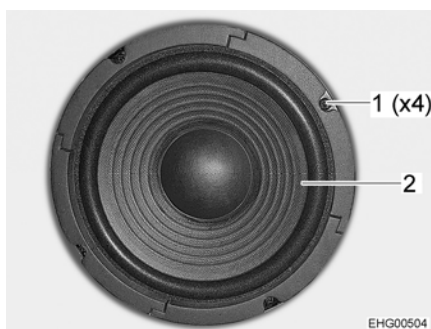

- 1 B-søyle
- 2 Skrue
- 3 Plastdeksel

Bilde 166 Plastdeksel ved A-, T- og V-modeller

Skifte sikring ved A-, T- og V-modeller:

- Skru ut 2 skruer (Bilde 166,2) på B-søylen (Bilde 166,1) og ta plastdekselet (Bilde 166,3) forsiktig av.
- Skifte sikring (Bilde 165,1).
- Sett plastdekselet på B-søylen og fest med 2 skruer.

- 1 Skrue
- 2 Høytaler

Bilde 167 Høytaler ved I-modeller

Skifte sikring ved I-modeller:

- Skru ut 4 skruer (Bilde 167,1) og ta forsiktig av høyttaleren (Bilde 167,2).
- Skifte sikring (Bilde 165,1).
- Sett på høyttaleren og fest med 4 skruer.

Sikring ved B-søyle (Ford)

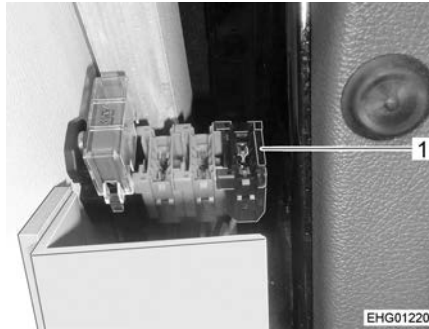
En sikringsholder er montert på B-søylen bak førersetet, for eksempel for sikringen til pluss-signalet "Tenning på, kjøretøy" (bladsikring 2 A/grå).

Bilde 168 Deksel B-søyle (Ford)

Sikringsholderen er montert på tilkoblingsveggen. For å bytte en sikring må dekselet (Bilde 168,1) på B-søylen demonteres.

I venstrestyrte kjøretøy er sikringsholderen montert i venstre B-søyle.

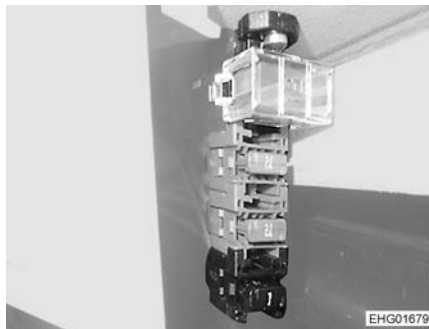

Bilde 169 Sikringsholder for venstre-styrte kjøretøy (Ford)

Bytte sikring venstrestyrte kjøretøy (Ford):

- Fjern dekselet på B-søylen (Bilde 168,1). Løsne borrelåsfestet og fjern skruene.
- Bytt sikringen i sikringsholderen (Bilde 169,1).
- Sett på plass dekselet på B-søylen med borrelåsfestet og fest skruene.

I høyrestyrte kjøretøy er sikringsholderen montert i høyre B-søyle.

Bilde 170 Sikringsholder for høyrestyrte kjøretøy (Ford)

Bytte sikring høyrestyrte kjøretøy (Ford):

- Fjern dekselet på B-søylen (Bilde 168,1). Løsne borrelåsfestet og fjern skruene.
- Bytt sikringen i sikringsholderen (Bilde 170).
- Sett på plass dekselet på B-søylen med borrelåsfestet og fest skruene.

Sikring for Thetford-toalett

Toalettet har en vedlikeholdsfri automatisikring.

8.10.2 230 V-sikringsboks

- ▷ Kontroller jordfeilbryteren hver gang den kobles til 230 V-strømforsyningen, men minst hver 6. måned.

- ▷ Sikringsboksen kan avvike i dimensjoner, antall ledningsbeskyttelsesbrytere og utløsningsverdi for ledningsbeskyttelsesbryterne fra den viste typen. Sikringsboksens utforming avhenger av modell, utstyr og landet der kjøretøyet er markedsført.

- 1 Prøvetast
- 2 Jordfeilbryter (hovedbryter)
- 3 Ledningsbeskyttelsesbryter

Bilde 171 230 V-sikringsboks med ledningsbeskyttelsesbryter og jordfeilbryter (hovedbryter)

En jordfeilbryter slår av det elektriske anlegget når en feilstrøm på 30 mA overskrides. Jordfeilbryteren er også hovedbryter. Den etterkoblede ledningsbeskyttelsesbryteren (10 A) (Bilde 171,3) sikrer 230 V-spenningen.

Kontrollere jordfeilbryter:

- Når kjøretøyet er koblet til 230 V-forsyningen, trykker du på prøvetasten (Bilde 171,1). Jordfeilbryteren (Bilde 171,2) må utløses.

Monteringssted

Avhengig av modell og utstyr kan 230 V-sikringen være montert på følgende steder:

- I klesskapet
- I sittebenken til det langsgående setet

Kapitteloversikt

I dette kapitlet finner du opplysninger om innbyggingsapparatene i kjøretøyet.

Informasjonen gjelder kun betjeningen av innbyggingsapparatene.

Ytterligere informasjon om innbyggingsapparatene finner du i bruksanvisningene til innbyggingsapparatene, som er vedlagt kjøretøyet separat.

9.1 Generelt

- ▷ Av sikkerhetsgrunner må reservedeler for varmeapparater tilsvare produsentens spesifikasjoner, og produsenten må ha godkjent dem som reservedeler. Disse reservedelene må bare monteres av produsenten selv eller på et autorisert fagverksted.

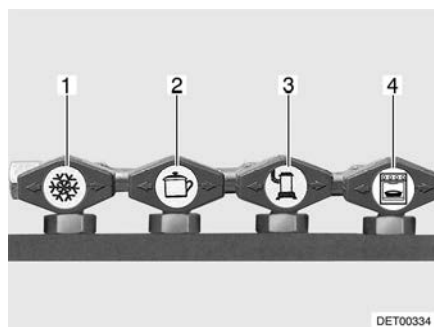

- ▷ Ytterligere informasjon finnes i bruksanvisningen for apparatet. Denne er vedlagt separat.

Avhengig av modell er kjøretøyet utstyrt med varmeanlegg/varmtvannsbereeder, kokeplass og kjøleskap.

I denne bruksanvisningen beskrives kun betjeningen av disse apparatene og deres spesifikasjoner.

Før et gassdrevet innbyggingsapparat settes i gang, må man åpne gassflaskens hovedventil og gassavstengeventilen.

- 1 Kjøleskap
- 2 Kokeplass
- 3 Varmeanlegg/varmtvannsbereeder
- 4 Stekeovn

Bilde 172 Symboler på gassavstengeventilene

9.2 Varmeanlegg/varmtvannsberedning

Med varmeanlegget kan man både varme opp kjøretøyets boenhet (gjennom oppvarming av romluft), samt varme opp bruksvannet (varmtvannsbereder-funksjon). De etterfølgende tipsene gjelder også når varmeanlegget benyttes som varmtvannsbereder.

- ▶ På grunn av eksplosjonsfaren må det aldri slippes ut gass uten at flammen brenner.
 - ▶ Ved tanking, på ferger og i garasjer, må varmeanlegget aldri drives med gass. Eksplosjonsfare!
 - ▶ Eksosgassene fra varmeanlegget kan føre til forgiftning i lukkede rom (som garasjer, verksteder, ferger). Hvis fritidskjøretøyet parkeres i lukkede rom:
 - Slå av varmeanlegget på betjeningsdelen.
 - Deaktivere tidsur/timer-funksjon.
 - ▶ Ikke bruk apparatet på steder der det kan dannes brennbare gasser eller støv, for eksempel i nærheten av bensinstasjoner, drivstoff, kull, tre, kornlager eller lignende.
 - ▶ Ikke bruk rommet over og bak varmeanlegget som oppbevaringsrom.
 - ▶ Ikke tett til eller bygg over eksosavtrekket.
 - ▶ Bruksvannet kan varmes opp til 65 °C. Fare for skålding!
-
- ▷ Resirkuleringsviften slår seg på automatisk når varmlufts-varmeanlegget settes i drift, og fortsetter å være i drift. Dermed blir boenhets-batteriet ekstremt belastet, når kjøretøyet ikke er tilkoblet en ekstern 230 V-forsyning. Ta hensyn til at boenhets-batteriet kun har et begrenset energiforråd.
 - ▷ Varmtvannsberedning må aldri settes i gang uten vann.
 - ▷ Tøm bruksvanntanken hos varmeanlegget ved frostfare når varmtvannsberedning ikke er i drift.
 - ▷ Still varmtvannsberedning kun på maks. temperatur når det trengs mye varmtvann. Det beskytter apparatet mot forkalkning.
-
-
- ▷ Vann som varmes opp av varmeanlegget skal ikke benyttes som drikkevann.
 - ▷ La varmeanlegget med jevne mellomrom (minst hver 3 måned) løpe noen minutter med full belastning, for å fjerne kondensvann. Slik kan luktproblemer unngås.

Første igangsetting

Når varmeanlegget settes i gang for første gang, vil det for en kort tid avgi røyk og lukt. Still umiddelbart varmeanlegget på bryteren på høyeste trinn. Åpne vinduer og dører og luft godt. Røyk og lukt forsvinner av seg selv etter kort tid.

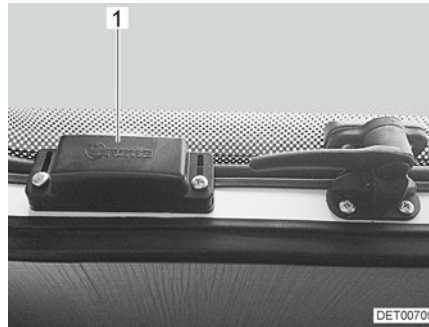

9.2.1 Modeller med eksosavtrekk på høyre side

- Når forteltet er slått opp og varmeanlegget går på gass, kan eksos fra varmeanlegget samle seg i forteltet. Kvelningsfare! Sørg for tilstrekkelig lufting

9.2.2 Sikkerhetsbryter

Bilde 173 Sikkerhetsbryter

På kjøretøyer som har eksosavtrekk på varmeanlegg plassert under vindu med åpning utover, er det fare for at avgass kan komme inn i kjøretøyet når vindu med åpning utover er åpent. Derfor er disse kjøretøy utstyrt med en sikkerhetsbryter (Bilde 173,1) på vindu med åpning utover.

Når varmeanlegg er i bruk og ventilasjonsvinduet er åpent, vil utkoblingsautomatikken slå av varmeanlegg. Dette gjelder også når vindu med åpning utover åpnes til posisjonen "langvarig lufting".

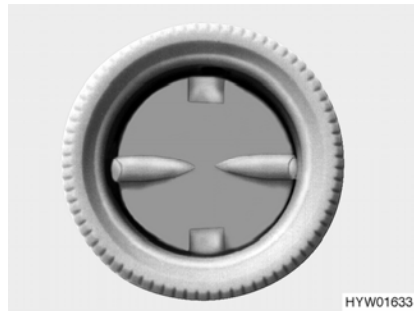
Hvis varmeanlegg var i drift når vindu med åpning utover ble åpnet, vil varmeanlegget slås på automatisk så snart ventilasjonsvinduet blir lukket.

9.2.3 Riktig oppvarming

- ▷ Luftdysene må alltid være frie og må ikke blokkeres hhv. stenges for å tillate fri luftstrøm og for å unngå utvikling av varme.
- ▷ Gjenstander plassert foran luftdysene kan skades ved utvikling av varme.
- ▷ Hvis luftstrømmen blokkeres over lengre tid, kan utviklingen av varme føre til skade på kjøretøyet.

Bilde 174 Luftdyse (varmlufts-varmeanlegg)

Varmluftfordeling

Det er flere luftdyser (Bilde 174) installert i kjøretøyet, som leder varm luft fra kroppsvarmeren inn i boenheten. Still luftdysene slik at varmluften kommer ut der den er ønsket.

Hvis kjøretøyets luftdyser på dashbordet er i åpen stilling under oppvarming, kan luften fra varmeanlegget sirkulere og slippe ut. For å unngå dette, stenges luftdysene på dashbordet og sett basekjøretøyets luftfordeling til resirkulering.

Innstilling av luftdysene

- Fullstendig åpen: Full varmluftsstrøm
- Halv- eller delvis åpen: Redusert varmluftsstrøm

Hvis alle luftdysene er helt åpne, kommer mindre varm luft ut av hver enkelt dyse. Men hvis bare noen få luftdys er åpne, strømmes mer varm luft ut av hver enkelt dyse.

9.2.4 Varmeanlegg og varmtvannsberedning (Truma Combi)

- ▶ Hvis det elektriske varmeelementet (tilleggsutstyr Truma Elektro) til varmeanlegget er i drift, må du ikke bruke elektriske apparater med stort effektbehov som vannkoker, kaffemaskin eller hårføner samtidig for å unngå å utløse sikringen på landstrømtilkoblingen og overbelaste landstrøm-stikkontakten.

- ▷ Hvis varmeanlegget er ute av drift på grunn av frostfare, må man tømme bruksvanntanken.

- ▷ For modeller med 230 V elektrisk drift er driften kun mulig når kjøretøyet er koblet til 230 V-forsyningen.
- ▷ Spenningsforsyningen til varmestyringssystemet forblir intakt selv når 12 V-hovedbryteren er slått av.

Betjeningsdelar

Avhengig av utstyret er en av følgende to kontrollpaneler installert. Informasjon om betjening finnes i produsentens bruksanvisning.

Bilde 175 Truma CP classic

Bilde 176 Truma CP plus

Driftsmåter

Varmeanlegget kan drives med ulike driftsmåter:

- Oppvarmingsdrift (med eller uten varmtvannsberedning)
- Varmtvannsberedning (kun varmtvannsberedning)

Oppvarmingsdrift

I oppvarmingsdrift kan bruksvannet også varmes opp når oppvarmingen er slått på. Når ønsket romtemperatur er nådd og varmeanlegget slår seg av, fortsetter oppvarmingen av bruksvannet til den innstilte vanntemperaturen er nådd.

En temperaturføler måler romtemperaturen.

I driftsmåten "Kun varmeanlegg" kan varmeanlegget være i gang når bruksvanntanken er tom.

For å slå på:

- Åpne hovedventilen på gassflasken og den gassavstengeventilen "Varmeanlegg/varmtvannsbereder".
- Slå på varmeanlegget på kontrollpanelet og still inn ønsket varmenivå.
- I oppvarmingsdrift, velg "kun varmeanlegg" eller "varmeanlegg og varmtvannsberedning".

Resirkuleringsviften slår seg på automatisk når varmeanlegget settes i drift.

For å slå av:

- Slå av varmeanlegget på kontrollpanelet.
- Steng gassavstengeventilen "Varmeanlegg/varmtvannsbereder" og hovedventilen på gassflasken.

Etter at varmeanlegget er slått av, kan resirkuleringsviften stå på for å utnytte restvarmen.

Varmtvannsberedning

Oppvarming av kjøretøyet er ikke mulig med driftsmåten "Varmtvannsberedning". I denne driftsmåten blir kun bruksvannet varmet opp til 40 °C eller 60 °C.

*Slå på
varmtvannsberedning:*

- Åpne hovedventilen på gassflasken og den gassavstengeventilen "Varmeanlegg/varmtvannsbereder".
- Slå på varmeanlegget på kontrollpanelet og still inn "Varmtvannsberedning".

9.2.5 Dieselvarmer og varmtvannsberedning (Truma Combi D / DE)

Varmeanlegget og varmtvannsberedningen (Truma Combi D / DE) drives med diesel.

Funksjonene, betjeningsdelene og betjeningen tilsvare Truma Combi-varmeanlegget, se avsnittet 9.2.4.

Ytterligere informasjon finnes i dokumentasjonen til varmeanleggsprodusenten.

9.2.6 Sikkerhets-/avtappingsventil

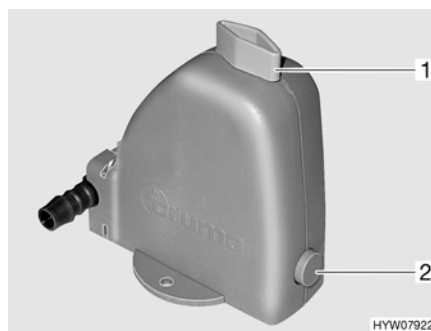
Varmeanlegget er utstyrt med en sikkerhets-/avtappingsventil (Bilde 177). Sikkerhets-/avtappingsventil hindrer at vannet til varmtvannsberedningen fryser når varmeanlegget ikke er på når det er frost.

- ▷ Åpne sikkerhets-/avtappingsventilen og tøm varmeanlegget når kjøretøyet ikke brukes over lang tid.
- ▷ Ved temperaturer under 2 °C åpner sikkerhets-/avtappingsventilen automatisk. Først når temperaturen på sikkerhets-/avtappingsventilen er over 6 °C, kan sikkerhets-/avtappingsventilen lukkes igjen.
- ▷ Sikkerhets-/avtappingsventilen beskytter ikke vannpumpen og vannarmaturene mot frost.

- ▷ Tømmestussene til sikkerhets-/avtappingsventilen må alltid holdes fri for smuss (f.eks. løv, is).

Bilde 177 Sikkerhets-/avtappingsventil

Monteringssted

Se avsnittet 10.2.7.

Fylle/tømme bruksvanntanken

Bruksvanntanken forsynes med vann fra vanntanken.

Fyll bruksvanntanken med vann:

- Slå på 12 V-forsyningen på panelet.
- Steng sikkerhets-/avtappingsventilen. Drei dreiebryteren (Bilde 177,1) på tvers av sikkerhets-/avtappingsventilen og trykk inn trykknappen (Bilde 177,2).
- Still alle vannkraner på "Varmt" og åpne dem. Vannpumpen slås på. Varmtvannsledningene fylles med vann.

- La vannkranene være åpne til vannet som renner ut er uten luftbobler. Dette er den eneste måten å garantere at bruksvanntanken er fylt med vann.
- Steng alle vannkraner.

Tøm bruksvanntanken:

- Slå av varmeanlegget på kontrollpanelet.
- Åpne sikkerhets-/avtappingsventilen. Vri dreiebryteren (Bilde 177,1) langs med sikkerhets-/avtappingsventilen. Trykknappen (Bilde 177,2) hopper ut. Bruksvanntanken tømmes ut via sikkerhets-/avtappingsventilen.
- Kontroller at alt vannet renner ut av bruksvanntanken (ca. 12 liter).

- ▷ Ytterligere informasjon finnes i bruksanvisningen til produsenten som er vedlagt separat.

9.2.7 Veggpipe

Friskluft og avgasser fra varmeanlegget ledes i en to-kammers veggpipe.

- ▷ Parker kjøretøyet slik, at veggpipen får tilstrekkelig friskluft.
- ▷ Veggpipen må alltid være fri. Veggpipen må ikke tildekkes.
- ▷ Ved vintercamping må veggpipen holdes fri for snø og is.
- ▷ Kontroller veggpipen regelmessig, avhengig av været (snø, løvfall, smuss osv.). Om nødvendig, rengjør veggpipen.
- ▷ Ved rengjøring av kjøretøyet må vannstrålen ikke rettes direkte på veggpipen.
- ▷ Ved ignorering kan en feilfri funksjon av varmeanlegget ikke garanteres.

Bilde 178 Veggpipe (varmlufts-varmeanlegg)

Veggpipen er montert på den venstre sideveggen.

9.2.8 Elektrisk gulvvarme (tilleggsutstyr)

- ▶ På modeller med elektrisk gulvvarme må man under ingen som helst omstendigheter bore hull i gulvet eller skru inn skruer. Vær forsiktig med spisse gjenstander. Fare for støt eller kortslutning ved skader på varmekabel.

- ▷ Ikke dekk til regulatoren. Fare for overheting!

- ▷ Den elektrisk gulvvarmen fungerer kun når kjøretøyet er koblet til en 230 V-forsyning.
- ▷ Den elektriske gulvvarmen alene er ikke tilstrekkelig til oppvarming av boenheten.

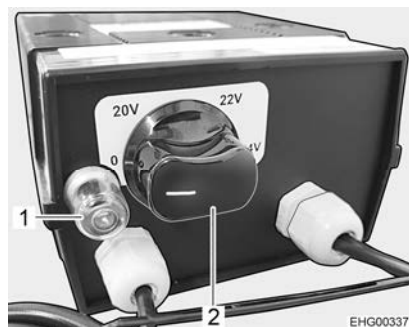
Monteringssted

Regulatoren for elektrisk gulvvarme er installert i nærheten av 230 V-sikringsboksen.

Innstillingstrinn

Den elektriske gulvvarmen har fire innstillingstrinn:

- 0 "Av"
- 20 V "lav varme"
- 22 V "middels varme"
- 24 V "høy varme"

Bilde 179 Regulator for elektrisk gulvvarme

For å slå på:

- Koble kjøretøyet til 230 V-forsyningen (se avsnittet 8.6.1).
- Still bryteren (Bilde 179,2) på ønsket varme.

For å slå av:

- Drei dreieregulatoren (Bilde 179,2) til stilling "0".

Gulvet er fortsatt varmt en stund etter at gulvvarmen er koblet ut.

Hvis regulatoren blir overbelastet, aktiveres overlastvernet. Stiften (Bilde 179,1) spretter ut.

Slå på overlastvernet:

- Trykk inn stiften (Bilde 179,1) på overlastvernet når regulatoren er avkjølt.

9.3 Kokeplass

- ▶ Når gasskomfyren er i bruk, må du ikke la den stå uten tilsyn. Selv om gasskomfyren bare vil være uten tilsyn i en kort periode (f.eks. hvis du må gå på toalettet), må du slå den av.
- ▶ På grunn av eksplosjonsfaren må det aldri slippes ut gass uten at flammen brenner.
- ▶ Det er forbudt å lage mat under kjøring.
- ▶ Luft godt før komfyren settes i gang. Åpne vindu eller takluke.
- ▶ Ikke bruk gasskomfyr eller gass-stekeovn til oppvarming.
- ▶ Når man håndterer varme gryter, panner og lignende gjenstander må man bruke votter eller grytekluter. Fare for personskade!

- ▷ Ikke sett varme kokebeholdere på gasskomfyrdekslet, vaskbeskyttelsen eller benkeplaten.

9.3.1 Gasskomfyr

- ▶ Mens den slås på og når gasskomfyren er i bruk, må det ikke være noen brennbare eller lettantennelige gjenstander som f.eks. kopp-håndklær, servietter osv. i nærheten av gasskomfyren. Brannfare!
- ▶ Hele tenningsprosessen må være synlig ovenfra og må ikke dekkes til av kasseroller.
- ▶ Hvis du har en flammevernplaten, skal denne alltid brukes når gasskomfyren brukes. Før kjøring må flammevernplaten tas av og lagres trygt.
- ▶ Gasskomfyrdekslet lukkes ved hjelp av fjærkraft. Fare for skader når dekslet lukkes!
- ▶ Følg separat bruksanvisning for gasskomfyren.

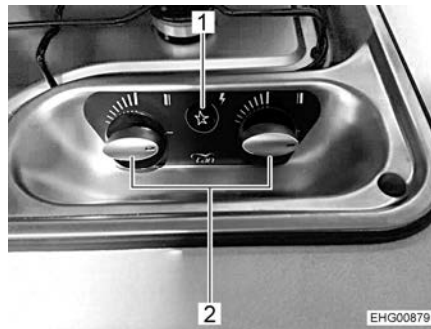
- ▷ Gasskomfyrdekslet av glass skal ikke brukes som kokefelt.
- ▷ Lukk ikke gasskomfyrdekslet når komfyren er i bruk.
- ▷ Ikke belast gasskomfyrdekslet med trykk når det er lukket.
- ▷ Etter kokingen må man la gasskomfyrdekslet være åpent så lenge brennerne avgir varme. Ellers kan glassplaten eksplodere.

- ▷ Bruk kun gryter og panner som passer til diameteren på brennerristen til gasskomfyren.
- ▷ Når flammen slukkes, stenger tennsikringsventilen automatisk gasstilførselen.
- ▷ Gasskomfyren har automatisk gassavstengning. For mer informasjon, se den separate bruksanvisningen til gasskomfyren.

Kjøkkenbenken i kjøretøyet er utstyrt med en gasskomfyr med 2 flammer.

Bilde 180 Brytere for gasskomfyr

For å slå på:

- Åpne hovedventilen på gassflasken og gassavstengeventilen "Kokeplass".
- Åpne gasskomfyrdekslet.
- Fold ut eller sett opp flammevernplaten (modellavhengig).
- Drei dreieregulatoren (Bilde 180,2) til ønsket varmekilde til tenningsposisjon (stor flamme).
- Trykk inn dreieregulatoren og hold den inne.
- Trykk på trykbryteren (Bilde 180,1). Det dannes gnister ved brenneren.
- Når flammen brenner holder man dreieregulatoren inne i enda 10 til 15 sekunder, til tennsikringsventilen holder gasstilførselen åpen.
- Slipp dreieregulatoren løs og drei den til ønsket innstilling.
- Hvis tenningen mislykkes, gjentas fremgangsmåten fra begynnelsen.

For å slå av:

- Vri dreieregulatoren til 0-posisjon. Flammen slukkes.
- Steng gassavstengeventilen "Kokeplass" og hovedventilen på gassflasken.

9.3.2 Gass-stekeovn med grill (Thetford Duplex)

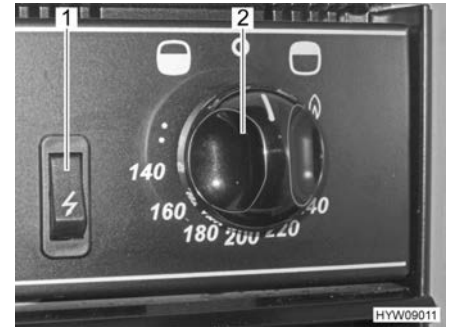
- ▶ Hold alltid ventilasjonsåpningene på gass-stekeovnen åpne.
- ▶ Ved tenningsprosess og når stekeovnen/grillen er i bruk, må det ikke være noen brennbare eller lettantennelige gjenstander som f.eks. kopphåndklær, klær osv. i nærheten av gass-stekeovnen. Brannfare!
- ▶ Klaffen på gassgrillen må alltid holdes åpen under tenning og bruk av grillen.
- ▶ Hvis tenningen mislykkes, gjentas fremgangsmåten fra begynnelsen. Ved behov må man teste om det mangler gass og/eller strøm i gass-stekeovnen.
- ▶ Hvis gass-stekeovnen/grillen likevel ikke fungerer, lukker man gassavstengeventilen og underretter servicestasjonen.
- ▶ Hvis brennerflammen slukker ved et uhell, dreier man dreieregulatoren til 0-posisjon og lar brenneren være avslått i minst 1 minutt. Tenn den på nytt først da.
- ▶ Ved grilling tar man ut varmebeskyttelsen og lar lokket være helt åpent.

- ▷ La gass-stekeovnen være på i 30 minutter ved maks. temperatur uten innhold før første igangsetting.
- ▷ Når flammen slukkes, stenger tennsikringsventilen automatisk gasstilførselen.
- ▷ Ytterligere informasjon finnes i bruksanvisningen til produsenten som er vedlagt separat.

Bilde 181 Gass-stekeovn med grill

Bilde 182 Brytere (gass-stekeovn med grill)

For å slå på:

- Åpne hovedventilen på gassflasken og gassavstengeventilen "Stekeovn".
- Åpne stekeovnsdøren (Bilde 181,3) helt.

Slå på stekeovnen:

- Trykk på dreieregulatoren (Bilde 181,2 og Bilde 182,2) og still inn den maksimale innstillingen mot urviseren (i retning av stekeovn-symbolet "☼").
- Trykk dreieregulatoren (Bilde 181,2 og Bilde 182,2) og hold den inne 5 til 10 sekunder. Det strømmer gass til brenneren.
- Trykk på tenningsbryteren (Bilde 181,1 og Bilde 182,1) til flammen brenner.
- Når flammen brenner holder man dreieregulatoren inne i enda 10 til 15 sekunder, til tennsikringsventilen holder gasstilførselen åpen.
- Slipp dreieregulatoren løs og dreii den til ønsket innstilling.

Slå på grillen:

- Trykk på dreieregulatoren (Bilde 181,2 og Bilde 182,2) og still inn flammesymbolet med urviseren (i retning av grill-symbolet "☼").
- Trykk dreieregulatoren (Bilde 181,2 og Bilde 182,2) og hold den inne 5 til 10 sekunder. Det strømmer gass til brenneren.
- Trykk på tenningsbryteren (Bilde 181,1 og Bilde 182,1) til flammen brenner.
- Når flammen brenner holder man dreieregulatoren inne i enda 10 til 15 sekunder, til tennsikringsventilen holder gasstilførselen åpen.
- Slipp dreieregulatoren løs og dreii den til ønsket innstilling.

For å slå av:

- Drei dreieregulatoren (Bilde 181,2 og Bilde 182,2) på "O". Flammen slukkes.
- Steng gassavstengeventilen "Stekeovn" og hovedventilen på gassflasken.

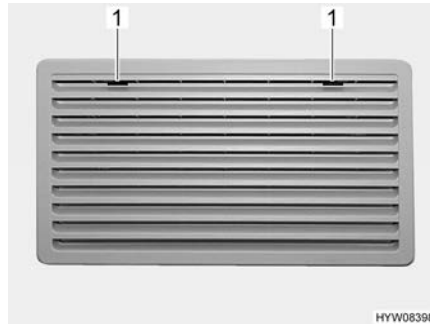
9.4 Kjøleskap

Under kjøring må kjøleskapet kun drives via 12 V-spenning. Ved høye omgivelsestemperaturer kommer ikke kjøleskapet opp i full kjøleeffekt lenger.

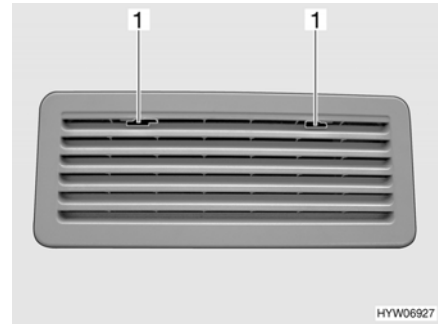

- ▷ Sett alltid på kjøleskapets luftegitter når du forlater kjøretøyet. Hvis ikke kan det trenge inn vann når det er regnvær.

9.4.1 Kjøleskapets luftegitter

Bilde 183 Kjøleskapets luftegitter
(Thetford stort)

Bilde 184 Kjøleskapets luftegitter
(Thetford lite)

Demontering:

- Skyv sperren (Bilde 183,1 eller Bilde 184,1) inn til midten.
- Ta av kjøleskapets luftegitter.

9.4.2 Thetford serie N4000

- ▷ Det må kun brukes én energikilde.
- ▷ Også når 12 V-forsyningen er slått av, trekkes en liten strømmengde som belaster boenhets-batteriene ekstra. Ved midlertidig lagring må man alltid slå av kjøleskapet.
- ▷ Følg separat bruksanvisning for kjøleskapet.

Driftsmåter Kjøleskapet har 3 driftsmåter:

- Gassdrift
- 230 V-drift
- 12 V-drift

Driftsmåten er angitt på LCD-berøringsskjermen eller på LED-betjeningsfeltet. En trinnløs regulering av kjøleeffekten er kun mulig ved gassdrift og 230 V-drift, ikke ved 12 V-drift.

Den aktuelle driftsmåten vises med et lysende symbol på kontrollpanelet:

- A Kjøleskapet velger automatisk en egnet energikilde
- ⏏ 230 V-drift
- 🔋 12 V-drift
- 🔥 Gassdrift

- ▷ Kjøleskapet trenger alltid en 12 V-styrespenning, uavhengig av hvilken energitype det drives med. Styrespenningen kobles til straks hovedbryteren på panelet slås på. Ved midlertidig avstengning, må man alltid slå av strømsentralen.

- ▷ I 12 V-drift forsynes kjøleskapet kun med spenning fra kjøretøyets startbatteri. Startbatteriet forsyner kjøleskapet med 12 V bare når kjøretøymotoren går. Når kjøretøymotoren er koblet ut, skjer ingen kjøling lenger. Via strømsentralen forsynes kjøleskapet likevel med styrespenning fra boenhets-batteriet. Bytt til gassdrift under lengre kjørepauser for ikke å tømme boenhets-batteriet.
- ▷ Vi anbefaler å drive kjøleskapet i 12 V-drift mens du kjører. Hvis kjøretøyet står stille, anbefaler vi å drive kjøleskapet i 230 V-drift, hvis en 230 V-tilkobling er tilgjengelig. I alle andre tilfeller kan kjøleskapet drives med gass.

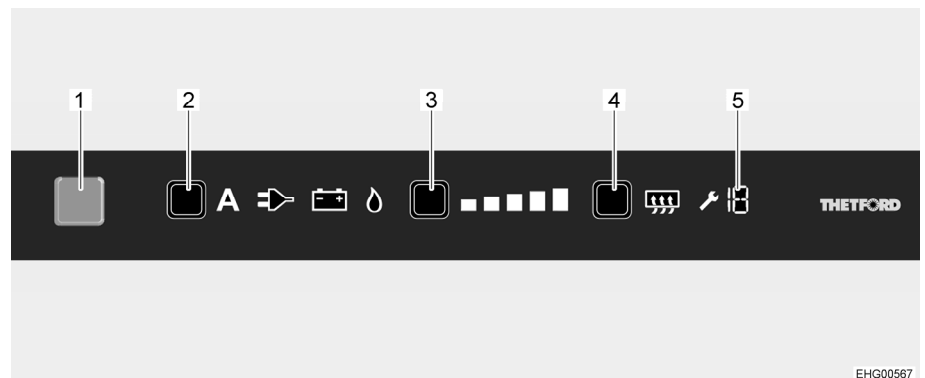
- ▶ På grunn av eksplosjonsfaren må det aldri slippes ut gass uten at flammen brenner.
- ▶ Det er ikke tillatt å drive kjøleskapet med bilgass.

- ▷ Lukk gassavstengeventilen "Kjøleskap" når kjøleskapet drives elektrisk.

LCD-berøringsskjerm

Kjøleskapet kan betjenes via LCD-berøringsskjermen.

Bilde 185 LCD-berøringsskjerm

- 1 På/av-knapp
- 2 Energivalgknapp
- 3 Kjølenivåknapp
- 4 Anti-kondens-knapp
- 5 Feilkodeindikator

Slå på via LCD-berøringsskjermen:

- For gassdrift, åpne hovedventilen på gassflasken og gassavstengeventilen "Kjøleskap".
- Trykk på på/av-knappen (Bilde 185,1) i 1 sekund. Knappen lyser blått. Den sist valgte innstillingen vises.

Velge energikilde via LCD-berøringsskjermen:

- Trykk flere ganger på energivalgknappen (Bilde 185,2) til ønsket energikilde er valgt.

Velge kjøletrinn via LCD-berøringsskjermen:

- Trykk flere ganger på kjølenivåknappen (Bilde 185,3) til ønsket kjølenivå er valgt. Det aktuelle kjølenivået vises med lyssøylen.

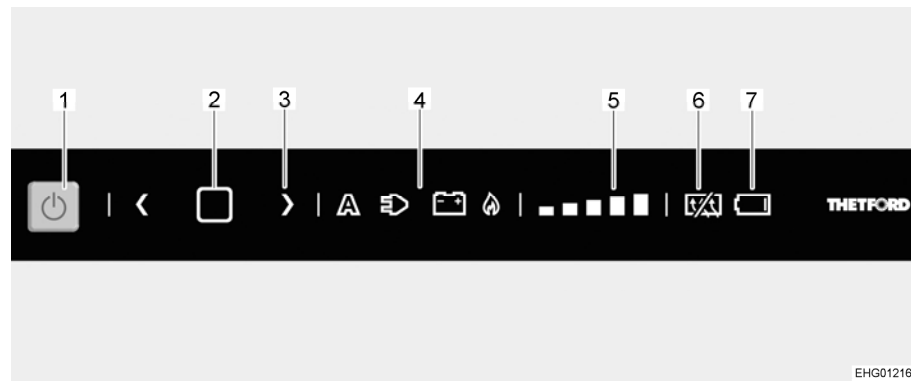

Slå av via LCD-berøringsskjermen:

- Trykk på på/av-knappen (Bilde 185,1) i ca. 2 sekunder. Alle lampene slukkes. Kjøleskapet er slått av.
- Ved gassdrift, steng gassavstengeventilen "Kjøleskap" og hovedventilen på gassflasken.

LED-betjeningsfelt

Kjøleskapet kan betjenes via LED-betjeningsfeltet.

Bilde 186 LED-betjeningsfelt

- 1 På/av-knapp
- 2 Bekreftelsestast
- 3 Piltaster
- 4 Energikildesymbol
- 5 Kjølenivåindikator
- 6 Anti-kondens-visning
- 7 Indikator for tomt batteri (valgfritt)

- ▷ Hvis du ikke trykker på bekræftelsestasten innen 10 sekunder under en operasjon, dempes lysene og den valgte innstillingen lagres ikke.

Slå på via LED-betjeningsfeltet:

- For gassdrift, åpne hovedventilen på gassflasken og gassavstengeventilen "Kjøleskap".
- Trykk på på/av-knappen (Bilde 186,1) i 1 sekund. Knappen lyser blått. Sist valgte innstilling lyser.

Velg energikilde via LED-betjeningsfeltet:

- Trykk på bekræftelsestasten (Bilde 186,2) i 2 sekunder til energikildesymbolet (Bilde 186,4) begynner å blinke.
- Velg ønsket energikilde ved å trykke på en av piltastene (Bilde 186,3).
- Trykk på bekræftelsestasten (Bilde 186,2) for å bekrefte valget.

Velg kjøletrinn via LED-betjeningsfeltet:

- Trykk på bekræftelsestasten (Bilde 186,2) i 2 sekunder til energikildesymbolet (Bilde 186,4) begynner å blinke.
- Trykk på bekræftelsestasten (Bilde 186,2) på nytt. Kjølenivåindikatoren (Bilde 186,5) begynner å blinke.
- Velg ønsket kjøletrinn ved å trykke på en av piltastene (Bilde 186,3).
- Trykk på bekræftelsestasten (Bilde 186,2) for å bekrefte valget.

Slå av via LED-betjeningsfeltet:

- Trykk på på/av-knappen (Bilde 186,1) i ca. 2 sekunder. Alle lampene slukkes. Kjøleskapet er slått av.
- Ved gassdrift, steng gassavstengeventilen "Kjøleskap" og hovedventilen på gassflasken.

- ▷ Ytterligere betjeningsmuligheter finnes i den separate bruksanvisningen for kjøleskapet.

9.4.3 Kjøleskapdør-lås

- ▷ Under kjøring må kjøleskapdøren alltid være lukket og låst i lukket posisjon.

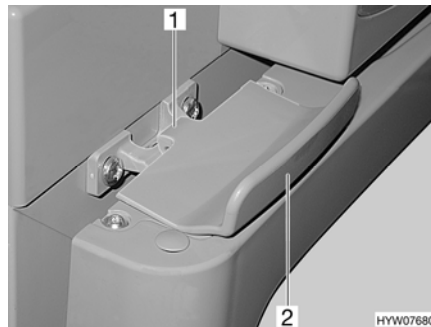

- ▷ Når kjøleskapet er avslått, låses kjøleskapdøren i luftestilling. På denne måten unngår man at det danner seg mugg.

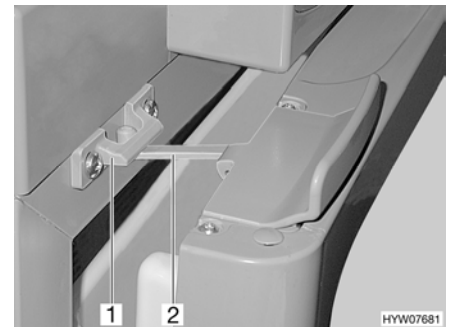
Kjøleskapdøren kan stå i to stillinger:

- Lukket kjøleskapdør mens man kjører og når kjøleskapet er i bruk
- Kjøleskapdøren litt åpen for å lufte når kjøleskapet er avslått

Thetford

Bilde 187 Lås på kjøleskapdør, stengt (Thetford)

Bilde 188 Kjøleskapdør i luftestilling (Thetford)

For å åpne:

- Åpne kjøleskapdøren ved hjelp av håndtaket (Bilde 187,2). Låsen (Bilde 187,1) løses automatisk.

For å stenge:

- Lukk kjøleskapdøren ordentlig. Pass på at låsen går helt igjen.

Låse i luftestilling:

- Åpne kjøleskapdøren såvidt.
- Åpne låsen (Bilde 188,2) og fest den i låsefestet (Bilde 188,1). Nå holdes kjøleskapdøren på gløtt.

9.5 Klimaanlegg Truma Aventa Compact Plus (tilleggsstyr)

- ▷ Kjølekretsen må kun åpnes av produsenten eller et autorisert fagverksted.
- ▷ Ikke blokker luftinntak og luftutløp.
- ▷ Kjør ikke i fall eller stigninger på mer enn 8 % når klimaanlegget er i gang. Ellers kan kompressoren skades.
- ▷ Ikke bruk klimaanlegget i kjølemodus over en lengre periode dersom kjøretøyet står på skrå (maks. 8 % / 4°). Kondens kan trenge inn i interiøret.

- ▷ Klimaanlegget går kun når kjøretøyet er koblet til en 230 V-forsyning.
- ▷ Den eksterne 230 V-forsyningen må sikres med minimum 10 A. Ellers er ikke forskriftsmessig drift av klimaanlegget mulig.
- ▷ Varmeanlegg ved utetemperaturer under 4 °C er ikke mulig fordi varmeeffekten da avtar sterkt. Mellom 4 °C og 7 °C vil enheten midlertidig veksle til tinemodus. Ved utetemperaturer over 7 °C er oppvarmingsdrift mulig uten begrensninger.
- ▷ Rett alltid fjernkontrollen mot apparatet ved betjening.
- ▷ Følg også bruksanvisningen til produsenten.

Driftsmåter Klimaanlegget kan drives med følgende driftsmåter:

- Automatisk
- Kjøling
- Varmeanlegg
- Omluft
- Avfukting
- Nattmodus

Fjernkontroll Alle funksjonene til klimaanlegget kan betjenes ved hjelp av fjernkontrollen. Fjernkontrollen kobles til klimaanlegget via Bluetooth.

Kapitteloversikt

I dette kapitlet finner du opplysninger om sanitæranlegget i kjøretøyet.

10.1 Vannforsyning, generelt

- ▶ Vanntanken må kun fylles fra drikkevannsnettet slik at kvaliteten på drikkevannet er sikret.
- ▶ Til påfylling må det kun brukes slanger eller beholdere som er tillatt for bruk til drikkevann.
- ▶ Påfyllingsslanger eller beholdere må skylles grundig med drikkevann (to til tre ganger kapasiteten).
- ▶ Påfyllingsslanger eller beholdere må tømmes fullstendig etter påfylling, og åpningene på påfyllingsslanger eller beholdere må lukkes.
- ▶ Vann som blir stående i vanntank og i vannledninger blir ubrukelig etter kort tid. Sørg derfor for at vannledningene og vanntanken rengjøres grundig hver gang før du tar i bruk kjøretøyet. Sørg for at vanntanken og vannledningene tømmes helt etter bruk av kjøretøyet.
- ▶ Hvis kjøretøyets vannanlegg er ute av bruk i mer enn en uke, må det desinfiseres før det tas i bruk igjen (se kapittel 11).

- ▷ Dersom kjøretøyet ikke skal benyttes på flere dager, eller dersom det står på varme ved frostfare, skal hele vannanlegget tømmes. Kontroller at vannpumpen er koblet ut. Ellers går vannpumpen varm og kan skades. La vannkranene stå åpne i midtstilling. La alle tappekranene stå åpne. Derved unngås fare for frostskafer på innbyggingsapparatene, frostskafer på kjøretøy og avlagringer i vannførende komponenter.
- ▷ Hvis den er tom for vann, går vannpumpen varm og kan skades senest etter ett minutt. Bruk aldri vannpumpen når vanntanken er tom.

Kjøretøyet er utstyrt med en vanntank. En elektrisk vannpumpe pumper vann til de ulike kranene. Når en vannkran åpnes, slår vannpumpen seg automatisk på og pumper vann til uttappingspunktet.

Spillvannstanken fanger opp spillvannet. På panelet vises hvor full vanntanken eller spillvannstanken er.

- ▷ Før man benytter vannarmaturene, må 12 V-forsyningen på panelet være slått på. Ellers arbeider ikke vannpumpen.

Monteringssted for vannpumpen

Dykkpumpene befinner seg i vanntanken.

10.2 Vanntank

Avhengig av modell rommer vanntanken mellom 97 l og 122 l.

- ▷ På grunn av kjøresikkerheten og tekniske tillatelser må fyllemengden reduseres under kjøring. Når vannet tappes ved hjelp av dreiehåndtaket for sikkerhetsavløpet (se avsnittet 10.2.4), blir det igjen en restmengde på ca. 20 l i vanntanken.

10.2.1 Drikkevann-påfyllingsstuss med deksel

Bilde 189 Dekslet for drikkevann-påfyllingsstuss

Drikkevann-påfyllingsstussen er, avhengig av modellutførelse, plassert på venstre eller høyre side av kjøretøyet.

Drikkevann-påfyllingsstussen er merket med symbolet "☞" (Bilde 189,1). Dekslet åpnes og lukkes med nøkkelen til de utvendige lukene.

- For å åpne:*
- Stikk nøkkelen inn i låsesylinderen (Bilde 189,2) og dreii den en kvart omdreining mot urviseren.
 - Fjern dekslet.
 - Fyll vanntanken med drikkevann.
- For å stenge:*
- Sett dekslet på drikkevann-påfyllingsstussen.
 - Dreii nøkkelen en kvart omdreining med urviseren.
 - Trekk ut nøkkelen.
 - Kontroller at dekslet sitter godt fast på drikkevann-påfyllingsstussen.

10.2.2 Påfylling av vannanlegget

- ▶ Ved fylling av vanntanken må man følge teknisk tillatt totalvekt til kjøretøyet. Hvis vanntanken er full, må bagasjen reduseres tilsvarende.

- ▷ Hvis den er tom for vann, går vannpumpen varm og kan skades senest etter ett minutt. Bruk aldri vannpumpen når vanntanken er tom.

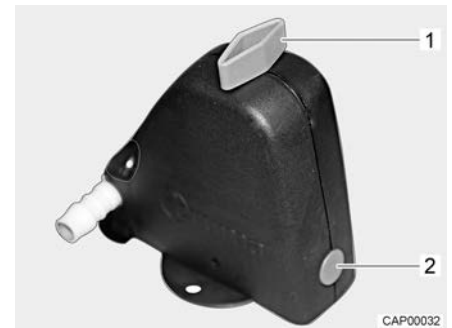

- ▷ Man kan kontrollere vannmengden på panelet mens vanntanken fylles.

- Still kjøretøyet vannrett.
- Slå på 12 V-forsyningen på panelet.

Bilde 190 Sikkerhets-/avtappingsventil åpnet

Bilde 191 Sikkerhets-/avtappingsventil lukket

- Steng sikkerhets-/avtappingsventilen. Drei dreiebryteren (Bilde 190,1) på tvers av sikkerhets-/avtappingsventilen og trykk inn trykknappen (Bilde 190,2). Den lukkede sikkerhets-/avtappingsventilen er fremstilt under Bilde 191. Det er ikke mulig å lukke sikkerhets-/avtappingsventilen ved temperaturer under 6 °C.
- Steng alle vannkraner.
- Lukke vanntankens utløpsåpning.
- Åpne drikkevann-påfyllingsstussen på utsiden av kjøretøyet.
- Fyll vanntanken med drikkevann. Bruk vannslange, vannkanne med trakt eller lignende til å fylle på vann.
- Still alle vannkraner på "Varmt" og åpne dem. Vannpumpen slås på. Varmtvannsrørene fylles med vann.
- La vannkranene være åpne til vannet som renner ut er uten luftbobler. Dette er den eneste måten å garantere at varmtvannsberederen er fylt med vann.
- Still alle vannkraner på "Kaldt" og la dem stå åpne. Kaldtvannsrørene fylles med vann.
- La vannkranene være åpne til vannet som renner ut er uten luftbobler.
- Steng alle vannkraner.
- Lukk drikkevann-påfyllingsstussen.
- Kontroller at dekslet på vanntanken er tett.

10.2.3 Etterfyll med vann

- Ved fylling av vanntanken må man følge teknisk tillatt totalvekt til kjøretøyet. Hvis vanntanken er full, må bagasjen reduseres tilsvarende.

Gå fram på følgende måte for å fylle vanntanken med drikkevann:

- Åpne drikkevann-påfyllingsstussen (Bilde 189).
- Fyll vanntanken med drikkevann. Bruk vannslange, vannkanne med trakt eller lignende til å fylle på vann.
- Lukk drikkevann-påfyllingsstussen.

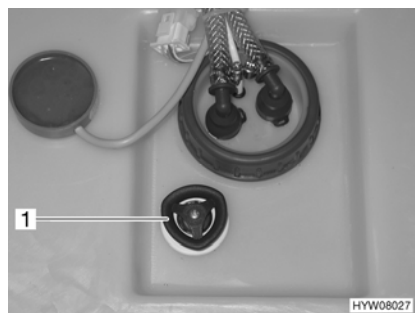
10.2.4 Redusere vannmengden for kjøring

- Ved fylling av vanntanken må man følge teknisk tillatt totalvekt til kjøretøyet. Hvis vanntanken er full, må bagasjen reduseres tilsvarende.

Dreiehåndtak

Dreiehåndtaket er montert på vanntanken.

Bilde 192 Vanntank med dreiehåndtak

For å stenge:

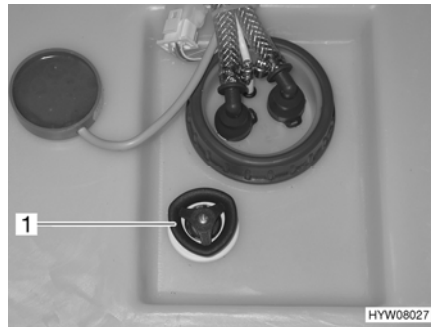
- Drei dreiehåndtaket (Bilde 192,1) på vanntanken til stopp med urviseren.
- Fyll opp vanntanken med drikkevann.

For å åpne:

- Drei dreiehåndtaket (Bilde 192,1) på vanntanken til du møter motstand mot urviseren. Vannet renner ut opptil ca. 20 liter.

10.2.5 Tappe av vann

Bilde 193 Vanntank med dreiehåndtak

- På vanntanken dreier du dreiehåndtaket (Bilde 193,1) mot urviseren fra du møter motstand til stopp for å åpne utløpsåpningen fullstendig.

10.2.6 Tømme vannanlegg

- ▷ Dersom kjøretøyet ikke skal benyttes på flere dager, eller dersom det står på varme ved frostfare, skal hele vannanlegget tømmes. Kontroller at 12 V-forsyningen på panelet er slått av. Ellers går vannpumpen varm og kan skades. La vannkranene stå åpne i midtstilling. La sikkerhets-/avtappingsventilen (der den finnes) og alle tappekranene stå åpne. Derved unngås fare for frostskader på innbyggingsapparatene, frostskader på kjøretøy og avlagringer i vannførende komponenter.

Gå fram på følgende måte for å tømme og lufte vannanlegget. Slik unngår du frostskader og avleiringer:

- Still kjøretøyet vannrett.
- Slå av 230 V-forsyningen. Slå her av 230 V-sikringen (se avsnittet 8.10.2). Den eksterne 230 V-tilkoblingen kan forbli tilkoblet for å lade batteriet.
- Slå av 12 V-forsyningen på panelet.
- Sett varmtvannsberedning ut av drift (se avsnittet 9.2.4).

Bilde 194 Sikkerhets-/avtappingsventil lukket

Bilde 195 Sikkerhets-/avtappingsventil åpnet

- Åpne sikkerhets-/avtappingsventilen (Bilde 194). Vri dreiebryteren (Bilde 194,1) langs med sikkerhets-/avtappingsventilen. Trykknappen (Bilde 194,2) hopper ut. Den åpne sikkerhets-/avtappingsventilen er fremstilt under Bilde 195.

- Åpne vanntankens avløp (se avsnittet 10.2.5).
- Åpne alle vannkraner og still dem i midtstilling.
- Heng opp hånddusjen i dusjstilling.
- Hold opp vannpumpen til vannledningen er helt tom.
- Kontroller at vanntanken er helt tom.
- Blås ut vannet som er igjen i vannledningene (maks. 0,5 bar). Trekk slangen av vannpumpen og blås inn i slangen.
- Rengjør vanntanken og spyl den deretter grundig.
- La vannanlegget tørke så lenge som mulig.
- La alle vannkraner stå åpne i midtstilling etter tømming.
- La sikkerhets-/avtappingsventilen være åpnet.

10.2.7 Monteringssted for sikkerhets-/avtappingsventilen

Monteringsstedet for sikkerhets-/avtappingsventilen avviker mellom ulike modeller.

Modell	Monteringssted ¹⁾
T58 / T135 T66S / T326 T67 / T448 T68 / T447 I67S / I338 I68 / I447	I sittebenken til sittegruppen på venstre side, bak luken
A60 / A132	I sengerammen bak døren til høyre
A68 / A361 A70 / A464	I klesskapet nederst
V60 / V132	I stueskapet under den langsgående sengen
V66 / V337 V67S / V347	Under den venstre sengen, i det nederste rommet i klesskapet (fjern lokket)
T7003S	I sittebenken til sittegruppen på venstre side, bak luken
T7003S / T335, T7433S / T457, T7433Q / T459, T7003S / T338	I underskapet på kjøkkenet
T7033P	I sittebenken til den venstre sittegruppen
TS67 / T338S	I underskapet på kjøkkenet

¹⁾ Angivelsene venstre og høyre oppgis alltid i forhold til kjøreretningen

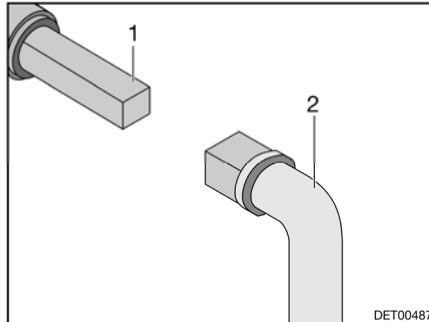
10.3 Spillvannstank

- ▷ Fyll tilstrekkelig med frostvæske (f.eks. koksalt) på spillvannstanken, slik at ikke spillvannet fryser ved frostfare.
- ▷ Hell aldri kokende vann rett i utslagsvasken. Kokende vann kan føre til deformasjon eller utettheter i rørsystemet.

- ▷ Spillvannstanken må kun tømmes på deponier, campingplasser eller oppstillingsplasser.

Bilde 196 Betjening spillvannkran

Spillvannkranen for tømming av spillvann er avhengig av modellen montert på bobilens høyre eller venstre side.

Firkant for åpning av spillvannkran kan nås direkte under gulvet av kjøretøyet.

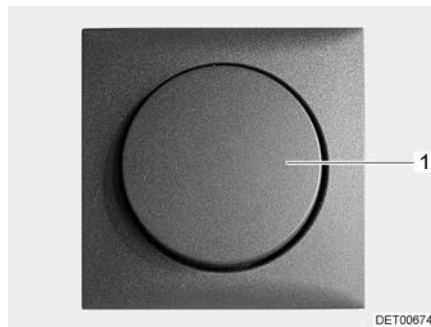
For å tømme:

- Stikk nøkkelen (Bilde 196,2) på firkanten (Bilde 196,1).
- For å åpne spillvannkranen må firkanten dreies en kvart omdreining.
- Tøm spillvannstanken fullstendig.
- For å stenge spillvannkranen skal firkanten dreies tilbake til anslag.

10.4 Toalettrom

- ▷ Det må ikke transporteres last i dusjkabinettet. Dusjkabinettet eller andre gjenstander i toalettrommet kan bli skadet.

Bilde 197 Lysbryter toalettrom

Bilde 198 Lysbryter toalettrom

Avhengig av modell er vippebryterne for toalettrombelysningen montert på forskjellige steder i toalettrommet.

Lysbryteren (Bilde 197,1 eller Bilde 198,1) til toalettrommet er for eksempel plassert i området under baderomsskapet eller under vasken.

- ▷ For å lufte under eller etter bruk av dusjen eller til tørking av våte klær; lukk toalettromsdøren og åpne vinduet eller takluken i toalettrommet. Da sirkulerer luften bedre.
- ▷ Lukk dusjforhenget helt når du dusjer, slik at det ikke kan trenge inn vann mellom toalettveggen og dusjkaret.
- ▷ Vask bort såperester i dusjkaret og vasken etter bruk av dusjen, ellers kan det med tiden dannes sprekker i dusjkaret.
- ▷ Tørk dusjen etter bruk, ellers kan det dannes fuktighet.
- ▷ Ytterligere informasjon angående rengjøring av toalettrommet finner du i avsnittet 11.2.

Bilde 199 Klesstang for tørking av klesvask

Klesstang for tørking av klesvask

På den sammenleggbare klesstangen (Bilde 199,1) under takluken kan håndklær og klesvask henges til tørk.

Dusjrist

Dusjristen er laget av heltre. Dusjristen beskytter dusjkaret og sørger for et tørt gulv, selv etter dusjing.

Bilde 200 Dusjrist

Overhold følgende anvisninger for å få en lang levetid:

- Før du skal dusje tar du dusjristen (Bilde 200,1) ut av dusjen.
- Etter at du har dusjet, legger du dusjristen ned i dusjkaret igjen.
- Du bør behandle dusjristen minst to ganger i året med en lofri klut og kommersielt tilgjengelig heltreolje i fiberretningen (følg produsentens anvisninger).

10.5 Vario-toalettrom

- ▷ Toalettromskjermens innside må bare foldes ut når toalettdøren er lukket.
- ▷ Når duominnreder til dusjkabinett, må du utføre ombyggingstrinnene i den angitte rekkefølgen.
Hvis den lille svingarmveggen dreies for tidlig, er den bak den store svingarmveggen, og det kan føre til skade. I tillegg kan våtromsdøren ikke lenger åpnes.

- ▷ Alt etter modell er Vario-toalettrommet montert speilvendt av det som er vist her. Ombyggingen skjer i så fall speilvendt av det viste Vario-toalettrommet.

Det er innbygd et Vario-toalettrom i kjøretøyet (modellavhengig). Vario-toalettrommet kan med enkle grep forandres til en lukket dusjkabinett. Toalettområdet er dermed beskyttet mot vannsprut.

10.5.1 Vario-toalettrom med to svingarmvegger

Bilde 201 Toalettsetet dreier mot veggen

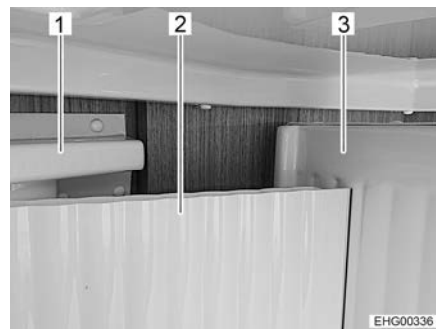
Bilde 202 Stor svingarmvegg, dreid

Ominnredning til dusjkabinett:

- Toalettsetet dreier mot veggen (Bilde 201).
- Før du går inn i våtrommet: Sving den store svingarmveggen (Bilde 202,1) med den medfølgende vasken til siden.

Bilde 203 Liten svingarmvegg, dreid

Bilde 204 Riktig plassering av den lille svingarmveggen

- Gå inn i våtrommet.
- Steng våtromsdøren (Bilde 203,1 og Bilde 204,1).

- ▷ Den lille svingarmveggen (Bilde 203,2 og Bilde 204,2) skal **alltid** plasseres foran den store svingarmveggen (Bilde 204,3)! Den lille svingarmveggen skal **ikke trykkes** bak den store svingarmveggen! Ellers er det fare for å låse deg inne i våtrommet fordi våtromsdøren kanskje ikke lenger åpnes.
- Sving den lille svingarmveggen (Bilde 203,2 og Bilde 204,2). Den lille svingarmveggen er i korrekt posisjon når den er foran den store svingarmveggen (Bilde 204,3).

- ▷ Tørk dusjkaret tørt etter dusjing. Det må ikke bli stående vann i dusjkaret.
- ▷ Sikt aldri vannstrålen direkte på våtrommets vegger, veggkledningen, plisségardiner eller toalettet.
- ▷ Legg ikke hånddusjen i dusjkaret når vannet renner.
- ▷ Når våtrommet skal rengjøres med hånddusjen: Hold en avstand på minst 30 cm til alle overflater.
- ▷ Ved rengjøring av våtrommet kan vann komme gjennom i området rundt våtromsdøren og ut i bo-delen. Tørk umiddelbart opp vann som har lekket ut. Vann kan også renne forbi toalettet og ned i oppsamlingskaret. Tøm isåfall oppsamlingskaret. Oppsamlingskaret er tilgjengelig fra toalettluken på utsiden av kjøretøyet.

10.5.2 Vario-toalettrom med svingarmvegg og plisségardin

Bilde 205 Toalettsetet dreier mot veggen

Bilde 206 Stor svingarmvegg, dreid

*Ominnredning til
dusjkabinett:*

- Toalettsetet dreier mot veggen (Bilde 205).
- Før du går inn i våtrommet: Sving den store svingarmveggen (Bilde 206,1) med den medfølgende vasken til siden.

Bilde 207 Plisségardin, stengt

- Gå inn i våtrommet.
- Steng igjen våtromsdøren.
- Steng plisségardinen (Bilde 207,1). For å få dette til, trekker du plisségardinen mot svingarmveggen (Bilde 207,2) til du merker at magnetlåsen holder plisségardinen på plass.

- ▷ Tørk dusjkaret tørt etter dusjing. Det må ikke bli stående vann i dusjkaret.
- ▷ Sikt aldri vannstrålen direkte på våtrommets vegger, veggkledningen, plisségardiner eller toalettet.
- ▷ Legg ikke hånddusjen i dusjkaret når vannet renner.
- ▷ Når våtrommet skal rengjøres med hånddusjen: Hold en avstand på minst 30 cm til alle overflater.
- ▷ Ved rengjøring av våtrommet kan vann komme gjennom i området rundt våtromsdøren og ut i bo-delen. Tørk umiddelbart opp vann som har lekket ut. Vann kan også renne forbi toalettet og ned i oppsamlingskaret. Tøm isåfall oppsamlingskaret. Oppsamlingskaret er tilgjengelig fra toalettluken på utsiden av kjøretøyet.

10.6 Toalett

- ▷ Toalettet må maksimalt belastes med 120 kg.
- ▷ Tøm kloakktank når det er fare for frost og kjøretøyet ikke er oppvarmet.
- ▷ Ikke sitt på toalettlokket. Lokket er ikke konstruert for å bære personer og det kan brette.
- ▷ Bruk kjemiske midler som egner seg til toalett. Lufteanlegget fjerner kun lukt, ikke bakterier og gasser. Bakterier og gasser angriper tetningsgummen.

- ▷ Ytterligere informasjon finnes i bruksanvisningen til produsenten som er vedlagt separat.

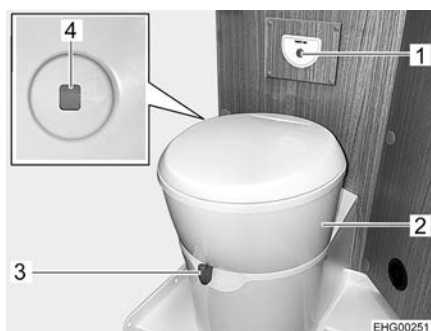

- ▷ Kloakktank må kun tømmes på deponier, campingplasser eller oppstillingsplasser.

10.6.1 Svingbart toalett

Toalettet spyles direkte via kjøretøyets vannsystem.

Bilde 208 Toalett

Toalettskålen kan dreies i ønsket posisjon. For å gjøre det må man ta tak i overdelen (Bilde 208,2) til toalettet med begge hender og dreie den.

Et kontrollpanel med spyleknapp (Bilde 208,1) er plassert i nærheten av toalettskålen.

Fyllnivåmåleren (Bilde 208,4) endrer farge fra grønn til rød når kloakktanken må tømmes.

For å spyle ned:

- Før det spyles ned må skyveren på toalettet åpnes. Skyv skyvearmen (Bilde 208,3) mot urviseren.
- Trykk den blå spyleknappen (Bilde 208,1) for å spyle ned.
- Lukk skyveren etter skylling. Skyv skyvearmen med urviseren.

10.6.2 Toalett med fast benk

Toalettet spyles direkte via kjøretøyets vannsystem.

Bilde 209 Kontrollpanel Thetford-toalett

For å spyle ned:

- Før det spyles ned må skyveren på Thetford-toalettet åpnes. Vri skyvearmen (Bilde 209,1) mot urviseren.
- Trykk den blå spyleknappen (Bilde 209,3) for å spyle ned.
- Lukk skyveren etter skylling. Drei skyvearmen (Bilde 209,1) med urviseren.

Kontrolllampen (Bilde 209,2) lyser når Thetford-kassetten må tømmes.

10.6.3 Tømme kloakktanken

▷ Kloakktanken kan kun tas ut når skyveren er lukket.

Bilde 210 Klaff for kloakktanken

Bilde 211 Kloakktank

- Skyv skyvearmen på toalettskålen med urviseren. Skyveren lukkes.
- Åpne klaffen til kloakktanken på utsiden av kjøretøyet. For å gjøre dette stikker du nøkkelen i låsesylindere (Bilde 210,1) til trykklåsen og dreier den en kvart omdreining med urviseren.
- Trekk ut nøkkelen.
- Begge trykklåser (Bilde 210,2) trykkes samtidig med tomlene, og klaffen for kloakktanken åpnes.
- Sving klaffen helt opp, og legg den mykt mot ytterveggen. Klaffen holdes åpent med magnet.
- Trekk holdebøylen (Bilde 211,2) opp og ta ut kloakktanken (Bilde 211,1).
- Frakt kloakktanken til et deponi og tøm den helt.

▷ For å tømme helt betjener du lufteknappen på kloakktanken med tommelen.

10.6.4 Vinterdrift

▷ Bruk ingen frostvæske. Frostvæske kan føre til skade på toalettet.

Dersom toalettet, vanntanken og kloakktanken (kassetten) befinner seg i et frostsikkert område i kjøretøyet, kan toalettet også benyttes om vinteren.

Dersom toalettet, vanntanken og kloakktanken (kassetten) ikke befinner seg i et frostsikkert område i kjøretøyet, må vanntanken, kloakktanken og vannledningene tømmes ved frostfare. På denne måten unngår man frostskaider.

10.6.5 Midlertidig avstengning

- ▷ Dersom toalettet ikke brukes over lengre tid, tømmes vanntanken, kloakktanken og vannledningene.

Stenge av toalettet:

- Tøm vanntanken.
- Betjen toalettspylingen inntil det ikke renner mer vann i toalettet. Vær oppmerksom på at pumpen kan skades senest etter ett minutt hvis den går tørr.
- Tøm kloakktanken.
- Skyll kloakktanken grundig.
- La tømmeussene på kloakktanken være åpne.
- La kloakktanken tørke så lenge som mulig.

Kapitteloversikt

I dette kapitlet finner du opplysninger om stell av kjøretøyet.

På slutten av kapitlet finner du sjekkliste med forholdsregler som må tas når kjøretøyet ikke skal brukes over lengre tid.

11.1 Utvendig stell

11.1.1 Generelt

Vanlig utvendig stell består av regelmessig vask. Det avhenger av bruken og omgivelsene hvor ofte kjøretøyet må vaskes. I områder med mye luftforurensing eller når man kjører på veier hvor det er brukt veisalt, må kjøretøyet vaskes oftere. Hvis kjøretøyet utsettes for saltholdig og fuktig luft (kystområder, fuktig og varmt klima), må det vaskes oftere.

Hvis det er mulig, bør man unngå å parkere under trær. Det kvaelignende stoffet som drypper fra noen trær, gir lakken et matt utseende og igangsetter en mulig korrosjonsprosess.

Fugleskitt må vaskes av umiddelbart og grundig, da syren i fugleskitten virker etsende.

11.1.2 Vask med høytrykkspyler

- ▷ Dekkene må ikke vaskes med høytrykksspyler. Dekkene kan ta skade av det.
- ▷ Ikke sprut direkte på klistremerkene (pyntefolier) med høytrykksspyleren. Klistremerkene kan løse seg opp.
- ▷ Ikke rett vannstrålen fra høytrykksspyleren mot kjøretøykameraet.

Les bruksanvisningen for høytrykksspyleren før denne brukes til å vaske kjøretøyet.

Ved vasking med rundstråledyse mellom kjøretøyet og rengjøringsdysen må det være en minimumsavstand på ca. 700 mm.

Påse at vannstrålen kommer ut av rengjøringsdysen med trykk. Ukyndig håndtering av høytrykksspyleren kan føre til skader på kjøretøyet. Vanntemperaturen må ikke overskride 60 °C. Beveg vannstrålen under vasking. Vannstrålen må ikke rettes direkte mot dørsprekken, elektriske deler, stikk-kontakter, pakninger, luftegitter eller taklukene. Kjøretøyet kan bli skadet eller det kan trenge inn vann.

11.1.3 Vaske kjøretøyet

- ▷ Rengjør aldri kjøretøyet i vaskegater. Det kan trenge vann inn i kjøleskaps luftegitter, i eksosavtrekket eller i det automatiske luftesystemet. Kjøretøyet kan bli skadet.
- Rengjør kjøretøyet kun på vaskeplasser som er beregnet for vasking av kjøretøyer.
- Unngå direkte sollys. Ta hensyn til miljøet.

- Til rengjøringen av utvendige klistremerker og deler av plast skal det utelukkende brukes rikelig med varmt vann, oppvaskmiddel og en myk klut.
- Vask kjøretøyet med rikelig vann, en ren svamp eller en myk børste. Vanskelige flekker fjernes ved å tilsette vaskevannet litt oppvaskmiddel.
- Lakkerte yttervegger kan i tillegg rengjøres med et spesialmiddel.
- Etterbehandle deler i glassfiberforsterket plast (GRP) regelmessig med et poleringsmiddel. Dermed unngår du at delene gulner, og forseglingen på overflaten opprettholdes.
- Gummilister på dører og luker til oppbevaringsrom behandles med vanlig kommersielt pleiemiddel for gummi.
- Låsesylindere på dører og luker til oppbevaringsrom behandles med grafittstøv.

11.1.4 Vindusruter av akrylglass

Fordi vindusrutene av akrylglass er så ømfintlige, trenger de særlig nøyaktig behandling.

- ▷ Tørk aldri av akryl-vindusruter med en tørr klut. Støvkorn kan skade overflaten.
- ▷ Rengjør akrylglass-vindusruter kun med rikelig med varmt vann, litt oppvaskmiddel og en myk klut.
- ▷ Glassrens med kjemiske, slipende eller alkoholholdige tilsetningsstoffer må under ingen omstendigheter brukes. Resultatet vil da være at rutene blir sprø fortere og deretter danner sprekker.
- ▷ Rengjøringsmidler som brukes i karosseriområdet (f.eks. tjære- eller sili-konfjerner) må ikke komme i kontakt med akrylglass.
- ▷ Kjør ikke i vaskehaller.
- ▷ Ikke fest klistremerker på akrylglass-vindusruten.
- ▷ Etter at kjøretøyets vindusruter i akrylglass er rengjort, skal de spyles med rikelig med rent vann.
- ▷ Gummilister behandles med vanlig kommersielt pleiemiddel for gummi.

- ▷ Akrylglass-rengjøringsmiddel med antistatisk virkning er godt egnet til etterbehandling. Små riper kan behandles med akrylglass-politur. Tilbehørsforretninger har dette.

11.1.5 Undergulv

Kjøretøyets undergulv har et belegg som delvis beskytter mot slitasje. Skader på undergulvbeskyttelsen bør straks utbedres. Flater som er innsatt med beskyttelsesmidler må ikke behandles med sprayolje.

- ▷ Bruk kun produkter som er godkjente av produsenten. Våre autoriserte forhandlere og servicestasjoner hjelper deg gjerne.

11.1.6 Stigtrinn

Når stigtrinnene smøres kan store smussbiter feste seg i smøremidlet under kjøring og dermed ødelegge funksjonen til trinnene eller føre til skade på stigtrinnene. Derfor skal stigtrinnets bevegelige deler ikke smøres med fett eller olje.

11.1.7 Solaranlegg

- Rengjør solcellepanelene minst to ganger i året. Ved kraftig tilsmussing, rengjør solcellepanelene oftere.
- Bruk lunkent vann og en myk klut for å rengjøre solcellepanelene. Utfør en visuell kontroll for skader under rengjøringen.
- Få mer omfattende vedlikeholdsarbeid eller reparasjoner utført av kvalifisert fagpersonale.

11.2 Innvendig stell

- ▷ Hvis mulig skal flekker fjernes umiddelbart.
- ▷ Fordi vindusrutene av akrylglass er så ømfintlige, trenger de særlig nøyaktig behandling (se avsnittet 11.1.4).
- ▷ Fordi kunststoffdeler i bad og boenhet er så ømfintlige, trenger de særlig nøyaktig behandling. Det må ikke brukes løsemidler eller alkoholholdige rengjøringsmidler eller skuremidler. Slik unngår du at delene blir sprø og får riper.
- ▷ Hårfargemiddel, neglelakk, sigarettaske og lignende stoffer kan forårsake flekker eller misfarginger på plastdeler, som ikke lar seg fjerne. Unngå derfor at disse stoffene kommer i kontakt med plastdeler. Fjern disse stoffene straks hvis de likevel skulle komme i kontakt med plastdeler.
- ▷ Ikke tøm etsende midler i avløpsåpningene. Ikke tøm kokende vann i avløpsåpningene. Etsende midler og kokende vann skader avløpsrørene og vannlås.
- ▷ Ikke bruk eddikessens til rengjøring av toalettet og vannanlegget, heller ikke når vannanlegget skal avkalkes. Eddikessens kan skade pakninger eller deler på anlegget. Til avkalking skal det brukes avkalkingsmidler som er å få i vanlig handel.
- ▷ Bruk lite vann. Tørk opp alle rester av vann.
- ▷ Støvsug tepper og trekk jevnlig med en egnet børste.

- ▷ Våre representanter og servicestasjoner står til disposisjon for ytterligere informasjon om bruk av midler til vedlikehold.
- Møbelflater, møbelhåndtak, lamper og samtlige kunststoffdeler i bad og boenhet rengjøres med vann og en ullklut. Vannet kan tilsettes et mildt rengjøringsmiddel. Ved behov behandles lakkflater med møbelpolitur.
- Putetrekk rengjøres med tørrskum eller skum fra et mildt vaskemiddel. Beskytt putene mot direkte sollys slik at de ikke falmer.
- Gardiner og stores skal renses kjemisk på renseri.

- Teppegulvene skal rengjøres med teppeskum og støvsuges ved behov.
- PVC-gulvbelegg rengjøres med et mildt, såpeholdig rengjøringsmiddel for PVC-gulv. Ikke legg teppegulv på vått PVC-gulvbelegg. Teppegulv og PVC-gulvbelegg kan klistres sammen.
- Utslagsvaskene og gasskomfyren må ikke vaskes med sandholdige skuremidler. Unngå alt som kan forårsake riller og furer.
- Rengjør vaskbeskyttelsen for hånd.
- Gasskomfyren må kun rengjøres med en fuktig klut. Vann må ikke komme inn i gasskomfyrens åpninger. Vann kan skade gasskomfyren.
- Myggnetting på dører, vinduer og takluker: Fjern alltid insekter eller skitt umiddelbart. Ellers kan nettet skades. Veps eller fugler kan forårsake skade når de spiser på rester. For rengjøring av myggnett anbefales det fuktet mikrofiberklut. Bruk kun vaskemiddel når det er pH-nøytralt og ikke inneholder løsemidler. Om nødvendig kan det forhåndsrengjøres forsiktig med en myk børste eller en fin børste på støvsugeren.
- Børst blendingsgardinen med en myk børste eller sug av den med støvsugerens børsteoppsats. Fett og vanskelige flekker fjernes med såpevann (kjernesåpe) på 30 °C.
- Børst blendingsfoldegardinen med en myk børste eller sug av den med støvsugerens børste. Fett og vanskelige flekker fjernes med såpevann (kjernesåpe) på 30 °C.
- Sikkerhetsbelter kan rengjøres med varmt såpevann når det er rullet ut. Sikkerhetsbeltene må være helt tørre før de rulles opp igjen.

11.3 Vannanlegg

11.3.1 Rengjør vanntanken

- Tøm vanntanken og steng av avløpsåpningen.
- Ta av dekslet på vanntanken.
- Fyll på vann med litt oppvaskmiddel i vanntanken (ikke bruk skuremiddel).
- Skrubb vanntanken med en vanlig oppvaskbørste inntil det ikke finnes synlig belegg i den.
- Skrubb også pumpehuset.
- Hvis det er mulig skal drikkevannssonden rengjøres for hånd gjennom rengjøringsåpningen.
- Skyll vanntanken med rikelige mengder med drikkevann.

- ▷ I tilfelle det på grunn av byggeformen på vanntanken ikke er mulig å rengjøre den mekanisk: Benytt et egnet kjemisk rengjøringsmiddel.

De autoriserte forhandlerne er gjerne behjelpelig ved utvalg av et egnet rengjøringsmiddel.

Følg anvisningene til produsenten av rengjøringsmidlet.

11.3.2 Rengjøring av vannledninger

- ▷ Bruk kun tillatte rengjøringsmiddel fra forhandleren.
- ▷ Rengjøringsmiddelet må oppfylle nasjonale krav og være godkjent (hvis nødvendig).

- ▷ Samle opp blandingen av vann og rengjøringsmiddel og sørg for korrekt avfallshåndtering.

- Tøm vannanlegget.
- Steng av alle avløpsåpninger og tappekraner.
- Fyll en blanding av vann og rengjøringsmiddel i vanntanken. Overhold produsentens angivelse av blandingsforhold.
- Åpne tappekranene en etter en.
- La tappekranene stå åpne så lenge at blandingen av vann og rengjøringsmiddel når frem til hvert enkelt utløp.
- Steng tappekranene igjen.
- Still alle vannkraner på Varmt, og åpne dem.
- La vannkranene stå åpne så lenge at blandingen av vann og rengjøringsmiddel når frem til hvert enkelt utløp.
- Still alle vannkraner på Kaldt, og åpne dem.
- La vannkranene stå åpne så lenge at blandingen av vann og rengjøringsmiddel når frem til hvert enkelt utløp.
- Steng alle vannkraner.
- Betjen toalettspylingen flere ganger.
- La rengjøringsmidlet virke slik produsenten angir.
- Tøm vannanlegget. Samle deretter opp blandingen av vann og rengjøringsmiddel og sørg for korrekt avfallshåndtering.
- For å skylle hele vannanlegget skal det fylles opp med drikkevann og tømmes gjentatte ganger.

11.3.3 Desinfisere vannanlegget

- ▷ Bruk kun tillatte desinfeksjonsmidler fra forhandleren. Ta hensyn til kompatibilitet for mennesker og dyr.
- ▷ Desinfeksjonsmiddelet må oppfylle nasjonale krav og være godkjent (hvis nødvendig).

- ▷ Samle opp blandingen av vann og desinfeksjonsmiddel som tappes ut, og sørg for korrekt avfallshåndtering.

Gå frem på samme måte ved desinfeksjon av vannanlegget som ved rengjøringen av vannledningene (se avsnittet 11.3.2). Bruk desinfeksjonsmiddel i stedet for rengjøringsmiddel.

11.3.4 Spillvannstank

Rengjør spillvannstanken hver gang kjøretøyet har vært i bruk.

- Rengjøre:*
- Tømme spillvannstanken.
 - Skyll spillvannstanken grundig med rent vann.
 - Avløpssonden rengjøres for hånd gjennom rengjøringsåpningen hvis mulig.

11.4 Stell ved bruk av kjøretøyet om vinteren

Veisalt skader undergulvet og de delene som er utsatt for skvettvann. Vi anbefaler å vaske kjøretøyet oftere om vinteren. Mekaniske og overflatebehandlede deler og bilens understell er spesielt utsatt, og de må derfor rengjøres grundig.

- ▷ Ved frostfare må varmeanlegget alltid drives med minst 15 °C. Sett resirkuleringsviften (hvis den finnes) på auto. Ved ekstreme utetemperaturer bør også møbelklaffer og -dører stå litt på gløtt. Innstrømming av varmluft kan motvirke frysing av f.eks. vannledninger og at det dannes kondens i oppbevaringsrommene.
- ▷ Ved frostfare må i tillegg vinduene på utsiden av kjøretøyet dekket til om natten med vinterisolasjonsmatter.

11.4.1 Forberedelser

- Kontroller om kjøretøyet har lakk- og rustskader. Utbedre evt. skader.
- Kontroller at det ikke kan komme vann inn i luftekanalene i gulv og varmeanlegg.
- Understellets metaldeler skal behandles med voksbasert rustbeskyttelse.
- Lakkerte utvendige flater skal behandles med egnet middel.

11.4.2 Vinterdrift

Om vinteren oppstår det kondens når kjøretøyet brukes ved lave temperaturer. God ventilasjon er viktig for å sikre god luftkvalitet i boenheten og for å unngå skader på kjøretøyet på grunn av kondens.

- Sett varmeanlegget på maksimal oppvarming og åpne takskap, gardiner samt rullegardiner i oppvarmingsfasen. Slik oppnås optimal ventilasjon.
- Sett opp alle putene om morgenen, luft ut av oppbevaringsrom og tørk bort fuktighet.

- ▷ Dannes det likevel kondens på enkelte steder, må det tørkes bort.

11.4.3 Etter vintersesongen

- Vask undergulv og motor grundig. Slik fjernes korrosjonsfremmende smeltemidler (veisalt, lutrester).
- Vask bobilen utvendig og polér lakkflatene med bilvoks.

11.5 Lagring

11.5.1 Midlertidig lagring

- ▶ Har kjøretøyet stått stille over lengre tid (ca. 10 måneder), må bremse- og gassanlegg kontrolleres på fagverksted.
- ▶ Ta hensyn til at vannet er ubrukelig etter kort tid.
- ▶ Kabelskader forårsaket av dyr kan føre til kortslutning. Brannfare!

Dyr (spesielt mus) kan forårsake store skader inne i bilen. Det gjelder spesielt dersom dyr får oppholde seg uforstyrret i det parkerte kjøretøyet.

Dyrene kan komme seg inn i kjøretøyet i et ubevoktet øyeblikk og skjule seg der.

For å unngå eller begrense skader forårsaket av dyr som har kommet seg inn, bør du regelmessig kontrollere kjøretøyet for skader eller spor etter dyr. Dette bør spesielt gjøres ca. 24 timer etter at kjøretøyet er parkert.

Hvis du oppdager spor etter dyr, må du kontakte en autorisert forhandler eller servicestasjon. Dersom det foreligger kabelskader, kan disse skadene føre til kortslutning. Kjøretøyet kan begynne å brenne.

Gjennomgå følgende sjekkliste før lagring:

Basiskjøretøy

Ting å gjøre	Utført
Fyll drivstofftanken helt full. På denne måten unngås rustskader på tankanlegget	
Jekk opp kjøretøyet, slik at dekkene ikke belastes, eller beveg kjøretøyet hver 4 uke. Dette forhindrer trykkpunkter på dekkene og hjullager	
Beskytt dekkene mot direkte sollys. Fare for sprekkdannelse!	
Pumpe opp dekkene til anbefalt maksimumstrykk	
Sørg for tilstrekkelig lufttilførsel til undergulvet	
 ▶ Fuktighet eller oksygenmangel, f.eks. ved tildekking med plastfolier, kan forårsake optiske uregelmessigheter på undergulvet.	
Følg i tillegg henvisningene i bruksanvisningen til basiskjøretøyet	

Karosseri

Dekk alle avtrekk med de tilhørende dekkhettene og tett alle gjenværende åpninger (bortsett fra luftesystemet). Slik hindrer du dyr (f.eks. mus) i å trenge inn	
For å hindre at det dannes kondens med påfølgende jordslag, må boenheten og alle oppbevaringsrom som er tilgjengelige utenfra samt oppstillingsplassen (f.eks. garasje) luftes hver 3. uke	

	Ting å gjøre	Utført
Inne	Still opp putene til lufting og dekk dem til	
	Vask kjøleskapet	
	La dørene til kjøleskap og frysenskap stå på gløtt	
	Let etter spor etter dyr som har kommet seg inn	
	Koble flatskjermen fra strømmettet og ta den eventuelt ut av kjøretøyet	
Gassanlegg	Steng gassflaskens hovedventil	
	Lukk alle gassavstengeventiler	
	Ta alltid gassflasken ut av gasskapet, selv om de er tomme	
Elektrisk anlegg	Boenhets- og startbatteriet skal lades helt opp ▷ Lad alltid batteriet minst 20 timer før kortere lagring.	
	Koble boenhets-batteriet fra 12 V-spenningen. Slå av batteri-skillebryteren på strømsentralen (se kapittel 8)	
Vannanlegg	Tøm hele vannanlegget. Blås restvannet ut av vannledningene (maks. 0,5 bar). La vannkranene stå åpne i midtstilling. La alle tappekranene stå åpne. Se anvisningene i kapittel 10	

11.5.2 Lagring over vinteren

Supplerende forholdsregler er nødvendige ved lagring over vinteren:

	Ting å gjøre	Utført
Basiskjøretøy	Karosseriet og understellet må rengjøres grundig og sprayes med varmvoks eller med lakkpleiemiddel	
	Fyll driftstofftanken med vinterdiesel	
	Kontroller frostvæsken i kjølevannet	
	Utbedre lakkskader	
	Påfylling av vindusspylervæske med frostvæske	
Karosseri	Rengjøre kjøretøyet grundig utvendig	
	Luftesystemet må stå åpent	
	Påmonterte støtter skal rengjøres og smøres	
	Samtlige dør- og klaffehengsler må rengjøres og smøres	
	Låser skal pensles med olje eller glyserin	
	Alle gummilistene behandles med vanlig kommersielt pleiemiddel for gummi	
	Låsesylindrene skal behandles med grafittstøv	

	Ting å gjøre	Utført
Inne	Sett opp avfukter (granulater)	
	Puter og madrasser må tas ut av kjøretøyet og oppbevares på et tørt sted	
	Boenheten må luftes hver tredje uke	
	Tøm alle skap og oppbevaringsrom og åpne klaffer, dører og skuffer	
	Rengjør boenheten grundig	
	Ved frostfare må flatskjermen tas ut av kjøretøyet	
Elektrisk anlegg	Demonter starterbatteri og boenhets-batteri og lagre dem frostfritt (se kapittel 8) eller kople kjøretøyet til en 230 V-forsyning. Fjern sikringene på boenhets-batteriet før demontering	
Vannanlegg	Rengjør vannanlegget med tillatte rengjøringsmidler som fås hos fag-handelen	
Hele kjøretøyet	Plasser tildekkingen slik at lufteåpningene ikke tildekkes, eller bruk plater som tillater luftgjennomstrømning	

11.5.3 Igangsetting av kjøretøyet etter midlertidig lagring eller etter overvintring

Gjennomgå følgende sjekkliste før igangsetting:

	Ting å gjøre	Utført
Basiskjøretøy	Kontroller trykket i dekkene	
	Sjekk trykket i reservehjulet (der det finnes)	
Karosseri	Rengjør stigtrinnets dreielager	
	Kontroller at støttene fungerer	
	Kontroller at dører, vinduer og takluker fungerer	
	Kontroller at alle utelåser fungerer, som f.eks. lås til vanndeksel, påfyllingsstusser, utvendige oppbevaringsrom og inngangsdører	
	Let etter spor etter dyr som har kommet seg inn	
	Fjern dekslet foran eksosavtrekket (der det finnes)	
	Fjern vinterdekslet foran kjøleskapets luftegitter (der det finnes)	
Gassanlegg	Sett inn gassflasker i gasskapet, surr dem fast og koble dem til gass-trykkregulatoren	

Elektrisk anlegg

Ting å gjøre	Utført
Koble til 230 V-forsyning via utvendig stikkontakt	
Monter boenhets-batteri og startbatteri, sett inn sikringene til boenhets-batteriet og lad opp batteriene helt > Etter lagring skal batteriet lades opp i minst 20 timer.	
Koble boenhets-batteriet til 12 V-spenningen. Slå på batteri-skillebryteren på strømsentralen (se kapittel 8)	
Kontroller at det elektriske anlegget, f.eks. innelamper, stikkontakter og installerte elektriske apparater, fungerer	

Vannanlegg

Desinfisere vannledninger og vanntank	
Kontroller at betjeningshendelen på spillvannstanken fungerer	
Steng tappekraner og vannkraner	
Kontroller at vannanlegget er tett	

Innebygde apparater

Kontroller funksjonen for innebygde apparater	
---	--

Kapitteloversikt

I dette kapitlet finner du opplysninger om inspeksjons- og vedlikeholdsarbeid på kjøretøyet.

På slutten av kapitlet finner du viktige råd om bestilling av reservedeler.

12.1 Lovlige kontroller

Avhengig av de lovpålagte bestemmelsene må følgende kontroller gjennomføres regelmessig:

- Hovedkontroll
- Avgasskontroll
- Kontroll av gassanlegget

Kontrollintervaller i henhold til nasjonale lovbestemmelser må overholdes. Kjøretøysmonterte prøveskilt angir når neste kontroll er nødvendig.

For Tyskland gjelder for eksempel følgende lovbestemmelser:

Fra 1. april 2022 bortfaller kontrollplikten for gassanlegg som del av hovedkontrollen (HK). Istedenfor må en selvstendig gasskontroll (etter DVGW-arbeidsark G 607) for campingkjøretøy (bobiler og campingvogner) gjennomføres. Gasskontrollen dokumenteres gjennom korrekt utfylt gul kontrollbok og en gyldig kontrolletikett på kjøretøyet.

Mer informasjon om gasskontroll og om hvor ofte disse må gjennomføres kan hentes på følgende webside:

- Det føderale departementet for digitalisering og transport (BMDV): www.bmvi.de
- Tysk forening for gass og vann (DVGW): www.dvgw.de
- Tysk forening for flytende gass (DVFG): www.dvfg.de

Dersom det ikke er regulert ved lov hvor ofte gasskontroll må gjennomføres, anbefaler DVGW kontroll annethvert år.

Mange campingplass-drivere forlanger bevis på gyldig gasskontroll for tildeeling av oppstillingsplass.

- ▷ Endringer på gassanlegget må godkjennes av en sertifisert sakkyndig for gassanlegg.
- ▷ Selv med ikke-registrerte kjøretøyer er det nødvendig med en kontroll av gassanlegget.

12.2 Inspeksjonsarbeider

I likhet med alle tekniske apparater, må kjøretøyet undersøkes med jevne mellomrom.

Fagfolk må utføre disse inspeksjonsarbeidene.

Dette arbeidet forutsetter spesielle fagkunnskaper som ikke kan beskrives innenfor rammen av denne bruksanvisningen. Denne fagkunnskapen fås hos alle servicestasjoner. Erfaring og regelmessig teknisk opplæring fra fabrikken samt fasiliteter og verktøy garanterer en profesjonell inspeksjon av kjøretøyet som samsvarer med de siste funnene.

Servicestasjonen som utfører arbeidet bekrefter arbeidet som er utført.

Inspeksjonsarbeider på chassis skal bekreftes av chassisprodusenten i kundeserviceheftet.

- ▷ Legg merke til inspeksjonene som er fastsatt av produsenten, og sørg for at de utføres i de foreskrevne intervaller. På denne måten tas kjøretøyet godt vare på.
- ▷ Bekreftelse av de utførte inspeksjonsarbeidene gjelder samtidig som bevis ved eventuelle skader og garantisaker.

12.3 Vedlikeholdsarbeid

Som ethvert annet teknisk apparat trenger kjøretøyet vedlikehold. Omfang og hyppighet retter seg etter de ulike drifts- og bruksforholdene. Vanskeligere driftsforhold krever hyppigere vedlikehold.

Vedlikehold basiskjøretøyet og innbyggingsapparatene ved intervallene som er oppgitt i de aktuelle bruksanvisningene.

12.4 Utskifting av lyspærer, utvendig

- ▶ Lyspærer og lampeholdere kan være meget varme. La dem derfor alltid avkjøles før de byttes ut.
- ▶ Oppbevar lyspærer utilgjengelig for barn.
- ▶ Ikke bruk lyspærer som er falt ned eller som har riper i glasset. Lyspærene kan sprekke.

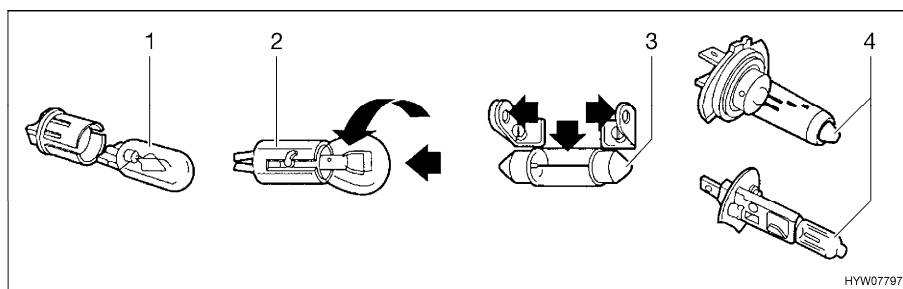

- ▷ Ikke ta på en ny lyspære med bare fingre. Bruk en klut når du skal sette inn en ny lyspære.
- ▷ Bruk kun lyspærer av samme type og med riktig styrke.
- ▷ Når lysdiodene i lampene er defekte, oppsøk en autorisert forhandler eller servicestasjon.

Lyspæretyper

I kjøretøyet blir det benyttet forskjellige lyspæretyper. I det følgende er skifte av den aktuelle lyspæretypen beskrevet.

Bilde 212 Lyspæretyper

Pos. i Bilde 212	Sokkeltype/lyspæretype	Skifte
1	Pluggsokkel	For å ta ut må man trekke ut lyspæren
		For å sette inn skyves lyspæren med et lett trykk inn i sokkelen
2	Bajonettsokkel	For å ta ut trykkes lyspæren nedover, og drei mot urviseren
		For å sette inn settes lyspæren inn i sokkelen, og drei med urviseren
3	Sylindriske lyspærer	For å ta ug og for å sette inn bøyes kontaktene til lampeholderen forsiktig utover
4	Halogenpære	For å ta ut løsnes holde fjæren
		Etter innsettingen henges holde fjæren inn igjen

12.4.1 Frontbelysning

T-modell, A-modell, V-modell

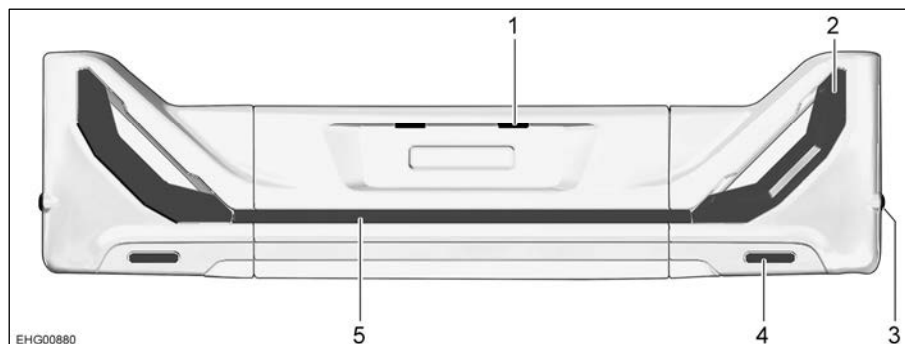
Lyktene for nærllys, fjernlys og parkeringslys samt retningsviser er bestandeler i basiskjøretøyet. Bytte av lyspærer er beskrevet i bruksanvisningen til basiskjøretøyet.

12.4.2 Belysning bak

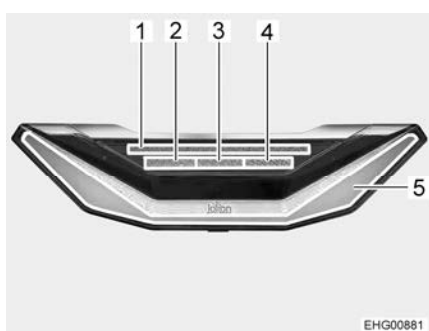
- ▷ Alle baklysene har LED-teknologi.
- ▷ Hvis LED-lampene i baklysene er defekte, må du ta kontakt med en servicepartner til produsenten, en annen kvalifisert servicepartner eller et fagverksted.

Bilde 213 Hekkbelysning

- 1 Nummerskiltlys
- 2 Multifunksjonslampe
- 3 Sidemarkeringslys
- 4 Reflektor
- 5 Bridge-belysning (tilleggsutstyr)

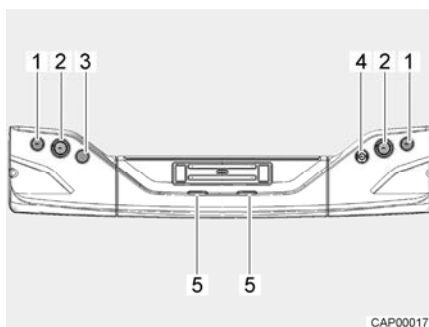
De enkelte komponentene i multifunksjonslampen vises i Bilde 214.

Bilde 214 Multifunksjonslampe (gammel baklysholder)

- 1 Retningsviser
- 2 Tåkebaklys
- 3 Ryggelys
- 4 Bremselys
- 5 Baklys

Alternativ belysning bak

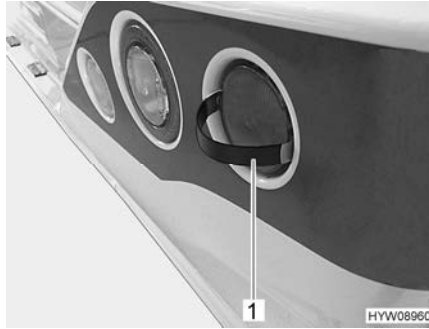

Bilde 215 Belysning bak

- 1 Bremselys/baklys
- 2 Retningsviser/reflektor
- 3 Tåkebaklys
- 4 Ryggelys
- 5 Nummerskiltlys

Alle lyspærer i baklyktene skiftes ut som beskrevet nedenfor.

Bilde 216 Ta av dekselet

- Sett inn tennene på det medfølgende verktøyet (Bilde 216,1) slik det er vist ved siden av dekselet.
- Trekk av dekselet med verktøyet.
- Skift lyspære.
- Trykk dekselet med et lett trykk på lampen til det klikker på plass.

12.5 Utskifting av lyspærer, innvendig

- ▷ Ikke berør en ny lyspære med fingrene. Bruk en klut når du setter inn den nye lyspæren.

Bilde 217 LED-taklampe (eksempel)

Bilde 218 LED-innbyggingslampe (eksempel)

Bilde 219 LED-lampe (eksempel)

Bilde 220 Forteltlampe

- ▷ LED-lys har svært lang levetid. Det er vanligvis ikke nødvendig å skifte lyspære.

Skifte lyspærer:

- Henvend deg til en forhandler eller en servicestasjon.

12.6 Reservedeler

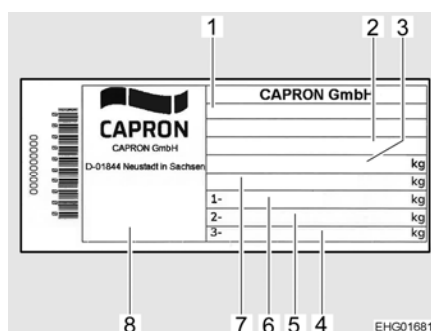

- ▶ Enhver endring av kjøretøyets forinnstilte tilstand kan redusere kjøre- og trafiksikkerheten.
- ▶ Tilleggsutstyret og original-reservedelene som anbefales av oss er utviklet og godkjent spesielt for ditt kjøretøy. Forhandleren fører disse produktene. Forhandleren er informert om tillatte tekniske enkeltheter og utfører nødvendige arbeider faglig korrekt.
- ▶ Tilbehør og påbygde, ombygde eller innebygde deler som ikke er godkjent av oss kan forårsake skader på kjøretøyet og føre til redusert trafiksikkerhet. Selv om det foreligger en uttalelse fra sakkyndig, en generell driftstillatelse eller en typegodkjenning, kan det ikke dermed garanteres at produktet er av tilfredsstillende kvalitet.
- ▶ Vi påtar oss ikke ansvar for skader forårsaket av produkter som ikke er godkjent av oss. Dette gjelder også for ulovlige endringer på kjøretøyet.

Av sikkerhetsgrunner må reservedeler for apparater tilsvare produsentens spesifikasjoner, og produsenten må ha godkjent dem som reservedeler. Reservedelene må bare monteres av produsenten selv eller på et autorisert fagverksted. Autoriserte forhandlere og servicestasjoner står til disposisjon ved bestilling av reservedeler.

Ved bestilling av reservedeler må man oppgi serienummer og kjøretøysmodell til forhandleren.

12.7 Typeskilt

- 1 Godkjenningsnummer
- 2 VIN produsent trinn 1
- 3 Teknisk tillatt totalvekt
- 4 Teknisk tillatt maksimalt aksellast aksel 3
- 5 Teknisk tillatt maksimalt aksellast aksel 2
- 6 Teknisk tillatt maksimalt aksellast aksel 1
- 7 Teknisk tillatt totalvekt for kjøretøykombinasjonen
- 8 Karosserinummer

Bilde 221 Typeskilt

Typeskiltet (Bilde 221) med serienummeret er plassert på B-søylen på passasjersiden.

Ikke fjern typeskiltet. Typeskiltet:

- Identifiserer kjøretøyet
- Er til hjelp ved bestilling av reservedeler
- Dokumenterer sammen med vognkortet hvem som eier bilen

▷ Oppgi alltid **serienummeret** ved spørsmål til kundeservicestasjonen.

12.8 Varsel- og henvisningsklistremerker

På og i kjøretøyet finnes det varsel- og henvisningsklistremerker. Varsel- og henvisningsklistremerker er for din sikkerhet. Hold klistremerkene synlige og leselige til enhver tid.

▷ Reserve-klistremerker kan bestilles hos autoriserte forhandlere eller på servicestasjoner.

12.9 Reservenøkkel

Følgende informasjon er viktig ved bestilling av reservenøkler:

Låser fra:	Nødvendig for bestilling:	Anskaffes hos:
Basiskjøretøy Fiat	Chassisnummer	Fiat-kontraktsverksted
Basiskjøretøy Citroën	Chassisnummer	Citroën-kontraktsverksted
Karosseri	Serienummer, chassisnummer, ekstranøkkel eller nøkkelnummer	Forhandler

12.10 Forhandler

De autoriserte forhandlerne og servicestasjonene er kontaktesteder når man trenger reservedeler til kjøretøyet.

Adressene og telefonnumrene til de autoriserte forhandlerne og servicestasjonene finner du på internett på hjemmesiden til produsenten.

Kapitteloversikt

I dette kapitlet finner du opplysninger om dekkene i kjøretøyet.

På slutten av kapitlet er det en tabell hvor du finner korrekt dekktrykk for ditt kjøretøy.

13.1 Generelt

- ▶ Før start eller annenhver uke skal dekktrykket kontrolleres. Feil dekktrykk fører til forhøyet slitasje og kan føre til alt fra skade på dekkene til punktering. Sjåføren kan miste kontrollen over kjøretøyet (se avsnittet 13.6).

- ▷ Kontroller dekktrykket når dekkene er kalde. Et for høyt dekktrykk i varme dekk må ikke reduseres.
- ▷ Det er montert slangefrie dekk på kjøretøyet. Monter aldri slanger i disse dekkene.
- ▷ Følg bruksanvisningen for basiskjøretøyet.

- ▷ Avhengig av utførelse, er kjøretøyet som standard utstyrt med et dekkreparasjonssett.
- ▷ Kjør ut på siden av veibanen ved punktering. Sikre kjøretøyet med varseltrekant. Slå på varselblinkanlegget.
- ▷ Dekkene må ikke være eldre enn 6 år, fordi materialet blir slitt med tiden. Det firesifrede DOT-nummeret på siden av dekket viser produksjonsdatoen. De to første sifrene viser uken, de to siste produksjonsåret. Eksempel: 0722 Uke 7, produksjonsår 2022.
- ▷ På kjøretøy med Stellantis-basis er slepeøye og en skrutrekker plassert i førerhuset på passasjersiden (Bilde 222).
- ▷ På kjøretøy med Ford-basis er slepeøye og en skrutrekker plassert i inngangsområdet på passasjersiden (Bilde 223).

Bilde 222 Slepeøye og skrutrekker (basiskjøretøy Stellantis)

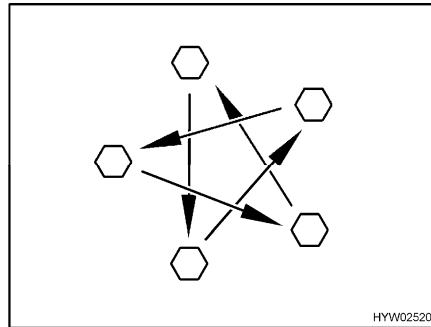

Bilde 223 Slepeøye og skrutrekker (basiskjøretøy Ford)

- OBS:**
- Foreta regelmessig (hver 14. dag) kontroll av dekkene, kontroller om det er jevn mønsterslitasje, mønsterdybde og utvendige skader.
 - Ta hensyn til påbudt minste mønsterdybde.
 - Bruk alltid dekk av samme type, fabrikk og modell (sommer- eller vinterdekk).

- Bruk bare dekk som er tillatt for felgtypen. Tillatte felgstørrelser og dekkdimensjoner er angitt i kjøretøyets vognkort, men den autoriserte forhandleren eller servicestasjonen hjelper deg også gjerne.
- Nye dekk skal kjøres inn på en ca. 100 km lang strekning i middels hastighet - først da er godt veigrep garantert.

Bilde 224 Trekk hjulmutrene eller hjulskruene diagonalt

- Kontroller regelmessig at hjulmutrene og hjulskruene er godt festet. Etter skifte av hjul må hjulmutrene eller hjulskruene ettertrekkes diagonalt etter 50 km (Bilde 224).
- Ved bruk av nye eller nylakkerte felger skal hjulmutrene eller hjulskruene ettertrekkes etter ca. 1 000 til 5 000 km.
- Ved lagring eller ved lengre stillstand må man hindre trykk på dekk og hjullagre:
Jekk opp kjøretøyet, slik at dekkene ikke belastes, eller beveg kjøretøyet hver 4 uke slik at stillingene til hjulene forandrer seg.

13.2 Dekkvalg

► Livsfare!

Under kjøringen kan feil dekkvalg føre til alt fra skade på dekkene til punktering.

- Når det monteres dekk som ikke er tillatt for kjøretøyet, kan det oppheve driftstillatelsen for kjøretøyet og dermed forsikringsbeskyttelsen. Autoriserte forhandlere eller servicestasjoner hjelper deg gjerne.

Tillatte dekkstørrelser for ditt kjøretøy står i vognkortet eller du kan få det oppgitt hos de autoriserte forhandlerne eller på servicestasjonene. Hvert dekk må passe til kjøretøyet som det skal brukes på. Dette gjelder først og fremst for utvendige mål (diameter, bredde) som angis gjennom den standardiserte størrelsesbetegnelsen. I tillegg må dekkene oppfylle kravene kjøretøyet stiller med tanke på vekt og hastighet.

Ved vekt går man ut fra teknisk tillatt totalvekt på akselen som fordeles på to dekk. Maksimal bæreevne til et dekk utvises gjennom lastindeksen (= LI, bæreevne-karakteristikk).

Et dekkets tillatte maksimalhastighet (ved full bæreevne) angis ved en speed-indeks (= GSY, hastighetssymbol). Last-indeks og speed-indeks utgjør til sammen kjørespesifikasjonen til et dekk. Det er offisiell bestanddel til den fullstendige, standardiserte dimensjonsbetegnelsen som står på hvert dekk. Disse angivelsene på dekket må stemme over ens med angivelsene i vognkortet.

13.3 Betegnelser på dekket

215/70 R 15C 109 Q
(eksempel)

Betegnelse	Forklaring
215	Dekkets bredde i mm
70	Forhold høyde/bredde til dekket i prosent
R	Dekkonstruksjon (R = radial)
15	Felgdiameter i tommer
C	Commercial (Transporter)
109	Bæreevne-karakteristikk enkeltdekk
Q	Hastighetssymbol (Q = 160 km/t)

13.4 Håndtering av dekkene

- Kjør på skrå over kantsteiner. Hvis ikke kan dekkene bli klemt på flanken. Hvis man kjører over kantstein i spiss vinkel, kan det skade dekkene og føre til punktering.
- Kjør sakte over høye kloakklokk. Hvis ikke kan dekkene bli klemt. Hvis man kjører over høye kloakklokk med stor fart, kan det skade dekkene og føre til punktering.
- Kontroller støtdempene med jevne mellomrom. Hvis man kjører med dårlige støtdempere fører det til betydelig større slitasje.
- Ved ujevn mønsterslitasje kontakt kundeservice.
- Dekkene må ikke vaskes med høytrykksspyler. I løpet av få sekunder kan dekkene bli skadet, noe som kan føre til punktering.
- Kjør slik at dekkene slites så lite som mulig. Unngå kraftig bremsing, rask start og turer på dårlige veier.

13.5 Tiltrekkingsmoment

Se tiltrekkingsmoment i bruksanvisningen til basiskjøretøyet

13.6 Dekktrykk

- ▶ For lavt dekktrykk fører til overoppheting av dekket. Alvorlige skader på dekket kan være resultatet.
- ▶ Før start eller annenhver uke skal dekktrykket kontrolleres. Feil dekktrykk fører til forhøyet slitasje og kan føre til alt fra skade på dekkene til punktering. Sjåføren kan miste kontrollen over kjøretøyet.
- ▶ Bruk bare ventiler som er tillatt for det foreskrevne dekktrykket.
- ▶ Bruk kun dekk som er oppgitt i kjøretøypapirene.

- ▷ Kontroller dekktrykket når dekkene er kalde. Et for høyt dekktrykk i varme dekk må ikke reduseres.

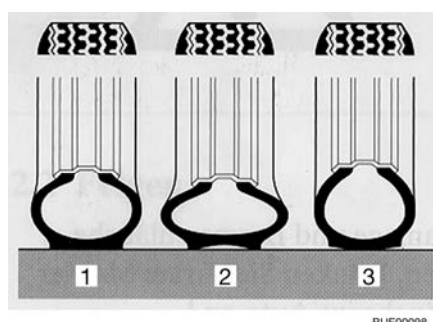

- ▷ Henvisningsklistremerke med nødvendig dekktrykk er festet på innsiden av B-søylen (se Bilde 226).

Bæreevnen og dekkets holdbarhet er umiddelbart avhengig av dekktrykket. Luft er et flyktig medium som uunngåelig også siver ut av dekk.

Som tommelfingerregel kan man regne med et trykktap på 0,1 bar hver andre måned når et dekk er fylt. Kontroller dekktrykket regelmessig for å unngå dekkskader eller punktering.

Dekkets anleggsflate forandrer seg avhengig av dekktrykket.

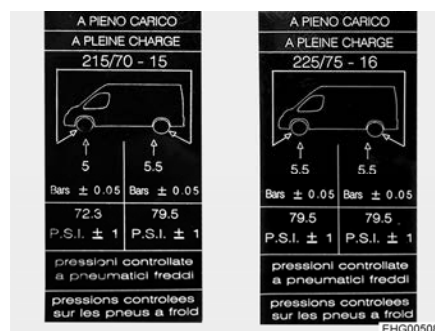
- 1 Riktig dekktrykk
- 2 For lavt dekktrykk
- 3 For høyt dekktrykk

Bilde 225 Dekkets anleggsflate

- ▷ Dekktrykk-verdiene gjelder for lastete kjøretøy med kalde dekk.
- ▷ Ved varme dekk er trykket høyere enn ved kalde dekk. Kontroller derfor om du har riktig trykk med kalde dekk.
- ▷ Dekktrykket angis i bar.
- ▷ Over 4,75 bar er en metall-ventil prinsipielt nødvendig.
- ▷ Ved erstatningsbehov anbefaler vi dekkene i Camping-utførelse.

Kjøretøyene tilpasses stadig nyeste tekniske standard. Det er mulig at nye dekkdimensjoner ikke er tatt med i denne tabellen. I så fall opplyser forhandleren gjerne om de nyeste verdiene.

Bilde 226 Henvisningsklistermerker om dekktrykk på B-søyle (eksempel)

Standarddekk	Dekktype	Lufttrykk foran i bar	Lufttrykk bak i bar
215/70 R15 CP	Bobildekk	5,0	5,5
225/75 R16 CP	Bobildekk	5,5	5,5

- ▷ Følg bruksanvisningen for basiskjøretøyet.

13.7 Bytte hjul

- ▶ Fotplaten til jekken må stå jevnt på gulvet.
- ▶ Med reservehjulet må du kun kjøre til neste verksted.
- ▶ Pass på at de tilhørende hjulmutrene brukes ved bruk av lettmetallfelger.
- ▶ Ikke start motoren mens kjøretøyet er løftet.
- ▶ Ingen må legge seg under kjøretøyet når det er løftet.
- ▶ Bruk kun jekk kortvarig ved hjulbytte.
- ▶ Løft aldri kjøretøyet ved hjelp av de monterte støttene.
- ▶ Hvis en tilhenger er koblet til, må tilhengeren kobles fra før kjøretøyet løftes.
- ▶ Ikke overbelast jekken. Maksimal tillatt belastning finnes på jekkens typeskilt.

- ▷ Få det utskiftede hjulet reparert umiddelbart.
- ▷ Følg generelle anvisninger i dette kapitlet.
- ▷ Følg bruksanvisningen for basiskjøretøyet.
 - Parker kjøretøyet på et så flatt og fast underlag som mulig.
 - Sett bilen i første gir. Ved automatgir setter du bilen i stilling "P".
 - Trekk til håndbremsen.
 - Legg under bremseklosser eller lignende egnede gjenstander for å sikre kjøretøyet.
 - Løsne reservehjulet fra festeanordningen for reservehjulet.

- Hvis underlaget er mykt, må man legge et stødig underlag under jekken, f.eks. en treplate.
- Festepunktene for jekken ser du i bruksanvisningen for basiskjøretøyet.
- Løsne hjulskruene noen omdreininger med hjulnøkkelen, men skru dem ikke ut.
- Hev kjøretøyet til hjulet er 2 til 3 cm over bakken.
- Skru ut hjulskruene og ta av hjulet.
- Sett reservehjulet på hjulnavet og rett det ut.
- Skru inn hjulskruene og trekk til i kryss.
- Jekk ned jekken og ta den bort.
- Stram hjulskruene jevnt med en hjulnøkkel (se tiltrekkingsmoment i bruksanvisningen for basiskjøretøyet).

Kapitteloversikt

I dette kapitlet finner du opplysninger om mulige feil på kjøretøyet.

Feilen er listet opp med mulige årsaker og forslag til hvordan de kan utbedres.

De nevnte feilene kan utbedres på egenhånd uten store fagkunnskaper og med noen få grep. Hvis de tiltak som er angitt i denne bruksanvisningen ikke løser problemene, må et autorisert fagverksted foreta feilsøkingen og utbedringen.

14.1 Rygging

- ▷ La deg helst instruere av en annen person under rygging.

Eventuelle funksjonsfeil eller feil meldes enten grafisk på systemenes betjeningspaneler (skjerm/display) eller ved hjelp av akustiske signaler. Enhver feil eller feilmelding kan føre til svikt i de tekniske innretningene for overvåking av området bak kjøretøyet (radarsystem/ryggekamerasystemer).

Oppsøk umiddelbart et autorisert fagverksted ved feil.

14.2 Bremseanlegg

- ▶ Defekter ved bremseanlegget må straks repareres på autorisert fagverksted.

14.3 Elektrisk anlegg

- ▷ Skift alltid ut boenhets-batteriet med et batteri av samme type og kapasitet.

- ▷ For skifte av sikringer, se kapittel 8.

Feil	Årsak	Tiltak
Lysanlegget fungerer ikke helt som det skal	Lyspære defekt	Skift lyspære. Vær oppmerksom på angitte Volt- og Watt-verdier
	Sikring defekt	Skift sikring
Den innebelysningen fungerer ikke	Feil på lyspærer, kontakter eller kabling	Ta kontakt med kundeservice
Elektriske stigtrinn kan ikke skyves ut eller trekkes inn	Sikring på strømsentralen defekt	Skift ut sikringen på strømsentralen

Feil	Årsak	Tiltak
Stigtrinnene går ikke ut eller bare delvis ut (om vinteren)	Mekanikken er frosset Verneinnretningen (klemvern) ble utløst på grunn av overbelastningsstrøm	Rengjøre stigtrinn, fjerne is
Ingen 230 V-forsyning på tross for tilkoblet nett	230 V-sikringsautomat har utløst	Slå 230 V-sikringsautomat på
Start- eller boenhets-batteri lades ikke ved 230 V-drift	Stor bladsikring på start- eller boenhets-batteriet defekt	Skift stor bladsikring på start- eller boenhets-batteriet
	Ingen nettspenning til stede	Slå på sikringsautomat ene i kjøretøyet
	Strømsentralen er overopphetet	Omgivelsestemperaturen er for høy eller lufting av strømsentralen er hindret
	For mange forbrukere er på	Slå av unødvendige forbrukere
	Lademodul i strømsentralen defekt	Ta kontakt med kundeservice
Boenhets-batteriet lades ikke av kjøretøyet	Sikring på dynamo klemme D+ defekt	Skift sikring
	Skillerelé i strømsentralen defekt	Ta kontakt med kundeservice
Kontrolllampen 12 V lyser ikke	12 V-forsyning avslått	Slå på 12 V-forsyning
	Batteri-skillerbryteren på strømsentralen er slått av	Slå på batteri-skillerbryteren
	Start- eller boenhets-batteriet er ikke oppladet	Lad startbatteriet eller boenhets-batteriet
	Skillerelé i strømsentralen defekt	Ta kontakt med kundeservice
	Bladsikring på boenhets-batteriet defekt	Skift bladsikring på boenhets-batteriet
12 V-forsyning i boenheten fungerer ikke	12 V-forsyning avslått	Slå på 12 V-forsyning
	Batteri-skillerbryteren på strømsentralen er slått av	Slå på batteri-skillerbryteren
	Boenhets-batteriet er utladet	Lad boenhets-batteri
	Stor bladsikring på boenhets-batteri defekt	Skift stor bladsikring på boenhets-batteri
	Skillerelé i strømsentralen defekt	Ta kontakt med kundeservice

Feil	Årsak	Tiltak
12 V-forsyning fungerer ikke ved 230 V-drift	12 V-forsyning avslått	Slå på 12 V-forsyning
	Batteri-skillebryteren på strømsentralen er slått av	Slå på batteri-skillebryteren
	230 V-sikringsautomat har utløst	Ta kontakt med kundeservice
	Lademodul i strømsentralen defekt	Ta kontakt med kundeservice
	Stor bladsikring på boenhets-batteri defekt	Skift stor bladsikring på boenhets-batteri
230 V-kontrollampen lyser ikke, selv om 230 V nettspenning er tilkoblet	Strømforsyningen er uten spenning	Kontroller ekstern nettspenning
	230 V-automatsikring er utløst før strømsentralen eller er slått av	Tilbakestill 230 V-sikringsautomat
Ingen spenning på en tilkoblet forbruker	Den selvtilbakestillende polyswitch-sikring er utløst	Kontroller kontakter og ledninger, slå av 12 V-forsyningen i ca. 2 minutter og deretter på igjen
	Selvtilbakestillende polyswitch-sikring har blitt utløst flere ganger (3-ganger), systemet har slått av den aktuelle utgangen permanent	Fjern årsaken til utløsning av polyswitch-sikringen Opphev den permanente frakoblingen (slå på 12 V-forsyning til boenhet, trykk dreieknapp og hold den inne minst 3 sekunder)
Startbatteriet blir utladet ved 12 V-drift	Skillerelé i strømsentralen defekt	Ta kontakt med kundeservice
	Batteri-skillebryteren på strømsentralen er slått av	Slå på batteri-skillebryteren
Ingen spenning fra boenhets-batteriet	Boenhets-batteriet er utladet	Lad boenhets-batteriet umiddelbart ▷ Fullstendig utlading skader batteriet. Hvis kjøretøyet ikke skal brukes på lang tid, må boenhets-batteriet lades helt opp Utlading skjer gjennom kontinuerlig innkoblet forbruker (se kapittel 8)
Batterilading med av solaranlegg fungerer ikke	Feil med elektrisk tilkobling til solaranlegget	Kontroller kontakter og ledninger
	Sikring defekt	Skift ut sikringen på strømsentralen
	Laderegulator for solaranlegg defekt	Ta kontakt med kundeservice

Feil	Årsak	Tiltak
Boenhets-batteriet blir overladet ("koker")	Batteri-valgbryteren er stilt inn feil	Endre innstilling for batteri-valgbryteren
	Ladesensor eller relé er defekt	Dra i store bladsikringen på boenhets-batteriet, oppsøk deretter kundeservice
Klimaanlegget fungerer ikke	Ulike årsaker er mulige	Oppsøk et autorisert fagverksted
Det ekstra frontlyset lyser ikke	Det ekstra frontlyset eller av/på-bryter defekt	Oppsøk et autorisert fagverksted

14.4 Gassanlegg

- ▶ Ved defekt på gassanlegget (gasslukket, høyt gassforbruk) er det fare for eksplosjon! Steng snarest gassflaskens hovedventil. Åpne vinduer og dører og luft godt.
- ▶ Ved feil på gassanlegget: Ikke røyk, ikke bruk åpen ild og ikke betjen noen elektriske brytere (lysbrytere osv.). Sjekk tettheten av gassførende deler og rør med lekkasjesøkingsspray. Ikke bruk åpen flamme for å sjekke.
- ▶ Feil på gassanlegget må utbedres av et autorisert fagverksted.

Feil	Årsak	Tiltak
Ingen gass	Gassflasken er tom	Bytt gassflaske
	Gassavstengeventil stengt	Åpne gassavstengeventilen
	Hovedventilen på gassflasken er stengt	Åpne hovedventilen på gassflasken
	For lav utetemperatur (-42 °C ved propangass, 0 °C ved butangass)	Vent til utetemperaturen har steget
	Innebygget apparat defekt	Ta kontakt med kundeservice

14.5 Kokeplass

Feil	Årsak	Tiltak
Tennsikringene går ikke på (flammen brenner ikke når reguleringshåndtaket slippes løs)	For kort oppvarmingstid	Hold reguleringshåndtaket nedtrykket i ca. 15 til 20 sekunder etter tenning
	Tennsikring defekt	Ta kontakt med kundeservice
Flammen går ut når den stilles på svakt	Tennsikringsføleren står ikke riktig	Still tennsikringsføleren riktig (ikke bøy den). Følerspissen skal stikke 5 mm over brenneren. Følerhalsen skal ikke ha mer enn 3 mm avstand til brennerkransen; oppsøk eventuelt kundeservice

14.6 Varmeanlegg/varmtvannsbereder

Feil	Årsak	Tiltak
Varmeanlegget tennes ikke	Temperaturføler på betjeningsdelen eller den eks-terne føleren er defekt	Trekk ut støpslet på betjeningsdelen. Varmeanlegget fungerer da uten termostat. Oppsøk kundeservice så snart som mulig
Varmtvannsberederen tømmes, sikkerhets-/avtappingsventilen har åpnet seg	Innetemperatur under 3 °C	Varm opp boenheten
Sikkerhets-/avtappingsventilen kan ikke lukkes	Temperatur på sikkerhets-/avtappingsventilen under 8 °C	Varm opp boenheten
Viftehjulet går med høy lyd eller ikke jevnt	Viftehjulet er tilsmusset	Oppsøk Truma-service
Ingen LED lyser, apparatet er slått på, driftsspenningen er i orden	Automatisk gjenoppstart er blokkert, f.eks. etter et brudd i strømforsyningen	Tilbakestill apparatet (slå av, vent fem sekunder, slå det på igjen)
Etter at det blir slått på (vinter- og sommerdrift) lyser ingen LED	Ingen driftsspenning	Kontroller 12 V batterispenning og lad batteriet om nødvendig
		Kontroller alle elektriske pluggforbindelser
	Apparat- eller kjøretøysikring er defekt	Kontroller apparat- eller kjøretøysikring og skift ut hvis defekt
Etter at det blir slått på lyser den grønne LED, men varmeanlegget går ikke	Temperaturen som er stilt inn på betjeningsdelen er lavere enn romtemperaturen	Still inn en høyere temperatur på betjeningsdelen
Grønn LED-lampe lyser, rød LED-lampe blinker	Sikkerhetsbryteren på vinduet over eksosavtrekket er aktivert	Lukke vindu
	Fare for underspenning, batterispenningen er for lav < 10,4 V	Lad batteri
Varmeanlegget kobles hele tiden mellom minimal og maksimal ytelse	Innsuging av omluft blokkert	Fjern blokkeringen til innsuging av omluft
Den røde LED-lampen lyser ca. 30 sekunder etter at varmeanlegget slås på	Hovedventil eller gassavstengeventil er stengt	Åpne hovedventil eller gassavstengeventil
	Gassflasken er tom	Bytt gassflaske
	Forbrenningslufttilførsel eller avgassutgang lukket	Åpningene avdekkes
Varmeanlegget slår seg av etter lengre tids drift med feil	Gasstrykkregulator isete	Bruk regulatoroppvarming (Eis-Ex)
	For høy andel butan i gassflasken	Bruk propan (særlig ved temperaturer under 10 °C er butan ikke egnet til oppvarming)
	Varmluftutganger utgang blokkert	Fjern blokkeringen

Feil	Årsak	Tiltak
Grønn LED blinker etter at varmeanlegget slås av	Etterløpstiden for å redusere temperaturen i apparatet er aktiv	Ingen feil. Etterløpet slår seg av selv etter ca. fem minutter
Grønn og rød LED lyser etter at apparatet blir slått på	Elektronikke er defekt	Ta kontakt med kundeservice

Dersom disse tiltakene ikke fører til at feilen rettes, skal det nærmeste serviceverkstedet for det aktuelle produktet informeres. Adresselisten er vedlagt enhetenes papirer. Kun autoriserte fagfolk må foreta reparasjoner på apparatet.

14.7 Kjølenskap

Ved feil må du ta kontakt med nærmeste kundeservice for vedkommende fabrikat. Adresselisten er vedlagt enhetenes papirer eller kan åpnes på produsentens nettsted. Kun autoriserte fagfolk må foreta reparasjoner på apparatet.

- ▷ Feilkodene vises i feilkodeindikatoren (Bilde 185,5) på pyntekanten på kjøleskapet.

Informasjon om betydningen til feilkodene og videre fremgangsmåte finner du i den separate bruksanvisningen fra produsenten.

14.8 Vannforsyning

Feil	Årsak	Tiltak
Lekkasjevann i kjøretøyet	Utett sted	Lokaliser det utette stedet, tilkoble vannledningene på nytt
Ikke vann	Vanntanken er tom	Fyll på drikkevann
	Tappekranen ikke stengt	Steng tappekranen
	12 V-forsyning avslått	Slå på 12 V-forsyning
	Bryter for vannpumpe slått av	Slå på vannpumpen
	Sikring for vannpumpe defekt	Skift ut sikringen på strømsentralen
	Vannpumpe defekt	Bytt vannpumpe (få noen til å gjøre det) ¹⁾
	Vannledningen er knekt	Rett ut eller skift vannledningen
Toalettet uten spylevann	Strømsentral defekt	Ta kontakt med kundeservice
	Vanntanken er tom	Fyll på drikkevann
	Indikator for vann og spillvann viser feil verdi	Rengjør spillvannstanken/vanntanken
	Målesonde defekt	Bytt målesonde

Feil	Årsak	Tiltak
Ikke mulig å tømme spillvannstanken	Tappekranen tiltettet	Åpne rengjøringsdekslet på spillvannstanken og tapp av spillvannet. Spyl spillvannstanken grundig
Utløpet på engrepsblender tilstoppet	Perlator forkalket	Klips ut perlatoren, avkalles i eddikvann (gjelder kun metallprodukter)
Vann dysene på dusjhodet tilstoppet	Vann dysene er forkalket	Avkalk dusjhodet i eddikvann eller tørk av skitt i dysene (gjelder kun metallprodukter)
Vannet renner sakte eller ikke i det hele tatt ut av dusjkaret	Kjøretøyet står ikke vannrett	Still kjøretøyet vannrett
Uklart drikkevann	Tilsmusset vann påfylt	Rengjør vanntanken mekanisk og kjemisk, utfør deretter desinfisering og skyll med rikelige mengder drikkevann
	Avsetninger i vanntanken eller i vannanlegget	Rengjør vannanlegget mekanisk og kjemisk, utfør deretter desinfisering og skyll med rikelige mengder drikkevann
Endring av smak eller lukt på vannet	Tilsmusset vann påfylt	Rengjør vannanlegget mekanisk og kjemisk, utfør deretter desinfisering og skyll med rikelige mengder drikkevann
	Drivstoff er uforvarende fylt i vanntanken	Rengjør vannanlegget mekanisk og kjemisk, utfør deretter desinfisering og skyll med rikelige mengder drikkevann. Hvis dette er resultatløst: Oppsøk fagverksted
	Mikrobiologiske avleiringer i vannanlegget	Rengjør vannanlegget mekanisk og kjemisk, utfør deretter desinfisering og skyll med rikelige mengder drikkevann
Avleiringer i vanntanken og/eller i vannledende komponenter	For lang ståtid for vannet i vanntanken og i vannledende komponenter	Rengjør vannanlegget mekanisk og kjemisk, utfør deretter desinfisering og skyll med rikelige mengder drikkevann

¹⁾ Når du skal bytte ut vannpumpen, må du sørge for at den blå ledningen på vannpumpen kobles til den brune ledningen i kjøretøyet, og den brune ledningen på vannpumpen må kobles til den blå ledningen i kjøretøyet (pluss på minus og minus på pluss). Ellers vil vannpumpen gå feil vei, og den vil produsere mindre strøm.

14.9 Karosseri

Feil	Årsak	Tiltak
Hengsler på luker/dører tunge å bevege	Hengsler på luker/dører ikke/for lite smurt	Smør hengsler på luker/dører med syre- og harpiksfritt fett
Hengsler/ledd i våt-rom/toalettrom tunge å bevege/knirker	Hengsler/ledd ikke/for lite smurt	Smør hengsler/ledd med løsemiddel-/syrefri olje ▷ Oljen på spraybokser inneholder ofte løsemidler
Hengsler på skap tunge å bevege/knirker	Hengsler på skap ikke/for lite smurt	Smør skaphengslene med syre- og harpiksfri syntetisk olje

- ▷ Autoriserte forhandlere og servicestasjoner står til disposisjon ved bestilling av reservedeler.

15.1 Dimensjoner og tillatt antall personer

Modell	Sitteplasser	Soveplasser	Utvendige mål L / B / H (i cm)
T58 / T135	4	2 / 3 (OPT)	595 / 232 / 290
T66S / T328	4 / 5 (OPT)	2 / 5 (OPT)	698 / 232 / 290
T67 / T448	4 / 5 (OPT)	2 / 5 (OPT)	730 / 232 / 290
TS67 / T338S	4 / 5 (OPT)	2 / 5 (OPT)	700 / 232 / 290
T68 / T447	4 / 5 (OPT)	2 / 5 (OPT)	740 / 232 / 290
T7003S / T338T	4 / 4 (OPT)	2 / 4 (OPT)	699 / 300 / 292
T7033P / T335T	2 / 4 (OPT)	2 / 4 (OPT)	699 / 300 / 292
T7433S / T457T	3 / 4 (OPT)	2 / 4 (OPT)	736 / 300 / 292
T7433Q / T459T	3 / 4 (OPT)	2 / 4 (OPT)	736 / 300 / 292
A60 / A132	4	4	595 / 232 / 314
A68 / A361	4 / 6 (OPT)	6	660 / 232 / 314
A70 / A464	4 / 6 (OPT)	6	725 / 232 / 314
I67S / I338	4	4	698 / 232 / 290
I68 / I447	4 / 5 (OPT)	4 / 5 (OPT)	741 / 232 / 290
V60 / V132	4	2 / 3 (OPT)	595 / 214 / 271
V66 / V337	4	2	665 / 214 / 271
V67S / V347	4	2 / 4 (OPT)	698 / 214 / 271

OPT = Antall soveplasser med tilleggsutstyr.

Mer informasjon om tekniske data finnes i kjøretøyspapirene eller bruksanvisning til basiskjøretøyet.

Kapitteloversikt

I dette kapitlet finner du nyttige tips vedrørende kjøring.

På slutten av kapitlet er det en sjekkliste hvor du finner det viktigste utstyret for reisen.

16.1 Trafikkbestemmelser i utlandet

- ▷ Sjåføren er forpliktet til å informere seg om trafikkbestemmelsene i det landet han/hun reiser til. Du får informasjon hos automobilklubber eller ladsrepresentanter.
- ▷ I noen europeiske land må man bruke varselvester når man forlater kjøretøyet på grunn av uhell eller ulykker.
- ▷ I mange land gjelder bestemte og delvis ulike regler og forskrifter (f.eks. forskjellige varselsignaler for sykkelstativet, krav om å ha med alkoholtester, reservelys, refleksvester, godkjent størrelse av reservekanner). Sjåføren må sjekke forskriftene før reise.
- ▷ Den nyeste informasjonen finner du vanligvis på hjemmesidene til de nasjonale bilførerforeningene.

Informasjon om trafikkbestemmelsene er spesielt viktig, da gjeldende lover og forskrifter gjelder ved ulykker. For din egen sikkerhets skyld bør du alltid være oppmerksom på følgende punkter når du reiser i utlandet:

- Ta med forsikringsbeviset.
- Ulykker skal varsles til politiet.
- Skriv ikke under på dokumenter som du ikke har lest og forstått fullt og helt.

16.2 Hjelp på Europas veier

- ▷ Før reisen startes skal en innhente informasjon om nasjonale telefonnumre for redningsmannskap og politi. I mange land gjelder det sentrale nødnummeret 112 (uten forvalg).
- ▷ Lag en liste over viktige telefonnumre i landene man har reist til, og ta med denne i kjøretøyet.

Bilklubber i hjemlandet eller i landet man har reist til hjelper en gjerne videre.

16.3 Gassforsyning i europeiske land

- ▷ I Europa benyttes det forskjellige tilkoblingssystemer for gassflasker. Fylling eller bytting av gassflasker er ikke alltid mulig i utlandet. Undersøk før du reiser, f.eks. hos bilorganisasjonene eller i fagpressen, hvilke tilkoblingssystemer som benyttes i landet du skal besøke.

Generelle tips

Vær alltid oppmerksom på følgende råd:

- Kjør på ferie med fylte gassflasker.
- Utnytt maksimal mulig kapasitet på gassflaskene.
- Ta med adaptersett (fås i campingbutikken) for å fylle gassflasker i utlandet, og for å koble gasstrykkregulatoren til utenlandske gassflasker.
- I den kalde årstiden må man fylle med en andel propangass (butan omformes ikke til gass under 0 °C).
- Bruk blå flasker fra firma Campingaz (finnes over hele verden). Bruk alltid sikkerhetsventil på gassflaskene.
- Hvis man må bruke fremmede flasker i utlandet, må man sjekke gassflaskene passer inn i gasskapet. Utenlandske gassflasker er ikke alltid like store som gassflaskene man har selv.
- En oversikt over gassleverandører i Europa finnes på nettsiden www.mylpg.eu.

16.4 Veiavgiftsbestemmelsene i de europeiske landene

I mange europeiske land er det krav om betaling av veiavgift. Veiavgiftsbestemmelsene og betalingsmåte er svært forskjellig. Uvitenhet gir imidlertid ikke fritak for straff, og straffene kan være skikkelig strenge.

I likhet med trafikkbestemmelsene, er sjåføren forpliktet til å skaffe seg informasjon om veiavgiftene før reisen starter. I Østerrike for eksempel er ikke lenger vignett tilstrekkelig for kjøretøyer med en totalvekt over 3,5 t. Man må skaffe seg og sette på en såkalt "Go-Box".

Informasjon fås hos alle automobilklubber eller på Internett.

- ▷ Frontruter med solfilter kan hindre funksjonen til automatiske bompengebrikker (f.eks. Go-Box). Vær oppmerksom på dette når du kjøper brikkesystemet (f.eks. Split-Go-Box).

16.5 Tips for sikker overnatting når man er underveis

Å ta visse forholdsregler er det beste du kan gjøre for å få en trygg natt i kjøretøyet.

Man reduserer risikoen for tyveri til et minimum når man følger disse grunnreglene:

- Når det er høysesong bør man ikke overnatte på motorveirasteplasser eller på parkeringsplasser langs motorveien som er typiske ferieruter.
- Flere kjøretøyer på ett sted betyr ikke nødvendigvis at man er bedre beskyttet mot tyveri. La din egen vurderingsevne bestemme.
- Kjør til en campingplass selv om det bare er for én natt.
- Når du parkerer ute i det fri, bør du sørge for fluktmuligheter. Sørg for at du har fri adgang til førerstedet. Ha tenningsnøkkelen lett tilgjengelig.
- Ta kun med verdisaker som er absolutt nødvendig. Hvis det er mulig bør man oppbevare verdisaker i et lite pengeskap og ikke i nærheten av vinduer og dører.
- Lås kjøretøyet omhyggelig.

16.6 Tips for vintercampere

Følgende tips bidrar til at vintercampingen blir et hyggelig minne.

- Reserver oppstillingsplass til rett tid. Gode vintercampingplasser blir ofte tidlig opptatt.
- Start ikke uten vinterdekk.
- Ta med kjettinger.
- Velg oppstillingsplass under tak. Vær oppmerksom på underlaget. Sne og is kan tine.
- Når kjøretøyet er oppstilt, løsner man håndbremsen for å hindre at den fryser fast.
- Snøskavler må aldri dekke det automatiske luftesystemet.
- Hold det automatiske luftesystemet fritt for is og snø.
- Sørg for god luftsirkulasjon. God luftsirkulasjon hindrer fuktighet, og bo-enheten blir lettere å varme opp.
- Dekk vindusrutene i førerhuset med isolasjonsmatter for å unngå kuldebroer.
- Følg rådene i avsnittet "Gassforsyning i europeiske land".
- Til gassanlegget brukes et toflaske-system med omkoblingsautomatikk slik at det ikke går tomt for gass i løpet av natten.
- Bruk gassanlegget kun med propangass.
- Rommet bak varmeanlegget skal ikke brukes som oppbevaringsrom.
- Inne i bilen må man aldri bruke katalysatorovner og infrarøde gasstråleovner, da de forbruker oksygen ved forbrenning.
- Legg 230 V-forsyningsledningen til kabeltrommelen slik at den ikke kan fryse seg fast eller bli skadet (f.eks. ved snørydding).
- Ved kraftig snøfall må man jevnlig fjerne snøen fra taket på kjøretøyet. Noen få centimeter med pulversnø isolerer, men våt snø blir fort altfor tung for taket.
- Rydd taket helt for snø slik at kjøretøy som kjører bak deg ikke blir hindret av snødrevet.

16.7 Reisesjekklister

Disse sjekklistene skal hjelpe deg slik at viktige ting ikke glemmes hjemme, selv om ikke alt på sjekklisen er nødvendig.

- ▷ Ikke vent til like før avreise med å kontrollere reisedokumentene (f.eks. papirer og informasjon) samt bilens tekniske stand. Ved å planlegge og kontrollere dokumentene i god tid, får du en god start på ferien.

Kjøkkenområde

✓	Gjenstand	✓	Gjenstand	✓	Gjenstand
	Tørkeklut		Oppvaskmiddel		Salatbestikk
	Bestikk		Oppvaskhåndklær		Skjærebrett
	Stekespade		Glass		Oppvaskbørste
	Bokseåpner		Grillbestikk		Oppvaskkluter
	Bakke til isklumper		Korketrekker		Fyrstikker
	Lighter		Kjøkkenrull		Termoskanne
	Flaskeåpner		Søpleposer		Gryter
	Plastbokser		Panner		
	Servise		Røreskje		

Bad/Sanitær

✓	Gjenstand	✓	Gjenstand	✓	Gjenstand
	Håndklær		Vaskemidler		Toalett-papir
	Hygieneartikler		Toalett-børste		Tannglass

Boenhet

	Søplebøtte		Kortspill		Ryggsekk
	Bilatlas		Feiekost		Soveposer
	Badehåndklær		Feiebrett		Skrivesaker
	Badesko		Stearinlys		Sko
	Batterier		Kleshenger		Skopussesaker
	Sengetøy		Klesbørste		Sportsutstyr
	Skittentøypose		Hodeputer		Støvsuger
	Bøker		Kart		Lommelykt
	Campingguide/Par- keringsplassoversikt		Medikamenter		Lommekniv
	Kikkert		Mobiltelefon		Bordduk
	Brannslukkingsap- parat		Sysaker		Drikkeflaske
	Gassflaske		Regntøy		Klesklyper
	Insektlampe		Reiseapotek		Klessnor
	Beskyttelsesmidler mot insekter		Reiseguide		

Kjøretøy/verktøy

	Kanne til spillvann		Gasslange		Kjettinger (vinter)
	Stikkontakt til adap- ter		Stoffbånd		Skrutrekker
	CEE-adapter		Kanne til drikkevann		Strømtester
	Snor		Kabeltrommel		Støtteklosser
	Reservehjul		Lim		Førstehjelpsskrin
	Reservelamper		Kombitang		Jekk
	Reservesikringer		Kompressor		Varseltrekant
	Hammer		Maljer		Varseltavle
	Stillbar skrunøkkel med åpen ende		Slangeadaptere		Varselvest(er)
	Gassfyllingsadapter		Slangeklemmer		Varselblinklys

Ute

	Avspenningstau		Campingbord		Lås
	Blåsebelg		Bagasjespinner		Snor
	Campingstoler		Grill		Teltplugg/stram- mebånd

Dokumenter

✓	Gjenstand	✓	Gjenstand	✓	Gjenstand
	Adresseliste		Vognkort		ID-kort
	Anmeldelsesbe- kreftelse(r)		Førerkort		Forsikringsbevis
	Allergikort		Vaksinasjonskort		Forsikringspapirer
	Bruksanvisninger		Kredittkort		Vignett/bombrikke
	Pakningsvedlegg for medisiner		Pass		Visum

Vektangivelsene og -kontrollene for bobiler er enhetlige innenfor EU og oppført i kommisjonens gjennomføringsforordning (EU) 2021/535 (til juni 2022: Kommisjonens gjennomføringsforordning (EU). 1230/2012). Nedenfor har vi sammenfattet og forklart de viktigste begrepene og lovbestemte kravene fra denne forordningen. Hos våre forhandlere og av konfiguratoren på nettstedet vårt får du mer hjelp når det gjelder konfigurasjon av kjøretøyet.

1. Teknisk tillatt totalvekt

Kjøretøyets teknisk tillatte totalvekt (også: teknisk tillatte maksimalvekt i lastet tilstand) (f.eks. 3500 kg) er produsentens vektspesifikasjon som kjøretøyet ikke må overskride. Opplysninger om teknisk tillatt totalvekt for den modellen som du har valgt, finner du i tekniske data. Hvis kjøretøyet i praktisk kjøredrift overskrider den teknisk tillatte totalvekten, er dette en lovovertrødelse som kan straffes med bøter.

2. Vekt i kjøreklar tilstand

Enkelt sagt er vekten i kjøreklar tilstand basiskjøretøyet med standardutstyr pluss en lovfestet spesifisert standardvekt på 75 kg for føreren. Dette omfatter først og fremst følgende punkter:

- vekten av det tomme kjøretøyet pluss ettermonteringer inkludert alle driftsstoffer, som smørefett og olje samt kjølevæske,
- standardutstyr, dvs. alle utstyrsgjenstander som er del av leveringsomfanget og som er montert fra fabrikken,
- ferskvannstank fylt 100 % i kjøredrift (kapasitet iht. produsentens angivelser, 20 liter) og aluminiumsflaske med flytende gass fylt 100 % med en vekt på 16 kg,
- drivstofftank fylt 90 % samt drivstoff,
- føreren, hvis vekt – uavhengig av faktisk vekt – er satt til 75 kg som standard ifølge EU-rett.

Opplysninger om vekt i kjøreklar tilstand for hver modell finner du i våre salgsdokumenter. Det som er viktig er at den verdien som er oppført i salgsdokumentene angående vekt i kjøreklar tilstand, er en standardverdi som ble spesifisert i typegodkjenningsprosessen og som ble kontrollert av myndighetene. Det er rettslig tillatt og mulig at vekten av det kjøretøyet i kjøreklar tilstand som er levert til deg, kan avvike fra den nominelle verdien som er oppført i salgsdokumentene. Lovbestemt, tillatt toleranse utgjør $\pm 5\%$. Dette betyr at EU-lovgiver tar med i beregningen at det kan forekomme vektvariasjoner på leverte deler samt visse variasjoner som skyldes prosess- og værbetingelser når det gjelder vekt i kjøreklar tilstand. Vektavvikene kan illustreres utfra en eksempelberegning:

- Vekt i kjøreklar tilstand iht. salgsdokumentene: 2850 kg
- Lovbestemt tillatt toleranse på $\pm 5\%$: 142,50 kg
- Lovbestemt tillatt margin for vekt i kjøreklar tilstand: 2707,50 kg til 2992,50 kg

Den konkrete marginen for tillatte vektavvik finner du i de tekniske dataene for hver modell. Capron (Sunlight/Carado) bestreber seg veldig på å redusere vektvariasjonene til en så lav minimumsverdi som produksjonsteknisk er mulig. Derfor er det svært sjelden at det forekommer avvik i marginens øvre eller nedre ende, men det er teknisk ikke mulig å utelukke dette fullstendig, til tross for alle optimaliseringer. Derfor blir kjøretøyets faktiske vekt samt overholdelse av tillatt toleranse kontrollert av Capron (Sunlight/Carado) gjennom veiing ved produksjonsslutt.

3. Passasjervekt

Produsenten beregner passasjervekten med en standardverdi på 75 kg for hver person, uavhengig av hvor mye personene faktisk veier. Førervekten er allerede en del av kjøretøyets vekt i kjøreklar tilstand (se nr. 2 over) og beregnes derfor ikke på nytt. For en reisemobil som er tillatt for fire personer utgjør passasjervekten følgende $3 \times 75 \text{ kg} = 225 \text{ kg}$.

4. Tilleggsutstyr og faktisk vekt

Som tilleggsutstyr (også: spesialutstyr eller ekstrautstyr) teller, iht. juridisk definisjon, også alle valgfrie utstyrsdeler som ikke er inkludert i standardutstyret, som på produsentens ansvar – dvs. fra fabrikken – monteres på kjøretøyet og som kan bestilles av kunden (f.eks. markise, sykkel- eller motorsykkelholder, satellittanlegg, solcelleanlegg, stekeovn osv.). Opplysninger om enkelt- eller pakkevekt på det bestillbare tilleggsutstyret finner du i våre salgsdokumenter. Utfra denne definisjonen er annet tilbehør som ettermonteres av forhandleren eller deg selv på kjøretøyet ditt etter levering fra fabrikken, ikke del av tilleggsutstyret.

Kjøretøyets vekt i kjøreklar tilstand (se nr. 2 over) og vekten på tilleggsutstyr som fabrikken monterer på kjøretøyet, betegnes samlet som faktisk vekt. Under punkt 13.2 i samsvarssertifikatet (Certificate of Conformity, CoC) finner du de angivelsene som gjelder for ditt kjøretøy etter levering. Vær oppmerksom på at også disse angivelsene er en standardisert verdi. Siden det gjelder en lovbestemt, tillatt toleranse på $\pm 5 \%$ (se nr. 2) for vekten i kjøreklar tilstand – som element for faktisk vekt – kan den faktiske vekten avvike tilsvarende i forhold til angitt, nominell vekt.

5. Nyttelast og minste nyttelast

Montering av tilleggsutstyr er også gjenstand for tekniske og rettslige grenser: Det kan kun bestilles og fabrikkmonteres så mye tilleggsutstyr at det fremdeles er tilstrekkelig ledig plass til bagasje og annet tilbehør (såk. nyttelast), uten at teknisk tillatt totalvekt overskrides. Nyttelasten beregnes ved å trekke vekten i kjøreklar tilstand (nominell verdi iht. salgsdokumentene, se nr. 2 over), tilleggsutstyrvekten og passasjervekten (se nr. 3 over) fra teknisk tillatt totalvekt (se nr. 1 over). For reisemobiler forutsetter EU-regelverket en fastlagt minste nyttelast, som minst må være igjen for bagasje eller annet tilbehør som fabrikken ikke har montert. Minste nyttelast beregnes som følger:

Minste nyttelast i kg $\geq 10 \times (n + L)$

Her gjelder: "n" = maks. antall passasjerer utenom føreren, og "L" = kjøretøyets totale lengde i meter.

For en 6 m lang reisemobil som er tillatt for 4 personer utgjør minste nyttelast altså f.eks. $10 \text{ kg} \times (6 + 4) = 100 \text{ kg}$.

For at minste nyttelast skal kunne overholdes, foreligger det en maksimalt bestillbar kombinasjon av tilleggsutstyr for hver kjøretøymodell. I eksempelet over med en minste nyttelast på 100 kg vil f.eks. tilleggsutstyrets totalvekt på et kjøretøy som er tillatt for fire personer og en vekt på 2850 kg i kjøreklar tilstand utgjøre maksimalt 325 kg:

3500 kg teknisk tillatt totalvekt
- 2850 kg vekt i kjøreklar tilstand
- $3 \times 75 \text{ kg}$ passasjervekt
- 100 kg minste nyttelast
= 325 kg tillatt totalvekt på tilleggsutstyr

Det er viktig å være klar over at denne beregningen av vekt i kjøreklar tilstand baserer seg på den standardverdien som er spesifisert i typegodkjenningsprosessen, uten at det tas hensyn til de tillatte avvikene for vekt i kjøreklar tilstand (se nr. 2 over). Hvis tilleggsutstyrets tillatte totalvekt (i eksempelet) på 325 kg tilnærmet eller fullstendig fylles opp, kan det ved et vektavvik hende at den anslåtte minste nyttelasten på 100 kg riktignok fremdeles er riktig i forhold til standardverdien på vekten i kjøreklar tilstand, men at det faktisk ikke lenger foreligger tilsvarende lastemulighet. Nedenfor har vi oppført enda et eksempel på en beregning av vekten på et kjøretøy som er tillatt for fire personer, hvis faktiske vekt i kjøreklar tilstand ligger 2 % over nominell verdi:

3500 kg teknisk tillatt totalvekt
 - 2907 kg faktisk målt vekt i kjøreklar tilstand (+ 2 % i forhold til angitt verdi på 2850 kg)
 - 3 x 75 kg passasjervekt
 - 325 kg tilleggsutstyr (tillatt totalvekt)
 = 43 kg faktisk lastemulighet (< minste nyttelast på 100 kg)

For å unngå en slik situasjon reduserer Capron (Sunlight/Carado) den tillatte totalvekten på samtlig bestillbart, modellrelatert tilleggsutstyr enda mer. Begrensningen for tilleggsutstyr skal garantere at minste nyttelast, dvs. lovbestemt spesifisert fri vekt for bagasje og ettermontert tilbehør, faktisk står til disposisjon som tilleggslast for levert Capron (Sunlight/Carado). Siden vekten av et bestemt kjøretøy først kan konstateres ved veiing etter produksjonsslutt, kan det i svært få tilfeller skje at minste nyttelast ikke lengre kan garanteres ved produksjonsslutt, til tross for denne begrensningen av tilleggsutstyr. For å garantere minste nyttelast selv i slike tilfeller kontrollerer Capron (Sunlight/Carado), sammen med forhandleren og deg, om man skal øke nyttelasten i kjøretøyet, f.eks. ved å redusere tillatt antall personer eller fjerne tilleggsutstyr, før kjøretøyet leveres.

6. Hvordan toleransene for vekt i kjøreklar tilstand har konsekvenser for nyttelasten

Også uavhengig av minste nyttelast bør du ta hensyn til at uunngåelige, produksjonsbetingede variasjoner i vekten i kjøreklar tilstand – både oppover og nedover – gjengir hvordan dette virker inn på gjenværende lastemulighet: Hvis du bestiller kjøretøyet i eksempelet (se nr. 3 over), f.eks. med tilleggsutstyr med en totalvekt på 150 kg, resulterer dette i en anslått nyttelast på 275 kg basert på standardverdien på vekten i kjøreklar tilstand. Den faktiske lastemuligheten du har til disposisjon kan avvike fra denne verdien og være høyere eller lavere på grunn av toleransene. Hvis den tillatte vekten på kjøretøyet ditt i kjøreklar tilstand er 2 % høyere enn det som er angitt i salgsdokumentene, blir lastemuligheten redusert fra 275 kg til 218 kg:

3500 kg teknisk tillatt totalvekt
 - 2907 kg faktisk målt vekt i kjøreklar tilstand (+ 2 % i forhold til angitt verdi på 2850 kg)
 - 3 x 75 kg passasjervekt
 - 150 kg bestilt tilleggsutstyr for gjeldende kjøretøy
 = 218 kg faktisk lastemulighet

For å sikre at beregnet nyttelast faktisk foreligger bør du for sikkerhets skyld ta mulige og tillatte toleranser for vekten i kjøreklar tilstand med i beregningen når du konfigurerer kjøretøyet.

Dessuten anbefaler vi at du veier den ferdig lastede reisemobilen før hver reise på en automatisk vekt og tar hensyn til passasjerenes individuelle vekt for å fastslå om den teknisk tillatte totalvekten og den teknisk tillatte totalvekten på akselen overholdes.

12 V-forsyning.....	107
Feillokalisering	184
Slå på	117
12 V-sikringer for litiumbatteri	125
12 V-spenning.....	107
230 V-forsyning, se 230 V-tilkobling	119
230 V-sikringsboks.....	128
230 V-spenning.....	119
230 V-tilkobling	119
Feillokalisering	183

A

Ad-Blue	53
Anhengsbord.....	74
Forminske	74
Forskyve	74
Ominnredning til sengebase	75
Utvide	74
Automatisk luftesystem	9, 62

B

Bakakseltrykk.....	28
Bakre lasteluke	26
Bakre oppbevaringsrom.....	26
Bakre seng, oppstigningshjelp	93
Baksete, pute	46
Barnesenger	80, 81, 89, 90, 92, 94
Barnesikringssystemer.....	39
Batteri se startbatteri og boenhets-batteri.....	107
Batteriovervåking	115
Batteri-skillebryter	115
Batteri-valgbryter.....	115
Belastning	17, 22
Bakre lasteluke	26
Bakre oppbevaringsrom.....	26
Sykkelstativ	29
Belastning se også last.....	22
Belysning	
Bak.....	172
Feillokalisering	182
Front.....	171
Innvendig	76
Lamper, rengjøre	161
LED-lampe	77
Lyspærer, skifte	170
Spotlight.....	76
Betegnelser på dekket	178
Blendingsfoldegardin, frontrute	31
Blendingsfoldegardin, Heki-takluke	
Åpne.....	73
Stenge.....	73
Blendingsfoldegardin, rengjøre	162
Blendingsfoldegardin, siderute	31

Blendingsfoldegardin, vinduer	
Åpne	65, 68
Stenge	65, 68
Blendingsgardin, rengjøre	162
Blendingsgardin, vinduer	
Åpne	66
Stenge	66
Boenhets-batteri	
Anvisninger for	107
Feillokalisering.....	183, 184
Monteringssted	108
Sikringer	124
Utladning	108
Boenhetsdør, innvendig	
Åpne	59
Låse	59
Booster, lade, boenhets-batteri	112
Bord	74
Bord, sammenleggbart	76
Brann	
Oppførsel ved	8
Slukking	8
Brannfare, unngå.....	8
Brannvern	8
Bremseanlegg, feillokalisering.....	182
Bremser	38
Kontrollere	38, 182
Buesofa, ominnredning til senger.....	95, 96, 97
Butangass.....	13, 102

C

Campingflasker, bruke	13, 103
-----------------------------	---------

D

Dekk	
Dekktrykk.....	179
Dekkvalg.....	177
Generelle råd.....	176
Håndtering av	178
Hjulbytte	180
Merking.....	178
Økt slitasje	10, 34, 176, 179
Deler se tilleggsutstyr	9
Dobbeltseng	91
Dører	
Feillokalisering.....	189
Inngangsdør	58, 59
Lås	58
Dørlås	58
Driftsmåter, kjøleskap (Thetford).....	140
Driftsmåter, varmeanlegg	132
Driftsmåter, varmtvannsberedning	132

Drikkevann-påfyllingsstuss	146
Åpne.....	146
Stenge.....	146
Dugg se kondens	62
Dusj.....	151
Dusjkabinett	153

E

Eksosavtrekk på høyre side.....	131
Ekstrasete	48
Elektrisk anlegg	
230 V-tilkobling, feillokalisering	183
Begrepsforklaringer	106
Belysning, feillokalisering.....	182
Feillokalisering	182
Sikkerhetsanvisninger.....	14
Elektrisk justerbare ytterspeil	52

F

Faktisk kjøretøyvekt	18, 20
Fast seng	90
Åpne.....	90
Stenge.....	90
Feillokalisering	
12 V-forsyning.....	184
230 V-tilkobling	183
Batteri.....	183
Belysning	182
Boenhets-batteri	183
Bremseanlegg.....	182
Elektrisk anlegg	182
Gassanlegg.....	185
Gasskomfyr.....	185
Innvendig dør.....	189
Karosseri.....	189
Kjøleskap	187
Møbelklaffer	189
Startbatteri	183
Toalett.....	187
Vannforsyning.....	187
Varmeanlegg	186
Varmelufts-varmeanlegg.....	186
Varmtvannsberedning.....	186
Felgtype	176
Fi-bryter se jordfeilbryter	119, 128
Fjernlys.....	171
Fjernsynsapparat	32
Flatskjerm	
Kjøreposisjon	78, 79
TV-posisjon.....	77, 78
Før kjøring.....	16
Førerddør, innvendig	
Åpne.....	60
Låse	60

Førerddør, utvendig	
Åpne.....	58
Låse.....	58
Fører sete	45
Forhandler	175
Forheng for førerhus	31
Forlengelse av kjøkkenbenkeplaten.....	73
Første igangsetting.....	16
Frostfare	145, 149
Fullstendig utlading	106

G

Gardiner, rengjøre	161
Gassanlegg	
Defekt.....	12, 101, 185
Feillokalisering	185
Generelle råd.....	12
Ingen gass.....	185
Gassavstengeventiler	105
Åpne.....	105
Stenge	105
Symboler	105, 129
Gassflasker	
Sikkerhetsanvisninger	13, 102
Skifte	104
Gassforbruk.....	103
Gassforsyning i de europeiske landene	192
Gasskap	13, 102
Gasskomfyr	
Feillokalisering	185
Rengjøre.....	162
Slå av	138
Slå på	138
Gasslukt.....	12, 101, 185
Gass-stekeovn	138
Slå av	139
Slå på	139
Gasstrykkregulator, skrueforbindelser	103
Generelle råd.....	6
Grill	138
Slå av	139
Slå på	139
Grunnutstyr.....	18
Gulvvarme, elektrisk.....	136
Overlastvern	136
Slå av	136
Slå på	136

H

Håndbremse	54
Dra til	9
Håndtering av dekkene	178

Heki-takluke	71
Åpne	71
Blendingsfoldegardin	73
Luftestilling	72
Myggnetting	73
Stenge	72
Hekkbelysning	172
Henvisningsklistermerker	175
Hevebord	75
Hjelp på Europas veier	191
Hjelp ved uhell i Europa	191
Hjulbytte	176, 180
Tiltrekningsmoment	178
Holdebremse, se håndbremse	54
Hovedbryter 12 V	117
Hovedbryter se 230 V-sikringsboks	128
Høyt gassforbruk	12, 101, 185
Høytrykksspyler, vaske med	159
Hvilespenning	106
Hvilestrøm	106

I

Igangsetting	
Etter lagring over vinteren	167
Etter midlertidig lagring	167
Innebelysning	76
Innebelysning, feillokalisering	182
Innebygde apparater	129
Anvisninger	9
Inngangsdør	58
Myggnetting	60
Inngangsdør, innvendig	
Åpne	59
Låse	59
Innvendig dør, feillokalisering	189
Innvendig stell	161
Insektnettjalusi, rengjøre	162
Insektnettjalusi, vinduer	
Åpne	66, 67
Stenge	66, 67
Inspeksjoner	170
Isofix-barnesikring	40, 45

J

Jordfeilbryter	119
Kontrollere	128

K

Kabeltrommel	119
Kjettinger	34
Kjøleskap	55, 140
Dørlås	143
Driftsmåter	140
Feillokalisering	187

Luftegitter, ta av	140
Slå av (via LCD-berøringsskjermen)	142
Slå av (via LED-betjeningsfeltet)	142
Slå på (via LCD-berøringsskjermen)	141
Slå på (via LED-betjeningsfeltet)	142
Velge energikilde (via LCD-berøringsskjermen)	141
Velge energikilde (via LED-betjeningsfeltet)	142
Velge kjøletrinn (via LCD-berøringsskjermen)	141
Velge kjøletrinn (via LED-betjeningsfeltet)	142
Kjøleskapdør-lås	
Åpne	143
Blokkere i luftestilling	143
Stenge	143
Kjøleskapets luftegitter, ta av	140
Kjøre med bobilen	37
Kjørehastighet	38
Fare for enkelte deler	38
Kjøretøy, vaske	159
Kjøretøylysning, se belysning	170
Klaffelås	
Åpne	61
Ellipseformet	61
Stenge	61
Klaffseng	92
Klappsete	51
Klimaanlegg	144
Kloakktank	
Tømme	157
Uttak	157
Kloakktank se toalett-kassett	157
Kobling av tilhenger	
Generelle råd	28
Kokeplass	137
Komfyr se gasskomfyr eller gasstekeovn	137
Kondens på akrylglass-dobbeltvinduet	62
Kondens på gulv-understellforskruinger	62
Kontrollampe, toalett	156
Kontroller se sjekkliste	165
Kontroller, lovlige	169
Kontrollfrister	169
Konvensjonell belastning	19
Køyeseng	89
Ominnrede	89
Sikkerhetsnett	90
Stige	89
Kvelningsfare	9, 62

L

Lagring	
Avstengning, midlertidig (toalett)	158
Midlertidig	165
Over vinteren	166

Lamper	76, 173
Betjene	76
Rengjøre	161
Lås	
Førerør	58
Inngangsdør	58
Utvendig luke	61
Last se også belastning	16
Lastfordeling	22
Lastsikring	22
LED-lampe	174
Slå på/av	77
Ledningsbeskyttelsesbryter	128
Lekkasjevann i kjøretøyet	187
Litiumbatteri	109
Beskrivelse	109
Feilsøking	110
Monteringssted	110
Vedlikeholdsanvisninger	110
Lovlige kontroller	169
LTE-WiFi-ruter	121
Luftdyser, innstilling	132
Lufting	62
Toalettrom	151
Lyspærer, skifte	170
Innebelysning	173
Utelys	170

M

Markise	56
Mekaniske støttebein	
Lengde, justere	55
Skyve ut	55
Trekke in	55
Midtre sittegruppe, ominnredning til senger	94
Miljøvernansvisninger	6
Møbelflater, rengjøre	161
Møbelklaffer, feillokalisering	189
Monteringssted	
Batteri-valgbryter	115
Boenhets-batteri	108
Lade-Booster	113
Litiumbatteri	110
Oppstigningshjelp	93
Regulator for gulvvarme	136
Sikkerhets-/avtappingsventil	150
Sikring 230 V	128
Startbatteri	111
Strømsentral	113
Vannpumper	145
Motorlokk	33
Åpne	33
Stenge	33
Myggnetting, Heki-takluke	
Åpne	73
Stenge	73

Myggnetting, inngangsdør	
Åpne	60
Stenge	60
Myggnetting, rengjøre	162
Myggnetting, vindu	
Åpne	69
Stenge	69

N

Nærlys	171
Nakkestøtter	47
Nedfellbar seng	81
Elektrisk	83
Kjør oppover	82
Nødbetjening	86
Senke	82
Nøkkelsest	16

O

Ominnredning til senger	94
Buesofa	95, 96, 97
Enkelsenger til liggesenger	93
Midtre sittegruppe	94
Sittegruppe med klaffseng	100
Sittegruppe med motstående sittebenker (T7033P)	97
Sittegruppe med motstående sittebenker (T7433S/Q)	99
Oppkjøringsklosser	54
Oppstigningshjelp, bakre seng	93
Overbelastning	22
Overnatting, underveis	192

P

Påfyllingsstuss for drivstoff	53
Panel (TP 310)	116
Hovedbryter 12 V	117
Parkeringslys	171
Passasjersele	45
Personlig utstyr	20
Plastdeler i toalett- og boenhet, rengjøre	161
Plissegardin, varmestraling	69
Propangass	13, 102
Pute, baksete	46
Putetrekk, rengjøre	161
PVC-gulvbelegg	32
PVC-gulvbelegg, rengjøre	162

R

Registrering	16
Reisebarnesenger	80, 81, 89, 90, 92, 94
Reisesjekkliste	193
Rengjøre se stell	159

Reservedeler.....	174
Reservenøkkel	175
Resirkuleringsvifte.....	130
Retningsviser	171
Rygging	182

S

Sanitæranlegg.....	145
Se sjekkliste for kontroller	34
Senger.....	79
Belastning	79
Serienummer	175
Setesokkel.....	48
Setesokkel, ekstra.....	49
Sikkerhets-/avtappingsventil (varmeanlegg)....	134
Sikkerhets-/avtappingsventil, monteringssted	150
Sikkerhetsanvisninger.....	8
Brannvern	8
Elektrisk anlegg.....	14
Kokeplass	137
Trafikksikkerhet.....	10
Utstyr for ryggeassistanse	15
Vannanlegg.....	14
Sikkerhetsbelter	38
Rengjøre	162
Riktig festing	39
Sikkerhetsnett, sovealkove	80
Sikring 230 V.....	128
Monteringssted	128
Sikringer	
B-søyle.....	126
For pluss-signal.....	125
For Thetford-toalett.....	127
Sikring 230 V.....	128
Sikringer 12 V	123
Ved boenhets-batteriet	124
Ved siden av strømsentralen	125
Ved startbatteriet	123
Sikringer 12 V	123
For pluss-signal.....	125
For Thetford-toalett.....	127
Ved boenhets-batteriet	124
Ved siden av strømsentralen	125
Ved startbatteriet	123
Sikringer for litumbatteri	125
Sikringsboks.....	128
Sikringsknapp, vindu med åpning utover.....	63
Sikringsnett, køyeseng.....	90
Sittegruppe med klaffseng	100
Sittegruppe med motstående sittebenker (T7033P), ominnredning til senger	97
Sittegruppe med motstående sittebenker (T7433S/Q), ominnredning til senger.....	99
Sitteplassforordning	47

Sjekkliste	
For idriftsetting etter lagring	167
Før kjøring	34
Før reisen	193
Trafikksikkerhet	34
Ved lagring over vinteren	166
Ved midlertidig lagring.....	165
Skifte innebelysning, lyspærer	173
Skjermholder	79
Skyvevindu	63
Åpne	63
Stenge	63
Sleping.....	11, 53
Solaranlegg	121
Stell	161
Sovealkove	80
Sikkerhetsnett.....	80
Stige	80
Spillvannskran	151
Spillvannstank	151
Feillokalisering.....	188
Rengjøre.....	164
Stell	164
Tømme	151
Startbatteri	
Feillokalisering.....	183
Lade	111
Monteringssted.....	111
Sikringer	123
Stekeovn se gass-stekeovn	138
Stell.....	159
Blendingsfoldegardin.....	162
Blendingsgardin.....	162
Gardiner	161
Gasskomfyr	162
Høytrykksspyler, vaske med	159
Innvendig stell	161
Innvendige plastdeler	161
Insektnettsjalusi.....	162
Lamper	161
Møbelflater	161
Myggnetting.....	162
Om vinteren.....	164
Putetrekk	161
PVC-gulvbelegg	162
Sikkerhetsbelte	162
Solaranlegg	161
Spillvannstank	164
Stigtrinn	161
Stores	161
Teppegulv.....	162
Undergulv	160
Utslagsvask	162
Utvendig stell.....	159
Vannanlegg	162
Vannledninger	163
Vanntank	162

Vaske	159
Ved lagring over vinteren	166
Ved midlertidig lagring	165
Vindusruter	160
Stige, køyeseng	89
Stige, sovealkove	80
Stigtrinn	30, 54
Skyve ut	30
Stell	161
Trekke in	30
Varselsignal	30
Stores, rengjøre	161
Støttebein	55
Lengde, justere	55
Skyve ut	55
Trekke in	55
Støttelast	28
Støtter se støttebein	55
Strengsperre	32
Strømsentral (TEB310)	113
Monteringssted	113
Oppgaver	114
Sykelstativ	
Belastning	29
Kjøring med lastet sykkelstativ	29
Symboler	
For instruksjoner	5
Gassavstengeventiler	105, 129

T

Takluke med smekklås	70
Åpne	70
Stenge	70
Takluker	69
Heki-takluke	71
Takluke med smekklås	70
Takvindu	
Åpne	67
Langvarig lufting	68
Stenge	67
Tanken	53
Tanklokk, se påfyllingsstuss til drivstoff	53
Teknisk tillatt totalvekt	17, 20
Tekniske data	190
Teppegulv, rengjøre	162
Tilbehør, montering	9
Tilhengerkobling	28
Med avtagbar kulehals	28
Tilkoblingsledning se 230 V-tilkobling	119
Tillatt totalvekt, se teknisk tillatt totalvekt	17
Tilleggslast	16
Beregning	20
Eksempel på beregning	18
Sammensetning	18

Tilleggsutstyr	19
Beskrivelse	5
Merking	5
Sikkerhetsanvisninger	9
Tiltrekkingsmoment, hjul	178
Toalett	155, 156
Feillokalisering	187
Fyllnivåmåler	156
Kontrolllampe	156
Midlertidig lagring	158
Sikring	127
Spyle ned	156
Vinterdrift	157
Toalett-kassett, holdebøyle	157
Toalettrom	151
Lufting	151
Tømming	
Kloakk	6
Søppel	6
Spillvann	6
Trafikkbestemmelser i utlandet	191
Trafikksikkerhet	34
Anvisninger for	10
Sjekkliste	34
TV-anlegg	77
Typeskilt	174

U

Undergulv, stell	160
USB-stikkontakter	76
Utelys	34, 170
Feillokalisering	182
Utslagsvask, rengjøre	162
Utvendig stell	159
Utvendige luker	61
Klaffelås	61

V

Vannanlegg	
Desinfisering	163
Drikkevann-påfyllingsstuss	146
Påfylling	147
Rengjøre	162
Sikkerhetsanvisninger	14
Stell	162
Tømme	149
Vannforsyning	
Feillokalisering	187
Generelt	145
Vannledninger, rengjøre	163
Vannpumpe	145, 147

Vanntank		
Rengjøre	162	
Vann, fylle	148	
Vann, tappe.....	149	
Vannmengde, redusere	148	
Vanntank se også vannanlegg	146	
Vario-toalettrom	153	
Varme, ytterspeil	52	
Varmeanlegg.....	130, 134	
Driftsmåter	132	
Feillokalisering	186	
Første igangsetting	130	
Luftdyser, innstilling	132	
Resirkuleringsvifte	130	
Strengsperre	32	
Varmluftfordeling.....	132	
Varmluftfordeling	132	
Varmlufts-varmeanlegg		
Feillokalisering	186	
Resirkuleringsvifte	130	
Varmtvannsberedning.....	130, 134	
Driftsmåter	132	
Feillokalisering	186	
Sikkerhets-/avtappingsventil	134	
Tømme.....	134	
Vann, fylle	134	
Varselmerker.....	175	
Vaske med høytrykksspyler	159	
Vedlikeholdsarbeid	170	
Veiavgiftsbestemmelsene i de		
europeiske landene	192	
Vekt i kjøreklar tilstand	18	
Vindu med åpning utover		
Åpne	64	
Blendingsfoldegardin.....	65	
Blendingsgardin.....	66	
Insektnettsjalusi.....	65, 67	
Langvarig lufting	65	
Stenge	64	
Vinduer	62	
Blendingsfoldegardin.....	65, 68	
Blendingsgardin.....	66	
Insektnettsjalusi.....	65, 66	
Myggnetting.....	68, 69	
Vindusheis, elektrisk.....	52	
Vindusruter, rengjøre.....	160	
Vindusspylervæske, fylle.....	33	
Vintercamping	193	
Vinterdrift	164	
Vintervedlikehold	164	
 Y		
Ytterspeil, elektrisk justerbare		
Justere	52	
Speiloppvarming, innkobling	52	